

صحيفه سجاديه

سيد المجددين و زين العابدين و سند الزاهدين و كاشف اسرار العرفان و
انسان العين و عين الانسان مجمع البحرين المقدس عن الشين

الامام على بن الحسين عليه السلام

الدعا الاول

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا ابْتَداً بِالدُّعَاءِ بَدَا بِالْتَّحْمِيدِ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ الشَّنَاءُ عَلَيْهِ، فَقَالَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الْأَوَّلِ بِلَا أَوَّلَ كَانَ قَبْلَهُ، وَ الْآخِرِ بِلَا آخِرٍ يَكُونُ بَعْدَهُ الَّذِي قَصْرَتْ عَنْ رُؤْيَتِهِ أَبْصَارُ النَّاظِرِينَ، وَ عَجَزَتْ
عَنْ نَعْتِهِ أُوهَامُ الْوَاصِفِينَ. ابْتَدَأَ بِقُدْرَتِهِ الْخَلْقَ ابْتِدَاعًا، وَ اخْتَرَ عَهُمْ عَلَى مَشَيْئِهِ اخْتِرَاعًا. ثُمَّ سَلَكَ بِهِمْ طَرِيقَ
إِرَادَتِهِ، وَ بَعْثَهُمْ فِي سَبِيلِ مَحِبَّتِهِ، لَا يَمْلُكُونَ تَأْخِيرًا عَمَّا قَدَّمَهُمْ إِلَيْهِ، وَ لَا يَسْتَطِيغُونَ تَقْدِيمًا إِلَى مَا أَخْرَهُمْ عَنْهُ. وَ
جَعَلَ لِكُلِّ رُوحٍ مِنْهُمْ قُوتًا مَعْلُومًا مَقْسُومًا مِنْ رِزْقِهِ، لَا يَنْقُصُ مَنْ زَادَهُ نَاقصٌ، وَ لَا يَزِيدُ مَنْ نَقَصَ مِنْهُمْ زائِدٌ. ثُمَّ
ضَرَبَ لَهُ فِي الْحَيَاةِ أَجْلًا مَوْقُوتًا، وَ نَصَبَ لَهُ أَمْدًا مَحْدُودًا، يَتَخَطَّى إِلَيْهِ بِأَيَّامِ عُمُرِهِ، وَ يَرْهَقُهُ بِأَعْوَامِ دَهْرِهِ، حَتَّى
إِذَا بَلَغَ أَقْصَى أَثْرِهِ، وَ اسْتَوْعَبَ حَسَابَ عُمُرِهِ، قَبَضَهُ إِلَى مَا نَدَبَهُ إِلَيْهِ مِنْ مَوْفُورِ ثَوَابِهِ، أَوْ مَحْذُورِ عَقَابِهِ، لِيَجْزِيَ
الَّذِينَ أَسَأُوا بِمَا عَمِلُوا وَ يَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى. عَدْلًا مِنْهُ، تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُهُ، وَ تَظَاهَرَتْ الْأَوْهُ، لَا يُسَأَّلُ
عَمَّا يَفْعَلُ وَ هُمْ يُسَأَّلُونَ. وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَوْ جَبَسَ عَنْ عِبَادِهِ مَعْرِفَةُ حَمْدِهِ عَلَى مَا أَبْلَاهُمْ مِنْ مَنْهُ الْمُتَسَابِعَةِ، وَ
أَسْبَغَ عَلَيْهِمْ مِنْ نِعَمِهِ الْمُتَظَاهِرَةِ، لَتَصَرَّفُوا فِي مِنْهِ فَلَمْ يَحْمُدُوهُ، وَ تَوَسَّعُوا فِي رِزْقِهِ فَلَمْ يَشْكُرُوهُ. وَ لَوْ كَانُوا
كَذَلِكَ لَخَرَجُوا مِنْ حُدُودِ الْإِنْسَانِيَّةِ إِلَى حَدِّ الْبَهِيمِيَّةِ فَكَانُوا كَمَا وَصَفَ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ «إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ
هُمْ أَصْلُ سَبِيلِهِ». وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا عَرَفَنَا مِنْ نَفْسِهِ، وَ الْأَهْمَانَا مِنْ شُكْرِهِ، وَ فَتَحَ لَنَا مِنْ أَبْوَابِ الْعِلْمِ بِرُبُوبِيَّتِهِ، وَ
ذَلِكَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِخْلَاصِ لَهُ فِي تَوْحِيدِهِ، وَ جَبَّنَا مِنَ الْإِلْحَادِ وَ الشَّكِّ فِي أَمْرِهِ. حَمْدًا نُعَمِّرُ بِهِ فِيمَنْ حَمِدَهُ مِنْ خَلْقِهِ،
وَ نَسِيقُ بِهِ مِنْ سَبَقَ إِلَى رِضَاهُ وَ عَفْوِهِ. حَمْدًا يُضِيِّعُ لَنَا بِهِ ظُلُمَاتِ الْبَرْزَخِ، وَ يُسَهِّلُ عَلَيْنَا بِهِ سَبِيلَ الْمَبْعَثِ، وَ
يُشَرِّفُ بِهِ مَنَازِلَنَا عِنْدَ مَوَاقِفِ الْأَشْهَادِ، يَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ، يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَى عَنْ
مَوْلَى شَيْئًا وَ لَا هُمْ يُنْصَرُونَ. حَمْدًا يَرْتَفِعُ مِنَ إِلَى أَعْلَى عَلَيْنَ فِي كِتَابِ مَرْقُومٍ يَشْهَدُهُ الْمُقْرَبُونَ. حَمْدًا تَقْرُبُ
عَيْوَنَنَا إِذَا بَرَقَتِ الْأَبْصَارُ، وَ تَبَيَّضُ بِهِ وُجُوهُنَا إِذَا اسْوَدَتِ الْأَبْشَارُ. حَمْدًا نُعْتَقُ بِهِ مِنْ أَلِيمِ نَارِ اللَّهِ إِلَى كَرِيمِ جِوارِ
اللَّهِ. حَمْدًا نُرَاحِمُ بِهِ مَلَائِكَتَهُ الْمُقْرَبِينَ، وَ نُضَامُ بِهِ أَنْيَاءَهُ الْمُرْسَلِينَ فِي دَارِ الْمُقَامَةِ الَّتِي لَا تَزُولُ، وَ مَحَلُّ كَرَامَتِهِ
الَّتِي لَا تَحُولُ. وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اخْتَارَ لَنَا مَحَاسِنَ الْخَلْقِ، وَ أَجْرَى عَلَيْنَا طَبَيَّاتِ الرِّزْقِ. وَ جَعَلَ لَنَا الْفَضْيَّةَ بِالْمَلَكَةِ
عَلَى جَمِيعِ الْخَلْقِ، فَكُلُّ خَلِيقَتِهِ مُنْقَادَةٌ لَنَا بِقُدْرَتِهِ، وَ صَائِرَةٌ إِلَى طَاعَتِنَا بِعِزَّتِهِ. وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَغْلَقَ عَنَّا بَابَ
الْحَاجَةِ إِلَيْهِ، فَكَيْفَ نُطِيقَ حَمْدَهُ أَمْ مَتَى نُوَدِّي شُكْرَهُ لَهُ، مَتَى. وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي رَكَبَ فِينَا الْأَلَّاتِ الْبَسْطِ، وَ
جَعَلَ لَنَا أَدْوَاتِ الْقَبْضِ، وَ مَتَّعَنَا بِأَرْوَاحِ الْحَيَاةِ، وَ أَثْبَتَ فِينَا جَوَاحِ الْأَعْمَالِ، وَ عَدَّانَا بِطَيَّبَاتِ الرِّزْقِ، وَ أَغْنَانَا بِفَضْلِهِ،
وَ أَفْتَانَا بِمَنْهِ. ثُمَّ أَمْرَنَا لِيَخْتَبِرَ طَاغِتَنَا، وَ نَهَانَا لِيَبْتَلِي شُكْرَنَا، فَخَالَفَنَا عَنْ طَرِيقِ أَمْرِهِ، وَ رَكِبَنَا مُتُونَ رَجْرِهِ، فَلَمْ
يَبْتَدِرَنَا بِعِقْوَبَتِهِ، وَ لَمْ يُعَاجِلَنَا بِنِقْمَتِهِ، بَلْ تَانَانَا بِرَحْمَتِهِ تَكْرُمًا، وَ انتَظَرَ مُرَاجِعَتَنَا بِرَأْفَتِهِ حَلْمًا. وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي دَلَّنَا
عَلَى التَّوْبَةِ الَّتِي لَمْ نُفْدِهَا إِلَّا مِنْ فَضْلِهِ، فَلَوْ لَمْ نَعْتَدِدْ مِنْ فَضْلِهِ إِلَّا بِهَا لَقَدْ حَسُنَ بِلَاؤُهُ عَنْدَنَا، وَ جَلَّ إِحْسَانُهُ إِلَيْنَا وَ
جَسْمَ فَضْلِهِ عَلَيْنَا فَمَا هَكَذَا كَانَتْ سُتْتَهُ فِي التَّوْبَةِ لِمَنْ كَانَ قَبْلَنَا، لَقَدْ وَضَعَ عَنَّا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ، وَ لَمْ يُكَلُّفْنَا إِلَى
وُسْعًا، وَ لَمْ يُجَسِّمْنَا إِلَى أُسْرَأً، وَ لَمْ يَدْعُ لِلْأَخْدِ مِنَ حُجَّةٍ وَ لَا عُذْرًا. فَالْهَالِكُ مَنْ مِنْ هَلَكَ عَلَيْهِ، وَ السَّعِيدُ مَنَا مَنْ
رَغَبَ إِلَيْهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بِكُلِّ مَا حَمَدَهُ بِهِ أَدْنَى مَلَائِكَتَهُ إِلَيْهِ وَ أَكْرَمُ خَلِيقَتِهِ عَلَيْهِ وَ أَرْضَى حَامِدِيهِ لَدَيْهِ حَمْدًا يَفْضُلُ

سَائِرَ الْحَمْدِ كَفَضْلِ رَبِّنَا عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ. ثُمَّ لَهُ الْحَمْدُ مَكَانٌ كُلُّ نِعْمَةٍ لَهُ عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ عِبَادِ الْمُاضِينَ وَ الْبَاقِينَ عَدَدَ مَا أَخَاطَ بِهِ عِلْمُهُ مِنْ جَمِيعِ الْأُشْيَاءِ، وَ مَكَانٌ كُلُّ وَاحِدَةٍ مِنْهَا عَدَدُهَا أَضْعَافًا مُضَاعِفَةً أَبْدًا سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. حَمْدًا لَهُ مُتَنَاهِي لِحَدِّهِ، وَ لَا حِسَابَ لِعِدَّهِ، وَ لَا مَبْلَغٌ لِغَایَتِهِ، وَ لَا انْقِطَاعَ لِأَمْدِهِ حَمْدًا يَكُونُ وُصْلَةً إِلَى طَاعَتِهِ وَ عَفْوِهِ، وَ سَبِبًا إِلَى رِضْوَانِهِ، وَ ذَرِيعَةً إِلَى مَغْفِرَتِهِ، وَ طَرِيقًا إِلَى جَنَّتِهِ، وَ خَفِيرًا مِنْ نَقْمَتِهِ، وَ أَمْنًا مِنْ غَضَبِهِ، وَ ظَهِيرًا عَلَى طَاعَتِهِ، وَ حَاجِزًا عَنْ مَعْصِيَتِهِ، وَ عَوْنًا عَلَى تَأْدِيَةِ حَقِّهِ وَ وَظَالِفِهِ. حَمْدًا نَسْعَدُ بِهِ فِي السُّعَادِ مِنْ أُولَيَّاَهِ، وَ نَصِيرُ بِهِ فِي نَظْمِ الشُّهَدَاءِ بِسُيُوفِ أَعْدَائِهِ، إِنَّهُ وَلِيُّ حَمِيدٌ

نیایش یکم

چون به دعا آغاز می کرد نخست خدای عز و جل را با چنین عبارتهای حمد و ثنا می گفت

حمد و سپاس خدای را، آن نخستین بی پیشین را و آن آخرين بی پسین را، خداوندی را که دیده بینایان از دیدارش قاصر آید و اندیشه و اصفان از نعت او فرمودند. آفریدگان را به قدرت خود ابداع کرد و به مقتضای مشیت خویش جامه هستی پوشید و به همان راه که ارادت او بود روان داشت و رهسپار طریق محبت خویش گردانید.

چون ایشان را به پیش راند، کس را یارای واپس گراییدن نبود، و چون واپس دارد، کس را یارای پیش تاختن نباشد.

هر زنده جانی را از رزق مقسوم خویش توشه ای معلوم نهاد؛ آن سان که کس نتواند از آن که افزونش داده، اندکی بکاهد و بر آن که اندکش عنایت کرده، چیزی بیفزاید.

سپس هر یک از آدمیان را عمری معین مقرر کرد و مدتی محدود که با گامهای روزها و سالهایش می پیماید، تا آنگاه که به سر آردش؛ آن سان که چون آخرین گامها را بر دارد و پیمانه عمرش لبریز شود، او را فرو گیرد؛ یا به ثواب فراوانش بنوازد، یا به ورطه عقابی خوفناکش اندازد، تا بدکاران را به کیفر عمل خویش برساند و نیکوکاران را به پاداش کردار نیک خویش و این خود عین عدالت اوست.

منزه و پاک است نامهای او و ناگسستنی است نعمتهاي او. کس را نرسد که او را در برابر اعمالش باز خواست کند و اوست که همگان را باز خواست کشد. (۱) حمد و سپاس خداوندی را که اگر معرفت حمد خویش را از بندگان خود دریغ می داشت، در برابر آن همه نعمتها که از پس یکدیگر بر آنان فرو می فرستاد، آن نعمتها به کار می داشتند و لب به سپاسش نمی گشادند، به رزق او فراخ روزی می جستند و شکرش نمی گفتند. و اگر

چنین می بودند از دایره انسانیت بروون می افتادند و در زمرة چارپایان در می آمدند. چنان می شدند که خدای تعالی در محکم تنزیل خود گفته است: «چون چارپایانند، بل از چارپایان هم گمراه تر.» (۲)

حمد و سپاس خداوندی را که خود را به ما شناسانید و شیوه سپاسگزاری اش را به ما الهام کرد و ابواب علم ربویت خویش را به روی ما بگشاد و ما را به اخلاص در توحید او راه نمود و از الحاد و تردید در امر وی به دور داشت. او را سپاس گوییم، چنان سپاسی که چون در میان سپاسگزارانش زیستن گیریم، همواره با ما باشد و به یاری آن از همه آنان که خواستار خشنودی و بخشايش او هستند گوی سبقت بربایم. آن چنان سپاسی که تابشش تاریکی و حشت افزای گور بر ما روشن گرداند و راه رستاخیر برای ما هموار سازد و در آن روز که هر کس به جزای عمل خویش رسد و بر کس ستم نرود و هیچ دوستی از دوست خویش دفع مضرت نتواند و کس به کس یاری نرساند، چون در موقف بازخواست ایستیم، منزلت ما برافرازد و بر مرتبت ما بیفزاید.

حمد و سپاسی آنچنان که نوشته در نامه عمل ما به اعلی علیین فرا رود و فرشتگان مقرب بر آن گواهی دهنده.

حمد و سپاسی آنچنان که در آن روز که دیدگان را پرده حیرت فرو گیرد، دیدگان ما بدان روشنی گیرد و در آن روز که گروهی سیه روی شوند، ما سپیدروی گردیم.

حمد و سپاسی آنچنان که ما را از آتش دردناک خداوندی برهاند و در جوار کرمش بنشاند.

حمد و سپاسی آنچنان که ما را با فرشتگان مقرب او همنشین سازد و در آن سرای جاوید که جایگاه کرامت همیشگی اوست با پیامبران مرسل همدوش گرداند.

حمد خداوندی را که سیرتها و صورتهای پسندیده را برای ما برگزید و روزیهای خوش و نیکو را به ما ارزانی داشت. خداوندی که ما را آن گونه برتری داد که بر همه آفریدگان سلطه یابیم، چندان که به قدرت او هر آفریده فرمانبردار ماست و به عزت او در ربه طاعت ما.

سپاس خداوندی را که جز به خود، در نیاز را به روی ما فرو بست.

چگونه از حمد او بر آییم؟ کی سپاسش توانیم گفت؟ نمی توانیم، کی توانیم؟

حمد خداوندی را که در پیکر ما ابزارهایی نهاد که توان بست و گشادمان باشد و به نعمت روح، زندگیمان عنایت فرمود و اندامهایی داد که به نیروی آنها کارها توانیم ساخت و ما را از هر چه خوش و گوارنده است

روزی داد و به فضل خویش بی نیاز گردانید و به من و کرم خود سرمایه بخشید.و تا فرمانبرداری و سپاسگزاریمان بیازماید،به کارهایی فرمان داد و از کارهایی نهی فرمود.چون از فرمانش سر برتابتیم و بر مرکب عصیان برنشتیم،به عقوبت ما نشافت و در انتقام از ما تعجیل روا نداشت،بلکه به رحمت و کرامت خویش ما را زمان داد و به رأفت و حلم خود مهلت عطا فرمود،باشد که بازگردیم.

حمد و سپاس خداوندی را که ما را به توبه راه نمود.و اگر پرتو فضل او نبود،هرگز بدان راه نمی یافتیم.و اگر از فضل او تنها به همین یک نعمت بسنده می کردیم،باز هم دهش او به ما نیکو و احسان او در حق ما جلیل و فضل و کرمش بس کرامند می بود،که روش او در قبول توبه پیشینیان نه چنین بود.ما را از هر چه فراتر از تاب و توانمان بود معاف داشت و جز به اندازه توانمان تکلیف نفرمود و جز به اعمال سهل و آسانمان وا نداشت،تا هیچ یک از ما را عذری و حجتی نماند.

هر که از ما سر از فرمانش برتابد،کارش به شقاوت کشد و آن که به درگاه او روی کند،تاج سعادت بر سر نهد.

حمد و سپاس خدای را،بدان سان که مقرب ترین فرشتگانش و گرامی ترین آفریدگانش و ستوده ترین ستایندگانش می ستایند.

حمدی برتر از هر حمد دیگر،آن سان که پروردگار ما از همه آفریدگان خود برتر است.

حمد باد او را به جای هر نعمتی که بر ما و بر دیگر بندگان در گذشته و زنده خود دارد،به شمار همه چیزها که در علم بی انتهای او گنجد و چند برابر نعمتهاش،حمدی بی آغاز و بی انجام و تا روز رستاخیز،حمدی که حدی و مرزی نشناسد و حسابش به شمار در نیاید و پایانش نبود و زمانش در نگسلد.حمدی که ما را به فرمانبرداری و بخشایش او رساند و خشنودی اش را سبب گردد و آمرزش او را وسیله باشد و راهی بود به بهشت او پناهگاهی بود از عذاب او و آسایشی بود از خشم او و یاوری بود بر طاعت او و مانعی بود از معصیت او و مددی بود بر ادای حق و تکالیف او.حمدی که ما را در میان دوستان سعادتمنش کامروا کند و به زمرة آنان که به شمشیر دشمنانش به فوز شهادت رسیده اند درآورده.انه ولی حمید.

پی نوشتها

۱. اشاره است به این آیه: «لا یسئل عما یفعل و هم یسئلون (سوره ۲۱/آیه ۲۳)
۲. ان هم الا کالانعام بل هم اضل سبیلا (سوره ۲۵/آیه ۴۴)

الدعا الثاني

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَ هَذَا التَّحْمِيدِ فِي الصَّلَاةِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي مَنَّ عَلَيْنَا بِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ دُونَ الْأُمُمِ الْمَاضِيَّةِ وَالْقُرُونِ السَّالِفَةِ، بِقُدْرَتِهِ الَّتِي لَا تَعْجِزُ عَنْ شَيْءٍ وَإِنْ عَظُمَ، وَلَا يَقُولُهَا شَيْءٌ وَإِنْ لَطْفًا. فَخَتَمَ بِنَا عَلَى جَمِيعِ مَنْ ذَرَأَ، وَجَعَلَنَا شُهَدَاءَ عَلَى مَنْ جَحَدَ، وَكَثَرَنَا بِمَنْهُ عَلَى مَنْ قَلَ. اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ أَمِينِكَ عَلَى وَحْشِكَ، وَنَجِيْكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَصَفِّيْكَ مِنْ عِبَادِكَ، إِمَامِ الرَّحْمَةِ، وَقَائِدِ الْخَيْرِ، وَمِفْتَاحِ الْبَرَكَةِ. كَمَا نَصَبَ لِأَمْرِكَ نَفْسَهُ وَعَرَضَ فِيكَ لِلْمَكْرُوْهِ بَدَنَهُ وَكَاشَفَ فِي الدُّعَاءِ إِلَيْكَ حَامِتَهُ وَخَارَبَ فِي رِضاَكَ اسْرَتَهُ وَقَطَعَ فِي إِحْيَاءِ دِينِكَ رَحْمَهُ. وَأَقْصَى الْأَذَنِينَ عَلَى جُحُودِهِمْ وَقَرَبَ الْأَفْصِينَ عَلَى اسْتِجَابَتِهِمْ لَكَ. وَوَالَّى فِيكَ الْأَبْعَدِينَ وَعَادَى فِيكَ الْأَفْرَبِينَ وَأَدَابَ نَفْسَهُ فِي تَبْلِغِ رِسَالَتِكَ وَأَتَعْبَهَا بِالْدُّعَاءِ إِلَى مِلَّتِكَ. وَشَغَلَهَا بِالنُّصْحِ لِأَهْلِ دَعْوَتِكَ وَهَاجَرَ إِلَى بِلَادِ الْفُرْبَةِ، وَمَحَلَّ النَّأْيِ عَنْ مَوْطِنِ رَحْلِهِ، وَمَوْضِعِ رَجْلِهِ، وَمَسْقَطِ رَأْسِهِ، وَمَأْنِسِ نَفْسِهِ، إِرَادَةً مِنْهُ لِإِعْزَازِ دِينِكَ، وَاسْتِنصَارًا عَلَى أَهْلِ الْكُفْرِ بِكَ. حَتَّى اسْتَبَ لَهُ مَا حَاوَلَ فِي أَعْدَائِكَ وَاسْتَمَ لَهُ مَا دَبَرَ فِي أُولَيَائِكَ. فَنَهَدَ إِلَيْهِمْ مُسْتَفْنَحًا بِعَوْنَكَ، وَمُتَقْوِيًّا عَلَى ضَعْفِهِ بِنَصْرِكَ فَغَزَاهُمْ فِي عُقْرِ دِيَارِهِمْ. وَهَجَمَ عَلَيْهِمْ فِي بُحْبُوْهَةِ قَرَارَاهِمْ حَتَّى ظَهَرَ أَمْرُكَ، وَعَلَتْ كَلْمَتُكَ، وَلَوْ كَرِهَ الْمُسْرِكُونَ. اللَّهُمَّ فَارْفَعْهُ بِمَا كَدَحَ فِيكَ إِلَى الدَّرَجَةِ الْعُلِّيَا مِنْ جَنَّتِكَ حَتَّى لَا يُسَاوِي فِي مَنْزِلَهِ، وَلَا يُكَافِأَ فِي مَرْتَبَهِ، وَلَا يُؤَازِيَهُ لَدِيْكَ مَكَّ مُقْرَبٌ، وَلَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ. وَعَرَفُهُ فِي أَهْلِهِ الطَّاهِرِينَ وَأَمْتَهِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ حُسْنِ الشَّفَاعَةِ أَجْلَ مَا وَعَدْتَهُ يَا نَافِذَ الْعِدَّةِ، يَا وَافِيَ الْقَوْلِ، يَا مُبَدِّلَ السَّيِّنَاتِ بِأَضْعَافِهَا مِنَ الْحَسَنَاتِ إِنَّكَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ.

نیاشن دوم

دعای آن حضرت است. پس از حمد و سپاس خداوندی، بر محمد رسول الله(ص) درود می فرستد

حمد و سپاس خداوندی را که بر ما منت نهاد و پیامبر خود محمدصلی الله علیه و آل‌الله را به رسالت بر ما فرستاد. این نعمت ویژه ما بود و امتهای گذشته که در قرنهای پیشین می زیستند بی بهره از آن بودند.

این همه برآمده از قدرت اوست که ناتوان نبود در هر کار هر چند سترگ بود و فرو نگذارد هیچ کاری را هر چند خرد بود.

پس ما را خاتم همه آفریدگان قرار داد و گواهان بر منکران. و به کرم خود شمار ما را از آنان که شمارشان فرو کاست فزونی بخشید.

بار خدایا،بر محمد که امین وحی توست،برگزیده از میان آفریدگان توست،دوست مخلص از میان همه بندگان توست،آن امام رحمت و پیشوای خیر و کلید برکات،درود بفرست،آن سان که او جان خویش در فرمان تو نهاد و جسم خویش به راه تو هدف تیر بلا گردانید و در دعوت به دین تو با خویشاوندان خود آشکارا خصومت ورزیدو برای خشنودی تو با خاندان خویش به پیکار برخاست و تا دین تو رازنده دارد،پیوند از خویش و پیوند ببرید.نزدیکان انکارپیشه را از خوددور داشت و دوران دعوت پذیر را به خود نزدیک ساخت.در راه تو باییگانگان دوستی ورزید و با نزدیکان دشمنی و تا حق رسالت تو بگزارد،خویشتن را به رنج افکند.جان خویش در بوته تعب نهاد تا به کیش تودعوت کند.خویشتن به کار داشت تا امت را اندرز دهد.به دیار غربت رخت کشید و موطن مألف و زادبوم و سرای انس خود رها کرد،تا دین تو را نصرت دهد و بر آنان که بر تو کفر می ورزیدند غلبه جوید،تا به هر چه در حق دشمنان تو خواسته بود به تمام دست یافت و هر چه در باره دوستان تو اندیشیده بود،به کمال حاصل آمد.پس بدان هنگام که به یاری تو پیروزی می طلبید و به نیروی نصرت تو بر ناتوانی خویش چیره می گشت،آهنگ جنگ ایشان کرد.با آنان در دل خانه هایشان غذا کرد و به ناگاه در میان منازلشان بر سرshan تاخت،تا دین تو آشکار گردید و کلمه تو برتر شد،اگر چه مشرکان را ناخوش افتاد.

بار خدایا محمد را به پاداش رنجی که در راه تو کشید به عالی ترین درجات بهشت خود فرابر،آن سان که هیچ کس را نرسد تا به منزلت بالو برابری جوید و به مرتبت با او همبری کند و هیچ ملک مقرب و پیامبر مرسلی در نزد تو با او برابری نتواند.

بار خدایا،افزون از آنچه او را وعده داده ای که شفاعتش را در حق اهل بیت پاک و امت با ایمانش بپذیری،عطای فرمای.

ای خداوندی که هیچ وعده ای خلاف نکنی و به هر چه گویی وفاکنی.

ای دگرگون کننده بدیها به چند برابر نیکیها انک ذو الفضل العظیم و الججاد الکریم.

الدعاء الثالث

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الصَّلَاةِ عَلَى حَمْلَةِ الْعَرْشِ وَ كُلُّ مَلَكٍ مُقْرَبٍ)
اللَّهُمَّ وَ حَمْلَةُ عَرْشِكَ الَّذِينَ لَا يَفْتَرُونَ مِنْ تَسْبِيحِكَ، وَ لَا يَسْأَمُونَ مِنْ تَقْدِيسِكَ، وَ لَا يَسْتَحْسِرُونَ مِنْ عِبَادِكَ،
وَ لَا يُؤْثِرُونَ التَّقْصِيرَ عَلَى الْجَدَّ فِي أَمْرِكَ، وَ لَا يَغْفِلُونَ عَنِ الْوَلَهِ إِلَيْكَ وَ إِسْرَافِيلُ صَاحِبُ الصُّورِ، الشَّاصِصُ الَّذِي
يَنْتَظِرُ مِنْكَ الْإِدْنَ، وَ حُلُولُ الْأَمْرِ، فَيُبَيِّهُ بِالنَّفْخَةِ صَرْعَى رَهَائِنِ الْقُبُورِ، وَ مِيكَائِيلُ ذُو الْجَاهِ عِنْدَكَ، وَ الْمَكَانُ
الرَّفِيعُ مِنْ طَاعَتِكَ، وَ جِبْرِيلُ الْأَمِينِ عَلَى وَحِيْكَ، الْمُطَاعُ فِي أَهْلِ سَمَاوَاتِكَ، الْمَكِينُ لَدَيْكَ، الْمُقْرَبُ عِنْدَكَ وَ
الرُّوحُ الَّذِي هُوَ عَلَى مَلَائِكَةِ الْحُجُبِ، وَ الرُّوحُ الَّذِي هُوَ مِنْ أَمْرِكَ، فَصَلَّى عَلَيْهِمْ، وَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِمْ
مِنْ سُكَّانِ سَمَاوَاتِكَ، وَ أَهْلِ الْأَمَانَةِ عَلَى رِسَالَاتِكَ وَ الَّذِينَ لَا تَدْخُلُهُمْ سَامَةٌ مِنْ دُعُوبِ، وَ لَا إِعْيَاءٌ مِنْ لُغُوبِ وَ لَا
فَتُورُ، وَ لَا تَشْغُلُهُمْ عَنْ تَسْبِيحِكَ الشَّهَوَاتُ، وَ لَا يَقْطَعُهُمْ عَنْ تَعْظِيمِكَ سَهُوُ الْغَفَالَاتُ، الْخُشُّعُ الْأَبْصَارِ فَلَا يَرُومُونَ
النَّظَرَ إِلَيْكَ، النَّوَّاكسُ الْأَدْفَانُ، الَّذِينَ قَدْ طَالَتْ رَغْبَتُهُمْ فِيمَا لَدَيْكَ، الْمُسْتَهْتَرُونَ بِذِكْرِ الْآئِكَ، وَ الْمُتَوَاضِعُونَ دُونَ
عَظَمَتِكَ وَ جَلَالِ كَبِيرِيَائِكَ وَ الَّذِينَ يَقُولُونَ إِذَا نَظَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ تَزَرَّفُ عَلَى أَهْلِ مَعْصِيَتِكَ سُبْحَانَكَ مَا عَبَدْنَاكَ
حَقَّ عِبَادَتِكَ، فَصَلَّى عَلَيْهِمْ وَ عَلَى الرُّوْحَانِيِّينَ مِنْ مَلَائِكَتِكَ، وَ أَهْلِ الرُّلْفَةِ عِنْدَكَ، وَ حُمَّالِ الْغَيْبِ إِلَى رُسُلِكَ، وَ
الْمُؤْتَمِنِينَ عَلَى وَحِيْكَ وَ قَبَائِلِ الْمَلَائِكَةِ الَّذِينَ اخْتَصَصُتْهُمْ لِنَفْسِكَ، وَ أَغْنَيْتَهُمْ عَنِ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ بِتَقْدِيسِكَ،
وَ أَسْكَنْتَهُمْ بُطُونَ أَطْبَاقِ سَمَاوَاتِكَ، وَ الَّذِينَ عَلَى أَرْجَائِهَا إِذَا نَزَلَ الْأَمْرُ بِتَمَامِ وَعْدِكَ وَ خُزَانِ الْمَطَرِ وَ زَوَاجِرِ
السَّحَابِ وَ الَّذِي بِصَوْتِ زَجْرِهِ يُسْمَعُ زَجْلُ الرُّعُودِ، وَ إِذَا سَبَحْتَ بِهِ حَفِيقَةُ السَّحَابِ التَّمَعَتْ صَوَاعِقُ الْبُرُوقِ، وَ
مُشَيِّعِي الشَّلْجِ وَ الْبَرَدِ، وَ الْهَابِطِينَ مَعَ قَطْرِ الْمَطَرِ إِذَا نَزَلَ، وَ الْقُوَّامُ عَلَى خَرَائِنِ الرِّيَاحِ، وَ الْمُوَكَّلِينَ بِالْجِبَالِ فَلَا
تَزُولُ وَ الَّذِينَ عَرَفْتَهُمْ مَثَاقِيلَ الْمَيَاهِ، وَ كَيْلَ مَا تَحْوِيهِ لَوَاعِجُ الْأَمْطَارِ وَ عَوَالِجُهَا وَ رُسُلِكَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِلَى أَهْلِ
الْأَرْضِ بِمَكْرُوهٍ مَا يَنْزِلُ مِنَ الْبَلَاءِ وَ مَحْبُوبِ الرَّحَاءِ وَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ، وَ الْحَفَظَةِ الْكِرَامِ الْكَاتِبِينَ، وَ مَلَكِ
الْمَوْتِ وَ أَعْوَانِهِ، وَ مُنْكِرِ وَ نَكِيرِ، وَ رُومَانَ فَتَانِ الْقُبُورِ، وَ الطَّائِفِينَ بِالْبَيْتِ الْمَمْوُرِ، وَ مَالِكِ، وَ الْحَزَنَةِ، وَ رِضْوانَ، وَ
سَدَنَتِ الْجِنَانِ. وَ الَّذِينَ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمْرَهُمْ، وَ يَقْعُلُونَ مَا يُؤْمِرُونَ وَ الَّذِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ
فَنَعْمَ عَقْبَى الدَّارِ وَ الزَّبَانِيَّةِ الَّذِينَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ خُذُوهُ فَعَلُوهُ ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُوهُ ابْتَدَرُوهُ سِرَاعًا، وَ لَمْ يُنْظِرُوهُ. وَ مَنْ
أَوْهَمْنَا ذَكْرَهُ، وَ لَمْ نَعْلَمْ مَكَانَهُ مِنْكَ، وَ بِأَيِّ أَمْرٍ وَ كَلْتَهُ. وَ سُكَّانُ الْهَوَاءِ وَ الْأَرْضِ وَ الْمَاءِ وَ مَنْ مِنْهُمْ عَلَى الْخَلْقِ
فَصَلَّى عَلَيْهِمْ يَوْمَ يَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَ شَهِيدٌ وَ صَلَّى عَلَيْهِمْ صَلَاهًا تَزِيدُهُمْ كَرَامَةً عَلَى كَرَامَتِهِمْ وَ طَهَارَةً
عَلَى طَهَارَتِهِمْ اللَّهُمَّ وَ إِذَا صَلَيْتَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ وَ رُسُلِكَ وَ بَاغْتَهُمْ صَلَاتَنَا عَلَيْهِمْ فَصَلَّى عَلَيْنَا بِمَا فَتَحْتَ لَنَا مِنْ
حُسْنِ الْقَوْلِ فِيهِمْ، إِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ.

نيايش سوم

از دعاهاي آن حضرت است در درود بر حاملان عرش و هر ملك مقرب ديگر

بار خدایا، درود بفرست بر حاملان عرش خود، فرشتگانی که در تسبیح تو سیستی نپذیرند و از تقدیس تو ملال نگیرند و از پرستش تودر نمانند و فرمانبرداری تو را آن گونه به جد در ایستند که چشم بر هم زدنی کوتاهی نورزنده از عشق و شیفتگی تو ذره ای غفلت نکنند.

بار خدایا، درود بفرست بر اسرافیل، آن فرشته صاحب صور که چشم گشوده منتظر فرمان توست، تا در صور خود بدید و خفتگان گور را برانگیزاند.

بار خدایا، درود بفرست بر میکائیل، آن فرشته ای که در نزد تواش مقامی ارجمند است و در فرمانبرداری تواش مکانتی رفیع.

بار خدایا، درود بفرست بر جبرئیل، آن فرشته ای که امین وحی توست و ساکنان آسمانهایت را مطاع است و در آستان تواش مرتبی عظیم است و خود مقرب درگاه توست.

و درود بفرست، بر روح، آن فرشته ای که فرمانروای فرشتگان مأمور بر حجابه است، و بر روح که از عالم امر توست.

بر آنها درود بفرست و بر فرشتگانی که فروتر از آنها یند: آنان که ساکنان آسمانهای تواند و امینان رسالتها را تو. هر چه کوشش کنند، خستگی بر خود نبینند و هر چه تحمل رنج کنند، درماندگی و سستی نپذیرند. خواهشها را دل از تسبیح تو بازشان ندارد و سهوها و غفلتها از تعظیم تو رویگردانشان نسازد. از خشوع دیده بر هم نهاده اند و یارای نگریستن در تو را ندارند.

سر فرو داشته اند و رغبتshan به چیزهایی که در نزد توست بسیار است.

همه آزمندیشان یاد نعیم توست و در برابر عظمت تو و جلال کبریایی تو به تواضع سر به زیر افکنده اند. و چون به لهیب دوزخ تو بنگرنند و نهیش را بر گنهکاران بشنوند، گویند که پروردگارا منزه‌ی تو، تو را آنچنان که سزاوار پرستش توست نپرستیده ایم.

خداآندا، بر ایشان درود بفرست و بر ملائکه رحمت خویش، و آنان که مقرب درگاه تواند، و آنها که حاملان غیب به پیامبران تواند، و آنان که امینان وحی تواند، و بر فرشتگانی که خاص خود گردانیده ای و به تقدیس خود از خوردن و آشامیدنشان بی نیاز ساخته ای و در درون طبقات آسمانهایت جای داده ای. و درود بفرست بر آن گروه از فرشتگان که در اطراف آسمانها ایستاده اند، آن هنگام که فرمان اتمام و عده خداوندی فرا رسد.

دروド بفرست بر خازنان باران و روان کنندگان ابرها که چون برابرها بانگ زند، آواز تندرها به گوش رسد و چون ابرها از آن نهیب به راه افتند، آذرخشها از درونشان بدرخشد. و بر آن فرشتگان که دانه های برف و تگرگ را از پی می آیند و با هر قطره باران که فرو می شود، فرودمی آیند. و بر آن فرشتگان که نگهبانان خزاین بادهایند و آنان که موکلان بر کوههایند تا فرو نریزند و آن فرشتگان که میزان و مقدار آبهای و پیمانه بارانها را به ایشان آموخته ای.

درود بفرست بر آن فرشتگان که رسولان تو به ساکنان زمینند: یا بلایی ناخوش فرو می آورند یا آسایشی خوش و آن سفیران گرانقدر نیکوکار و آن بزرگواران که نویسنده و نگهدارنده اعمال ما هستند. و درود بفرست بر فرشته مرگ و یارانش و نکیر و منکر و رومان (۱) که آزماینده ساکنان گورهای است. و آن فرشتگان که بر گرد بیت المعمور (۲) طوف می کنند. و بر مالک و خازنان دوزخ و بر رضوان و خادمان بهشت.

و بر فرشتگانی که از فرمان خدای سر بر نمی تابند و هر چه فرمان یابند همان کنند.

درود فrst بر آن فرشتگان که به ما می گویند: «سلام بر شما به خاطر آن همه شکیبایی که ورزیده اید. سرای آخرت چه سرایی نیکوست.» (۳) و درود فrst بر فرشتگان زبانی (۴) که چون فرمانشان رسد که «بگیریدش و در زنجیرش کشید و به دوزخش در افکنید» (۵)، بی درنگ و بی آنکه مهلتش دهنده او را فروگیرند.

و درود فrst بر فرشتگانی که نام آنها در وهم ما نگنجید و مقام و مرتبت آنها را در نزد تو ندانستیم و ندانستیم به چه کاری مأمورند.

و درود بفرست بر فرشتگان ساکن هوا و زمین و آب و آنها که برآفریدگان گماشته اند.

بار خدایا، بر آنان درود بفرست در روزی که هر کس آید با او فرشته ای است که می راندش و فرشته ای است که بر اعمال او گواهی می دهد.

بار خدایا، بر آنان درود بفرست، آن سان درودی که بر کرامت و پاکیشان، کرامت و پاکی دیگر افزاید.

بار خدایا، در آن هنگام که بر فرشتگان و رسولانت درود می فرستی و درود ما نیز به آنان می رسانی، به آنکه زبان ما به ثنای ایشان گشاده ای بر ما نیز رحمت فrst. انک جواد کریم.

پی نوشتها

۱. رومان نام ملکی است که پیش از نکیر و منکر به قبر می آید و سخن می پرسد
۲. بیت المعمور: خانه آبادان. خانه ای است در آسمان ششم برابر کعبه که مطاف فرشتگان است.
۳. اشاره است به این آیه: سلام عليکم بما صبرتم فنعم عقبی الدار. (سوره ۱۳/ آیه ۲۴)
۴. زبانیها فرشتگان عذابند.
۵. اشاره به آیه های «خذوه فغلوه ثم الجحیم صلوه.» (سوره ۶۹/ آیه های ۳۰ و ۳۱)

الدعاء الرابع

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الصَّلَاةِ عَلَى أَتَبَاعِ الرُّسُلِ وَ مُصَدِّقِيهِمْ)
اللَّهُمَّ وَ أَتَبَاعُ الرُّسُلِ وَ مُصَدِّقُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ بِالْغَيْبِ عِنْدَ مُعَارِضَهُ الْمُعَانِدِينَ لَهُمْ بِالْتَّكْذِيبِ وَ الْاِشْتِيَاقِ إِلَى
الْمُرْسَلِينَ بِحَقَّائِقِ الْإِيمَانِ فِي كُلِّ ذَهْرٍ وَ زَمَانٍ أَرْسَلْتَ فِيهِ رَسُولًا وَ أَقْمَتَ لِأَهْلِهِ دَلِيلًا مِنْ لَدُنْ آدَمَ إِلَى مُحَمَّدٍ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ مِنْ أَئِمَّةِ الْهُدَى، وَ قَادَهُ أَهْلُ التَّقْوَى، عَلَى جَمِيعِهِمُ السَّلَامُ، فَادْكُرْهُمْ مِنْكَ بِمَغْفِرَةٍ وَ رِضْوَانٍ.
اللَّهُمَّ وَ أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ خَاصَّةً الَّذِينَ أَخْسَنُوا الصَّحَابَةَ وَ الَّذِينَ أَبْلَوُ الْبَلَاءَ الْحَسَنَ فِي نَصْرِهِ، وَ كَانَفُوهُ، وَ أَسْرَعُوا
إِلَى وِفَادِتِهِ، وَ سَابَقُوا إِلَى دَعْوَتِهِ، وَ اسْتَجَابُوا لَهُ حَيْثُ أَسْمَعَهُمْ حُجَّةً رِسَالَاتِهِ، وَ فَارَقُوا الْأَزْوَاجَ وَ الْأَوْلَادَ فِي إِظْهَارِ
كَلِمَتِهِ، وَ قَاتَلُوا الْأَبَاءَ وَ الْأَبْنَاءَ فِي تَشْيِيتِ نُبُوَّتِهِ، وَ انتَصَرُوا بِهِ. وَ مَنْ كَانُوا مُنْطَوِينَ عَلَى مَحَبَّتِهِ يَرْجُونَ تِجَارَةً لَنْ
تَبُورَ فِي مَوَدَّتِهِ. وَ الَّذِينَ هَجَرُتْهُمُ الْعَشَائِرُ إِذْ تَعْلَقُوا بِعُرُوْتِهِ، وَ انتَفَتْ مِنْهُمُ الْقَرَابَاتُ إِذْ سَكَنُوا فِي ظَلٌّ قَرَابِتِهِ، فَلَا
تَنْسَلَهُمُ اللَّهُمَّ مَا تَرَكُوا لَكَ وَ فِيكَ، وَ أَرْضِهِمْ مِنْ رِضْوَانِكَ، وَ بِمَا حَاشُوا الْخَلْقَ عَلَيْكَ، وَ كَانُوا مَعَ رَسُولِكَ
دُعَاءً لَكَ إِلَيْكَ. وَ اشْكُرْهُمْ عَلَى هَجْرِهِمْ فِي كَدِيَارِ قَوْمِهِمْ، وَ خُرُوجِهِمْ مِنْ سَعَةِ الْمَعَاشِ إِلَى ضِيقِهِ، وَ مَنْ
كَثَرَتْ فِي إِعْزَازِ دِينِكَ مِنْ مَظْلُومِهِمْ: اللَّهُمَّ وَ أَوْصِلْ إِلَى التَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ، الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَ
لِلْخَوَانِنَ الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ خَيْرَ جَزَائِكَ. الَّذِينَ قَصَدُوا سَمْتِهِمْ، وَ تَحَرَّوْا وِجْهَهُمْ، وَ مَضَوْا عَلَى شَاكِلَتِهِمْ. لَمْ
يَشْنِهِمْ رَبِّ فِي بَصِيرَتِهِمْ، وَ لَمْ يَخْتَلِجْهُمْ شَكًّا فِي قَفْوِ آثَارِهِمْ، وَ الْاِتِّمامُ بِهِدَايَةِ مَنَارِهِمْ: مُكَانِفِينَ وَ مُوازِرِينَ
لَهُمْ، يَدِينُونَ بِدِينِهِمْ، وَ يَهْتَدُونَ بِهَدْيِهِمْ، يَتَفَقَّونَ عَلَيْهِمْ، وَ لَا يَتَهْمُونَهُمْ فِيمَا أَدَوْا إِلَيْهِمْ: اللَّهُمَّ وَ صَلَّ عَلَى
الْتَّابِعِينَ مِنْ يَوْمِنَا هَذَا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ وَ عَلَى أَزْوَاجِهِمْ وَ عَلَى ذَرِيَّاتِهِمْ وَ عَلَى مَنْ أَطَاعَكَ مِنْهُمْ. صَلَّاهَ تَعْصِمُهُمْ
بِهَا مِنْ مَعْصِيَتِكَ، وَ تَفْسَحُ لَهُمْ فِي رِياضِ جَنَّتِكَ، وَ تَمْنَعُهُمْ بِهَا مِنْ كَيْدِ الشَّيْطَانِ، وَ تُعِينُهُمْ بِهَا عَلَى مَا
اسْتَعَانُوكَ عَلَيْهِ مِنْ بِرٍّ، وَ تَقِيهِمْ طَوَارِقَ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ. وَ تَبْعَثُهُمْ بِهَا عَلَى اعْتِقادِ حُسْنِ
الرَّجَاءِ لَكَ، وَ الطَّمْعِ فِيمَا عِنْدَكَ وَ تَرْكِ التَّهَمَّةِ فِيمَا تَحْوِيهِ أَيْدِي الْعِبَادِ لِتَرْدُهُمْ إِلَى الرَّغْبَةِ إِلَيْكَ وَ الرَّهْبَةِ مِنْكَ،
وَ تَزَهَّدُهُمْ فِي سَعَةِ الْعَاجِلِ، وَ تُحِبِّبُ إِلَيْهِمُ الْعَمَلِ لِلْأَجِلِ، وَ الِاسْتَعْدَادُ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ وَ تَهْوَنُ عَلَيْهِمْ كُلَّ كَرْبٍ
يَحِلُّ بِهِمْ يَوْمَ خُرُوجِ الْأَنْفُسِ مِنْ أَبْدَانِهَا وَ تُعَافِيَهُمْ مِمَّا تَقَعُ بِهِ الْفِتْنَةُ مِنْ مَحْدُورَاتِهَا، وَ كَبَّةِ النَّارِ وَ طُولِ الْخُلُودِ
فِيهَا وَ تُصِيرُهُمْ إِلَى أَمْنٍ مِنْ مَقِيلِ الْمُتَقِينَ.

نیايش چهارم

دعای آن حضرت است در درود بر پیروان پیامبران و تصدیق کنندگان ایشان

بارخدا، به آمرزش و خشنودی خود، آن گروه از مردم روی زمین را یاد کن که پیروان پیامبران بودند و نادیده
به پیامبریشان گواهی دادند، به هنگامی که معاندان به دروغشان نسبت می دادند. آنان در هر زمان از عهد آدم

تا محمد صلی الله علیه و آله‌که پیامبرانی می‌عوثر داشتی و راهنمایانی برانگیختی که پیشوایان هدایت بودند و سرداران اهل تقوی بر آنان به تمامی سلام و درود بادبه پرتو حقایق ایمان شوق یاری رسولان داشتند.

بار خدایا، به آمرزش و خشنودی خود، اصحاب محمد را یاد کن، بویژه آنان که حق صحبتش نیکو ادا کردند و در نصرتش دلیریها نمودند و به یاری او بر خاستند و به دیدار او شتافتند و اجابت دعوتش را بربکدیگر پیشی گرفتند. چون حجت رسالت خویش به گوششان رسانید، پاسخ قبول دادند و از زن و فرزند خویش برای اظهار دعوت او بربیدند و در تثبیت نبوتش با فرزندان و پدران خود پیکار کردند، تا به وجود او پیروز شدند.

بار خدایا، به آمرزش و خشنودی خود، آن کسان را یاد کن که محبت او در دل داشتند و در بازار مودت او به تجاری امید بستند که در آن زیان و کساد راه نیابد. و آن کسان را که چون چنگ در ریسمان ولای او زدند، خاندان و عشیرت از ایشان بگسست و چون در سایه پیوند او آرمیدند، خویشان پیوند از ایشان ببریدند.

بار خدایا، آنچه را که آنان برای تو و در راه تو و اگذاشتند فراموش منمای و به خشنودی خویش خشنودشان فرمای، زیرا که مردم را برای اعتلای دین تو گرد آوردن و همراه با رسول تو برای رواج آیین تو خلق را به سوی تو فرا خوانندند. و به سزای آنکه از شهر و دیار خود و از میان قوم خویش مهاجرت کردند و امن و راحت خود به عسرت و تنگی بدل کردند، پاداش نیکشان عطا فرمای. و نیز پاداش ده آن گروه ازستمیدگان را که در راه نصرت دین خود بر شمارشان افزوده ای. بار خدایا، تابعان اصحاب محمد را بهترین پاداش ارزانی دار؛ آنان که به نیکی در پی اصحاب رفته‌اند و می‌گویند: «پروردگار ما، ما را و برادران ما را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند بیامز.» (۱) آنها به جانب ایشان آهنگ کردند و مقصد و مقصود آنان جستند و به شیوه آنان رفتندو در دلشان شائبه تردید پدید نیامد تا از راهشان منحرف سازد یا در پیروی آثار ایشان خلل آورد و از اقتدا به فروغ تابناک هدایتشان بازدارد، بلکه همواره پشتیبان و یاور آنان باشند، آینین ایشان را پیروی کنند و به فروغ هدایتشان راه جویند و همایشان بوند و آنچه از ایشان بشنوند به دروغ نسبت نکنند.

بار خدایا، بر تابعان و زنان و فرزندانشان و هر که از ایشان مطیع فرمان تو باشد، از امروز تا روز باز پسین درود بفرست؛ درودی که به برکت آن، ایشان را از نافرمانی خود بازداری و باگهای بهشت به رویشان گشاده گردانی و از کید شیطانشان نگه داری.

و چون در کاری نیک از تو مدد خواهند، یاریشان کنی و از حوادث روزان و شب‌نمگر آنچه خیرشان در آن باشد حفظ کنی و امید به لطف و کرم خویش در دل آنان پدید آوری و چنان کنی که به آنچه در نزد تو است آزمند گردند و در آنچه دیگر بندگان در دست دارند تهمت رواندارند. تا آنان را چنان بازگردانی که به سوی تو بگردوند و از تو بیم کنند، و به فراخیها و خواسته‌های این جهان زودگذر بی میلشان کنی و شوق عمل برای

ثواب آن جهانی و آمادگی برای پس از مرگ را دردشان اندازی و سختی و تلخکامی روزی را که جانها از بدنهاشان بیرون می آید بر آنها آسان کنی و از حوادث وحشتزای قیامت و سختی آتش دوزخ و عذاب جاوید آن معاف داری و به جایگاه امن و آرامش که پرهیزگاران راست روانه گردانی.

پی نوشتها

۱. اشاره است به این آیه: و الذين جاؤا من بعدهم، يقولون ربنا اغفر لنا و لا خواننا الذين سبقونا بالإيمان و لا تجعل فى قلوبنا غلا للذين آمنوا ربنا انك رءوف رحيم (سوره ۵۹/آیه ۱۰)

الدعا الخامس

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِنَفْسِهِ وَ لِأَهْلِ وَلَائِتِهِ)
يَا مَنْ لَا تَنْقُضِي عَجَابَ عَظَمَتِهِ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ احْجُبْنَا عَنِ الْإِلْحَادِ فِي عَظَمَتِكَ وَ يَا مَنْ لَا تَتَهَمِي
مُدَّهُ مُلْكِهِ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَعْتِقْ رِقَابَنَا مِنْ نَقْمَتِكَ. وَ يَا مَنْ لَا تَفْنِي خَزَائِنَ رَحْمَتِهِ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِهِ وَ اجْعَلْ لَنَا نَصِيبًا فِي رَحْمَتِكَ. وَ يَا مَنْ تَنْقَطِعُ دُونَ رُؤُبِتِهِ الْأَبْصَارُ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَدْنِنَا إِلَى قُرْبِكَ وَ
يَا مَنْ تَصَغِّرُ عِنْدَ حَاطِرِهِ الْأَخْطَارُ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ كَرْمَنَا عَلَيْكَ. وَ يَا مَنْ تَظَهَرُ عِنْدَهُ بَوَاطِنُ الْأَخْبَارِ، صَلَّى
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ لَا تَفْضَحْنَا لَدَيْكَ. اللَّهُمَّ أَغْنِنَا عَنْ هِبَةِ الْوَهَابِينَ بِهِبَتِكَ، وَ اكْفُنَا وَحْشَةَ الْقَاطِعِينَ بِصَلَتِكَ
حَتَّى لَا نَرْغَبَ إِلَى أَحَدٍ مَعَ بَذْلِكَ، وَ لَا نَسْتُوْحِشَ مِنْ أَحَدٍ مَعَ فَضْلِكَ. اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ كِدْ لَنَا وَ لَا
تَكِدْ عَلَيْنَا، وَ امْكُرْ لَنَا وَ لَا تَمْكِرْ بِنَا، وَ أَدِلْ لَنَا وَ لَا تُدِلْ مِنْنَا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ قِنَا مِنْكَ، وَ احْفَظْنَا
بِكَ، وَ اهْدِنَا إِلَيْكَ، وَ لَا تُبَاعِدْنَا عَنْكَ إِنَّ مَنْ تَقْهِ يَسْلِمُ وَ مَنْ تَهْدِ يَعْلَمُ، وَ مَنْ تُقْرِبْ إِلَيْكَ يَغْنِمُ. [اللَّهُمَّ صَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اكْفُنَا حَدَّ نَوَائِبِ الزَّمَانِ، وَ شَرَّ مَصَابِدِ الشَّيْطَانِ، وَ مَرَأَةَ صَوْلَةِ السُّلْطَانِ. اللَّهُمَّ إِنَّمَا يَكْتَفِي
الْمُكْتَفُونَ بِفَضْلِ قُوَّتِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اكْفُنَا، وَ إِنَّمَا يُعْطَى الْمُعْطُونَ مِنْ فَضْلِ جِدَّتِكَ، فَصَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَعْطَنَا، وَ إِنَّمَا يَهْتَدِي الْمُهْتَدُونَ بِنُورِ وَجْهِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اهْدِنَا. اللَّهُمَّ إِنَّكَ مَنْ
وَالْيَتَ لَمْ يَضُرْهُ خِلْلَانُ الْحَادِلِينَ، وَ مَنْ أُعْطِيَتْ لَمْ يَنْفَصِهُ مَنْعُ الْمَانِعِينَ، وَ مَنْ هَدَيْتَ لَمْ يُعْوِهِ إِضْلَالُ الْمُضِلِّينَ
فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ امْتَعْنَا بِعِزْكَ مِنْ عِبَادِكَ، وَ أَغْنِنَا عَنْ غَيْرِكَ بِإِرْفَادِكَ، وَ اسْلُكْ بِنَا سَبِيلَ الْحَقِّ
بِإِرْشَادِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اجْعَلْ سَلَامَةً قُلُوبِنَا فِي ذِكْرِ عَظَمَتِكَ، وَ فَرَاغَ أَبْدَانِنَا فِي شُكْرِ نِعْمَتِكَ، وَ
انْطَلَاقَ الْسَّيْنَتَا فِي وَصْفِ مِنْتِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اجْعَلْنَا مِنْ دُعَاتِكَ الدَّاعِينَ إِلَيْكَ، وَ هُدَاتِكَ
الَّذِلَّينَ عَلَيْكَ، وَ مِنْ خَاصِّتِكَ الْخَاصِّينَ لَدَيْكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

نيايش پنجم

دعای آن حضرت است در حق خود و دوستانش.

ای خداوندی که عجایب عظمت تو پایان نپذیرد، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را از سرگرایی در برابر
عظمت خود بازدار.

ای خداوندی که زمان فرمانرواییت را نهایتی نیست، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را از مكافات
عقوبت خویش رهایی بخش.

ای خداوندی که خزاین رحمت فنا نشود، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را از رحمت خویش نصیبی ده.

ای خداوندی که دیدگان از دیدارت فرمانده، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را به مقام قرب خود نزدیک ساز.

ای خداوندی که در برابر عظمت تو هر عظمتی حقیر نماید، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را در نزد خود گرامی بدار.

ای خداوندی که هر نهانی پیش تو آشکار است، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را در پیشگاه خود رسوا مگردان.

خداوند، ما را به عطا خویش از عطا هر بخشندۀ ای بی نیازگردان، به پیوند خویش وحشت تنها بی از ما دور بدار تا به بخشش تو به کس جز تو نگراییم و در پناه جود و احسان تو از کس نهراسیم.

بار خدایا درود بفرست بر محمد و خاندانش و به سود ما تدبیر کن نه بر زیان ما. به سود ما مکر نما نه به زیان ما. ما را پیروزی ده و پیروزی از ما مستان.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را از خشم خود دور نگه دار و در پناه خود بدار. ما را به خود راه نمای و از خود دور مدار، که هر کرا از خشم خود دور نگهداری سلامت به دست آرد و هر کرا راه نمایی به دانش رسد و هر کرا به خود نزدیک گردانی سود برد.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را از سطوت حوادث زمان و شر دامهای شیطان و تلخی قهر سلطان حفظ فرمای.

بار خدایا، هر که بی نیازی یافته تنها به فضل و قوت تو یافته، پس درود بفرست بر محمد و خاندان او و ما را بی نیاز گردان. بخشندگان چون دست سخا گشایند، تنها از فضل انعام تو بخشند، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و بر ما عطا ببخشای. هدایت یافتگان تنها به نور وجه تو هدایت یافته اند، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و ما راهدایت فرمای.

خداوند، آن را که تو یاری کنی به خذلان کس زیان نبیند و آن را که تو بر او ببخشایی به منع کس نقصان نگیرد و آن را که تو راه بنمایی به گمراهی کس از راه نرود.

پس درود بفرست بر محمد و خاندانش و ما را به عزت خویش از آسیب بندگانت در امان دار و به بخشايش خویش از هر کس،جز خود،بی نیاز فرمای و به راهنمایی خویش راه ما به حق بگشای .

بار خدایا،درود بفرست بر محمد و خاندانش و سلامت دلهای ما رادر یاد کرد عظمت،آسایش ابدان ما را در شکر نعمت و گشادگی زبان ما را در وصف احسانت قرار ده.

بار خدایا درود بفرست بر محمد و خاندان او و ما را در زمرة داعیانی درآور که به تو دعوت می کنند و در شمار راهنمایانی که به تو راه می نمایند و ما را از خاکسترین خاصان درگاه خود گردان.یا ارحم الرحیمین.

الدعا السادس

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ الصَّبَاحِ وَ الْمَسَاءِ)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ بِقُوَّتِهِ وَ مَيَّزَ يَبْيَهُمَا بِقُدْرَتِهِ وَ جَعَلَ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حَدًّا مَخْدُودًا، وَ أَمَدَّ مَمْدُودًا يُولُجُ كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا فِي صَاحِبِهِ، وَ يُولُجُ صَاحِبَهُ فِيهِ بِتَقْدِيرٍ مِنْهُ لِلْعِبَادِ فِيمَا يَغْدُوُهُمْ بِهِ، وَ يُنْشِئُهُمْ عَلَيْهِ فَخَلَقَ لَهُمُ اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ مِنْ حَرَكَاتِ التَّتَّعَبِ وَ نَهَضَاتِ النَّصَابِ، وَ جَعَلَهُ لِبَاسًا لِيَلْبِسُوا مِنْ رَاحَتِهِ وَ مَنَامِهِ، فَيَكُونُ ذَلِكَ لَهُمْ جَمَامًا وَ قُوَّةً، وَ لَيَنْلَوْهُمْ بِهِ لَدَهُ وَ شَهْوَةً وَ خَلَقَ لَهُمُ النَّهَارَ مُبْصِرًا لِيَبْيَتُوا فِيهِ مِنْ فَضْلِهِ، وَ لِيَسْبِبُوا إِلَى رِزْقِهِ، وَ يَسْرُحُوا فِي أَرْضِهِ، طَلَبًا لِمَا فِيهِ نَيْلُ الْعَاجِلِ مِنْ دُنْيَا هُمْ، وَ دَرَكُ الْأَجْلِ فِي أُخْرَاهُمْ بِكُلِّ ذَلِكَ يُصْلِحُ إِلَيْهِمْ، وَ يَبْلُو أَخْبَارَهُمْ، وَ يَنْظُرُ كَيْفَ هُمْ فِي أَوْقَاتِ طَاعَتِهِ، وَ مَنَازِلِ فُرُوضِهِ، وَ مَوَاقِعِ أَحْكَامِهِ، لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا، وَ يَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى. اللَّهُمَّ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا فَلَقْتَ لَنَا مِنَ الْإِصْبَاحِ، وَ مَتَعْنَا بِهِ مِنْ ضَوْءِ النَّهَارِ، وَ بَصَرْتَنَا مِنْ مَطَالِبِ الْأَفْوَاتِ، وَ وَقَيَّتَا فِيهِ مِنْ طَوَارِيقِ الْأَفَاتِ، أَصْبَحْنَا وَ أَصْبَحَتِ الْأَشْيَاءُ كُلُّهَا بِجُمْلِهَا لَكَ سَمَاؤُهَا وَ أَرْضُهَا، وَ مَا بَثَثْنَا فِي كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا، سَاكِنُهُ وَ مُتَحَرِّكُهُ، وَ مُقْيِمُهُ وَ شَاصِهُ وَ مَا عَلَى فِي الْهَوَاءِ، وَ مَا كَنَّ تَحْتَ الْأَرْضِ أَصْبَحْنَا فِي قَبْضَتِكَ يَحْوِينَا مُلْكُكَ وَ سُلْطَانُكَ، وَ تَضْمُنْنَا مَشِيتُكَ، وَ نَتَصَرَّفُ عَنْ أَمْرِكَ، وَ نَتَقْلِبُ فِي تَدْبِيرِكَ. لَيْسَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ إِلَّا مَا قَضَيْتَ، وَ لَا مِنَ الْخَيْرِ إِلَّا مَا أَعْطَيْتَ. وَ هَذَا يَوْمُ حَادِثٍ جَدِيدٍ، وَ هُوَ عَلَيْنَا شَاهِدٌ عَتِيدٌ، إِنْ أَحْسَنَنَا وَدَعَنَا بِحَمْدِهِ، وَ إِنْ أَسَأَنَا فَارَقَنَا بِذَنْمِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ ارْزُقْنَا حُسْنَ مُصَاحِبَتِهِ، وَ اعْصِمْنَا مِنْ سُوءِ مُفَارِقَتِهِ بِإِرْتِكَابِ جَرِيرَةٍ، أَوْ افْتِرَافِ صَغِيرَةٍ أَوْ كَبِيرَةٍ وَ أَجْزِلْنَا فِيهِ مِنَ الْحَسَنَاتِ، وَ أَخْلِنَا فِيهِ مِنَ السَّيِّئَاتِ، وَ امْلَأْنَا مَا بَيْنَ طَرَفَيْهِ حَمْدًا وَ شُكْرًا وَ أَجْرًا وَ ذُخْرًا وَ فَضْلًا وَ إِحْسَانًا. اللَّهُمَّ يَسِّرْ عَلَى الْكَرِامِ الْكَاتِبِينَ مَتَوَنَّتَا، وَ امْلَأْنَا مِنْ حَسَنَاتِنَا صَحَافَنَا، وَ لَا تُخْزِنَا عِنْدَهُمْ بِسُوءِ أَعْمَالِنَا. اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي كُلِّ سَاعَةٍ مِنْ سَاعَاتِهِ حَظًّا مِنْ عِبَادِكَ، وَ نَصِيبًا مِنْ شُكْرِكَ وَ شَاهِدًا صِدْقٍ مِنْ مَلَائِكَتِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ احْفَظْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا وَ مِنْ خَلْفِنَا وَ عَنْ أَيْمَانِنَا وَ عَنْ شَمَائِلِنَا وَ مِنْ جَمِيعِ نَوَاحِينَا، حَفْظًا عَاصِمًا مِنْ مَعْصِيَتِكَ، هَادِيًا إِلَى طَاعَتِكَ، مُسْتَعْمِلًا لِمَحْبَبِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ وَفِقْنَا فِي يَوْمِنَا هَذَا وَ لِيَلِتَنَا هَذِهِ وَ فِي جَمِيعِ أَيَّامِنَا لِاسْتَعْمَالِ الْخَيْرِ، وَ هِجْرَانِ الشَّرِّ، وَ شُكْرِ النَّعْمَ، وَ اتِّبَاعِ السُّنْنَ، وَ مُجَانِبَةِ الْبَدْعِ، وَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ، وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَ حِيَاةِ الْإِسْلَامِ، وَ انتِقَاصِ الْبَاطِلِ وَ إِذْلَالِهِ، وَ نُصْرَةِ الْحَقِّ وَ إِعْزَازِهِ، وَ إِرْشَادِ الْضَّالِّ، وَ مُعَاوَنَةِ الْضَّعِيفِ، وَ إِدْرَاكِ الْلَّهِيْفِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اجْعَلْهُ أَيْمَنَ يَوْمَ عَهْدَنَا، وَ أَفْضَلَ صَاحِبِ صَحِبِنَا، وَ خَيْرَ وَقْتٍ ظَلَلْنَا فِيهِ وَ اجْعَلْنَا مِنْ أَرْضَى مِنْ مَرَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ وَ النَّهَارُ مِنْ جُمْلَةِ خَلْقِكَ، أَشْكَرَهُمْ لِمَا أَوْلَيْتَ مِنْ نَعْمَكَ، وَ أَقْوَمَهُمْ بِمَا شَرَعْتَ مِنْ شَرَاعِكَ، وَ أَوْقَفَهُمْ عَمَّا حَدَّرْتَ مِنْ نَهْيِكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهِدُكَ وَ كَفَ بِكَ شَهِيدًا، وَ أَشْهِدُ سَمَاءَكَ وَ أَرْضَكَ وَ مَنْ أَسْكَنْتَهُمَا مِنْ مَلَائِكَتِكَ وَ سَائِرِ خَلْقِكَ فِي يَوْمِي هَذَا وَ سَاعَتِي هَذِهِ وَ لَيَلِتِي هَذِهِ وَ مُسْتَنَقِرِي هَذَا، أَنِّي أَشْهِدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، قَائِمٌ بِالْقِسْطِ، عَدْلٌ فِي الْحُكْمِ، رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ، مَالِكُ الْمُلْكِ، رَحِيمٌ بِالْخَلْقِ. وَ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَ رَسُولُكَ وَ خَيْرُكَ مِنْ خَلْقِكَ، حَمَّتْهُ رِسَالَتَكَ فَأَدَاهَا، وَ أَمْرَتَهُ بِالنُّصُحِ لِأُمَّتِهِ فَنَصَحَ لَهَا اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، أَكْثَرَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ

خَلِقِكَ، وَ آتَهِ عَنَّا أَفْضَلَ مَا أَتَيْتَ أَحَدًا مِنْ عِبَادِكَ، وَ اجْزِهِ عَنَّا أَفْضَلَ وَ أَكْرَمَ مَا جَرَيْتَ أَحَدًا مِنْ أَنْبِيَائِكَ عَنْ أُمَّتِهِ إِنَّكَ أَنْتَ الْمَنَانُ بِالْجَسِيمِ، الْغَافِرُ لِلْعَظِيمِ، وَ أَنْتَ أَرْحَمُ مِنْ كُلِّ رَحِيمٍ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ الْأَنْجَيْنَ.

نیایش ششم

دعای آن حضرت است به هنگام پگاه و شامگاه.

حمد و سپاس خداوندی را که به قوت خود شب و روز را بیافرید و به قدرت خویش آن دو را از یکدیگر فرق نهاد و هر یک را حدی محدود و زمانی معین قرار داد. به تقدیر خویش از یکی می کاهد و بر دیگری می افزاید و بر یکی می افزاید و از دیگری می کاهد، تا بندگانش را توان به دست آوردن قوت باشد و امکان پرورش. شب را بیافرید تا بندگانش در آن از رنج و تلاش بیاسایند و آن را به مثابه پوششی گردانید تا در آن به خواب راحت روند: تنشان بدان آسوده شود و نیرو گیرد و خود به لذت و کامیابی رسند. روز را بیافرید تا در روشنایی آن به طلب فضل و نعمت.

خداوندی پردازند و رزق او را فرا چنگ آرند و در زمین خدا به سیرو سفر روند، تا هم از نعم این جهان عاجل برخوردار شوند و هم در آن جهان به سعادت آجل رسند. به همه اینها کارشان به صلاح می آورد و از کردارهایشان آگاه می شود و می نگرد که در اوقات فرمانبرداری اش چگونه اند و اعمال واجب چسان به جای می آورند و احکام او چسان مجری می دارند، تا بدکاران را به کیفر بد رساند و نیکوکاران را پاداش نیک دهد.

بار خدایا، حمد و سپاس تو را که پرتو بامدادی آشکار ساختی و ما را از فروغ روز بهره مند گردانیدی و جایهایی را که روزی خود از آنجافراچنگ می آوریم به ما نمودی و از پیشامدهای آفات در امان داشتی.

ما و همه چیزها جملگی صبح کردیم و همه از آن توایم: از آسمان و زمین و هر چه در آن دو نهاده ای از آرمیده و جنبنده و ایستاده و رونده و هر چه برهواست و هر چه درون زمین است. صبح کردیم و همه در قبضه قدرت توایم، در چنبر ملک و سلطه توایم، مشیت تو ما را در بر گرفته و هر چه کنیم به مشیت تو کنیم و به هر حال که باشیم بسته تدبیر تو باشیم. ما را کاری نیست جز آنچه تو ما را مقرر داشته ای و ما را بهره ای نیست جز آنچه تو ما را عطا کرده ای. این بامدادی است نو دمیده و روزی است تازه فرا رسیده. بر اعمال ما گواه است. اگر نیکی کنیم، ما را وداع کند به ستایش و اگر بدی کنیم، از ما جدا شود به نکوهش.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و روزی ما چنان کن که این روز را مصاحبی شایسته باشیم و ما را از آن نگه دار که ترکش گوییم در حالی که مرتكب گناهی کوچک یا بزرگ شده باشیم.

خداآندا،ما را در این روز از حسنات پاداشی جزیل عنایت کن و از سیئات دور بدار.بامداد و شامگاهش را برای ما پر از سپاس و ستایش و پاداش و ثواب و بخشش و نیکی گردان.

بار خدایا،چنان کن که فرشتگانی که اعمال ما را می نویسند از نوشتن اعمال بد ما در رنج نیفتد.نامه های عمل ما را از حسنات پر ساز و ما را به اعمال ناپسندمان در نزد آنان خوار مگردان.

بار خدایا،در هر ساعت از ساعتهای روز،از سوی بندگانت برای ماحظی قرار ده و از سپاسگزاری نصیبی و از فرشتگانت گواه راستینی.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و ما را از پیش رو و پشت سر و جانب راست و جانب چپ و از هر طرف حفاظت فرمای،آن سان که از معصیت تو در امان مانیم و به اطاعت تو راه یابیم و هر چه کنیم در طریق محبت تو باشد.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و ما را در این روز و این شب و هر روز به انجام دادن کارهای نیک و دوری از کارهای ناپسند توفیق ده و به شکر نعمتها و پیروی از سنتهای و دوری از بدعتها و امر به معروف و نهی از منکر و پاسداشت اسلام و نکوهش باطل و خوار داشت آن،و نصرت حق و عزیز داشتن آن و راهنمایی گمگشتنگان و یاری نا توانان و فریادرسی ستمدیدگان،توفیق ده.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و این روز را برای مامبارک ترین روزی گردان که دیده ایم و نیکوترین مصاحبی که به صحبت داشته ایم و بهترین وقتی که بسر آورده ایم .از میان بندگانت که شب و روز بر آنان می گذرد،ما را خرسندترین آنان گردان و سپاسگزارترین بهره گیران از نعمتها یافت و پایدارترین رهسپاران بروفق آیینت و حذر کننده ترین کسان از آنچه به ترک آن فرمان داده ای.

بار خدایا،تو را به شهادت می گیرم و تو شهادت را بسنده ای،وآسمان تو را و ساکنانش را و زمین تو را و ساکنانش را از فرشتگان و همه آفریدگان،در این روز و در این ساعت و در این شب و در این مکان،به شهادت می گیرم که گواهی دهم که تو خدای یکتایی و جز توحدایی نیست،توبی آن که بر پای دارنده عدالت بود و در داوری دادگربود و به بندگان مهربان بود و فرمانروای جهان بود و بر همه آفریدگان رحمت آورد.

شهادت می دهم که محمد بنده توست و پیام آور توست و برگزیده ترین آفریدگان توست، او را به ابلاغ رسالت خویش برانگیختی، آن را ابلاغ کرد، فرمانش دادی که امت خود اندرز دهد، اندرز داد، بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست، بیشترین درودی که به یکی از آفریدگان خویش فرستاده ای و از سوی ما او را بهترین چیزی عطا کن که به یکی از بندگان خویش عطا کرده ای و برترین و کرامندترین پاداشی ارزانی دار که بر پیامبران خود از سوی امتشان ارزانی داشته ای .

تو هستی که نعمتهای کرامند می دهی و تویی که گناهان بزرگ رامی آمرزی و تویی از هر مهربانی مهربان تر، پس درود بفرست برمحمد و خاندان طیب و طاهر او، آن نیکان برگزیدگان.

الدعا السابع

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا عَرَضَتْ لَهُ مُهِمَّةٌ أَوْ نَزَلتْ بِهِ، مُلْمَمَةٌ وَ عِنْدَ الْكَرْبِ) يَا مَنْ تُحَلُّ بِهِ عَقْدُ الْمَكَارِهِ، وَ يَا مَنْ يَقْنُطُ بِهِ حَدُّ الشَّدَائِدِ، وَ يَا مَنْ يُلْتَمِسُ مِنْهُ الْمَخْرَجُ إِلَى رَوْحِ الْفَرَجِ. ذَلِكَ لِقْدَرَتِكَ الصَّعَابُ، وَ تَسْبِيبَتِ بِلُطْفِكَ الْأَسْبَابُ، وَ جَرَى بِقُدْرَتِكَ الْقَضَاءُ، وَ مَضَتْ عَلَى إِرَادَتِكَ الْأَشْيَاءُ. فَهِيَ بِمَشِيقَتِكَ دُونَ قَوْلِكَ مُؤْتَمِرَةٌ، وَ يَارِادَتِكَ دُونَ نَهْيِكَ مُنْزَجِرَةٌ. أَنْتَ الْمَدْعُوُ لِلْمُهَمَّاتِ، وَ أَنْتَ الْمَفْرَغُ فِي الْمُلْمَاتِ، لَا يَنْدَفعُ مِنْهَا إِلَّا مَا دَفَعْتَ، وَ لَا يَنْكِشِفُ مِنْهَا إِلَّا مَا كَشَفْتَ وَ قَدْ نَزَلَ بِي يَا رَبِّي مَا قَدْ تَكَادَنِي ثُقلُهُ، وَ أَلَّمْ بِي مَا قَدْ بَهَظَنِي حَمْلُهُ. وَ بِقُدْرَتِكَ أَوْرَدْتَهُ عَلَى وَ بِسُلْطَانِكَ وَجَهْتَهُ إِلَى. فَلَا مُصْدِرٌ لِمَا أُوْرَدْتَ، وَ لَا صَارِفٌ لِمَا وَجَهْتَ، وَ لَا فَاتِحٌ لِمَا أَغْلَقْتَ، وَ لَا مُعْلِقٌ لِمَا فَتَحْتَ، وَ لَا مُيَسِّرٌ لِمَا عَسَرْتَ، وَ لَا نَاصِرٌ لِمَنْ خَذَلْتَ. فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ افْتَحْ لِي يَا رَبِّي بَابَ الْفَرَجِ بِطَوْلِكَ، وَ اكْسِرْ عَنِّي سُلْطَانَ الْهَمِّ بِحَوْلِكَ، وَ ائْلِنِي حُسْنَ النَّظَرِ فِيمَا شَكَوْتُ، وَ أَذْقِنِي حَلَاوةَ الصُّنْعِ فِيمَا سَأَلْتُ، وَ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَ فَرَجاً هَنِيَّا، وَ اجْعَلْ لِي مِنْ عِنْدِكَ مَحْرَجاً وَ حِيَا. وَ لَا تَشْغَلْنِي بِالْإِهْتِمَامِ عَنْ تَعَاهِدِ فُرُوضِكَ، وَ اسْتِعْمَالِ سُتُّكَ. فَقَدْ ضِفتُ لِمَا نَزَلَ بِي يَا رَبِّي ذِرْعَاً، وَ امْتَلَأْتُ بِحَمْلِ مَا حَدَثَ عَلَى هَمَّا، وَ أَنْتَ الْقَادِرُ عَلَى كَشْفِ مَا مُنِيتُ بِهِ، وَ دَفْعَ مَا وَقَعْتُ فِيهِ، فَافْعُلْ بِي ذَلِكَ وَ إِنْ لَمْ أَسْتَوْجِبْهُ مِنْكَ، يَا ذَا الْعَرْشِ الْعَظِيمِ.

نیاش هفتم

دعای آن حضرت است به هنگامی که برای او مهمی پیش می آمد یا حادثه ای رخ می داد و به هنگام اندوه.

ای خداوندی که گره کارهای فرو بسته به تو گشوده می شود و سختیها به تو آسان می گردد، ای خداوندی که از تو خواهند رهایی از تنگناها را و یافتن آسودگی را به قدرت تو دشواری خوارماهی گردد و به لطف تو اسباب کارها ساخته آید. قضا به قدرت تو جاری است و هر چیزی بر وفق اراده تو پدید آمده است: به مشیت تو فرمانبر است و به گفتار آمرانه اش نیاز نیست، به اراده تو بازداشتني است و به گفتار بازدارنده اش نیاز نیست.

توبی آن که در مهمات بخوانند و در سختیها به او پناه جویند. هیچ بلایی از سرما نرود جز آنکه تواش برانی و هیچ اندوهی از دل ما رخت نبند مگر آنکه تواش از میان برداری.

ای پروردگار من، بر من محنتی رسیده که بار گرانش مرا از پای در آورده است و به رنجی در افتاده ام که بر خود هموار نتوانم کرد. تو خود به قدرت خویش آن محنت و رنج بر من وارد آورده ای و به سوی من روانه داشته ای. آنچه را تو وارد آورده ای کس بازگرداندن نتواند و آنچه را تو روانه داشته ای کس دفع نتواند و آن در را که

تو بسته ای کس گشادن نتواند و آن در را که تو گشاده ای کس بستن نتواند.چون کسی را به رنج افکنی کس راحتش نرساند و چون کسی را خوار داری کس عزیز نگرداند.پس درود بفرست بر محمد و خاندانش.ای پروردگارمن،به فضل خویش در آسایش بر من بگشای و به قدرت خویش سطوت اندوه را بر من بشکن و در آنچه زبان شکایت گشوده ام به رحمت نظر کن و مرا حلاوت استجابت در هر چه خواسته ام بچشان و ازنزد خویش رحمتی و گشايشی خوشگوار بر من ارزانی دار و راه رهایی در پیش پای من بگشای.چنان مکن که به سبب اندوه از انجام دادن فرایض و مستحبات تو بازمانم،که من ای پروردگار،در برابر این محنت که بر من وارد آمده بی طاقتم و پیمانه شکیباییم از آن اندوه که نصیب من گردیده اینک لبریز است.تنها توبی که توانی آن اندوه را از میان برداری و آن بلا را که بدان گرفتار آمده ام دفع کنی.پس مرا از بندبلا وارهان اگر چه شایسته آن نباشم.یا ذا العرش العظیم.

الدعا الثامن

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الِاسْتِعَادةِ مِنَ الْمَكَارِهِ وَسَيِّئِ الْأَخْلَاقِ وَمَذَامِ الْأَفْعَالِ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَيْجَانِ الْحِرْصِ، وَسَوْرَةِ الْغَضَبِ، وَغَلَبَةِ الْحَسَدِ، وَضَعْفِ الصَّبْرِ، وَقِلَّةِ الْقَنَاعَةِ، وَ
شَكَاسَةِ الْخُلُقِ، وَإِلْحَاجِ الشَّهْوَةِ، وَمَلَكَةِ الْحَمِيمَةِ وَمُتَابَعَةِ الْهَوَى، وَمُخَالَفَةِ الْهُدَى، وَسِنَةِ الْغَفْلَةِ، وَتَعَاطِي الْكُلُفَةِ،
وَإِيَّاثَرِ الْبَاطِلِ عَلَى الْحَقِّ، وَإِلْصَارَارِ عَلَى الْمَأْثِمِ، وَاسْتِصْغَارَ الْمَعْصِيَةِ، وَاسْتِكْبَارَ الطَّاغِعَةِ، وَمُبَاهاَةِ الْمُكْثِرِينَ، وَ
الْإِزْرَاءِ بِالْمُقْلِبِينَ، وَسُوءِ الْوِلَايَةِ لِمَنْ تَحْتَ أَيْدِينَا، وَتَرْكِ الشُّكْرِ لِمَنِ اصْطَنَعَ الْعَارِفَةَ عِنْدَنَا أَوْ أَنْ نَعْصُدَ ظَالِمًا، أَوْ
نَخْذُلَ مَلْهُوفًا، أَوْ نَرُومَ مَا لَيْسَ لَنَا بِحَقٍّ، أَوْ نَقُولَ فِي الْعِلْمِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَنَعْوُذُ بِكَ أَنْ نَنْطَوِيَ عَلَى عِشٍّ أَحَدٌ، وَأَنْ
نُعْجَبَ بِأَعْمَالِنَا، وَنَمْدَدِ فِي آمَالِنَا وَنَعْوُذُ بِكَ مِنْ سُوءِ السَّرِيرَةِ، وَاحْتِقارِ الصَّغِيرَةِ، وَأَنْ يَسْتَحْوِدَ عَلَيْنَا الشَّيْطَانُ، أَوْ
يَنْكِبَنَا الزَّمَانُ، أَوْ يَتَهَضَّمَنَا السُّلْطَانُ وَنَعْوُذُ بِكَ مِنْ تَنَاؤلِ الْأَسْرَافِ، وَمِنْ فِقدَانِ الْكَفَافِ وَنَعْوُذُ بِكَ مِنْ شَمَاتَهِ
الْأَعْدَاءِ، وَمِنَ الْفَقْرِ إِلَى الْأَكْفَاءِ، وَمِنْ مَعِيشَةِ فِي شِدَّةٍ، وَمِيتَةٍ عَلَى غَيْرِ عُدَّةٍ. وَنَعْوُذُ بِكَ مِنَ الْحَسْرَةِ الْعَظِيمَى، وَ
الْمُصِبَّيَةِ الْكُبْرَى، وَأَشْقَى الشَّقَّاءِ، وَسُوءِ الْمَأْبِ، وَحِرْمَانِ الْثَوَابِ، وَحُلُولِ الْعِقَابِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ
أَعِذْنِي مِنْ كُلِّ ذَلِكَ بِرَحْمَتِكَ وَجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

نيايش هشتم

دعای آن حضرت است در پناه بردن به خدا از ناگواریها و بدخویها و کارهای نکوهیده.

بار خدایا، به تو پناه می برم از شر و شور آزمندی و شدت خشم و غلبه حسد و ناتوانی شکیبایی و اندک بودن
قناعت و بدی خلق و خوی واصرار شهوت و چیرگی عصبیت.

بار خدایا، به تو پناه می برم از پیروی از هوای نفس و مخالفت باهدایت و فرو رفتن به خواب غفلت و اختیار
تكلف و برتری دادن باطل بر حق و اصرار بر گناه و خرد شمردن گناه و بزرگ شمردن طاعت.

بار خدایا، به تو پناه می برم از به خود بالیدن توانگران و خوار داشتن درویشان و بد رفتاری با زیرستان و
ناسپاسی در حق کسی که به ما نیکی کرده است.

بار خدایا، به تو پناه می برم از اینکه ستمگری را یاری کنیم، یاستمدیده ای را خوار بداریم، یا قصد چیزی کنیم
که ما را در آن حقی نباشد، یا از روی بی دانشی سخن در دانش گوییم.

بار خدایا، به تو پناه می برمیم، از اینکه در دل خیال فریب کسی را پروریم و از کردار خویش دستخوش خودپسندی شویم یا به آرزوهای دور و دراز مبتلا گردیم.

بار خدایا، به تو پناه می برمیم از بدی باطن و حقیر شمردن گناهان خرد و از اینکه شیطان بر ما چیره شود یا روزگار ما را واژگون بخت گرداند یا پادشاه بر ما ستم ورزد.

بار خدایا، به تو پناه می برمیم از اسرافکاری و هم از بینوایی.

به تو پناه می برمیم از شادکامی دشمنان و نیازمند شدن به اقران و از تنگنای معیشت و از مردن بی آنکه ساز رفتن مهیا کرده باشیم.

بار خدایا، به تو پناه می برمیم از بزرگترین حسرت و گران ترین مصیبت و بدترین شوربختیها و بد سرانجامی و محروم شدن از ثواب آخرت و گرفتار شدن به عقاب روز رستخیز.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و به رحمت خویش مرا و همه مردان و زنان مؤمن را از آنچه گفته شد پناه ده، یا ارحم الراحمین.

الدعا التاسع

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْاشْتِيَاقِ إِلَى طَلَبِ الْمَغْفِرَةِ مِنَ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَصَرِّفْنَا إِلَى مَحْبُوبِكَ مِنَ التَّوْبَةِ، وَأَرْزُلْنَا عَنْ مَكْرُوهِكَ مِنَ الْاِصْرَارِ اللَّهُمَّ وَمَتَّى
وَقَفَنَا بَيْنَ نَقْصَيْنِ فِي دِينِ أَوْ دُنْيَا، فَأَوْقِعْنَا بِأَسْرِعِهِمَا فَنَاءً، وَاجْعَلْ التَّوْبَةَ فِي أَطْوَلِهِمَا بَقَاءً وَإِذَا هَمَّنَا
بِهِمْيَنْ يُرْضِيكَ أَحَدُهُمَا عَنَا، وَيُسْخِطُكَ الْآخَرُ عَلَيْنَا، فَمِلِّنَا إِلَى مَا يُرْضِيكَ عَنَا، وَأَوْهَنْ قُوَّتَنَا عَمَّا يُسْخِطُكَ
عَلَيْنَا وَلَا تُخَلِّ فِي ذَلِكَ بَيْنَ نُفُوسِنَا وَأَخْتِيَارِهَا، فَإِنَّهَا مُخْتَارَةٌ لِلْبَاطِلِ إِلَّا مَا وَقَفْتَ، أَمَارَةٌ بِالسَّوْءِ إِلَّا مَا رَحْمَتَ
اللَّهُمَّ وَإِنَّكَ مِنَ الْضَّعْفِ خَلَقْنَا، وَعَلَى الْوَهْنِ بَنَيْنَا، وَمِنْ مَاءِ مَهِينٍ ابْنَادْنَا، فَلَا حَوْلَ لَنَا إِلَّا بِقُوَّتِكَ، وَلَا قُوَّةَ لَنَا
إِلَّا بِعَونِكَ فَأَيَّدْنَا بِتَوْفِيقِكَ، وَسَدَّدْنَا بِتَسْدِيدِكَ، وَأَعْمَلْ أَبْصَارَ قُلُوبِنَا عَمَّا خَالَفَ مَحَبَّتِكَ، وَلَا تَجْعَلْ لِشَيْءٍ مِنْ
جَوَارِحِنَا نُفُودًا فِي مَعْصِيَتِكَ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْ هَمَسَاتَ قُلُوبِنَا، وَحَرَكَاتَ أَعْضَائِنَا وَلَمَحَاتَ
أَعْيُنِنَا، وَلَهَجَاتِ الْسِنَّتِنَا فِي مُوجَبَاتِ ثَوَابِكَ حَتَّى لَا تَفُوتَنَا حَسَنَةٌ نَسْتَحِقُّ بِهَا جَزَاءَكَ، وَلَا تَبْقَى لَنَا سَيِّئَةٌ
نَسْتُوْحِجُ بِهَا عِقَابَكَ.

نیایش نهم

نیایش در اشتیاق به طلب آمرزش از خدای تعالیٰ.
خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست، و ما را بسر منزل آن توبه‌ای که پسند تو است رهسپار ساز، و از اصرار بر
آنچه ناپسند تو است دور گردان.

خدایا و هر زمان که از ما تقصیری سر زند که مستوجب خسran در دین یا زیان در دنیا شویم، پس آن خسran
را در آن یک که زود گذرتر است (یعنی دنیا) قرار ده و عفو از عقوبت را در آنچه دوامش طولانی‌تر است
(یعنی دین) بر قرار ساز و چون آهنگ دو کار کنیم که یکی از آنها ترا از ما خشنود کند و آن دیگر ترا بر ما
خشمنگین سازد، پس به آنچه ترا از ما خشنود کند متمایل‌مان ساز، و از قدرتمان بر آنچه موجب خشم تو بر ما
است بکاه، و در این مرحله نفس ما را در اختیار خود آزاد مگذار، زیرا که نفس ما را در اختیار خود آزاد مگذار،
زیرا که نفس جز در آنجا که تو اش توفیق دهی گزیننده باطل است، و جز در آن مورد که تو اش رحم کنی بکار
بد فرمان دهنده است. خدا یا تو ما را از ضعف آفریده‌ای، و بر سستی بنیاد کرده‌ای و آفرینشمان را از آبی
بی‌ارزش آغاز نموده‌ای، پس ما را هیچگونه جنبشی نیست، مگر به نیروی تو. و هیچ نیروی، مگر به یاری تو.
پس ما را به توفیق خود تأیید فرمای. و بار شاد به راه راست استوار ساز. و چشم‌های دلمان را از آنچه بر خلاف
محبت تو است، بر بند، و هیچ یک از اعضای ما را در نافرمانی خود پیشرفت مده.

خدایا پس بر محمد و آلس رحمت فرست و رازهای دلها، و حرکات اعضاء و نگاههای دزدیده چشمها و سخنان زبانهای ما را در اموری قرار ده که موجب ثواب تو باشد، تا کار نیکی که به وسیله آن سزاوار پاداش تو شویه و از ما فوت نگردد، و کار بدی که در اثر آن مستوجب عقابت گردیم برای ما باقی نماند.

الدعا العاشر

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي اللَّجْأِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى)
اللَّهُمَّ إِنْ تَشَاءْ تَعْفُ عَنَا فِيفَضْلِكَ، وَ إِنْ تَشَاءْ تُعَذِّبْنَا فِيْعَدْلِكَ فَسَهِّلْ لَنَا عَفْوَكَ بِمَنْكَ، وَ أَجِرْنَا مِنْ عَذَابِكَ
بِتَجَاهُوكَ، فَإِنَّهُ لَا طَاقَةَ لَنَا بِعَدْلِكَ، وَ لَا نَجَاهَ لِأَحَدٍ مِنَا دُونَ عَفْوِكَ يَا غَنِيَّ الْأَغْنِيَاءِ، هَاهُ، نَحْنُ عِبَادُكَ بَيْنَ يَدَيْكَ،
وَ أَنَا أَفْقَرُ الْفُقَرَاءِ إِلَيْكَ، فَاجْبُرْ فَاقْتَنَا بِوُسْعِكَ، وَ لَا تَقْطَعْ رَجَاءَنَا بِمَنْعِكَ، فَتَكُونَ قَدْ أَشْقَيْتَ مَنْ اسْتَسْعَدَ بِكَ، وَ
حَرَمْتَ مَنْ اسْتَرْفَدَ فَضْلَكَ فَإِلَى مَنْ حِبَّنَدَ مُنْقَلَبَنَا عَنْكَ، وَ إِلَى أَيْنَ مَدْهَبَنَا عَنْ بَابِكَ، سُبْحَانَكَ نَحْنُ
الْمُضْطَرُونَ الَّذِينَ أَوْجَبْتَ إِجَابَتِهِمْ، وَ أَهْلُ السُّوءِ الَّذِينَ وَعَذْتَ الْكَشْفَ عَنْهُمْ وَ أَشْبَهَ الْأَشْيَاءِ بِمَشِيتِكَ، وَ أَوْلَى
الْأُمُورِ بِكَ فِي عَظَمَتِكَ رَحْمَةُ مَنْ اسْتَرْحَمَكَ، وَ غَوْثُ مَنْ اسْتَغَاثَ بِكَ، فَارْحَمْ تَضَرُّعَنَا إِلَيْكَ، وَ أَغْنَنَا إِذْ طَرَحْنَا
آنِفُسَنَا بَيْنَ يَدَيْكَ اللَّهُمَّ إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ شَمِّتَ بِنَا إِذْ شَأْيَنَا عَلَى مَعْصِيَتِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ لَا تُنْشِمْتُهُ
بِنَا بَعْدَ تَرْكِنَا إِيَّاهُ لَكَ، وَ رَغْبَتِنَا عَنْهُ إِلَيْكَ.

نيايش دهم

دعای آن حضرت است در النجات به خدای تعالی.

ای خداوند، اگر مشیت تو بر آن قرار گیرد و ما را عفو کنی، از فضل توست و اگر مشیت تو بر آن قرار گیرد و ما را عقوبت کنی، از عدل توست. بر ما منت بنه و عفو خود نصیب ما کن و به بخشایش خویش از عذابت نجات بخشن، که ما را طاقت آن نیست که به عدل خود با ما رفتار کنی و اگر بخشایش تو نباشد، هیچ یک از ما را نجات نباشد.

ای بی نیاز بی نیازان، اینک ما بندگان تو در دست توایم، و من محتاج ترین محتاجان به درگاه تو هستم. به گشایشی که در کار ما دھی بینوایی ما جبران کن و ما را از درگه خود مران که نومید گردیم. و هرگاه چنین شود، آن را که به امید نیکبختی روی به سوی تو نهاده بدخت ساخته ای و آن را که از فضل تو بخشایش طلبیده محروم داشته ای. دراین حالت، ما راندگان درگاه توبه که روی آوریم و از در تو به کجا رویم؟

ای خداوند، تو منزهی. ما همان بیچارگان هستیم که اجابت شان واجب داشته ای و همان بدحالان که وعده بهروزیشان داده ای.

شبيه ترين چيزها به خواست و اراده تو و سزاوارترین کارها در عرصه عز و جلال تو، رحمت آوردن تو بر کسی است که از تو رحمت طلب و فرياد رسيدن تو کسی را که از تو فرياد خواهد پس بر زاري ما به درگاهت، رحمت آوري و چون خويشتن بر آستان تو افکنده ايم بى نيازمان فرما .

اي خداوند، چون بر معصيت تو از پي شيطان رفتيم شيطان بر ما شماتت كرد. پس درود بفرست بر محمد و خاندانش و اكنون که شيطان را به خاطر فرمانبرداری تو واگذاشته ايم و از او دل برکنده ايم و به سوي تو آمده ايم، هرگز مباد که او بر ما مجال شماتت باشد.

الدعا الحاوی عشر

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِخَوَاتِمِ الْحَيَّرِ)
يَا مَنْ دَكْرُهُ شَرَفٌ لِلذَّاكِرِينَ، وَ يَا مَنْ سُكْرُهُ فَوْزٌ لِلشَّاكِرِينَ، وَ يَا مَنْ طَاعَتْهُ نَجَاهٌ لِلمُطْبِعِينَ، صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِهِ، وَ اشْغَلْ قُلُوبَنَا بِذِكْرِكَ عَنْ كُلِّ ذِكْرٍ، وَ أَسْبَقْنَا بِشُكْرِكَ عَنْ كُلِّ شُكْرٍ، وَ جَوَارِحَنَا بِطَاعَتِكَ عَنْ كُلِّ طَاعَةٍ.
فَإِنْ قَدَرْتَ لَنَا فَرَاغًا مِنْ شُغْلٍ فَاجْعَلْهُ فَرَاغَ سَلَامَةً لَا تُدْرِكُنَا فِيهِ تَبَعَّهُ، وَ لَا تَلْحَقُنَا فِيهِ سَأْمَةً، حَتَّى يَنْصَرِفَ عَنَّا
كُتَّابُ السَّيِّئَاتِ بِصَحِيفَةِ خَالِيَّهِ مِنْ ذِكْرِ سَيِّئَاتِنَا، وَ يَتَوَلَّ كُتَّابُ الْحَسَنَاتِ عَنَّا مَسْرُورِينَ بِمَا كَتَبُوا مِنْ حَسَنَاتِنَا وَ إِذَا
انْفَضَتْ أَيَّامُ حَيَاتِنَا، وَ تَصَرَّمَتْ مُدَدُ أَعْمَارِنَا، وَ اسْتَحْضُرَتْنَا دُعْوَتِكَ الَّتِي لَا بُدَّ مِنْهَا وَ مِنْ إِجَابَتِهَا، فَصَلَّى اللَّهُ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اجْعَلْ خَتَامَ مَا تُحْصِي عَلَيْنَا كَتَبَهُ أَعْمَالِنَا تَوْبَهَ مَقْبُولَهُ لَا تُوقِفُنَا بَعْدَهَا عَلَى ذَنْبٍ اجْتَرَحْنَاهُ، وَ لَا
مَعْصِيَّهُ اقْتَرَفَنَاهَا. وَ لَا تَكْشِفْ عَنَّا سِترَتُهُ عَلَى رُؤُوسِ الْأَشْهَادِ، يَوْمَ تَبْلُو أَخْبَارَ عِبَادِكَ، إِنَّكَ رَحِيمٌ بِمَنْ
دَعَاكَ، وَ مُسْتَجِيبٌ لِمَنْ نَادَاكَ.

نیایش یازدهم

دعای آن حضرت است در طلب عاقبت خیر.

ای خداوندی که ذکر تو گویندگان ذکر را شرف و بزرگی است، ای خداوندی که شکر تو شکرگزاران را
rstگاری و پیروزی است، ای خداوندی که فرمانبرداری از تو فرمانبرداران را سعادت رهایی است، درود بفرست
بر محمد و خاندانش و دلهای ما را از یاد هر چیز دیگر به یادخود و زبانهای ما را از شکر هر کس دیگر به شکر
خود و اعضای ما را از فرمانبرداری از هر کس دیگر به فرمانبرداری خود مشغول دار.

خداوندا، اگر ما را آسایشی مقدار فرموده ای، چنان کن که به هنگام آسایش در امان مانیم: نه گناهی ما را گرفتار
سازد و نه ملالتی به ما رسد، تا فرشتگانی که گناهان ما را می نویسند، با صحیفه اعمال ما بی آنکه در آن گناهی
نوشته شده باشد از نزد ما بازگردند و فرشتگانی که ثوابهای ما را می نویسند، شادمان با صحیفه ای نوشته از
اعمال نیک ما به نزد تو آیند.

چون روزهای زندگی ما سپری شد و مدت عمر ما سر آمد و صلای دعوت تو ما را فراخواند - همان دعوتی که
از آن گریزی و از اجابت آن گریزی نیستبر محمد و خاندانش درود بفرست و سرانجام آنچه را که کاتبان
اعمال ما برای ما رقم زده اند توبه ای پذیرفته شده قرار ده که زان پس ما را به کیفر گناهی که مرتکب شده
ایم یا پادافره معصیتی که کرده ایم باز نداری و در آن روز که بندگانت را می آزمایی، پرده ای را که بر گناه ما

کشیده ای در برابر همگنان بر مگیر. تویی که بر هر کس که تو را بخواند مهربانی و تویی که به هر کس که تو را ندا دهد پاسخ می گویی.

الدعاء الثاني عشر

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الاعْتِرَافِ وَ طَلَبِ التَّوْبَةِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُمَّ إِنَّهُ يَخْجُبُنِي عَنْ مَسَالِتِكَ خَلَالُ ثَلَاثٍ، وَ تَحْدُونِي عَلَيْهَا خَلَهُ وَاحِدَهُ يَخْجُبُنِي أَمْرٌ أَمْرَتَ بِهِ فَأَبْطَأْتُ عَنْهُ، وَ نَهَى نَهْيَتِنِي عَنْهُ فَأَسْرَعْتُ إِلَيْهِ، وَ نِعْمَةً أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَى فَقَصَرْتُ فِي شُكْرِهَا. وَ يَحْدُونِي عَلَى مَسَالِتِكَ تَفَضُّلَكَ عَلَى مَنْ أَقْبَلَ بِوَجْهِهِ إِلَيْكَ، وَ وَقَدْ بُحْسِنَ ظَنِّهِ إِلَيْكَ، إِذْ جَمِيعُ إِحْسَانِكَ تَفْضُلُ، وَ إِذْ كُلُّ نِعْمَكَ ابْتِدَاءٌ فَهَا أَنَا ذَاهِنٌ إِلَيْهِ، وَاقِفٌ بِبَابِ عَزْكَ وَقُوفَ الْمُسْتَسِلِمِ الدَّلِيلِ، وَ سَائِلُكَ عَلَى الْحَيَاةِ مِنْ سُؤَالِ الْبَائِسِ الْمُعِيلِ مُقْرِرُكَ بِأَنِّي لَمْ أَسْتَسِلِمْ وَقْتَ إِحْسَانِكَ إِلَّا بِالْإِلْقَاعِ عَنْ عَصْيَانِكَ، وَ لَمْ أَخْلُ فِي الْحَالَاتِ كُلُّهَا مِنْ امْتِنَانِكَ. فَهَلْ يَنْفَعُنِي، يَا إِلَهِي، إِقْرَارِي عِنْدَكَ بِسُوءِ مَا اكْتَسَبْتُ وَ هَلْ يُبَيِّنُنِي مِنْكَ اعْتِرَافِي لَكَ بِقَيِّعِ مَا ارْتَكَبْتُ أَمْ أَوْجَبْتَ لِي فِي مَقَامِي هَذَا سُخْطَكَ أَمْ لَرِمَنِي فِي وَقْتِ دُعَائِي مَقْتُكَ. سُبْحَانَكَ، لَا أَيَّاسُ مِنْكَ وَ قَدْ فَتَحْتَ لِي بَابَ التَّوْبَةِ إِلَيْكَ، بَلْ أَقُولُ مَقَالَ الْعَبْدِ الدَّلِيلِ الظَّالِمِ لِنَفْسِهِ الْمُسْتَخْفِ بِحُرْمَةِ رَبِّهِ). ٨) الَّذِي عَظَمْتَ ذُنُوبَهُ فَجَلَّتْ، وَ أَدْبَرَتْ أَيَّامُهُ فَوَلَّتْ حَتَّى إِذَا رَأَى مُدَّةَ الْعَمَلِ قَدْ انْقَضَتْ وَ غَایَةَ الْعُمُرِ قَدْ انْتَهَتْ، وَ أَيْقَنَ أَنَّهُ لَا مَحِيصَ لَهُ مِنْكَ، وَ لَا مَهْرَبَ لَهُ عَنْكَ، تَلَقَّاكَ بِالْإِنَابَةِ، وَ أَخْلَصَ لَكَ التَّوْبَةَ، فَقَامَ إِلَيْكَ بِقُلْبٍ طَاهِرٍ نَقِيًّا، ثُمَّ دَعَاكَ بِصَوْتٍ حَائِلٍ خَفِيًّا. قَدْ تَطَاطَأَ لَكَ فَانْحَنَى، وَ نَكَسَ رَأْسَهُ فَانْتَنَى، قَدْ أَرْعَشَتْ حَشْيَتُهُ رِجْلِيهِ، وَ غَرَقَتْ دُمُوعُهُ خَدَّيهُ، يَدْعُوكَ بِيَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَ يَا أَرْحَمَ مَنْ انتَبَاهُ الْمُسْتَرْحِمُونَ، وَ يَا أَعْطَفَ مَنْ أَطَافَ بِهِ الْمُسْتَغْفِرُونَ، وَ يَا مَنْ عَفَوْهُ أَكْثَرُ مِنْ نَقِمَتِهِ، وَ يَا مَنْ رِضَاهُ أَوْفَرُ مِنْ سَخَطِهِ. وَ يَا مَنْ تَحَمَّدَ إِلَى خَلْقِهِ بُحْسِنِ التَّجَاهُزِ، وَ يَا مَنْ عَوَدَ عِبَادَهُ قَبُولَ الْإِنَابَةِ، وَ يَا مَنْ اسْتَصلَحَ فَاسِدَهُمْ بِالْتَّوْبَةِ وَ يَا مَنْ رَضَى مِنْ فِعْلِهِمْ بِالْيُسِيرِ، وَ مَنْ كَافَى قَلِيلَهُمْ بِالْكَثِيرِ، وَ يَا مَنْ ضَمَّنَ لَهُمْ إِجَابَةَ الدُّعَاءِ، وَ يَا مَنْ وَعَدَهُمْ عَلَى نَفْسِهِ بِتَفْضِلِهِ حُسْنَ الْجَزَاءِ. مَا أَنَا بِأَعْصَى مَنْ عَصَاكَ فَغَفَرْتَ لَهُ، وَ مَا أَنَا بِالْلَّوْمِ مَنْ اعْتَذَرَ إِلَيْكَ فَقَبِيلَتَ مِنْهُ، وَ مَا أَنَا بِأَظْلَمِ مَنْ تَابَ إِلَيْكَ فَعَدْتَ عَلَيْهِ. أَتُوبُ إِلَيْكَ فِي مَقَامِي هَذَا تَوْبَةَ نَادِمٍ عَلَى مَا فَرَطَ مِنْهُ، مُشْفِقٌ مِمَّا اجْتَمَعَ عَلَيْهِ، خَالِصُ الْحَيَاةِ مِمَّا وَقَعَ فِيهِ. عَالِمٌ بِأَنَّ الْعَفْوَ عَنِ الدَّنْبِ الْعَظِيمِ لَا يَتَعَاظِمُكَ، وَ أَنَّ التَّجَاهُزَ عَنِ الْإِثْمِ الْجَلِيلِ لَا يَسْتَصْبِعُكَ، وَ أَنَّ احْتِمَالَ الْجَنَاحِيَاتِ الْفَاحِشَةِ لَا يَتَكَادُكَ، وَ أَنَّ أَحَبَّ عِبَادَكَ إِلَيْكَ مَنْ تَرَكَ الْإِسْتِكْبَارَ عَلَيْكَ، وَ جَانِبَ الْإِصْرَارَ، وَ لَزِمَ الْإِسْتِغْفارَ. وَ أَنَا أَبْرَأُ إِلَيْكَ مِنْ أَنْ أَسْتَكِبِرَ، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَصْرَرَ، وَ أَسْتَغْفِرُكَ لِمَا قَصَرْتُ فِيهِ، وَ أَسْتَعِينُكَ عَلَى مَا عَجَزْتُ عَنْهُ. ١٥) اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِ، وَ هَبْ لِي مَا يَجِبُ عَلَى لَكَ، وَ عَافِنِي مِمَّا أَسْتَوْجِبُهُ مِنْكَ، وَ أَجِرْنِي مِمَّا يَخَافُهُ أَهْلُ الْإِسَاءَةِ، فَإِنَّكَ مَلِيءٌ بِالْعَفْوِ، مَرْجُوهٌ لِلْمَغْفِرَةِ، مَعْرُوفٌ بِالْتَّجَاهُزِ، لَيْسَ لِحَاجَتِي مَطْلُبٌ سِواكَ، وَ لَا لِذَنْبِي غَافِرٌ غَيْرُكَ، حَاشَاكَ وَ لَا أَخَافُ عَلَى نَفْسِي إِلَّا إِيَّاكَ، إِنَّكَ أَهْلُ النَّقْوَى وَ أَهْلُ الْمَغْفِرَةِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ اقْضِ حَاجَتِي، وَ أَنْجِحْ طَلِبَتِي، وَ اغْفِرْ ذَنْبِي، وَ آمِنْ خَوْفَ نَفْسِي، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرُ، وَ ذَلِكَ عَلَيْكَ يَسِيرُ، آمِنْ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

نیایش دوازدهم

دعای آن حضرت است در اعتراف و طلب توبه از خدای تعالی.

ای خداوند، سه خصلت است که مرا باز می دارد تا از تو چیزی خواهم و تنها یک خصلت است که مرا بر آن می دارد.

آن سه: یکی فرمانی که داده ای و من در گزاردن آن درنگ کرده ام، دیگر، کاری که مرا از آن نهی فرموده ای و من در به جا آوردن آن شتابیده ام؛ سه دیگر، نعمتی که مرا ارزانی داشته ای و من در سپاس آن قصور ورزیده ام.

و اما آن یک خصلت که مرا وا می دارد تا از تو چیزی خواهم تفضل توست به کسی که روی به درگاه تو آرد و با امیدی نیکو به سوی تو آید، که هر احسان که کنی از روی تفضل است و هر نعمت که دهی بی هیچ سابقه.

و این منم، ای خداوند من، که بر درگاه عز تو ایستاده ام، آن سان که تسليم شونده به مذلت نشسته ای. در عین شرم زدگی، چون بینوایان عیالمند دست سؤال دراز کرده ام، اقرار می کنم که به تسليم در برابر احسان تو کاری نکرده ام جز آن که از عصیان تو چشم پوشیده ام و در همه حال از نعمتهاي تو بی بهره نبوده ام.

آیا، ای خداوند من، همین که به درگاه تو به اعمال ناپسند خود اقرار کنم مرا سودمند است؟ و آیا همین که به درگاه تو به زشتی کردار خویش معترض آیم، رهایی خواهم یافت؟ یا در همینجا که ایستاده ام خشم خود بر من گماشته ای، یا در همین هنگام که دست دعا به سوی تو بر داشته ام، غصب خود قرین من ساخته ای؟

ای خداوند، از تو نومید نمی شوم، زیرا در توبه به روی من گشوده ای، بلکه به درگاه تو می نالم: به سان بنده ای ذلیل و بر خود ستم کرده و حرمت پروردگار خود شکسته، آن که گناهانش افزون است و افزون تر نماید و روزگارش روی به ادب نهاده و در گذشته است، چندان که زمان عمل را پایان یافته بیند و عمر را به نهایت رسیده، و یقین کند که جز تواش پناهی نیست و از تو گریختن نتواند اینک دست انبات به سوی تو برداشته و از روی اخلاص به درگاه تو توبه می کند و با دلی پاک در مقام قرب تو ایستاده است و با آوازی نجواگونه و آهسته با تو رازمی گوید. به تواضع قامت خم کرده و سر فرو داشته و پیکر چنبر نموده است. از بیم، پاهایش می لرزد و سرشکش گونه هایش را غرقه ساخته است. تو را ندا می دهد که: ای مهربان ترین مهربانان، ای مهربان ترین کسی که مقصد جویندگان رحمتی و ای صاحب عطوفتی که مقصود پویندگان استغفاری، ای خداوندی که عفو از انتقام بیش است و خشنودیت از خشم افرون، ای خداوندی که از گناهان خلق نیکودر می گذری و از این رو زیر بار منت تو هستند، ای خداوندی که بندگان خویش را به پذیرش توبه خوگر کرده ای و

ناصالحانشان را به توبه به صلاح می آوری، ای خداوندی که به اندکی از اعمال نیک آنان خشنودمی گردی و عملی اندکشان را پاداشی گران عنایت می کنی، ای خداوندی که اجابت دعای ایشان را التزام کرده ای و به تفضل خویش جزای نیکشان و عده داده ای، من گناهکارترین گناهکارانی که آمرزیده ای نیستم، من نکوهیده ترین عذرخواهانی که از تو پوزش خواسته اند و تو پذیرفته ای نیستم، من ستمکارترین ستمکارانی که به درگاه تو توبه کرده اند و به احسانشان نواخته ای نیستم. در این مکان که ایستاده ام به درگاه تو توبه می کنم؛ توبه کسی که از افراط در گناه نادم شده و از آن بار گران معاصی که بر گردن دارد ترسان است و از ورطه ای که در آن افتاده سخت شرمنده است. می داند که تو عفو کردن از گناهان بزرگ را بزرگ نمی شماری و گذشت از خطای عظیم دشوارت نمی نماید و تحمل خطاهای فاحش ما بر تو گران نمی آید و محبوب ترین بندگان تو بنده ای است که در برابر تو گردنشی فروهلهدو از اصرار بر گناه دوری جوید و همواره از تو آمرزش خواهد.

ای خداوند، از گردنشی در برابر تو بیزاری می جوییم و از اصرار در گناه به تو پناه می آورم و از هر قصور که ورزیده ام آمرزش می خواهم و در هر خدمت که فرومانتم از تو یاری می طلبم.

ای خداوند درود بفرست بر محمد و خاندانش و هر حقی را که ادای آن بر من واجب است بر من ببخش، هر خطای را که مستوجب عقوبت توست بر من ببخشای و مرا از آنچه گناهکاران را وحشت است پناه ده، زیرا تو همه عفو و بخشایشی، در تو امید مغفرت است و خود به گذشت و بخشایش شناخته ای. جز تو به کس حاجت نبرم و گناهانم را جز توآمرزنده ای نیست. نه، هرگز بر خود بیمناکم و این بیم جز از تو نیست، که تنها تو بی که باید از تو ترسید و تنها تو بی که باید از تو آمرزش طلبید. ای خداوند، بر محمد و خاندانش او درود بفرست و حاجت من برآور، خواهش من روا فرمای، گناه من بیامزز، مرا از ترس ایمن گردان، که توبه هر چیزی توانایی و این بر تو آسان است. آمین رب العالمین.

الدعا الثالث عشر

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي طَلَبِ الْحَوَاجِجِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى)
اللَّهُمَّ يَا مُنْتَهَى مَطَلُوبِ الْحَاجَاتِ وَيَا مَنْ عِنْدَهُ نَيْلُ الْطَّلَبَاتِ وَيَا مَنْ لَا يُكَدِّرُ عَطَايَاهُ
بِاللَّامِتَنَانِ وَيَا مَنْ يُسْتَغْنِي بِهِ وَلَا يُسْتَغْنِي عَنْهُ وَيَا مَنْ يُرْغَبُ إِلَيْهِ وَلَا يُرْغَبُ عَنْهُ وَيَا مَنْ لَا تُفْنِي حَزَائِنَهُ
الْمَسَائِلُ وَيَا مَنْ لَا تُبَدِّلُ حَكْمَتَهُ الْوَسَائِلُ وَيَا مَنْ لَا تَنْقَطِعُ عَنْهُ حَوَاجِجُ الْمُحْتَاجِينَ وَيَا مَنْ لَا يُعْنِيهِ دُعَاءُ الدَّاعِينَ.
تَمَدَّحْتَ بِالْغَنَاءِ عَنْ خَلْقِكَ وَأَنْتَ أَهْلُ الْغَنَى عَنْهُمْ وَنَسَبْتُهُمْ إِلَى الْفَقْرِ وَهُمْ أَهْلُ الْفَقْرِ إِلَيْكَ. فَمَنْ حَاوَلَ سَدَّ
خَلْتَهُ مِنْ عِنْدِكَ، وَرَأَمَ صَرْفَ الْفَقْرَ عَنْ نَفْسِهِ بِكَ فَقَدْ طَلَبَ حَاجَتَهُ فِي مَظاہِنَهَا، وَأَتَى طَلِبَتَهُ مِنْ وَجْهِهَا. وَمَنْ
تَوَجَّهَ بِحَاجَتِهِ إِلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ أَوْ جَعَلَهُ سَبَبَ نُجُوحِهَا دُونَكَ فَقَدْ تَعَرَّضَ لِلْحِرْمَانِ، وَاسْتَحْقَ مِنْ عِنْدِكَ فَوْتَ
الْإِحْسَانِ. اللَّهُمَّ وَلِي إِلَيْكَ حَاجَةٌ قَدْ قَصَرَ عَنْهَا جُهْدِي، وَتَقْطَعَتْ دُونَهَا حِيلِي، وَسَوَّلتْ لِي نَفْسِي رُفْعَهَا إِلَى مَنْ
يُرْفَعُ حَوَاجِجُهُ إِلَيْكَ، وَلَا يُسْتَغْنِي فِي طَلَبَاتِهِ عَنْكَ، وَهِيَ زَلَّةُ مِنْ زَلَّ الْخَاطِئِينَ، وَعَثْرَةُ مِنْ عَثَرَاتِ الْمُذْنِبِينَ.
ثُمَّ اتَّبَهْتُ بِتَذْكِيرِكَ لِي مِنْ غَلَتِي، وَنَهَضْتُ بِتَوْفِيقِكَ مِنْ زَلَّتِي، وَرَجَعْتُ وَنَكْسْتُ بِتَسْدِيدِكَ عَنْ عَشْرِتِي. وَ
قُلْتُ سُبْحَانَ رَبِّي كَيْفَ يَسْأَلُ مُحْتَاجٌ مُحْتَاجًا وَأَنَّى يُرْغَبُ مُعْدِمٌ إِلَى مُعْدِمٍ فَقَصَدْتُكَ، يَا إِلَهِي، بِالرَّغْبَةِ، وَأَوْفَدْتُ
عَلَيْكَ رَجَائِي بِالشُّقَّةِ بِكَ. وَعَلِمْتُ أَنَّ كَثِيرًا مَا أَسْأَلَكَ يَسِيرٌ فِي وُجْدِكَ، وَأَنَّ خَطِيرًا مَا أَسْتَوْهُبُكَ حَقِيرٌ فِي
وُسْعِكَ، وَأَنَّ كَرَمَكَ لَا يَضِيقُ عَنْ سُؤَالِ أَحَدٍ، وَأَنَّ يَدَكَ بِالْعَطَايَا أَعْلَى مِنْ كُلِّ يَدٍ. اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِهِ، وَاحْمِلْنِي بِكَرَمِكَ عَلَى التَّنَفُّضِ، وَلَا تَحْمِلْنِي بِعَدْلِكَ عَلَى الْإِسْتِحْفَاقِ، فَمَا أَنَا بِأَوْلَ رَاغِبٍ رَغْبَ إِلَيْكَ
فَأَعْطِيَتُهُ وَهُوَ يَسْتَحْقُ الْمَنْعَ، وَلَا بِأَوْلَ سَائِلٍ سَائِلَكَ فَأَفْضَلْتَ عَلَيْهِ وَهُوَ يَسْتَوْجِبُ الْحِرْمَانَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَكُنْ لِدُعَائِي مُجِيبًا، وَمِنْ نِدَائِي قَرِيبًا، وَلِتَضْرُعِي رَاحِمًا، وَلِصَوْتِي سَامِعًا. وَلَا تَقْطَعْ رَجَائِي عَنْكَ،
وَلَا تَبْتَ سَبِّيْ مِنْكَ، وَلَا تُوْجِهْنِي فِي حَاجَتِي هَذِهِ وَغَيْرِهَا إِلَى سِوَاكَ (٢٣) وَتَوَلِّنِي بِنُجُوحِ طَلِبَتِي وَقَضَاءِ
حَاجَتِي وَنَيْلِ سُوْلِي قَبْلَ زَوَالِي عَنْ مَوْقِفِي هَذَا بِتَسْبِيرِكَ لِي الْعَسِيرَ وَحُسْنِ تَقْدِيرِكَ لِي فِي جَمِيعِ الْأُمُورِ وَ
صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَنَاهُ دَائِمَةً نَامِيَةً لَا انْقِطَاعَ لِأَبِدِهَا وَلَا مُنْتَهَى لِأَمْدِهَا، وَاجْعَلْ ذَلِكَ عَوْنَانِي وَسَبَبَا لِجَاجِ
طَلِبَتِي، إِنَّكَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ. وَمِنْ حَاجَتِي يَا رَبِّ كَذَا وَكَذَا [وَتَذَكُّرُ حَاجَتَكَ ثُمَّ تَسْجُدُ وَتَقُولُ فِي سُجُودِكَ]
فَضْلُكَ آنَسِي، وَإِحْسَانُكَ ذَلِكِي، فَأَسْأَلُكَ بِكَ وَبِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِمْ، أَنْ لَا تَرُدَّنِي خَائِبًا.

نیایش سیزدهم

دعای آن حضرت است به هنگام طلب حاجت از خدای تعالی.

بار خدایا، ای آنکه درگاه تو آخرین مقصد حاجات است و تنها درنzd توست که به خواستها توان رسید. ای خداوندی که در برابر نعمتها یت بھایی نستانی. ای خداوندی که زلال عطایت را به منت تیره نگردانی. ای

خداوندی که همگان به تو بی نیاز شوند و کس را از توبی نیازی نیست.ای خداوندی که همگان را به تو رغبت است و کس را خ تافتند از تو میسر نیست.ای خداوندی که هر چه خواهند گان از تو خواهند، خزانین نعمت فنا نپذیرد.ای خداوندی که ناموس حکمت راهیچ وسیله ای و سببی دگرگون نسازد.ای خداوندی که حاجت حاجتمدان از تو منقطع نشود.ای خداوندی که دعای دعاکنندگان را به رنج نیفکند.به بی نیازی از آفریدگان خود را ستد و تو سزاواری که از آنان بی نیازی گزینی.آفریدگان را به نیازمندی وصف کرده ای و آنان را سزاست که به تو نیازمند باشند.پس هر که بخواهد نیازمندی خویش را به خواهش از درگاه تو رفع کند و گرد بینوایی از چهره خودبیفشناند، حاجت خود از جایی خواسته که بایدش خواست و به دریافت مقصود از راهی رفته است که بایدش رفت.

خداوندا، هر کس که حاجت به یکی از بندگان تو برد یا یکی از بندگان را سبب روا شدن حاجت خود پندارد، جز حرمان نصیبی حاصل نکند و سزاوار است که تو احسان از او بازگیری.

بار خدایا، مرا به تو حاجتی است که کوشش من از دست یافتن به آن قاصر آمده بود و راههای چاره به روی من بسته شده بود. نفس من مرا واداشت که برآوردن آن نیاز، از کسی خواهم که او خود به روا شدن حاجت نیازمند توست و برای دست یافتن به خواستهایش از تو بی نیازنیست. و این خود خطایی بود از خطاهای خطاکاران و لغشی ازلغشهای گنهکاران. سپس به هشدار تو از خواب غفلت بیدار شدم و به توفیق تو پس از لغش بر پای خاستم و چون به صوابم راه نمودی دیگربه سر در نیامدم و باز گردیدم. گفتم: منزه است پروردگار من، چگونه نیازمندی دست نیاز به سوی نیازمند دیگر برد و چسان بینوایی به بینوایی دیگر روی کند؟ پس، ای خداوند من، با رغبتی تمام آهنگ توکردم و با اعتماد به تو روی امید به درگاهت آوردم و دریافتم که هر چه فراوان تر از تو خواهم باز هم در برابر توانگریت نا چیز است و بخشش را هر چه فزون تر خواهم در برابر گشادگی باب عطایت باز هم حقیراست و کرم تو از سؤال هیچ سائلی به تنگنا نمی افتد و دست عطای تو فراتر از هر دست دیگر است.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و با من از کرم و عدل خود آن کن که فضل تو را در خور است نه استحقاق مرا. من نخستین کسی نیستم که سزاوار منع و طرد بودن و اکنون به تو رغبت یافت و تو به عطای خود او را نواختی. من نخستین کسی نیستم که مستوجب حرمان از درگاه تو بود و دست طلب به سوی تو دراز کرد و تو نومیدش نساختی.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و دعای مرا اجابت کن و به ندایم پاسخ گوی و به زاریهای من رحمت آور و آوازم را بشنو. مرا از خود نومید مکن، رشته پیوندم را با خود مگسل و در این نیاز که اکنون مراست، یا هر نیاز دیگر، به درگاه دیگرم مران. باریم نمای که مطلبم برآید و حاجتم روا شود و به خواسته ام

برسم، پیش از آنکه این مکان را ترک گوییم بدان سان که سختیها را بر من آسان سازی و در هر کار آنچه را خیر من در آن نهفته است مقدر داری.

بر محمد و خاندان او درود بفرست، درودی پیوسته و دم افزون و بی انقطاع و ابدی. و این درود را یاور من ساز و وسیله برآمدن حاجتم گردان، که تو فراخ نعمت و بخشندۀ ای.

ای پروردگار من، حاجت من این است... (حاجت خود یاد کن و سر به سجده بگذار و بگوی) فضل تو آسوده
خاطرم گردانید و احسان تو مرا به سوی تو راه نمود، تو را به تو و به محمد و آل محمد(ص)

سوگند می دهم که مرا نومید باز نگردانی.

الدعا الرابع عشر

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا اعْتَدَى عَلَيْهِ أَوْ رَأَى مِنَ الظَّالِمِينَ مَا لَا يُحِبُّ
يَا مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ أَنْبَاءُ الْمُنْظَلِمِينَ وَ يَا مَنْ لَا يَخْتَاجُ فِي قَصَاصِهِمْ إِلَى شَهَادَاتِ الشَّاهِدِينَ. وَ يَا مَنْ قَرَبَتْ
نُصْرَتُهُ مِنَ الْمَظْلُومِينَ وَ يَا مَنْ بَعْدَ عَوْنَهُ عَنِ الظَّالِمِينَ قَدْ عَلِمْتَ، يَا إِلَهِي، مَا نَالَنِي مِنْ فُلَانٍ بْنَ فُلَانٍ مِمَّا حَظَرْتَ
وَ اتَّهَكَهُ مِنْ مِمَّا حَجَزْتَ عَلَيْهِ، بَطْرًا فِي نِعْمَتِكَ عِنْدَهُ، وَ اغْتَارًا بِنَكِيرِكَ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ
خُذْ ظَالِمِي وَ عَدُوِّي عَنْ ظَلْمِي بِقُوَّتِكَ، وَ افْلُلْ حَدَّهُ عَنِي بِقُدْرَتِكَ، وَ اجْعَلْ لَهُ شُغْلاً فِيمَا يَلِيهِ، وَ عَجِزْ عَمَّا يُنَاوِيهِ
۷) اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ لَا تُسْوَغْ لَهُ ظَلْمِي، وَ أَحْسِنْ عَلَيْهِ عَوْنَى، وَ اعْصِمْنِي مِنْ مُثْلِ أَفْعَالِهِ، وَ لَا
تَجْعَلْنِي فِي مُثْلِ حَالِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ أَعْدِنِي عَلَيْهِ عَدُوِّي حَاضِرَةً، تَكُونُ مِنْ غَيْظِي بِهِ شِفَاءً، وَ
مِنْ حَنْقِي عَلَيْهِ وَقَاءً. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ عَوْضِنِي مِنْ ظَلْمِهِ لِي عَفْوَكَ، وَ أَبْدِلْنِي بِسُوءِ صَنِيعِهِ بِى
رَحْمَتِكَ، فَكُلْ مَكْرُوهٌ جَلْ دُونَ سَخَطِكَ، وَ كُلْ مَرْزِيَّهُ سَوَاءً مَعَ مَوْجِدِكَ. اللَّهُمَّ فَكَمَا كَرَهْتَ إِلَى أَنْ أَظْلَمَ
فَقِنِي مِنْ أَنْ أَظْلَمَ: اللَّهُمَّ لَا أَشْكُو إِلَى أَحَدِ سِوَاكَ، وَ لَا أَسْتَعِنُ بِحَاكِمٍ غَيْرِكَ، حَاشَاكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ،
وَ صِلْ دُعَائِي بِالإِجَابَةِ، وَ اقْرِنْ شِكَايَتِي بِالتَّغْيِيرِ. اللَّهُمَّ لَا تَفْتَنِي بِالْقُنُوتِ مِنْ إِنْصَافِكَ، وَ لَا تَفْتَنِي بِالْأَمْنِ مِنْ
إِنْكَارِكَ، فَيُصِرَّ عَلَى ظَلْمِي، وَ يُخَاطِرْنِي بِحَقْقِي، وَ عَرَفْهُ عَمَّا قَلِيلٌ مَا أَوْعَدْتَ الظَّالِمِينَ، وَ عَرَفْنِي مَا وَعَدْتَ مِنْ
إِجَابَةِ الْمُضْطَرِّينَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ وَفْقِنِي لِقَبُولِ مَا قَضَيْتَ لِي وَ عَلَى وَ رَضِّنِي بِمَا أَخَذْتَ لِي وَ
مِنِّي، وَ اهْدِنِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ، وَ اسْتَعْمِلْنِي بِمَا هُوَ أَسْلَمُ. اللَّهُمَّ وَ إِنْ كَانَتِ الْخِيَرَةُ لِي عِنْدَكَ فِي تَأْخِيرِ الْأَخْذِ لِي
وَ تَرْكِ الِانتِقامِ مِمَّنْ ظَلَمْنِي إِلَى يَوْمِ الْفَصْلِ وَ مَجْمَعِ الْخَصْمِ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَيْدِنِي مِنْكَ بِنِيَّةِ صَادِقَةِ
وَ صَبِرِ دَائِمٍ وَ أَعِدْنِي مِنْ سُوءِ الرَّعْبِ وَ هَلَعِ أَهْلِ الْحِرْصِ، وَ صَوْرِ فِي قَلْبِي مِثَالٌ مَا ادْخَرْتَ لِي مِنْ ثَوَابِكَ، وَ
أَعْدَدْتَ لِخَصْمِي مِنْ جَرَائِكَ وَ عِقَابِكَ، وَ اجْعَلْ ذَلِكَ سَبِيلًا لِقَنَاعَتِي بِمَا قَضَيْتَ، وَ ثَقَّتِي بِمَا تَخَيَّرْتَ أَمِينَ رَبَّ
الْعَالَمِينَ، إِنَّكَ دُو الفَضْلِ الْعَظِيمِ، وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

نیایش چهاردهم

دعای آن حضرت است به هنگامی که از ستمکاران بد و ستمی یا مکروهی می‌رسید.

ای خداوندی که از درد و رنج دادخواهان آگاهی.

ای خداوندی که در دادخواهیشان به گواهی گواهانت نیاز نیست.

ای خداوندی که ستمدیدگان را یاوریت نزدیک است و از ستمکاران جانبداریت دور.

تو می دانی ای خداوند منکه فلان فرزند فلان در حق من مرتکب چه کارهایی شده که تو خود از آن منع فرموده ای و او رادر بی حرمتی به من چه اعمالی است که تو خود از آن نهی کرده ای .واین همه از سر مستی اوست به سبب نعمتی که تواش عنایت کرده ای واژ بی باکی اوست در برابر کیفری که تواش مقرر داشته ای.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و به نیروی خود آن راکه بر من ستم می کند یا دشمنی می ورزد فرو گیر و به قدرت خود از تیزی سطوطش بکاه و به درماندگیهای خود مشغولش نمای و در پیکار با آن که به خلافش برخاسته است عاجزش گردان.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و خصم مرا رخصت مده که بر من ستم روا دارد.نیک یاریم کن که در برابر ش پایداری کنم و مرا از ارتکاب اعمالی چون اعمال او و گرفتار آمدن به حالتی چون حال او،نگه دار.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و در حال مرا بر ضد اوچنان یاوری کن که خشم مرا فرو نشاند و انتقام من از او بستاند.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و به جای آن ستم که آن ستمکار بر من روا داشته است تو عفو و بخشایش خود بر من ارزانی دار و به جای سوء رفتار او رحمت خود بر من عطا فرمای،که هر مکروهی در برابر خشم تو ناچیز است و هر مصیبتی در برابر غصب تو سهل.

ای خداوند،آن سان که در دل من ستمدیدگی را نکوهیده داشته ای مرا نیز توفیق ده که به کس ستم نکنم.

ای خداوند،شکایت جز به تو به دیگر کس نبرم و از دیگری جز توداوري نجویم.هرگز مباد که چنین کنم.پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و دعای مرا به اجابت پیوند و دادخواهی مرا با دگرگون ساختن ستمگر قرین فرمای.

ای خداوند،مرا به نومیدی از انصاف دادن خویش میازمای و آن راکه بر من ستم روا می دارد آن چنان ایمن مگردان که کیفر تو از یاد ببرد،تا در ستم بر من پای فشرده و بر حق من دست تطاول دراز کند.به زودی آن وعده که به ستمکاران داده ای در حق او روا دار و آن وعده اجابت که بیچارگان را داده ای در باره من به جای آر.

ای خداوند،بر محمد و خاندانش درود فرست و مرا توفیق ده که هر چه بر من مقدر نموده ای،خواه مرا سودمند افتد یا زیانمند،به آسانی بپذیرم و به هر چه مرا داده ای یا از من گرفته ای خرسند گردان و به راست ترین راهها هدایتم نمای و به سالم ترین کاریم بر گمار.

ای خداوند،اگر خیر من در آن است که گرفتن حق من و انتقام من از آن کس که بر من ستم روا داشته است تا روز باز پسینروزی که حق و باطل از یکدیگر جدا شوند و خصمان برای داوری در یک جای گرد آیند به تأخیر افتاد،پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرابه نیتی صادق و صبر دایم مدد فرمای و از امیال نکوهیده و آزمندی حریصان در پناه خود دار و پاداش نیکی را که برای من اندوخته ای و آن کیفر و عقاب را که برای خصم من مهیا ساخته ای در آینه دل من عیان کن و سبب خرسندی منش گردان،در برابر آنچه برای من مقدرساخته ای و باعث اطمینان من است به آنچه برای من اختیار کرده ای.

آمین رب العالمین،انک ذو الفضل العظيم و انک علی کل شیء قادر.

الدعا الخامس عشر

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا مَرِضَ أَوْ نَزَلَ بِهِ كَرْبُ أَوْ بَلِيهُ
اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا لَمْ أَزَلْ أَتَصْرَفُ فِيهِ مِنْ سَلَامَةٍ بَدِئِي، وَ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا أَخْدَثْتَ بِي مِنْ عَلَيْهِ فِي
جَسَدِي فَمَا أَدْرِي، يَا إِلَهِي، أَىُ الْحَالَيْنِ أَحَقُّ بِالشُّكْرِ لَكَ، وَ أَىُ الْوَقْتَيْنِ أَوْلَى بِالْحَمْدِ لَكَ أَوْ قَتُ الصَّحَّةُ الَّتِي
هَنَّأَتْنِي فِيهَا طَيِّبَاتِ رِزْقِكَ، وَ نَشَطَتْنِي بِهَا لِابْتِغَاءِ مَرْضَاتِكَ وَ فَضْلِكَ، وَ قَوَيَّتْنِي مَعَهَا عَلَى مَا وَقَفَتْنِي لَهُ مِنْ
طَاعَتْكَ أَمْ وَقَتُ الْعِلْمُ الَّتِي مَحَصَّنَتِي بِهَا، وَ النِّعَمُ الَّتِي أَتَحْفَتْنِي بِهَا، تَخْفِيفًا لِمَا ثَقُلَ بِهِ عَلَى ظَهْرِي مِنْ
الْخَطَبَيَّاتِ، وَ تَطْهِيرًا لِمَا افْنَمْتُ فِيهِ مِنَ السَّيِّئَاتِ، وَ تَبَيِّنَاهَا لِتَنَاؤِلِ التَّوْنَةِ، وَ تَذَكِّرًا لِمَحْوِ الْحَوْنَةِ بِقَدِيمِ النِّعَمَةِ وَ
فِي خَلَالِ ذَلِكَ مَا كَتَبَ لِي الْكَاتِبَانِ مِنْ زَكِّيِّ الْأَعْمَالِ، مَا لَأَ قَلْبُ فَكَرَ فِيهِ، وَ لَا لِسَانٌ نَطَقَ بِهِ، وَ لَا جَارِحَةٌ تَكَلَّفَتُهُ،
بَلْ إِفْضَالًا مِنْكَ عَلَيَّ، وَ إِحْسَانًا مِنْ صَنِيعِكَ إِلَيَّ. اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ حَبِّ إِلَيَّ مَا رَضِيتَ لِي، وَ يَسِّرْ
لِي مَا أَخْلَلتَ بِي، وَ طَهِّرْنِي مِنْ دَنَسِ مَا أَسْلَفْتُ، وَ امْحُ عَنِّي شَرَّ مَا قَدَّمْتُ، وَ أَوْجِدْنِي حَلَاوةَ الْعَافِيَّةِ، وَ أَدْفِنْيِ بَرْدَ
السَّلَامَةِ، وَ اجْعَلْ مَخْرَجِي عَنْ عِلْتِي إِلَى عَفْوِكَ، وَ مُتَحَوِّلِي عَنْ صَرْعَتِي إِلَى تَجَاوِزِكَ، وَ خَلَاصِي مِنْ كُرْبَى إِلَى
رَوْحِكَ، وَ سَلَامَتِي مِنْ هَذِهِ الشَّدَّةِ إِلَى فَرَجِكَ ۷) إِنَّكَ الْمُتَفَضِّلُ بِالْإِحْسَانِ، الْمُنَظَّلُ بِالْإِمْتِنَانِ، الْوَهَابُ الْكَرِيمُ، دُوْ
الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ.

نیايش پانزدهم

دعای آن حضرت است به هنگام بیماری و محنت و بلا.

ای خداوند، حمد باد تو را، به سبب آن مایه از تندرستی که همچنان از آن بر خوردارم و نیز حمد باد تو را به سبب این بیماری که در تن من پدید آورده ای.

ای خداوند، ندانم کدام یک از این دو حالت سزاوارتر به سپاسگزاری توست و کدام یک از این دو وقت به شکر تو اولی است، آیا آن روزگاران تندرستی که مرا از نعم پاکیزه و گوارای خود روزی من ساختی و به طلب خشنودی و فضل خویش به تلاش وا می داشتی و برای فرمانبرداری خود توفیق می دادی و نیرو می بخشیدی، یا اکنون که بیمارم و مرا به این بیماری آزموده ای و این دردها را چونان نعمتی برمن ارمغان داشته ای، تا بار گناهانم را که بر پشتمن سنگینی می کند سبک گردانی و از گناهانی که در آن غرقه گشته ام پاکیزه سازی و مرا به توبه هشدار دهی و یاد کرد نعمت قدیم را سبب زدودن گناهان کنی؟

ای خداوند، در خلال این احوال بسا اعمال پسندیده است که آن دو فرسته در نامه عمل من نوشته اند، اعمالی که نه هیچ دلی در آن اندیشیده و نه هیچ زبانی از آن سخن گفته و نه هیچ اندامی برای آن تحمل رنجی کرده است، بلکه همه اینها فضل و بخشایش تو بوده است در حق من و احسان و انعام تو بوده است برای من.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و در دل من بیارای آنچه را که تو خود برای من خواسته ای و بر من آسان ساز آنچه را که تو خود بر سر من فرستاده ای. مرا از لوث گناهان پیشین پاک گردان و بدهیهایی را که زین پیش مرتکب شده ام از من بزدای و حلاوت عافیت رادر من پدید آور و خنکی سلامت را به من بچشان و اکنون که مرا شفاعتی می کنی بهبود مرا با عفو خویش دمساز کن و برخاستن از بسترم را با اغماض و گذشت خویش توأم فرمای و بیرون شدن از چنبراندوهم را با رحمت خود قرین گردان و رهاییم را از این محنت باگشایش خویش همراه کن. تویی تو که به فضل خویش احسان می کنی و نعمتهای بی کران می بخشی. تویی تو بخشاینده کریم و صاحب جلال و بزرگواری.

الدعا السادس عشر

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا اسْتَقَالَ مِنْ دُنْوِيهِ، أَوْ تَضَرَّعَ فِي طَلَبِ الْعُفْوِ عَنْ عِيُوبِهِ)
اللَّهُمَّ يَا مَنْ بِرَحْمَتِهِ يَسْتَغْيِثُ الْمُذْنِبُونَ وَ يَا مَنْ إِلَى ذِكْرِ إِحْسَانِهِ يَفْرَغُ الْمُضْطَرُونَ وَ يَا مَنْ لَخِيفَتِهِ يَتَّحِبُ
الْخَاطِئُونَ يَا أَنْسَ كُلَّ مُسْتَوْحِشٍ غَرِيبٍ، وَ يَا فَرَجَ كُلَّ مَكْرُوبٍ كَيْبٍ، وَ يَا غَوْثَ كُلَّ مَخْذُولٍ فَرِيدٍ، وَ يَا عَصْدَ
كُلَّ مُحْتَاجٍ طَرِيدٍ أَنْتَ الَّذِي وَسَعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَ عِلْمًا وَ أَنْتَ الَّذِي جَعَلْتَ لِكُلَّ مَخْلُوقٍ فِي نَعْمَكَ سَهْمًا وَ
أَنْتَ الَّذِي عَفْوَهُ أَعْلَى مِنْ عِقَابِهِ وَ أَنْتَ الَّذِي تَسْعَى رَحْمَتُهُ أَمَامَ غَضِيَّهِ. وَ أَنْتَ الَّذِي عَطَاؤُهُ أَكْثَرُ مِنْ مَنْعِهِ. وَ أَنْتَ
الَّذِي اتَّسَعَ الْخَلَائِقُ كُلُّهُمْ فِي وُسْعِهِ. وَ أَنْتَ الَّذِي لَا يَرْغَبُ فِي جَزَاءِ مَنْ أَعْطَاهُ وَ أَنْتَ الَّذِي لَا يُفْرَطُ فِي عِقَابِ
مَنْ عَصَاهُ. وَ أَنَا، يَا إِلَهِي، عَبْدُكَ الَّذِي أَمْرَتَهُ بِالدُّعَاءِ فَقَالَ لِبَيْكَ وَ سَعَدِيَّكَ، هَا أَنَا ذَا، يَا رَبُّ، مَطْرُوحُ بَيْنَ يَدِيْكَ.
أَنَا الَّذِي أَوْقَرَتِ الْخَطَايَا ظَهِيرَهُ، وَ أَنَا الَّذِي أَفْنَتِ الدُّنْوَبُ عُمْرَهُ، وَ أَنَا الَّذِي بِجَهَلِهِ عَصَاكَ، وَ لَمْ تَكُنْ أَهْلًا مِنْهُ
لِذَاكَ. ١٥) هَلْ أَنْتَ، يَا إِلَهِي، رَاحِمٌ مِنْ دَعَاكَ فَأَبْلَغَ فِي الدُّعَاءِ أَمْ أَنْتَ غَافِرٌ لِمَنْ بَكَاكَ فَأُسْرِعَ فِي الْبُكَاءِ أَمْ أَنْتَ
مُتَجَاوِزٌ عَمَّنْ عَفَرَ لَكَ وَجْهُهُ تَذَلَّلَا أَمْ أَنْتَ مُغْنِي مِنْ شَكَا إِلَيْكَ، فَقَرْهُ تَوَكَّلَا إِلَهِي لَا تُخْبِبْ مَنْ لَا يَجِدُ مُعْطِيَا
غَيْرِكَ، وَ لَا تَخْذُلْ مَنْ لَا يَسْتَغْنِي عَنْكَ بِأَحَدٍ دُونَكَ. إِلَهِي فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ لَا تُعْرِضْ عَنِي وَ قَدْ أَقْبَلْتُ
عَلَيْكَ، وَ لَا تَحْرِمْنِي وَ قَدْ رَغَبْتُ إِلَيْكَ، وَ لَا تَجْبَهْنِي بِالرَّدِّ وَ قَدْ اِنْتَصَبْتُ بَيْنَ يَدِيْكَ. أَنْتَ الَّذِي وَصَفْتَ نَفْسَكَ
بِالرَّحْمَةِ، فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ ارْحَمْنِي، وَ أَنْتَ الَّذِي سَمَيْتَ نَفْسَكَ بِالْعُفْوِ فَاعْفُ عَنِي قَدْ تَرَى يَا إِلَهِي،
فَيَضَّ دَمْعِي مِنْ خِيَّتِكَ، وَ وَجِيبَ قَلْبِي مِنْ خَشِّيَّتِكَ، وَ اِنْتِقَاضَ جَوَارِحِي مِنْ هَيَّبِتِكَ كُلُّ ذِلْكَ حَيَاءُ مِنْكَ لِسُوءِ
عَمَلِي، وَ لِذَاكَ حَمَدَ صَوْتِي عَنِ الْجَهَارِ إِلَيْكَ، وَ كُلَّ لِسَانِي عَنْ مُنَاجَاتِكَ. يَا إِلَهِي فَلَكَ الْحَمْدُ فَكَمْ مِنْ عَائِبَةٍ
سَتَرَتْهَا عَلَى فَلَمْ تَفْضَحْنِي، وَ كَمْ مِنْ ذَنْبٍ غَطَّيَّتْهُ عَلَى فَلَمْ تَشْهَرْنِي، وَ كَمْ مِنْ شَائِبَةٍ أَلْمَمْتُ بِهَا فَلَمْ تَهِتْكَ
عَنِي سَتِرَهَا، وَ لَمْ تُقْلِدْنِي مَكْرُوهَ شَنَارِهَا، وَ لَمْ تُبْدِ سَوْءَاتِهَا لِمَنْ يُلْتَمِسُ مَعَابِي مِنْ جِيرَتِي، وَ حَسَدَةَ نَعْمَتِكَ
عِنْدِي ثُمَّ لَمْ يَنْهَنِي ذَلِكَ عَنْ أَنْ جَرِيتُ إِلَى سُوءِ مَا عَهَدْتَ مِنِي فَمَنْ أَجْهَلُ مِنِي، يَا إِلَهِي، بِرُشْدِهِ وَ مَنْ أَغْفَلُ
مِنِي عَنْ حَظِّهِ وَ مَنْ أَبْعَدُ مِنِي مِنِ اسْتِصْلَاحِ نَفْسِهِ حِينَ أَنْفَقُ مَا أَجْرَيْتَ عَلَى مِنْ رِزْقِكَ فِيمَا نَهَيْتَنِي عَنْهُ مِنْ
مَعْصِيَّتِكَ وَ مَنْ أَبْعَدُ غُورًا فِي الْبَاطِلِ، وَ أَشَدُ إِقدَامًا عَلَى السُّوءِ مِنِي حِينَ أَقْفُ بَيْنَ دَعْوَتِكَ وَ دَعْوَةِ الشَّيْطَانِ
فَأَتَّبِعُ دَعْوَتَهُ عَلَى غَيْرِ عَمَّيِ مِنِي فِي مَعْرِفَةِ بِهِ وَ لَا نَسِيَانٌ مِنْ حَفْظِي لَهُ ٢٤) وَ أَنَا حِينَئِذٍ مُوقَنٌ بِأَنَّ مُنْتَهَى
دَعْوَتِكَ إِلَى الْجَنَّةِ، وَ مُنْتَهَى دَعْوَتِهِ إِلَى النَّارِ، سُبْحَانَكَ مَا أَعْجَبَ مَا أَشْهَدُ بِهِ عَلَى نَفْسِي، وَ أَعْدَدُهُ مِنْ مَكْتُومٍ
أَمْرِي. وَ أَعْجَبُ مِنْ ذَلِكَ أَنَّا تُكَعَّنَ عَنِي، وَ إِنْطاوِكَ عَنْ مُعَاخَلَتِي، وَ لَيْسَ ذَلِكَ مِنْ كَرَمِي عَلَيْكَ، بَلْ تَائِيَا مِنْكَ
لِي، وَ تَفَضُّلًا مِنْكَ عَلَى لَأَنْ أَرْتَدِعَ عَنْ مَعْصِيَّتِكَ الْمُسْخَطَةِ، وَ أَقْلِعَ عَنْ سَيِّئَاتِي الْمُخْلَقَةِ، وَ لَأَنَّ عَفْوَكَ عَنِي
أَحَبُّ إِلَيْكَ مِنْ عَقُوبَتِي بَلْ أَنَا، يَا إِلَهِي، أَكْثَرُ دُنْوِيَا، وَ أَقْبَحُ آثَارِهِ، وَ أَشْنَعُ أَفْعَالِهِ، وَ أَشَدُ فِي الْبَاطِلِ تَهْوِيَّةً، وَ أَضْعَفُ
عِنْدَ طَاعَتِكَ تَيْقُظًا، وَ أَقْلَعَ لِوَعِيدِكَ اِنْتِبَاهًا وَ اِرْتِقَابًا مِنْ أَنْ أُحْصِي لَكَ عِيُوبِي، أَوْ أَقْدِرَ عَلَى ذِكْرِ دُنْوِيِّي. وَ إِنَّمَا
أَوْبَخُ بِهَذَا نَفْسِي طَمَعًا فِي رَأْفَتِكَ الَّتِي يَهَا صَلَاحُ أَمْرِ الْمُذْنِبِينَ، وَ رَجَاءً لِرَحْمَتِكَ الَّتِي يَهَا فَكَاكُ رِقَابِ الْخَاطِئِينَ.
اللَّهُمَّ وَ هَذِهِ رَقَبَتِي قَدْ أَرْفَثَهَا الدُّنْوَبُ، فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ أَعْتِقْهَا بِعَفْوِكَ، وَ هَذَا ظَهْرِي قَدْ أَنْقَلَتْهُ الْخَطَايَا،

فَصَلٌ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَخَفْفٌ عَنْهُ بِمَنْكَ يَا إِلَهِي لَوْبَكَيْتُ إِلَيْكَ حَتَّى تَسْقُطَ أَشْفَارُ عَيْنَيَ، وَأَنْتَجْبُتُ حَتَّى يَنْقَطِعَ صَوْتِي، وَقُمْتُ لَكَ حَتَّى تَتَنَسَّرَ قَدَمَايَ، وَرَكَعْتُ لَكَ حَتَّى يَنْخَلِعَ صُلْبِي، وَسَجَدْتُ لَكَ حَتَّى تَتَقَفَّأَ حَدَقَتَايَ، وَأَكَلَتُ تُرَابَ الْأَرْضِ طُولَ عُمُرِي، وَشَرِبْتُ مَاءَ الرَّمَادِ أَخْرَ ذَهْرِي، وَذَكَرْتُكَ فِي خَلَالِ ذَلِكَ حَتَّى يَكُلَّ لِسَانِي، ثُمَّ لَمْ أَرْفَعْ طَرْفِي إِلَى أَفَاقِ السَّمَاءِ اسْتَحْيَاءً مِنْكَ مَا اسْتُوْجَبْتُ بِذَلِكَ مَحْوِ سَيِّئَةً وَاحِدَةً مِنْ سَيِّئَاتِي. (۳۱) وَإِنْ كُنْتَ تَقْرِبُ لِي حِينَ أَسْتُوْجِبُ مَغْفِرَتَكَ، وَتَقْفُوْ عَنِّي حِينَ أَسْتَحْقِقُ عَفْوَكَ فَإِنَّ ذَلِكَ غَيْرُ وَاجِبٍ لِي بِاسْتِحْفَاقٍ، وَلَا أَنَا أَهْلُ لَهُ بِاسْتِيْجَابَ، إِذْ كَانَ جَزَائِي مِنْكَ فِي أَوْلِ مَا عَصَيْتُكَ النَّارَ، فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَأَنْتَ غَيْرُ ظَالِمٍ لِي. إِلَهِي فَإِذْ قَدْ تَغَمَّدْتَنِي بِسِتْرِكَ فَلَمْ تَفْضَحْنِي، وَتَانِيَتِي بِكَرْمِكَ فَلَمْ تَعَاجِلْنِي، وَحَلَّمْتَ عَنِّي بِتَفَضُّلِكَ فَلَمْ تُغَيِّرْ نِعْمَتَكَ عَلَيَّ، وَلَمْ تُكَدِّرْ مَعْرُوفَكَ عِنْدِي، فَارْحَمْ طُولَ تَضْرِعِي وَشِدَّةَ مَسْكِنَتِي، وَسُوءَ مَوْقِفِي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَقِنِي مِنَ الْمَعَاصِي، وَاسْتَعْمَلْنِي بِالظَّاعِنَةِ، وَأَرْزَقْنِي حُسْنَ الْإِنْبَأَةِ، وَطَهَّرْنِي بِالْتَّوْبَةِ، وَأَيْدِنِي بِالْعَصْمَةِ، وَاسْتَصْلِحْنِي بِالْعَافِيَةِ، وَأَذْقَنِي حَلَاوةَ الْمَغْفِرَةِ، وَاجْعَلْنِي طَلِيقَ عَفْوَكَ، وَعَتِيقَ رَحْمَتِكَ، وَاَكْتُبْ لِي أَمَانًا مِنْ سُخْطَكَ، وَبَشِّرْنِي بِذَلِكَ فِي الْعَاجِلِ دُونَ الْأَجِلِ، بُشِّرَى أَعْرِفُهَا، وَعَرْفَنِي فِيهِ عَلَامَةً أَتَبَيَّنُهَا. إِنَّ ذَلِكَ لَا يَضِيقُ عَلَيْكَ فِي وُسْعِكَ، وَلَا يَتَكَادُكَ فِي قُدْرَتِكَ، وَلَا يَتَصَعَّدُكَ فِي آنَاتِكَ، وَلَا يَتَوَدُّكَ فِي جَزِيلِ هِبَاتِكَ الَّتِي دَلَّتْ عَلَيْهَا آيَاتِكَ، إِنَّكَ تَفْعَلُ مَا تَشَاءُ، وَتَحْكُمُ مَا تُرِيدُ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

نیایش شانزدهم

دعای آن حضرت است در طلب بخشش و تضرع در طلب عفو از عیبهای خود.

بار خدایا، ای که گناهکاران به امید رحمت تو به فریاد رسیت می خوانند. ای خداوندی که بیچارگان در پناه احسان تو می آرامند. ای خداوندی که خطاکاران از خوف تو می نالند و می گریند. ای انیس آزردگان دور از خان و مان. ای غمزدای اندوهگنان و شکسته دلان. ای فریادرس خوارشدهگان و بی کسان. ای یاور نیازمندان و رانده شدگان.

توبی که رحمت تو و علم تو همه چیز را در برگرفته است. توبی که از نعمتهای خویش هر آفریده را بهره ای داده ای. توبی که عفوتو را از عقابت بیشی است. توبی که رحمت را بر غضبت پیشی است. توبی که عطای تو بیشتر از منع توست. توبی که همه آفریدگان در حیطه قدرت تو جای دارند. توبی که چون کسی را نعمتی ارزانی داری، پاداشی از اونجویی. توبی که چون عصیانگری را عقوبت کنی، راه افراط نپویی.

و من ای پروردگار من، بنده تو هستم، بنده ای که به دعاویش فرمان داده ای و او دست انابت به درگاه تو برداشته است، گوید: بیک و سعدیک. این منم ای پروردگار من، بر پیشگاهت افتاده. این منم که بارگناهانم بر پیشتم سنگینی می کند و گناهان عمرم را تباہ ساخته است.

این منم که از روی جهالت تو را عصیان کرده ام در حالی که تو سزاوار عصیان من نبودی.

آیا تو ای خداوند، بر کسی که به درگاهت دست به دعا بردار در حمت می آوردم؟ آیا تو ای خداوند، کسی را که به درگاهت اشک ریزد می آمرزم؟ آیا من به اشکباری شتابم؟ آیا توای خداوند، کسی را که به خواری روی بر خاک درت نهد می بخشدی؟

آیا تو ای خداوند، کسی را که شکایت بینوایی خویش به درگاه تو آرد در حالی که به تو توکل کرده است بی نیاز می سازی؟

ای خداوند، آن را که جز تو بخشنده ای نمی یابد نومید مکن، و آن را که جز تو از دیگری بی نیازی نجوید فرومگذار.

ای خداوند، بر محمد و خاندان او درود بفرست و از من اعراض مکن که روی به تو آورده ام، و مرا محروم مدار که دل به تو سپرده ام، و دست رد به رویم مزن که بر درگاهت ایستاده ام.

توبی که خود را به رحمت وصف کرده ای. پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و بر من رحمت آورد. توبی که خود را بخشنده نامیده ای، پس گناهان من بر من ببخشای.

بار خدایا، می بینی که چسان از خوف تو سر شکم روان است.

چسان از خشیت تو دلم لرزان است. چسان از هیبت تو اعضا یم درهم شکسته است. چگونه چنین نباشم که از کردارهای ناپسند خودش رمنده ام و آوازم به تصرع بر نمی آید و زبانم نمی جنبد که آهسته آهسته راز و نیاز کنم.

ای خداوند من، حمد باد تو را، بسا پرده بر عیبهای من کشیده ای و رسوا یم نساخته ای، بسا گناهان من نهان داشته ای و مرا شهر نکرده ای، بسا آلدگیها که مرا هست و تو اش فاش نساخته ای و نشان بدنامی به گردنم نیاویخته ای و از همسایگان من، عیب جویان مرا و کسانی را که بر نعمتی که بر من عنایت کرده ای حسد می برند، از عیب و عار من آگاه نکرده ای. این همه مرا از آن باز نداشت که از ادامت اعمال ناپسند خودکه تو بر آنها آگاهی ندادمت جویم.

پس ای خداوند من، چه کسی است نادان تر از من به رستگاری خویش؟ چه کسی است غافل تر از من به نصیب خود؟ چه کسی است دورتر از من به اصلاح نفس اماره اش به هنگامی که آن نعمت بی کران تو را در راه معصیتی که مرا از آن بازداشتہ ای تباہ می کنم؟ چه کسی بیش از من در گرداب باطل غوطه ور و به بدی گراینده تر است چون میان دعوت تو و دعوت شیطان مخیر آیم و در عین بینایی و هشیاری، نه از روی بی خبری و فراموشی در پی دعوت او می روم؟ در حالی که دعوت دارم که یقین دارم که دعوت تو به بهشت نعیم می انجامد و دعوت شیطان به آتش جحیم.

منزه‌ی تو! چه شگفت است که من به زیان خود گواهی می دهم و اعمال نهان خویش بر می شمارم. و شگفت آورتر از این بردباری توست در برابر من و درنگ توست در مؤاخذت سریع من. و این نه بدان سبب است که مرا در نزد تو آبرویی است، بلکه به سبب مدارای توست با من و احسان تو در حق من باشد که از معصیتی که تو را به خشم آورdbaz ایstem و از گناهانی که مرا فرسوده است دست بدارم، که عفو و بخشایش مرا از عقوبت و عذاب من دوست تر داری.

منای خداوند منگناهم بیشتر است و اعمالم زشت تر و کردارهایم ناپسندتر. در ارتکاب باطل بی باک ترم و به هنگام طاعت تودر خواب غفلتم و در برابر هشدارهای تو آگاهی و مراقبتم کمتر است. با این حال چگونه می توانم عیبهای خود را بر شمارم و از گناهان خویش یاد کنم.

ای خداوند، اگر زبان به نکوهش خویش گشوده ام، بدان سبب است که طمع در رافت تو دارم که اصلاح حال گنهکاران بدان باز بسته است، و امید به رحمت تو دارم که آزاد ساختن خطای کاران را وسیلت است.

ای خداوند، این گردن من است در زیر بار گناهان باریک شده، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و به عفو خود آزادش کن. و این پشت من است در زیر بار خطای خمیده، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و به فضل خود بار خطای من بکاه.

ای خداوند، اگر چندان بگریم که مژگانم فرو ریزد و مویه کنم تاآوازم منقطع شود و بر آستان جلال تو بایستم تا پاهایم آماس کند و رکوع کنم تا استخوانهای پشتم از جای بر آید و سر به سجده نهم تا چشممانم از چشمخانه به در شود و همه عمر جز خاک زمین هیچ نخورم و تا پایان حیات جز آب خاکستر هیچ ننوشم و در خلال این احوال چندان ذکر تو گوییم تا زبانم از گفتن بازماند و از شرم تو دیده به سوی آسمان بر نکنم، شایسته آن نیستم که حتی یک گناه از گناهانم را از نامه عملم محو کنی.

اگر مرا به هنگامی که مستوجب آمرزش تو شوم بیامرزی و هنگامی که مستحق عفو تو گردم عفو کنی، باز هم نه به سبب شایستگی من است، زیرا کیفر من در همان آغاز که سر به عصیان تو برداشتیم آتش جهنم بوده است و اگر مرا عذاب کنی در حق من ستم نکرده ای.

ای خداوند، اکنون که بر گناه من پرده کشیده ای و رسوایم نساخته ای، اکنون که به کرم خود با من مدارا ورزیده ای و به مؤاخذت من نشتابیده ای، اکنون که از فضل و احسان خویش مرا به برداری نواخته ای و نعمت خود بر من دیگرگون نساخته ای و زلال احسان خودتیره نکرده ای، پس بر این زاریهای دراز من رحمت آور و بر شدت مسکنتم ببخشای و بر نابسامانیم ترحم فرمای .

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا از معاصی نگه دارو به فرمانبرداری خود برگمار و نعمت انبات نصیب من کن و به آب توبه پاکیزه گردان و یاریم ده که گرد گناه نگردم و به تندرنستی، نیکحالی ام بخش و حلاوت مغفرت به من بچشان و مرا آزاد کرده عفو و رحمت خود گردان و از خشم خود نامه امامم ده و بشارت این نعمتها در این جهان، پیش از فرا رسیدن آن جهان به من ده، بشارتی که آن را بشناسم و نشان آن را به من بشناسان.

ای خداوند، اینها در برابر گشادگی عرصه توان تو بر تو دشوار نباشد و تو را در حیطه قدرتت به رنج نیفکند و با آن همه برداری که تو راست دشوارت نیاید و در بخششها کرامندت که آیات کتاب توبر آن دلیل است، گران ننماید، که تو کنی هر چه خواهی و فرمان رانی به هر گونه که اراده نمایی، انک علی کل شیء قادر.

الدعا السابع عشر

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا ذُكِرَ الشَّيْطَانُ فَاسْتَعَادَ مِنْهُ وَ مِنْ عَدَاوَتِهِ وَ كَيْدِهِ)
اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ نَزَّغَاتِ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَ كَيْدِهِ وَ مَكَابِدِهِ، وَ مِنَ الثَّقَةِ بِأَمَانِيْهِ وَ مَوَاعِيْدِهِ وَ غُرُورِهِ وَ
مَصَابِيْدِهِ، وَ أَنْ يُطْمِعَ نَفْسَهُ فِي إِضْلَالِنَا عَنْ طَاعَتِكَ، وَ امْتَهَانَا بِمَعْصِيَتِكَ، أَوْ أَنْ يَحْسُنَ عِنْدَنَا مَا حَسَّنَ لَنَا، أَوْ أَنْ
يَشْقُلَ عَلَيْنَا مَا كَرَهَ إِلَيْنَا. اللَّهُمَّ اخْسَأْهُ عَنَّا بِعِبَادَتِكَ، وَ اكْبِتْهُ بِدُعُونَا فِي مَحَبَّتِكَ، وَ اجْعَلْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهُ سُرْتَأْ لَهُ
يَهْتَكُهُ، وَ رَدْمًا مُصْمِتاً لَا يَفْتَقِهُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اشْغُلْهُ عَنَّا بِيَعْصِيْ أَعْدَائِكَ، وَ اغْصِنْنَا مِنْهُ بِحُسْنِ
رِعَايَتِكَ، وَ اكْفِنَا خَرَّةً، وَ وَلَنَا ظَاهِرًا، وَ افْطِعْ عَنَّا إِثْرًا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ امْتَعْنَا مِنَ الْهُدَى بِمِثْلِ
ضَلَالِتِهِ، وَ زَوَّدْنَا مِنَ التَّقْوَى ضِدَّ غَوَایتِهِ، وَ اسْلُكْ بِنَا مِنَ التُّقَى خَلَافَ سَبِيلِهِ مِنَ الرَّدَى. اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ لَهُ فِي
قُلُوبِنَا مَدْخَلًا وَ لَا تُوطِنْ لَهُ فِيْ بِمَا لَدَيْنَا مَنْزِلًا. اللَّهُمَّ وَ مَا سَوَّلَ لَنَا مِنْ بَاطِلٍ فَعَرَفْنَا هُوَ، وَ إِذَا عَرَفْنَا هُوَ فَقَنَاهُ، وَ بَصَرْنَا مَا
نُكَابِدُهُ بِهِ، وَ الْهِمَنَا مَا نُعْدُهُ لَهُ، وَ أَيْقَظْنَا عَنْ سِنَةِ الْغَفْلَةِ بِالرُّكُونِ إِلَيْهِ، وَ أَحْسَنْ بِتَوْفِيقِكَ عَوْتَنَا عَلَيْهِ. اللَّهُمَّ وَ
أَشْرِبْ قُلُوبَنَا إِنْكَارَ عَمَلِهِ، وَ الْطَّفْلُ لَنَا فِي نَقْضِ حِيلِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ حَوْلُ سُلطَانِهِ عَنَّا، وَ افْطِعْ
رَجَاءَهُ مِنَّا، وَ ادْرَأْهُ عَنِ الْوُلُوعِ بِنَا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اجْعَلْ آبَاءَنَا وَ أَمْهَاتَنَا وَ أَوْلَادَنَا وَ أَهَالِيَّنَا وَ دَوَى
أَرْحَامَنَا وَ قَرَابَاتَنَا وَ جِيرَانَنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ مِنْهُ فِي حِرْزِ حَارِزٍ، وَ حَصْنِ حَافِظٍ، وَ كَهْفِ مَانِعٍ، وَ الْبَسْمِهِمُ
مِنْهُ جُنَاحًا وَاقِيَّةً، وَ أَعْطِهِمُ عَلَيْهِ أَسْلَحَةً مَاضِيَّةً. اللَّهُمَّ وَ اعْمُمْ بِذَلِكَ مَنْ شَهَدَ لَكَ بِالرُّبُوبِيَّةِ، وَ أَخْلَصْ لَكَ
بِالْوُحْدَانِيَّةِ، وَ عَادَهُ لَكَ بِحَقِيقَةِ الْعُبُودِيَّةِ، وَ اسْتَظْهَرْ بِكَ عَلَيْهِ فِي مَعْرِفَةِ الْعُلُومِ الرَّبَّانِيَّةِ. ۱۲) اللَّهُمَّ اخْلُلْ مَا عَدَهُ، وَ
افْتُقْ مَا رَتَقَ، وَ افْسِنْخْ مَا دَبَرَ، وَ ثَبِطْهُ إِذَا عَزَمَ، وَ انْقُضْ مَا أَبْرَمَ. اللَّهُمَّ وَ اهْزِمْ جُنْدَهُ، وَ ابْطِلْ كَيْدَهُ وَ اهْدِمْ كَهْفَهُ، وَ
أَرْغِمْ أَنْفَهُ اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي نَظَمِ أَعْدَائِهِ، وَ اعْزِلْنَا عَنْ عِدَادِ أَوْلِيَّهِ، لَا نُطِيعُ لَهُ إِذَا اسْتَهْوَانَا، وَ لَا نَسْتَجِيبُ لَهُ إِذَا
دَعَانَا، نَأْمُرُ بِمِنَاوَاتِهِ، مَنْ أَطَاعَ أَمْرَنَا، وَ نَعْظُ عَنْ مُتَابَعَتِهِ مَنْ اتَّبعَ زَجْرَنَا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَ
سَيِّدِ الْمُرْسِلِينَ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ، وَ أَعِذْنَا وَ أَهَالِيَّنَا وَ إِخْوَانَنَا وَ جَمِيعَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ مِمَّا
اسْتَعْدَنَا مِنْهُ، وَ أَجِرْنَا مِمَّا اسْتَبْجَرْنَا بِكَ مِنْ خَوْفِهِ وَ اسْمَعْ لَنَا مَا دَعَوْنَا بِهِ، وَ أَعْطِنَا مَا أَغْفَلْنَا، وَ احْفَظْ لَنَا مَا نَسِيَّنَا،
وَ صَيِّرْنَا بِذَلِكَ فِي دَرَجَاتِ الصَّالِحِينَ وَ مَرَاتِبِ الْمُؤْمِنِينَ، أَمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

نیاشن هفدهم

دعای آن حضرت است هنگامی که ذکر شیطان می رفت و او از عداوت و مکرش به خدا پناه می برد .

بار خدایا، به تو پناه می بریم از وسوسه های شیطان رجیم و کیدها و فربیهای او و به تو پناه می بریم از دل
بسن به تمناهای او و وعده های او و فربیها و دامهای او .

بار خدایا، به تو پناه می برمیم، هر گاه شیطان طمع در آن ورزد که ما را از طاعت تو منحرف دارد و از برای خواریمان به راه معصیت تو کشاند و گناهانی که در دیده ما بیمار استه است ما را خوشایند بود و طاعاتی که در دل ما ناخوش فرا نموده است بر ما گران آید.

بار خدایا، ما را نیروی عبادت ده و بدان، شیطان را از ما بر آن برسعی ما در راه محبت خود بیفزای و به آن، شیطان را خوار گردان. میان ما و او حجابی قرار ده که بر افکندنش را نتواند و سدی چنان استوار که از رخنه کردنش عاجز آید.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و شیطان را از ما به دشمنان مشغول دار و ما را نیک نگه دار و از او در پناه خود دار و مکر او ازما دفع فرمای و چنان کن که پشت کرده از ما بگریزد و نشان پای او از زمین ما برخیزد.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و در برابر ضلالت شیطان ما را از هدایت خود بهره مند گردان و در برابر تلاش او به گمراهی ما، ما را از پرهیزگاری رهتوشه ساز. اگر او ما را به راه تباھی می کشد، تو ما را به راه تقوی راه نمای.

بار خدایا، راه شیطان به دلهای ما مگشای و جایگاه او در آنچه از آن ماست قرار مده.

بار خدایا، حقیقت هر باطل را که شیطان در چشم ما می آراید به مابشناسان. و چون شناساندی، ما را از ارتکاب آن بازدار و به ما بیاموز که چسان فریش دهیم و ما را آگاه کن که با چه آلت و عدت با او جدال کنیم و از خواب غفلت بیدارمان ساز که بدو نگرویم و توفیق خود رفیق ما گردان و در پیکار به خلاف او یاریمان نمای.

بار خدایا، دلهای ما را از انکار اعمال او لبریز کن و لطف خویش همراه ما کن تا رشته حیله های او از هم بگسلیم.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و شیطان را بر ما چیره مگردان و از ما نومیدش گردان و طمع او از ما ببر.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست، و پدران ما را و مادران ما را و فرزندان ما را و خاندان ما را و خویشاوندان ما را و نزدیکان ما را و همسایگان ما مردان مؤمن و زنان مؤمنه را از گزند شیطان در ملاذی منیع

و ملجای رفیع و پناهگاهی استوار جای ده و برای پیکار با او سپرهایی نگهدارنده و شمشیرهایی برنده عطا فرما.

بار خدایا، همه کسانی را که به پروردگاریت گواهی می دهند ویگانگیت را از روی اخلاص پذیرفته اند و در عین عبودیت با شیطان در ستیزند و در معرفت علوم رباني بر خدمت او به تو استظهار دارند، از این دعا بهره ای رسان.

بار خدایا، در هر کار که شیطان گره افکند گرهگشایی کن، و هر در را که بر بندد تو باز کن، و هر تدبیر که کند گسسته گردان، و هر آهنگ که کند بر هم زن، و هر رشته که محکم بر تابد پنbe نمای.

بار خدایا، لشکرش بشکن، کیدش باطل نمای، پناهگاهش ویران ساز و بینی اش بر خاک مال.

بار خدایا، ما را در شمار دشمنان شیطان قرار ده و از زمرة دوستانش دور دار. چنان کن که چون آهنگ فریبمان کند، فرمانش اطاعت نکنیم و چون بخواند، اجابتش ننماییم. هر کرا که تابع امر ماست به خصومت با او فرمان دهیم و هر که را تابع نهی ماست از متابعتش باز داریم.

بار خدایا، بر محمد خاتم پیغمبران و سرور فرستادگان و بر خاندان طبیین و طاهرینش درود بفرست. و ما را و کسان ما را و برادران ما را وهمه مردان و زنان مؤمن را، از هر چه از شر آن به تو پناه آورده ایم پناه ده و ما را از آنچه از بیم آن از تو زنهار خواسته ایم زنهار ده. ای خداوند، آنچه را به دعا خواسته ایم روا ساز و هر چه را از ذکر آن غفلت ورزیده ایم به ما عطا کن و هر چه را به فراموشی سپرده ایم برای ما محفوظ دار و بدان سان که ما را به درجات صالحان و مراتب مؤمنان فرابر. آمین رب العالمین.

الدعا الثامن عشر

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا دُفِعَ عَنْهُ مَا يَحْذِرُ، أَوْ عُجِّلَ لَهُ مَطْلُبُهُ)
اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى حُسْنِ قَضَائِكَ، وَ بِمَا صَرَفْتَ عَنِّي مِنْ بَلَائِكَ، فَلَا تَجْعَلْ حَظِّي مِنْ رَحْمَتِكَ مَا عَجَّلْتَ لِي
مِنْ عَافِيَّتِكَ فَأَكُونْ قَدْ شَقِيقُ بِمَا أَحْبَبْتُ وَ سَعَدَ غَيْرِي بِمَا كَرِهْتُ. وَ إِنْ يَكُنْ مَا ظَلَّتْ فِيهِ أُوْبُتُ فِيهِ مِنْ هَذِهِ
الْعَافِيَّةِ بَيْنَ يَدَيْهِ لَا يَنْقَطِعُ وَ وَزْرٌ لَا يَرْتَفِعُ فَقَدْ لِمَا أَخْرَتْ، وَ أَخْرُ عَنِّي مَا قَدَّمْتَ. ۳) فَغَيْرُ كَثِيرٍ مَا عَاقِبَتُهُ
الْفَنَاءُ، وَ غَيْرُ قَلِيلٍ مَا عَاقِبَتُهُ الْبَقاءُ، وَ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ.

نیايش هجدهم

دعای آن حضرت است به هنگامی که چیزی که از آن بیمناک بود از او دور می شد یا نیازی که داشت روا می گردید.

ای خداوند، حمد باد تو را بر آن حسن تقدير که نصیب من ساخته ای و آن بلاها که از من بگردانیده ای. چنان
مباد که این تندرستی که اکنون مرا ارزانی داشته ای، همه بهره من از رحمت تو باشد، تا آنچه دوست می داشته
ام سبب شوربختی من شود و دیگری، از آنچه من ناخوش می داشته ام به سعادت رسد.

ای خداوند، اگر این تندرستی که مرا نصیب کرده ای و من شب و روزم را در آن به سر می آورم نشانه بلایی
باشد بر دوام یا وبالی پایدار، پس آنچه را که واپس داشته ای پیش افکن و آنچه را که پیش افکنده ای واپس
دار. زیرا چیزی که به فنا انجامد بس ناچیز است هر چند فراوان بود، و چیزی که به بقا انجامد بسیاری است هر
چند اندک نماید. و بر محمد و خاندانش درود بفرست.

الدعا التاسع عشر

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ، عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ الْاسْتِسْفَاءِ بَعْدَ الْجَذْبِ)
اللَّهُمَّ اسْقِنَا الْغَيْثَ، وَ انْشُرْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ بِغَيْثِكَ الْمُعْدِقِ مِنَ السَّحَابِ الْمُنْسَاقِ لِنَبَاتِ أَرْضِكَ الْمُؤْنِقِ فِي جَمِيعِ
الْأَفَاقِ. وَ امْنُنْ عَلَى عِبَادِكَ يَإِيَّنَاعِ الشَّمَرَةِ، وَ أَحْبِي بِلَادَكَ بِلُؤْغِ الزَّهَرَةِ، وَ أَشْهِدْ مَلَائِكَتَكَ الْكَرَامَ السَّفَرَةَ بِسَقِيٍّ
مِنْكَ نَافِعٍ، دَائِمٍ غُزْرَهُ، وَاسِعٍ دَرَرَهُ، وَابْلِ سَرَبِعِ عَاجِلٍ. تُحْبِي بِهِ مَا قَدْ مَاتَ، وَ تَرْدُ بِهِ مَا قَدْ فَاتَ وَ تُخْرُجُ بِهِ مَا هُوَ
آتٌ، وَ تُوَسِّعُ بِهِ فِي الْأَفْوَاتِ، سَحَابًا مُتَرَاكِمًا هَنِيَّاً مَرِيَّاً طَبَقًا مُجْلَجَلًا، غَيْرَ مُلْثٍ وَدُقَهُ، وَ لَا خَلْبٍ بَرْقَهُ. اللَّهُمَّ اسْقِنَا
غَيْثًا مُغِيَّثًا مَرِيًّا مُمْرِعًا عَرِيًّا وَاسِعًا غَزِيرًا، تَرْدُ بِهِ النَّهِيَّصَ، وَ تَخْرُجُ بِهِ الْمَهِيَّصَ اللَّهُمَّ اسْقِنَا سَقِيًّا تُسِيلُ مِنْهُ
الظَّرَابَ، وَ تَمْلَأُ مِنْهُ الْجَبَابَ، وَ تُفَجِّرُ بِهِ الْأَنْهَارَ، وَ تُنْبِتُ بِهِ الْأَسْجَارَ، وَ تُرْخَصُ بِهِ الْأَسْعَارَ فِي جَمِيعِ الْأَمْصَارِ، وَ
تَنْعَشُ بِهِ الْبَهَائِمَ وَ الْخَلْقَ، وَ تُكْمِلُ لَنَا بِهِ طَبَيَّاتِ الرِّزْقِ، وَ تُنْبِتُ لَنَا بِهِ الرِّزْقَ وَ تُدْرِبُ بِهِ الْضَّرَعَ وَ تَزِيدُنَا بِهِ قُوَّةً إِلَى
قُوَّسَنَا. ع) اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ ظِلَّهُ عَلَيْنَا سَمُومًا، وَ لَا تَجْعَلْ بَرْدَهُ عَلَيْنَا حُسُومًا، وَ لَا تَجْعَلْ صَوْبَهُ عَلَيْنَا رُجُومًا، وَ لَا تَجْعَلْ
مَاءَهُ عَلَيْنَا أُجَاجًا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ ارْزُقْنَا مِنْ بَرَكَاتِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

نیایش نوزدهم

دعای آن حضرت است به هنگام طلب باران در خشکسالی.

ای خداوند، باران بفرست و سیرابمان ساز و همراه با بارانی فزاینده و ریزنده، از ابری در آفاق رونده و گیاهان زیبا رویاننده، رحمت خود بر ما ارزانی دار.

ای خداوند، میوه ها را برسان و بر بندگان احسان فرمای، گلهای راشکفته گردان و زمین خود زنده نمای. فرشتگان خود، آن فرستادگان بزرگوار را بفرمای تا از سوی تو، بارانی سودمند و پیوسته و فراوان و گسترده و تندر بار بیاورند و همه جا را سیراب سازند، تا زمین مرده را زنده نمایی و هر چه را از دست رفته است باز گردانی و آنچه روییدنی است برویانی و در روزی مردم گشایش دهی، با چنان ابری انبوه، گرانبار، خوش و بی زیان و از کران تا کران، که از آن آواز تندر آید و بارانش ملایم و پر دوام بود و برقش فریبنایک نبود.

ای خداوند، ما را از بارانی که به فریاد رسنده، قحط زداینده، گیاه رویاننده، فرآگیرنده و فراوان بارنده سیراب نمای، تا گیاهان ایستاده راطراوت تازه دهی و گیاهان بر زمین خفته را بر پای داری.

ای خداوند، بارانی برسان آن سان که آبها از تپه ها روان داری و چاهها از آبها پر سازی و رودها به خروش آری و نباتات برویانی و درهمه شهرها ارزانی پدید آری و چارپایان و مردمان به تن و تو ش آری و برای ما خوردنیهای خوش و گوارا کامل گردانی و کشته های مابرویانی و پستانهای سوران پر شیر سازی و بر نیروی ما نیرویی دیگرافزایی.

ای خداوند، سایه ابر بر ما باد سوم مگردان و خنکی اش را شوم منمای. چنان مباد که به جای باران بر سر ما سنگ بیارد و به جای آب شیرین و گوارا آب تلخ و شور.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و ما را از برکات زمین و آسمانها روزی ده. انک علی کل شی ئ قادر.

الدعاء العشرون

وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ وَ مَرْضِيِّ الْأَفْعَالِ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَبَلْغُ يَإِيمَانِي أَكْمَلَ الْإِيمَانَ، وَاجْعُلْ يَقِينِي أَفْضَلَ الْيَقِينِ، وَأَنْتَ بِنِيَّتِي إِلَى أَحْسَنِ
النِّيَّاتِ، وَبِعَمَلِي إِلَى أَحْسَنِ الْأَعْمَالِ. اللَّهُمَّ وَقِرْ بِلْطُفْكَ نِيَّتِي، وَصَحِحْ بِمَا عِنْدَكَ يَقِينِي، وَاسْتَصْلِحْ بِقُدْرَتِكَ مَا
فَسَدَّ مِنِّي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَكْفِنِي مَا يَشْغُلُنِي الْاهْتِمَامُ بِهِ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِمَا تَسْأَلُنِي غَدًا عَنْهُ، وَ
اسْتَفْرِغْ أَيَّامِي فِيمَا خَلَقْتَنِي لَهُ، وَأَغْنِنِي وَأَوْسِعْ عَلَى فِي رِزْقِكَ، وَلَا تَفْتَنِي بِالنَّظَرِ، وَأَعِزِّنِي وَلَا تَبْتَلِنِي بِالْكِبْرِ، وَ
عَيْدِنِي لَكَ وَلَا تُفْسِدْ عِبَادَتِي بِالْعُجُوبِ، وَأَجْرِ لِلنَّاسِ عَلَى يَدِي الْخَيْرِ وَلَا تَمْحَقْهُ بِالْمَنْ، وَهَبْ لِي مَعَالِي
الْأَخْلَاقِ، وَاعْصِمْنِي مِنَ الْفَخْرِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَلَا تَرْفَعْنِي فِي النَّاسِ دَرَجَةً إِلَّا حَطَطْتَنِي عِنْدَ نَفْسِي
مِثْلَهَا، وَلَا تُحْدِثْ لِي عِزًا ظَاهِرًا إِلَّا أَحْدَثْتَ لِي ذَلِكَ بِأَطْنَاءَ عِنْدَ نَفْسِي بِقُدْرَهَا. ٥) اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ
مُحَمَّدٍ، وَمَتَعْنِي بِهِدَى صَالِحٍ لَا أَسْتَبْدِلُ بِهِ، وَطَرِيقَهُ حَقٌّ لَا أَرِيغُ عَنْهَا، وَنِيَّةُ رُسْدٍ لَا أَشْكُ فِيهَا، وَعَمْرِنِي مَا كَانَ
عُمْرِي بِذَلِكَ فِي طَاعَتِكَ، فَإِذَا كَانَ عُمْرِي مَرْتَعًا لِلشَّيْطَانِ فَاقْبِضْنِي إِلَيْكَ قَبْلَ أَنْ يَسْبِقَ مَقْتُكَ إِلَيَّ، أَوْ يَسْتَحْكِمَ
غَضَبُكَ عَلَىَّ. اللَّهُمَّ لَا تَدْعُ خَصْلَةً تُعَابُ مِنِّي إِلَّا أَصْلَحْتَهَا، وَلَا عَائِبَةً أَوْتَبْ بِهَا إِلَّا حَسَنْتَهَا، وَلَا أَكْرُومَةً فِيَّ نَاقَصَهُ
إِلَّا أَتَمَمْتَهَا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَبْدِلْنِي مِنْ بَعْضِهِ أَهْلِ الشَّنَآنِ الْمَحَبَّةِ، وَمِنْ حَسَدِ أَهْلِ الْبَغْيِ
الْمَوَدَّةِ، وَمِنْ ظَنَّهُ أَهْلِ الصَّلَاحِ الثُّقَّةِ، وَمِنْ عَدَاوَةِ الْأَدْنِيَّنَ الْوَلَائِيَّةِ، وَمِنْ عُقُوقِ ذَوِي الْأَرْحَامِ الْمُبَرَّةِ، وَمِنْ خَذْلَانِ
الْأَقْرَبِيَّنَ النُّصْرَةِ، وَمِنْ حُبِّ الْمُدَارِيِّنَ تَصْحِيحَ الْمِقَةِ، وَمِنْ رَدِّ الْمَلَابِسِيَّنَ كَرَمَ الْعِشْرَةِ، وَمِنْ مَرَأَةِ حُوفِ الظَّالِمِينَ
خَلَاوَةَ الْأَمْنَةِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعُلْ لِي يَدًا عَلَى مَنْ ظَلَمَنِي، وَلِسَانًا عَلَى مَنْ خَاصَمَنِي، وَظَفَرًا
بِمَنْ عَانَدَنِي، وَهَبْ لِي مَكْرُأً عَلَى مَنْ كَاَيَدَنِي، وَقُدْرَةً عَلَى مَنْ اضْطَهَدَنِي، وَتَكْدِيَّاً لِمَنْ قَصَبَنِي، وَسَلَامَةً مِمَّنْ
تَوَعَّدَنِي، وَوَقْفِنِي لِطَاعَةِ مَنْ سَدَّدَنِي، وَمُتَابَعَةِ مَنْ أَرْشَدَنِي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَسَدَّدْنِي لِأَنْ أَعَارِضَ
مَنْ عَشَّنِي بِالنَّصْحِ، وَأَجْزِيَّ مَنْ هَجَرَنِي بِالْبَرِّ، وَأَثْبِبَ مَنْ حَرَمَنِي بِالْبَذْلِ، وَأَكَافِيَّ مَنْ قَطَعَنِي بِالصَّلَةِ، وَأَخَالِفَ
مَنْ اغْتَبَنِي إِلَى حُسْنِ الدُّكْرِ، وَأَنْ أَشْكُرَ الْحَسَنَةَ، وَأَغْضِيَّ عَنِ السَّيِّئَةِ. ١٠) اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ
حَلِّنِي بِحِلْيَةِ الصَّالِحِينَ، وَالْبَسْنِي زِينَةِ الْمُتَقِّينَ، فِي بَسْطِ الْعَدْلِ، وَكَاظِمِ الغَيْظِ، وَإِطْفَاءِ النَّاثِرَةِ، وَضَمَّ أَهْلِ
الْفُرْقَةِ، وَإِصْلَاحِ ذَاتِ الْبَيْنِ، وَإِفْسَاءِ الْعَارِفَةِ، وَسِرْتُرِ الْعَائِبَةِ، وَلِينِ الْعَرِيكَةِ، وَخَفْضِ الْجَنَاحِ، وَحُسْنِ السِّيرَةِ، وَ
سُكُونِ الرِّيحِ، وَطِيبِ الْمُخَالَقَةِ، وَالسَّبُقِ إِلَى الْفَضْلِيَّةِ، وَإِيَّارِ التَّفَضُّلِ، وَتَرْكِ التَّعْبِيرِ، وَالْإِفْضَالِ عَلَى غَيْرِ
الْمُسْتَحِقِّ، وَالْقَوْلِ بِالْحَقِّ وَإِنْ عَزَّ، وَاسْتَقْلَالِ الْخَيْرِ وَإِنْ كَثُرَ مِنْ قَوْلِي وَفِعْلِي، وَاسْتِكْثَارِ الشَّرِّ وَإِنْ قَلَّ مِنْ
قَوْلِي وَفِعْلِي، وَأَكْمَلْ ذَلِكَ لِي بِدَوَامِ الطَّاعَةِ، وَلُزُومِ الْجَمَاعَةِ، وَرَفْضِ أَهْلِ الْبَدَعِ، وَمُسْتَعْمِلِ الرَّأْيِ الْمُخْتَرِ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعُلْ أَوْسَعَ رِزْقَكَ عَلَى إِذَا كَبِرْتُ، وَأَقْوَى قُوَّتِكَ فِي إِذَا نَصَبْتُ، وَلَا تَبْتَلِنِي
بِالْكَسَلِ عَنِ عِبَادَتِكَ، وَلَا الْعَمَى عَنْ سَبِيلِكَ، وَلَا بِالتَّعَرُضِ لِخَلَافِ مَحِبَّتِكَ، وَلَا مُجَامِعَةِ مَنْ تَفَرَّقَ عَنْكَ، وَلَا
مُفَارَقَةِ مَنْ اجْتَمَعَ إِلَيْكَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَصُولُ بِكَ عِنْدَ الضَّرُورَةِ، وَأَسْأَلُكَ عِنْدَ الْحَاجَةِ، وَأَنْفَرِعُ إِلَيْكَ عِنْدَ
الْمَسْكَنَةِ، وَلَا تَفْتَنِي بِالاستِعَانَةِ بِغَيْرِكَ إِذَا اضْطَرَرْتُ، وَلَا بِالْخُضُوعِ لِسُؤَالِ غَيْرِكَ إِذَا افْتَرَتُ، وَلَا بِالتَّضَرُّعِ إِلَى

مَنْ دُونَكَ إِذَا رَهِبْتُ، فَأَسْتَحْقَ بِذَلِكَ خَذْلَانَكَ وَ مَنْتَكَ وَ إِعْرَاضَكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَا يُلْقِي
 الشَّيْطَانُ فِي رُوعِي مِنَ التَّمَنِي وَ التَّنَظِّنى وَ الْحَسَدِ ذِكْرًا لِعَظَمَتِكَ، وَ تَفَكُّرًا فِي قُدْرَتِكَ، وَ تَدْبِيرًا عَلَى عَدُوِّكَ، وَ
 مَا أَجْرَى عَلَى لِسَانِي مِنْ لَفْظَةٍ فُحْشٍ أَوْ هُجْرٍ أَوْ شَتْمٍ عِرْضٍ أَوْ شَهَادَةً بَاطِلٍ أَوْ اغْتِيَابٍ مُؤْمِنٍ غَائِبٍ أَوْ سَبٌ
 حَاضِرٍ وَ مَا أَشْبَهَ ذَلِكَ نُطْقاً بِالْحَمْدِ لَكَ، وَ إِغْرَاقًا فِي الشَّاءِ عَلَيْكَ، وَ ذَهَابًا فِي تَمْجِيدِكَ، وَ شُكْرًا لِنِعْمَتِكَ، وَ
 اعْتِرَافًا بِإِخْسَانِكَ، وَ إِحْصَاءً لِمِنْتَكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ لَا أَظْلَمَنَّ وَ أَنْتَ مُطِيقٌ لِلدَّافِعِ عَنِّي، وَ لَا
 أَظْلَمَنَّ وَ أَنْتَ الْقَادِرُ عَلَى الْقَبْضِ مِنِّي، وَ لَا أَضْلَلَنَّ وَ قَدْ أَمْكَنْتَهُ دِيَاتِي، وَ لَا أَفْتَرِنَّ وَ مِنْ عِنْدِكَ وُسْعِي، وَ لَا
 أَطْغِيَنَّ وَ مِنْ عِنْدِكَ وُجْدِي. اللَّهُمَّ إِلَى مَغْفِرَتِكَ وَفَدْتُ، وَ إِلَى عَفْوِكَ قَصَدْتُ، وَ إِلَى تَجَازِيَكَ اشْتَقْتُ، وَ بِفَضْلِكَ
 وَثَقْتُ، وَ لَيْسَ عِنْدِي مَا يُوْجِبُ لِي مَغْفِرَتِكَ، وَ لَا فِي عَمَلِي مَا أَسْتَحِقُ بِهِ عَفْوِكَ، وَ مَا لِي بَعْدَ أَنْ حَكَمْتُ عَلَى
 نَفْسِي إِلَّا فَضْلُكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ تَفَضَّلْ عَلَى اللَّهِمَّ وَ أَنْتِقِنِي بِالْهُدَى، وَ أَلْهِمْنِي التَّقْوَى، وَ وَفَقِنِي
 لِلَّتِي هِيَ أَرْكَى، وَ اسْتَعْمَلْنِي بِمَا هُوَ أَرْضَى. اللَّهُمَّ اسْلُكْ بِيَ الطَّرِيقَةَ الْمُثْلَى، وَ اجْعَلْنِي عَلَى مِلْتَكَ أَمْوَاتُ وَ أَحْيَا.
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ مَتَعْنِي بِالْإِقْتِصَادِ، وَ اجْعَلْنِي مِنْ أَهْلِ السَّدَادِ، وَ مِنْ أَدْلَهُ الرَّشَادِ، وَ مِنْ صَالِحِ الْعِبَادِ،
 وَ ارْزُقْنِي فَوْزَ الْمَعَادِ، وَ سَلَامَةَ الْمَرْصادِ. اللَّهُمَّ خُذْ لِنَفْسِكَ مِنْ نَفْسِي مَا يُخْلِصُهَا، وَ أَبْقِ لِنَفْسِي مِنْ نَفْسِي مَا
 يُصْلِحُهَا، فَإِنَّ نَفْسِي هَالِكَةٌ أَوْ تَعْصِمُهَا. اللَّهُمَّ أَنْتَ عُذْتِي إِنْ حَزَنْتُ، وَ أَنْتَ مُنْتَجَعِي إِنْ حُرِمْتُ، وَ بِكَ اسْتَغَاشْتَي
 إِنْ كَرِثْتُ، وَ عِنْدَكَ مَمَا فَاتَ حَلَفُ، وَ لِمَا فَسَدَ صَلَاحُ، وَ فِيمَا أَنْكَرْتَ تَغْيِيرًا، فَامْنُنْ عَلَى قَبْلَ الْبَلَاءِ بِالْعَافِيَةِ، وَ قَبْلَ
 الْطَّلَبِ بِالْجِدَهِ، وَ قَبْلَ الصَّلَالِ بِالرَّشَادِ، وَ اكْفِنِي مَعْوَنَهَ مَعْرَهَ الْعِبَادِ، وَ هَبْ لِي أَمْنَ يَوْمَ الْمَعَادِ، وَ امْنَحْنِي حُسْنَ
 الْإِرْشَادِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ ادْرِأْ عَنِّي بُلْطُفَكَ، وَ اغْذِنِي بِنِعْمَتِكَ، وَ اصْلَحْنِي بِكَرْمِكَ، وَ دَاعِنِي
 بِصُنْعِكَ، وَ أَظْلَنِي فِي ذَرَاكَ، وَ جَلَّنِي رِضَاكَ، وَ وَفَقِنِي إِذَا اشْتَكَلْتَ عَلَى الْأُمُورِ لِاهْدَاهَا، وَ إِذَا تَشَابَهَتِ الْأَعْمَالُ
 لِأَزْكَاهَا، وَ إِذَا تَنَاقَضَتِ الْمِلَلُ لِأَرْصَاهَا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ تَوَجْنِي بِالْكِفَايَهِ، وَ سُمِّنِي حُسْنَ الْوِلَايَهِ، وَ
 هَبْ لِي صِدْقَ الْهِدَايَهِ، وَ لَا تَفْتَنِي بِالسَّعَهِ، وَ امْنَحْنِي حُسْنَ الدَّعَهِ، وَ لَا تَجْعَلْ عَيْشِي كَدَّاً، وَ لَا تَرْدَ دُعَائِي عَلَى
 رَدَّاً، فَإِنِّي لَا أَجْعَلُ لَكَ ضَدًا، وَ لَا أَذْعُو مَعَكَ نِدًا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ امْنَعْنِي مِنَ السَّرَّافِ، وَ حَصَنِ
 رِزْقِي مِنَ التَّلَفِ، وَ وَفَرْ مَلَكَتِي بِالْبَرَكَهِ فِيهِ، وَ أَصِبْ بِي سَبِيلَ الْهِدَايَهِ لِلْبَرِّ فِيمَا أَنْفَقْ مِنْهُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
 وَ آلِهِ، وَ اكْفِنِي مَعْوَنَهَ الْأَكْتِسَابِ، وَ ارْزُقْنِي مِنْ غَيْرِ اخْتِسَابٍ، فَلَا أَشْتَغلَ عَنِ عِبَادَتِكَ بِالْطَّلَبِ، وَ لَا أَخْتَمِلَ إِصْرَ
 تِبَعَاتِ الْمَكْسَبِ. اللَّهُمَّ فَأَطْلَبْنِي بِقُدْرَتِكَ مَا أَطْلَبُ، وَ أَجِرْنِي بِعِزَّتِكَ مِمَّا أَرْهَبُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ
 صُنْ وَجْهِي بِالْيُسْتَارِ، وَ لَا تَبْتَذِلْ جَاهِي بِالْإِقْتَارِ فَأَسْتَرِزِقَ أَهْلَ رِزْقِكَ، وَ أَسْتَعْطِي شَرَارَ خَلْقِكَ، فَأَفْتَنَ بِحَمْدِ مَنْ
 أَعْطَانِي، وَ أَبْتَنَى بِذَمِّ مَنْ مَنَعَنِي، وَ أَنْتَ مِنْ دُونِهِمْ وَ لِي الْإِعْطَاءُ وَ الْمَنْعُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ ارْزُقْنِي
 صِحَّهَهُ فِي عِبَادَهُ، وَ فَرَاغًا فِي زَهَادَهُ، وَ عِلْمًا فِي اسْتِعْمَالِ، وَ وَرَاعًا فِي إِجْمَالِ. اللَّهُمَّ اخْتِمْ بِعَفْوِكَ أَجْلِي، وَ حَقِّ
 فِي رَجَاءِ رَحْمَتِكَ أَمْلِي، وَ سَهَّلْ إِلَى بُلُوغِ رِضَاكَ سُبْلِي، وَ حَسَنْ فِي جَمِيعِ أَحْوَالِي عَمَلي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ
 وَ آلِهِ، وَ نَبْهَنِي لِذِكْرِكَ فِي أَوْقَاتِ الْغَفَلَهِ، وَ اسْتَعْمَلْنِي بِطَاعَتِكَ فِي أَيَّامِ الْمُهْلَهِ، وَ انْهَجْ لِي إِلَى مَحْبَبِكَ سَبِيلًا
 سَهَلَهُ، أَكْمَلْ لِي بِهَا خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَهِ. اللَّهُمَّ وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، كَافَضَلْ مَا صَلَيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ
 قَبْلَهُ، وَ أَنْتَ مُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ بَعْدَهُ، وَ آتَنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَهُ وَ فِي الْآخِرَهِ حَسَنَهُ، وَ قِنِي بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ النَّارِ.

نیايش بیستم

دعای آن حضرت است در طلب اخلاق سوده و افعال پسندیده.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و ایمان مرا به کامل ترین درجات ایمان و یقین مرا به برترین مراتب یقین و نیت مرا به نیکوترين نیتها و عمل مرا به بهترین اعمال فرا برا.

ای خداوند، به لطف خود نیت مرا از هر شائبه مصون دار و به رحمت خود یقین مرا استوار گردان، و به قدرت خود فساد مرا به صلاح بدل نمای.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از هر کار که پرداختن به آن از پرداختنم به تو باز می دارد، بی نیاز گردان و به کاری بر گمار که در روز باز پسین از من خواهی و روزهای عمر مرا در کاری که مرا برای آن آفریده ای مصروف دار و مرا بی نیاز فرمای و در روزی برمن بگشای و به نگریستن به حسرت در مال و جاه کسان گرفتار مساز و عزیزم دار و به خود پسندی دچارم مکن. مرا به بندگی خودگیر و عبادتم را به عجب و غرور تباہ مکن. و بر دست من، در حق مردم کارهای خیرجاری کن و کارهای خیر من به شائبه منت نهادن بر خلق خدای میامیز واژ اخلاق متعالی بهره ورم دار و از نازش بر خویش در امان.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و هر گاه مرا درنظر مردم به درجهٔ فرامی بردی به همان قدر در نفس خود خوارم گردان و هر گاه مرا به عزتی آشکار می نوازی به همان قدر در نفس خود ذلیل گردان.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا به راه شایسته هدایت راه بنمای و چنان کن که راه دیگرگون نکنم، و طریق حق پیش پای من بگشای و چنان کن که به راه باطل نگرایم، و نیتی صوابم ده و چنان کن که در آن تردید روا ندارم، و عمر مرا دراز نمای و چنان کن که در طاعت تو به سر شود و چون مرتع عمر من چراغاًه اهريمن گردد، پیش از آنکه خصومت تو بر من تازد یا خشم تو مرا به سر در اندازد، جان من بستان.

ای خداوند، هر خصلت بد که در من است به صلاح آور و هر زشتی که با من است و موجب نکوهش من، به زیبایی بدل نمای و هر کرامت کمال نایافته که در من است کامل فرمای.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و بدل بفرماتی کینه توزی دشمنان مرا به محبت و حسد حسودان مرا به مودت و بدگمانی صالحان را در حق من به اعتماد و دشمنی نزدیکان را به دوستی و کثرتابی خویشاوندان

را به نیکخواهی و فرو گذاشتن اقربای مرا به یاریگری و دوستی ناپایدار مجامله گران را به دوستی پایدار و ناسازگاری معاشران را به معاشرتی کریمانه و تلخی بیم از ستمکاران را به شیرینی ایمنی از تجاوز ایشان.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا در برابر آن که بermen ستم می کند، تنی توانا ده و در برابر آن که با من به بحث و جدال برخاسته، زبانی گویا ده و در برابر کسی که با من دشمنی می ورزد، پیروزی ده و در برابر کسی که بر من حیله می کند، مکر ارزانی دار و در برابر کسی که مرا مقهور خود خواهد، قدرت عطا فرمای و دروغ کسی را که مرا دشنام می دهد آشکار ساز و از آن که تهدیدم می کند مرا به سلامت دار و توفیقم ده که فرمانبردار کسی باشم که مرا به راه راست بردو تابع آن که مرا به طریق رشاد می کشد.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و رستگاری بخش مراتا کسی را که با من ناراستی کند به اخلاص پاسخ دهم و کسی را که از من دوری گزیند به نیکویی جزا دهم و کسی را که مرا محروم می دارد به بذل و احسان بنوازم و با آن کس که رشته مودت بریده است ببیوندم و کسی را که از من به بدی یاد کرده به نیکی یاد کنم و خوبی را سپاس گویم و از بدی چشم فرو بندم.

ای خداوند، مرا سیمای صالحان ده و جامه پرهیزگاران: در گستردن عدل و فرو خوردن خشم و خاموش کردن آتش دشمنی و به هم پیوستن تفرقه جویان و آشتی دادن خصمان و فاش کردن نیکی و پوشیدن عیبهای نرمخویی و فروتنی و نیک سیرتی و بیرون راندن باد غرور از سر و خوشخوی و سبقت در فضیلت و ایشار در بخشش و دم فرو بستن از عیب دیگران و ترک افضال در حق کسی که در خور افضال نباشد و گفتن سخن حق، هر چند دشوار بود و اندک شمردن نیکیهای خود در کردار و گفتار هر چند بسیار بود و بسیار شمردن بدیهای خود در کردار و گفتار هر چند اندک بود. ای خداوند، این صفات را در من به کمال رسان به دوام طاعت خود و همسویی با جماعت مقبول و دوری از بدعت جویان و پیروان باورهای مجعلو.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و فراخ ترین روزی ات را به هنگام پیری به من ارزانی دار و نیرومندترین نیرویت را به هنگام درماندگی. در عبادت دچار کاهلیم مگردان و چنان مکن که دیدگانم از دیدن راه تو نایینا بود یا به خلاف محبت تو گام بردارم، یا به آنان که از تو بریده اند ببیوندم، یا از آنان که به تو پیوسته اند بریده شوم.

ای خداوند، چنان کن که به هنگام ضرورت به نیروی تو بتازم و به هنگام نیاز از تو یاری خواهم و به هنگام مسکنت به درگاه تو تصرع کنم.

و مرا میازمای که به هنگام اضطرار از جز توبی یاری جویم و به هنگام بینوایی به پیشگاه جز توبی خاضع شوم و به هنگام ترس در برابر جز توبی تصرع کنم، تا آنگاه مستحق خذلان و منع و اعراض تو گردم. ای مهربان ترین مهربانان.

ای خداوند، هر آرزو و گمان و حسد که اهريمن در دل من افکند توان را به ذکر عظمت و تفکر در قدرت و تدبیر بر ضد دشمنت بدل نمای.

هر ناسزا و لغو و دشنام در آبرو، یا شهادت باطل، یا غیبت مؤمن غایب یاناسزا به حاضران و از این گونه که اهريمن بر زبان من می افکند تو آن را به حمد و سپاس خود و افزونی در ثنای خود و بیان مجد و عظمت خود و سپاس نعمت خود و اعتراف به احسان خود و شمارش نعم خود بدل فرمای.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش. کس بر من ستم رواندارد، زیرا تو را توان دفع ستم از من هست و من بر کس ستم نکنم، زیرا تو قادری که مرا از ستمگری باز داری. هرگز گمراه نخواهم شد زیرا تو می توانی مرا به راه هدایت اندازی. هرگز فقیر نشوم، زیرا که توانگری ام از توست و هرگز گردنکشی نکنم که قدرت و توان من از توست.

ای خداوند، بر آستان مغفرت تو فرود آمده ام و به امید عفو تو آهنگ کرده ام و به بخشایش تو دل بسته ام و به فضل و احسان تو اعتماد کرده ام و مرا آنچه سبب آمرزش تو شود، در دست نیست و کاری نکرده ام که به پاداش آن شایسته عفو تو باشم و چون بدین سان خویشتن را محکوم کرده ام دیگر جز فضل و احسان تو پناهی ندارم.

پس درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرا به فضل خویش بنواز.

ای خداوند، زبانم به هدایت بگشای و پرهیزگاری را به من الهام کن و مرا به هر کاری که پاکیزه تر است توفیق ده و به هر چه خشنودی تو درآن است برگمار.

ای خداوند، مرا به طریقت اعلی رهبری کن و چنان کن که بر دین توبمیرم و بر دین تو زنده شوم. بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از میانه روی بهره مند ساز و در زمرة اهل صواب در آور. مرا از راهنمایان طریق حق قرار ده و در شمار بندگان صالح در قیامت رستگاری را نصیب من فرمای و از آتش دوزخم در امان دار.

ای خداوند، هر خصلتی را که خلاص نفس من در آن نیست، از من بستان و هر خصلتی را که اصلاح نفس مرا سبب است برای من باقی گذار. زیرا نفس اگر تواش در امان خود نداری هلاک شونده است.

ای خداوند، چون محزون شوم تویی ساز و برگ من و چون محرومم دارند طلب روزی را به سوی تو آیم. هر گاه مصیبیتی به من رسیده درگاه تو استغاثه کنم و هر چه از دست رود تواش جبران می کنی و هر چه تباہ شود تواش به صلاح می آوری و هر چه تو را ناپسند افتاد تواش دگرگون توانی کرد. پس ای خداوند، پیش از در رسیدن بلا، نعمت عافیتم ده و پیش از آنکه دست طلب فرا کنم، توانگریم بخش و پیش از آنکه کارم به گمراهی کشد، راه هدایتم بنمای. رنج عیجوبی مردم از من دور بدار و ایمنی روز رستاخیز نصیب من فرمای و ارشاد نیک دیگران را به من ببخش.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و به لطف خود آسیب حوادث از من دور دار و به نعمت خود مرا بپروران و به کرم خود اصلاح فرمای و درد من دوا نمای و مرا در سایه امن خود جای ده و پیکر من به جامه خشنودی خود بیارای و چون کارها بر من آشوبید به گزاردن درست ترین آنها توفیقم ده و چون امور به یکدیگر مشتبه شوند به پاکیزه ترین آنها راه نمای و چون میان عقاید خلاف بر خیزد، تو مرا به آن مذهب رهبری کن که بیشتر مورد رضای توست.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و تاج بی نیازی بر سرمن نه و بر آنم دار که هر کار که می کنم نیکو به انجامش رسانم و هدایت صادقم آموز و مفتون مال و جاهم مساز و آسودگیم عنایت کن و زندگی من به رنج میامیز و دعای من اجابت ناکرده بر سر من مزن که من تو راهمتایی نشناسم و با وجود تو از دیگری چیزی نخواهم.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از اسرافکاری باز دار و روزی من از تلف و تباہی برهان و بر دارایی من به برکت بیفزای و چون انفاق می کنم راه درست را به من بنمای.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از رنج تحصیل معاش بی نیازی ده و بی حساب روزی ام ده، تا از عبادت تو به طلب روزی نپردازم و بار گران عواقب کسب و کار بر دوش نگیرم.

ای خداوند، آنچه را از تو طلب می کنم به قدرت خود روا گردان واژ هر چه بیمناکم به عزت خویش پناه ده.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و آبرویم به توانگری مصون دار و جاه و منزلتم را به بینوایی مکاه، آن سان که از دیگر روزی خوارانت روزی بطلبیم و دست پیش بندگان شریبر تو دراز کنم، آنگاه به ستایش

کسی که به من بخشیده است فریفته شوم و به نکوهش کسی که دست منع فرا روی من داشته مبتلی گردم، و
حال آنکه کسی که توان بخشیدن و منعش هست تنها توبی و بس.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا تندرستی ده که تورا پرستش کنم و آسایش عطا کن تا دامن
از جهان در چینم و علم مرا با عمل همراه فرمای و پرهیزگاریم را با میانه روی قرین نمای.

ای خداوند، عمر من با عفو خود به پایان بر و آرزویم را با امید به رحمت خویش مقرون دار و راه مرا در رسیدن
به خشنودیت آسان گردان و در هر حال که هستم کار من نیکو کن.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و در اوقات غفلتم به یادخود آگاهی ده و در ایام فرصتم به طاعت
خود برگمار و برای وصول به آستان محبت خود راهی هموار پیش پای من گشای و در آن راه خیر دنیاو آخرت
را به تمامی ارزانیم دار.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش، بهترین درودهایی که پیش از او به یکی از آفریدگانت فرستاده
ای، یا بعد از او به یکی از آفریدگانت خواهی فرستاد و ما را در این جهان و هم در آن جهان نیکی عطا کن و به
حرمت خویش مرا از عذاب آتش نگه دار.

الدعا الحادى والعشرون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا حَزَنَهُ أَمْرٌ وَأَهْمَتْهُ الْخَطَايَا)
اللَّهُمَّ يَا كَافِي الْفَرَدِ الضَّعِيفِ، وَوَاقِي الْأَمْرِ الْمَخْوفِ، أَفْرَدْتِنِي الْخَطَايَا فَلَا صَاحِبَ مَعِي، وَضَعُفتُ عَنْ غَصِيبِكَ فَلَا
مُؤَيَّدٌ لِي، وَأَشْرَفْتُ عَلَى خَوْفِ لِقَائِكَ فَلَا مُسْكُنٌ لِرُوْعَتِي وَمَنْ يُؤْمِنُنِي مِنْكَ وَأَنْتَ أَخْفَتَنِي، وَمَنْ يُسَاعِدُنِي وَ
أَنْتَ أَفْرَدْتَنِي، وَمَنْ يُقْوِيَنِي وَأَنْتَ أَضْعَفْتَنِي لَا يُجِيرُ، يَا إِلَهِي، إِلَّا رَبُّ عَلَى مَرْبُوبٍ، وَلَا يُؤْمِنُ إِلَّا غَالِبٌ عَلَى
مَغْلُوبٍ، وَلَا يُعِينُ إِلَّا طَالِبٌ عَلَى مَطْلُوبٍ. وَبِيَدِكَ، يَا إِلَهِي، جَمِيعُ ذَلِكَ السَّبَبِ، وَإِلَيْكَ الْمَفْرُ وَالْمَهْرَبُ، فَصَلَّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَجْرِ هَرَبِي، وَأَنْجِحْ مَطْلُوبِي. ٥) اللَّهُمَّ إِنَّكَ إِنْ صَرَفْتَ عَنِّي وَجْهَكَ الْكَرِيمَ أَوْ مَنْعَنْتَنِي فَضْلَكَ
الْجَسِيمَ أَوْ حَظَرْتَ عَلَى رِزْقَكَ أَوْ قَطَعْتَ عَنِّي سَبَبَكَ لَمْ أَجِدِ السَّبِيلَ إِلَى شَيْءٍ مِنْ أَمْلِي غَيْرَكَ، وَلَمْ أَقْدِرْ عَلَى
مَا عِنْدَكَ بِمَعْوِنَةِ سِواكَ، فَإِنِّي عَبْدُكَ وَفِي قَبْضَتِكَ، نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، لَا أَمْرَ لِي مَعَ أَمْرِكَ، ماضٍ فِي حُكْمِكَ،
عَدْلٌ فِي قَضَاوِكَ، وَلَا قُوَّةٌ لِي عَلَى الْخُرُوجِ مِنْ سُلْطَانِكَ، وَلَا أَسْتَطِعُ مُجاوِزَةَ قُدْرَتِكَ، وَلَا أَسْتَمِيلُ هَوَاكَ، وَ
لَا أَبْلُغُ رِضَاكَ، وَلَا أَنْالُ مَا عِنْدَكَ إِلَّا بِطَاعَتِكَ وَبِفَضْلِ رَحْمَتِكَ، إِلَهِي أَصْبَحْتُ وَأَمْسَيْتُ عَبْدًا دَاخِرًا لَكَ، لَا
أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًا إِلَّا بِكَ، أَشْهَدُ بِذَلِكَ عَلَى نَفْسِي، وَأَعْتَرِفُ بِضَعْفِ قُوَّتِي وَفَلَأَهِ حِيلَتِي، فَأَنْجِزْ لِي مَا
وَعَدْتَنِي، وَتَمَّ لِي مَا آتَيْتَنِي، فَإِنِّي عَبْدُكَ الْمُسْكِنِ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَكِينُ الْمُسْتَكِينُ
الْمُسْتَجِيرُ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَلَا تَجْعَلْنِي نَاسِيًّا لِذِكْرِكَ فِيمَا أَوْلَيْتَنِي، وَلَا غَافِلًا لِإِحْسَانِكَ فِيمَا
أَبْيَتَنِي، وَلَا آيْسًا مِنْ إِجَابَتِكَ لِي وَإِنْ أَبْطَأْتَ عَنِّي، فِي سَرَّاءِ كُنْتُ أَوْ ضَرَاءَ، أَوْ شِدَّةَ أَوْ رَخَاءَ، أَوْ عَافِيَةَ أَوْ بَلَاءَ، أَوْ
بُؤْسِ أَوْ نَعْمَاءَ، أَوْ جِدَّةَ أَوْ لَوْاءَ، أَوْ فَقْرِ أَوْ غَنِّي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْ ثَنَائِي عَلَيْكَ، وَمَدْحِي
إِيَّاكَ، وَحَمْدِي لَكَ فِي كُلِّ حَالَاتِي حَتَّى لَا أَفْرَحَ بِمَا آتَيْتَنِي مِنَ الدُّنْيَا، وَلَا أَخْزَنَ عَلَى مَا مَنَعْتَنِي فِيهَا، وَأَشْعِرْ
قَلْبِي تَقْوَاكَ، وَاسْتَعْمِلْ بَدَنِي فِيمَا تَقْبِلُهُ مِنِّي، وَاشْغَلْ بِطَاعَتِكَ نَفْسِي عَنْ كُلِّ مَا يَرِدُ عَلَى حَتَّى لَا أُحِبَّ شَيْئًا
مِنْ سُخْطِكَ، وَلَا أَسْخَطَ شَيْئًا مِنْ رِضَاكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَفَرِغْ قَلْبِي لِمَحْبَبِكَ، وَاشْغَلْهُ بِذِكْرِكَ،
وَانْعَشِهِ بِخَوْفِكَ وَبِالْوَجْلِ مِنْكَ، وَقُوَّهِ بِالرَّغْبَةِ إِلَيْكَ، وَأَمْلِهِ إِلَى طَاعَتِكَ، وَأَجْرِيهِ فِي أَحَبِ السُّبُلِ إِلَيْكَ، وَ
ذَلِّلْهُ بِالرَّغْبَةِ فِيمَا عِنْدَكَ أَيَّامَ حَيَاتِي كُلُّهَا. وَاجْعَلْ تَقْوَاكَ مِنَ الدُّنْيَا زَادِي، وَإِلَى رَحْمَتِكَ رَحْلَتِي، وَفِي مَرْضَاتِكَ
مَدْخَلِي، وَاجْعَلْ فِي جَنَّتِكَ مَثَوَّاً، وَهَبْ لِي قُوَّةً أَحْتَمِلُ بِهَا جَمِيعَ مَرْضَاتِكَ، وَاجْعَلْ فِرَارِي إِلَيْكَ، وَرَغْبَتِي
فِيمَا عِنْدَكَ، وَالْبِسْ قَلْبِي الْوَحْشَةَ مِنْ شِرَارِ خَلْقِكَ، وَهَبْ لِي الْأَنْسَ بِكَ وَبِأَوْلَيَائِكَ وَأَهْلِ طَاعَتِكَ. وَلَا تَجْعَلْ
لِفَاجِرِ وَلَا كَافِرِ عَلَى مِنَّهُ، وَلَا لَهُ عِنْدِي يَدًا، وَلَا بِي إِلَيْهِمْ حَاجَةً، بَلْ اجْعَلْ سُكُونَ قَلْبِي وَأَنْسَ نَفْسِي وَاسْتِعْنَائِي
وَكِفَايَتِي بِكَ وَبِخِيَارِ خَلْقِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْنِي لَهُمْ قَرِينًا، وَاجْعَلْنِي لَهُمْ نَصِيرًا، وَامْنُ
عَلَى بِشْوَقِ إِلَيْكَ، وَبِالْعَمَلِ لَكَ بِمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَذَلِكَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ.

نیايش بیست و یکم

دعای آن حضرت است هنگامی که چیزی غمگینش می ساخت یا گناهان سبب اندوهش می شد.

ای خداوندی که تنها تو بسنده ای بنده تنها و ناتوان را، و ای خداوندی که تنها تو نگهدارنده ای از هر چه سهمناک و وحشت خیزاست. خطاهای من سبب تنهایی من شده و یاور و همراهی برای من نمانده است. از خشم تو ناتوان گشته ام و کس مرا مددکار نیست.

وحشت از دیدار تو بر من چیره شده و وحشتم را تسکین دهنده ای نیست.

ای خداوند، چه کسی مرا از ایمنی بخشد، اگر تو مرا به وحشت افکنده باشی؟ چه کسی مرا یاری دهد، اگر تو بی کس و تنهایم ساخته باشی؟ چه کسی مرا توانایی بخشد، اگر تو ناتوانم خواسته باشی؟

ای خداوند من، تنها پرورنده است که پروردۀ خود پناه تواند داد و غالب است که مغلوب خود را ایمنی تواند بخشید و جوینده است که گریخته را یاری تواند داد.

ای خداوند من، همه اینها به دست توست و گریزگاهی جز به آستان تو نیست. پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و اکنون که به سوی تو گریخته ام پناهم ده و اکنون که حاجت به تو آورده ام حاجت من بر آور.

ای خداوند، اگر تو روی نیکوی خود از من بگردانی، یا مرا از فضل و احسان عظیم خویش منع فرمایی، یا روزیت را از من دریغ داری، یارشته عنایت خود از من ببری، باز هم برای رسیدن به آرزوهایم راهی جز تو نمی یابم و برای رسیدن به رحمت تو جز تو یاوری نمی جوییم، که من بنده تو هستم، و در قبضه اقتدار تو و موی سرم چون زمام من به دست توست.

ای خداوند، جز آنچه تو فرمایی مرا فرمانی نیست. حکم تو بر من روان است. هر چه برای من مقدر گردانی عین عدالت است و مرا یارای بیرون شدن از حیطه فرمانروایی تو نباشد. از دایره قدرت تو پای بیرون نتوانم نهاد. و نیاورم که خود را محبوب تو گردانم و تو را از خودخشنود سازم. و به آنچه در نزد توست جز به طاعت و بخشش و بخشايش تو نتوانم رسید.

ای خداوند، شب را به روز می آورم و روز را به شب می رسانم، درحالی که بنده ذلیل تو هستم. مالک سود و زیان خود نیستم مگر به نیروی تو. بر این گواهی می دهم و به ناتوانی و بیچارگی خود معترفم. پس ای

خداوند، آن وعده که مرا داده ای برآور و هر چه مرا عطا کرده ای به کمال رسان، که من بندۀ بینوای زار ناتوان زیان دیده حقیر بی مقدار فقیر ترسان پناهندۀ توام.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و چنان مکن که سپاسگزاری در برابر نعمت را فراموش کنم، یا از ذکر احسان وبخشش تو غافل شوم، یا از استجابت دعا یمehr چند به تأخیر افتندن مید گردم، چه در مسرت باشم یا اندوه، چه در سختی باشم یا آسایش، چه در عافیت به سر برم یا در بلا، چه در توانگری باشم یا بینوایی، چه در فراخی نعمت باشم یا در تنگی معیشت و چه در فقر یا غنا.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا در همه حال توفیق ده که ذکر جمیل تو گویم و به ستایش تو بر خیزم و سپاست بگزارم، تا به آنچه از مال دنیا بر من ارزانی داشته ای دلخوش نباشم و به منع تو اندوه نخورم. خوف خود شعار دلم گردان و تنم را به کاری برگمار که تواش می پسندی و مرا از هر چه به من روی آوردم، به فرمانبرداری خود مشغول دار، تا چیزی که تو را به خشم آورد به دوستی نگیرم و از چیزی که رضای تو در آن است خشم نگیرم.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و دلم از هر محبتی تهی گردان تا تنها جای محبت تو باشد، و به یاد خود مشغول دار و از بیم خود توانگ نمای و رغبت آن به خود برانگیز و به طاعت خود گرایش ده و بدان راه که بیشترش دوست داری روان بدار و چنان کن که تا زنده ام مقهور رغبت به چیزی باشد که در نزد توست.

ای خداوند، چنان کن که در این جهان پرهیزگاری رهتوشه من باشد و مقصد من در این سفر رسیدن به رحمت تو و خشنودی تو سرای من و بهشت تو جایگاه من. و مرا نیرویی ده که بار رضای تو بر دوش توانم کشید و از هر که گریزم در تو گریزم و خواست من چیزی باشد که در نزد تو باشد. قلبم را از بدسریتان به بیم افکن و انس خود و دوستان خود و بندگان فرمانبردارت را نصیب من کن.

بار خدایا، بار منت هیچ گنهکار و کافر بر دوش من منه و برای هیچ یک از آنان در نزد من نعمت و بهره ای قرار مده و مرا نیز به آنان محتاج مکن، بلکه آرامش دل و آسایش جان و بی نیازی و کفايت مرا تنها به خود و بندگان نیکوکارت منحصر فرمای.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا هممدم ایشان سازو مرا یاور ایشان گردان و بر من منت نه و شوق خود در دل من افکن و به کاریم بر گمار که تواش دوست بداری و تو از آن خشنود شوی، که تو برهر کاری توانایی و ذلک علیک یسیر.

الدعا الثاني العشرون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ الشُّدَّةِ وَ الْجَهْدِ وَ تَعَسُّرِ الْأُمُورِ)
اللَّهُمَّ إِنَّكَ لَكَفَتَنِي مِنْ نَفْسِي مَا أَنْتَ أَمْلَكُ بِهِ مِنِّي، وَ قُدْرَتُكَ عَلَيْهِ وَ عَلَىٰ أَغْلَبٌ مِنْ قُدْرَتِي، فَاعْطِنِي مِنْ نَفْسِي
مَا يُرْضِيكَ عَنِّي، وَ خُذْ لِنَفْسِكَ رِضَاهَا مِنْ نَفْسِي فِي عَافِيَةٍ。۝ (۲) اللَّهُمَّ لَا طَاقَةَ لِي بِالْجَهْدِ، وَ لَا صَبْرٌ لِي عَلَى
الْبَلَاءِ، وَ لَا قُوَّةَ لِي عَلَىِ الْفَقْرِ، فَلَا تَحْظُرْ عَلَىِ رِزْقِي، وَ لَا تَكُلُّنِي إِلَىِ خَلْقِكَ، بَلْ تَفَرُّدْ بِحَاجَتِي، وَ تَوَلَّ كَفَايَتِي。 وَ
اَنْظُرْ إِلَيَّ وَ اَنْظُرْ لِي فِي جَمِيعِ اُمُورِي، فَإِنَّكَ إِنْ وَكَلْتَنِي إِلَىِ نَفْسِي عَجَزْتُ عَنْهَا وَ لَمْ أَقْمِ مَا فِيهِ مَصْلَحَتُهَا، وَ إِنْ
وَكَلْتَنِي إِلَىِ خَلْقِكَ تَحْمِمُونِي، وَ إِنْ الْجَهَنَّمَى إِلَىِ قَرَابَتِي حَرَمُونِي، وَ إِنْ أَعْطَوْا أَعْطَوْا قَلِيلًا نَكِدًا، وَ مُنْوِي عَلَىِ
طَوِيلًا، وَ ذَمِّوْا كَثِيرًا。 فَبِفَضْلِكَ، اللَّهُمَّ، فَأَغْنِنِي، وَ بِعَظَمَتِكَ فَانْعَشِنِي، وَ بِسَعْتِكَ، فَابْسُطْ يَدِي، وَ بِمَا عِنْدَكَ
فَاكْفِنِي。اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ خَلِصْنِي مِنَ الْحَسَدِ، وَ احْصُرْنِي عَنِ الدُّنْوَبِ، وَ وَرْعِنِي عَنِ الْمَخَارِمِ، وَ لَا
تُجْرِّنِي عَلَىِ الْمَعَاصِي، وَ اجْعُلْ هَوَاهِي عِنْدَكَ، وَ رِضَايَ فِيمَا يَرِدُ عَلَىِ مَنْكَ، وَ بَارِكْ لِي فِيمَا رَزَقْتَنِي وَ فِيمَا
خَوْتَنِي وَ فِيمَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَىِ، وَ اجْعُلْنِي فِي كُلِّ حَالَاتِي مَحْفُوظًا مَكْلُوًّا مَسْتُورًا مَمْنُوعًا مُعَاذًا مُجَارًا。اللَّهُمَّ صَلِّ
عَلَىِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اقْضِ عَنِّي كُلَّ مَا الزَّمْتُنِيهِ وَ فَرَضْتُهُ عَلَىِ لَكَ فِي وَجْهِهِ مِنْ وُجُوهِ طَاعَتِكَ أَوْ لِخَلْقِي مِنْ
خَلْقِكَ وَ إِنْ ضَعْفَ عَنْ ذَلِكَ بَدَتِي، وَ وَهَنْتَ عَنْهُ قُوتِي، وَ لَمْ تَنْلِهِ مَقْدُرَتِي، وَ لَمْ يَسْعُهُ مَالِي وَ لَا ذَاتُ يَدِي،
ذَكْرُتُهُ أَوْ نَسِيَتُهُ。هُوَ، يَا رَبِّ، مَمَّا قَدْ أَحْصَيْتَهُ عَلَىِ وَ أَغْفَلْتُهُ أَنَا مِنْ نَفْسِي، فَأَدْهِ عَنِّي مِنْ جَزِيلِ عَطِيَّتِكَ وَ كَثِيرًا مَا
عِنْدَكَ، فَإِنَّكَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ، حَتَّى لَا يَبْقَى عَلَىِ شَيْءٍ مِنْهُ تُرِيدُ أَنْ تُقَاضِنِي بِهِ مِنْ حَسَنَاتِي، أَوْ تُضَاعِفَ بِهِ مِنْ
سَيِّئَاتِي يَوْمَ الْقَابَ يَا رَبِّ。اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ ارْزُقْنِي الرَّغْبَةَ فِي الْعَمَلِ لَكَ لِآخِرَتِي حَتَّى أَعْرِفَ
صِدْقَ ذَلِكَ مِنْ قَلْبِي، وَ حَتَّى يَكُونَ الْعَالِبُ عَلَىِ الزُّهْدِ فِي دُنْيَايَ، وَ حَتَّى أَعْمَلَ الْحَسَنَاتِ شَوْقًا، وَ آمَنَ مِنَ
السَّيِّئَاتِ فَرَقًا وَ خَوْفًا، وَ هَبْ لِي نُورًا أَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ، وَ أَهْتَدِي بِهِ فِي الظُّلُمَاتِ، وَ أَسْتَضِي بِهِ مِنَ الشَّكِّ وَ
الشُّبُهَاتِ。اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ ارْزُقْنِي خَوْفَ غَمِ الْوَعِيدِ، وَ شَوْقَ ثَوَابِ الْمَوْعِدِ حَتَّى أَجِدَ لَذَّةَ مَا أَدْعُوكَ
لَهُ، وَ كَأْبَةَ مَا أَسْتَجِيرُ بِكَ مِنْهُ。اللَّهُمَّ قَدْ تَعْلَمَ مَا يُصْلِحُنِي مِنْ أَمْرِ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي فَكُنْ بِخَوَائِحِي حَقِيقِيًّا。اللَّهُمَّ
صَلِّ عَلَىِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ ارْزُقْنِي الْحَقَّ عِنْدَ تَقْصِيرِي فِي الشُّكْرِ لَكَ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيِّ فِي الْيُسُرِ وَ الْعُسْرِ وَ
الصَّحَّةِ وَ السَّقَمِ، حَتَّى أَتَعْرَفَ مِنْ نَفْسِي رُوحَ الرِّضا وَ طَمَانِيَّةَ النَّفْسِ مِنِّي بِمَا يَجِبُ لَكَ فِيمَا يَحْدُثُ فِي حَالِ
الْخَوْفِ وَ الْأَمْنِ وَ الرِّضا وَ السُّخطِ وَ الضرِّ وَ النَّفْعِ。اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ ارْزُقْنِي سَلَامَةَ الصَّدِرِ مِنَ الْحَسَدِ
حَتَّى لَا أَحْسُدَ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ عَلَىِ شَيْءٍ مِنْ فَضْلِكَ، وَ حَتَّى لَا أَرَى نِعْمَةً مِنْ نِعْمَكَ عَلَىِ أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فِي
دِينِ أَوْ دُنْيَا أَوْ عَافِيَةٍ أَوْ تَقْوَى أَوْ سَعَةً أَوْ رَخَاءً إِلَّا رَجَوْتُ لِنَفْسِي أَفْضَلَ ذَلِكَ بِكَ وَ مِنْكَ وَ حَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ ارْزُقْنِي التَّحْفِظَ مِنَ الْخَطَايَا، وَ الْاِحْتِرَاسَ مِنِ الرَّذْلِ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ فِي حَالِ
الرِّضا وَ الْغَضَبِ، حَتَّى أَكُونَ بِمَا يَرِدُ عَلَىِ مِنْهُمَا بِمَنْزِلَةِ سَوَاءٍ، عَامِلًا بِطَاعَتِكَ، مُؤْثِرًا لِرِضَاكَ عَلَىِ مَا سِوَاهُمَا فِي
الْأَوْلِيَاءِ وَ الْأَعْدَاءِ، حَتَّى يَأْمَنَ عَدُوِّي مِنْ ظُلْمِي وَ جَوْرِي، وَ يَيْأسَ وَلِيِّي مِنْ مَيْلِي وَ اِنْحِطاَطِ هَوَاهِي وَ اَجْعَلْنِي مِمَّنْ
يَدْعُوكَ مُخْلِصًا فِي الرَّخَاءِ دُعَاءَ الْمُخْلِصِينَ الْمُضْطَرِّينَ لَكَ فِي الدُّعَاءِ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ。

نیایش بیست و دوم

دعای آن حضرت است به هنگام سختی و مشقت و بسته شدن کارها.

بار خدایا، مرا در اصلاح خویش به کاری فرمان داده ای که خود به گزاردن آن تواناتر از من هستی و قدرت تو بر آن و بر من از قدرت من بیش است. پس مرا به کاری بر انگیز که تو را از من خشنود می گرداند و خشنودی خود از من بخواه، بدان هنگام که از عافیت بر خوردار باشم.

بار خدایا، مرا طاقت رنج نیست و مرا یارای شکیبایی در بلا نیست و مرا توان درویشی نیست. پس روزی من از من دریغ مدار و مرا به دیگر آفریدگانت وامگذار و تو خود نیاز من برآر و تو خود کفاف من بر عهده دار.

بار خدایا، در من بنگر و همه کارهای من زیر نظر دار، که اگر مرا به خود واگذاری، از گزاردن هر کار ناتوانم و زمام مصلحت خویش از کف بدhem. و اگر کار من به آفریدگان خود واگذاری، بر من روی ترش کنند و اگر مرا به پناه خویشاوندانم فرستی، محرومم دارند و اگر دهنده، اندک دهنده و بی مقدار و بسی بر من منت نهند و مرا مذمت کنند.

بار خدایا، به فضل خود توانگرم گردان و به عظمت خود مرتبی بزرگم ده و به توانگری خود گشاده دستی ام عطا کن و از هر چه تو راست به من بخش تا بی نیاز گردم.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا از حسد برهان و از گناهان در امان دار و از حرامها پرهیز ده و مرا بر ارتکاب معاصی گستاخ مفرمای و میل و خواهشمن را به ساحت خود معطوف دار و چنان کن که به هر چه از تو می رسد خرسند باشم. ای خداوند، در هر چه مرا روزی کرده ای و در هر چه بخشیده ای و در هر چه نعمت که ارزانی ام داشته ای برکت ده و چنان کن که در هر حالت که هستم، در حفظ تو باشم و در حراست تو باشم و مستور از چشم بدخواهان باشم و دور از تطاول دشمنان باشم و در پناه تو باشم و در زینهار تو باشم.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا توفیق ادای آن ده که مرا بر آن ملزم ساخته ای و در راه طاعت خویش یا خدمت به خلق بر عهده من گذاشته ای، هر چند تنم از گزاردن آن ناتوان باشد و نیرویم به سستی گراید و توانم بدان پایه نرسد و مال و دارایی ام از آن قاصر آید، خواه به یادش داشته باشم یا از یادش برده باشم.

ای پروردگار من، آن وظیفه ای است که تو بر من مقرر داشته ای و من از آن غفلت ورزیده ام. آن را تو خود، از جانب من، از عطای جزیلت و نعمت کثیرت ادا فرما، که تو بس توانگر و بخشنده ای، آن سان که چیزی از آن بر ذمه من نماند تا موجب آن شود که از حسنات من بکاهی یا در روز دیدار بر سیئات من بیفزایی.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و روزی من چنان قرار ده که شوق عمل در راه تو توشه روز باز پسینم باشد، آن سان که صدق آن در دل خود نیک احساس کنم و آن سان که دل بر کندن از دنیا بر رغبت من غالب آید و با اشتیاق تمام به انجام حسنات پردازم و از روی بیم و هراس از سیئات در امان مانم. بار خدایا، بر من فروغی تابناک افکن که در پرتو آن در میان مردم راه بسپرم و در تاریکیها راه خود بیابم و در روشنایی آن از دام هر شک و شبکه برهم.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و وحشت از اندوه عذاب و شوق ثواب موعود را بر من ارزانی دار، تا لذت چیزی را که تو را برای حصول آن می خوانم و اندوه چیزی را که از وصول آن به تو پناه می برم، دریابم.

بار خدایا، تو می دانی که دنیا و آخرت مرا چه چیز به صلاح می آورد، پس به مهربانی حوایج من بر آور.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و بدان هنگام که در سپاسگزاری در برابر نعمتهای تو که در آسودگی و سختی و تندرستی و بیماری به من عطا کرده ای قصور ورزم، تو حقیقت را روزی من ساز تا در حالت بیم و آسودگی و خشنودی و خشم و زیان و سود، روحانیت خشنودی و آرامش جان خود را در انجام وظایفم نسبت به تو نیک احساس کنم.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و سینه مرا از حسد خالی گردان، آن سان که بر هیچ یک از بندگان تو که در حق آنان احسان کرده ای رشک نبرم، و تا به جایی رسم که چون بنگرم که به یکی از بندگان در دین و دنیا و تندرستی و پرهیزگاری و توانگری و آسودگی نعمتی داده ای، من نیز برای خود از تو آرزوی برتر از آن کنم، ای خدای یکتای بی همتا.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا در این جهان و آن جهان، چه خشنود باشم چه خشمگین، از خطاهای دور دار و از لغشهای بر کنار، آن سان که در برابر آنچه موجب خشنودی یا خشم است بر یک حال باشم و در کار فرمانبرداری تو باشم و در حق دوستان و دشمنان تو رضایت تو را بر خشنودی و خشم خود ترجیح دهم، تا دشمن من از جور من در امان ماند و دوست من از توجه و هوای نفسم نومید گردد.

بار خدایا، مرا از کسانی قرار ده که تو را از روی اخلاص می خوانند به هنگام آسودگی، آن سان که درماندگان
از روی اخلاص می خوانند به هنگام درماندگی. انک حمید مجید.

الدعا الثالث والعشرون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا سَأَلَ اللَّهَ الْعَافِيَةَ وَ شُكْرًا)
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَآلِبِنْسِنِي عَافِيَتَكَ، وَ حَصْنِي بِعَافِيَتَكَ، وَ أَكْرِمْنِي بِعَافِيَتَكَ، وَ
أَغْنِنِي بِعَافِيَتَكَ، وَ تَصْدِقْ عَلَى بِعَافِيَتَكَ، وَ هَبْ لِي عَافِيَتَكَ وَ أَفْرِشْنِي عَافِيَتَكَ، وَ أَصْلِحْ لِي عَافِيَنَكَ، وَ لَا تُفَرِّقْ
بَيْنِي وَ بَيْنَ عَافِيَتَكَ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ عَافِنِي عَافِيَةً كَافِيَةً شَافِيَةً عَالِيَةً نَامِيَةً،
عَافِيَةً تُولَّدُ فِي بَدَنِي الْعَافِيَةَ، عَافِيَةَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ، وَ امْنُ عَلَى بِالصَّحَّةِ وَ الْأَمْنِ وَ السَّلَامَةِ فِي دِينِي وَ بَدَنِي، وَ
الْبَصِيرَةِ فِي قَلْبِي، وَ النَّفَادِ فِي أُمُورِي، وَ الْخَشِيشِ لَكَ، وَ الْخَوْفُ مِنْكَ، وَ الْقُوَّةُ عَلَى مَا أَمْرَتِنِي بِهِ مِنْ طَاعَتَكَ، وَ
الْإِجْتِنَابِ لِمَا نَهَيْتَنِي عَنْهُ مِنْ مَعْصِيَتِكَ، اللَّهُمَّ وَ امْنُ عَلَى بِالْحَجَّ وَ الْعُمْرَةِ، وَ زِيَارَةِ قَبْرِ رَسُولِكَ، صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَ
رَحْمَتُكَ وَ بَرَكَاتُكَ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ، وَ آلِ رَسُولِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَبْدًا مَا أَبْقَيْتَنِي فِي عَامِي هَذَا وَ فِي كُلِّ عَامٍ، وَ
اجْعَلْ ذَلِكَ مَقْبُولًا مَشْكُورًا، مَذْخُورًا لَدَيْكَ، مَذْخُورًا عِنْدَكَ، وَ انْطِقْ بِحَمْدِكَ وَ شُكْرِكَ وَ ذِكْرِكَ وَ حُسْنِ الشَّاءِ
عَلَيْكَ لِسَانِي، وَ اشْرَحْ لِمَرَاسِدِ دِينِكَ قَلْبِي، (٦) وَ أَعْذِنِي وَ دُرْيَتِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، وَ مِنْ شَرِ السَّامَةِ وَ الْهَامَةِ
وَ الْعَامَةِ وَ الْلَّامَةِ، وَ مِنْ شَرِ كُلِّ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ، وَ مِنْ شَرِ كُلِّ سُلْطَانٍ عَنِيدٍ، وَ مِنْ شَرِ كُلِّ مُتْرَفٍ حَفِيدٍ، وَ مِنْ شَرِ
كُلِّ ضَعِيفٍ وَ شَدِيدٍ، وَ مِنْ شَرِ كُلِّ شَرِيفٍ وَ وَضِيعٍ، وَ مِنْ شَرِ كُلِّ صَغِيرٍ وَ كَبِيرٍ، وَ مِنْ شَرِ كُلِّ قَرِيبٍ وَ بَعِيدٍ، وَ
مِنْ شَرِ كُلِّ مَنْ نَصَبَ لِرَسُولِكَ وَ لِأَهْلِ بَيْتِهِ حَرْبًا مِنَ الْجِنِّ وَ الْإِنْسِنِ، وَ مِنْ شَرِ كُلِّ دَائِبٍ أَنْتَ أَخْذُ بِنَاصِيَتِهَا، إِنَّكَ
عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ مَنْ أَرَادَنِي بِسُوءِ فَاصْرِفْهُ عَنِّي، وَ ادْخِرْ عَنِّي مَكْرَهًا، وَ ادْرِأْ
عَنِّي شَرَّهُ، وَ رُدْ كَيْدَهُ فِي نَحْرِهِ، وَ اجْعَلْ بَيْنَ يَدِيهِ سُدًّا حَتَّى تُعمَى عَنِّي بَصَرَهُ، وَ تُصْسِمَ عَنْ ذِكْرِي سَمْعَهُ، وَ تُقْنِلَ
دُونَ إِخْطَارِي قَلْبَهُ، وَ تُخْرِسَ عَنِّي لِسَانَهُ، وَ تَقْمَعَ رَأْسَهُ، وَ تُذَلِّ عِزَّهُ، وَ تَكْسُرَ جَبَرُوتَهُ، وَ تُذَلِّ رَقَبَتَهُ، وَ تَفَسَّخَ
كِبَرَهُ، وَ تُؤْمِنَنِي مِنْ جَمِيعِ ضَرِهِ وَ شَرِهِ وَ غَمْزِهِ وَ هَمْزِهِ وَ لَمْزِهِ وَ حَسَدِهِ وَ عَدَاوَتِهِ وَ حَبَائِلِهِ وَ مَصَابِدِهِ وَ رَجِلِهِ وَ
خَيْلِهِ، إِنَّكَ عَزِيزٌ قَدِيرٌ.

نيايش بيست و سوم

دعای آن حضرت است به هنگامی که از خدا طلب عافیت می کرد و شکر بر عافیت.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و جامه عافیت خویش بر تن من بپوش و مرا در عافیت خود
فروپوشان و در حصار عافیت خودجای ده و به عافیت خود گرامی دار و به عافیت خود بی نیاز فرمای و عافیت
خود به من بخش و عافیت خود به من ارزانی دار و عافیت خودبرای من بگستان و عافیت خود در خور من
گردان و میان من و عافیت خود در دنیا و آخرت جدایی می‌فکن.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرا عافیت ده، عافیتی کفایت کننده و شفا بخش و عالی و افزایینده، عافیتی که از آن درتن من تندرستی زاید، عافیت این جهانی و آن جهانی.

ای خداوند، بر من احسان نمای به اعطای تندرستی و امنیت وسلامت در دین من و جسم من و مرا به ارزانی داشتن بصیرت دل و نفاذامر و خشیت در برابر عظمت تو و خوف از تو بنواز و نیرویم ده بر طاعتی که بدان فرمان داده ای و اجتناب از هر معصیت که از آن نهی فرموده ای.

ای خداوند، بر من احسان نمای به اعطای نعمت ادای حج و عمره و زیارت قبر پیامبر تصلوات تو و رحمت تو و برکات تو بر او و آلس بادسو زیارت خاندان پیامبر تبر ایشان سلام باشهمواره تا هرگاه که مرا زندگی بخسیده ای در این سال و هر سال دیگر، زیارتی که مقبول و مشکور تو افتاد و تو را در نظر آید و در نزد تو ذخیره روز بازپسین باشد.

ای خداوند، زیانم را به حمد خود و شکر خود و ذکر خود و ثنای نیک خود گویا کن و دریچه های دلم را در برابر مقاصد دین خود بگشای.

ای خداوند، مرا و ذریه مرا از شیطان رجیم در پناه خود دار و از آسیب هر گزنه زهر دارند و هر بیم و هراس و بلا و چشم زخم در امان دار و از شر هر شیطان سرکش و هر پادشاه ستمگر کینه توز و هر مخدوم غرقه در ناز و نعمت و هر ناتوان و نیرومند و هر بلند پایه و فرومایه و هر خرد و کلان و هر نزدیک و دور و هر کساز پریان و آدمیان که به خلاف رسول تو و اهل بیت او برخاسته و هر جنبنده ای که زمامش به دست قدرت توست، پناه ده. تو که فرمانروای دادگر و راستکاری.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و هر کس را که با نیتی پلید آهنگ من کند، از من بازگردان و مکر او از من دور دار و آسیبش از من دفع فرمای و نیرنگش را بر سر او زن.

بار خدایا، در برابر او سدی بر آر تا دیده اش از دیدن من نابینا گردد و گوشش از آنچه درباره من گویند ناشنوا و در قلب او را قفل بر نه که یادمن بدان در نیاید. و زبانش را از بردن نام من لال کن و سرش فروکوب و عزتش را به ذلت آور و باد غرور از سرش بیرون بر و از همه زیانهای او و بدیهای او و غمازی او و غیبت کردن او و عیجوبی او و رشك بردن او و عداوت او و بندها و دامهای او و پیادگان و سواران او، مرا در امان دار.

انک عزیز قدیر.

پی نوشتها

توضیح آنکه «عافیت» معنی وسیع تری از تندرستی دارد و آن عبارت است از سلامت ازبیماری و مکروهات در بدن و باطن و دین و دنیا و آخرت.

الدعا الرابع والعشرون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِأَبْوَيْهِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ، وَ أَهْلِ بَيْتِ الظَّاهِرِينَ، وَ اخْصُصْهُمْ بِأَفْضَلِ صَلَواتِكَ وَ رَحْمَتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ وَ سَلَامِكَ، وَ اخْصُصْ اللَّهُمَّ وَالَّذِي بِالْكَرَامَةِ لَدِيكَ، وَ الصَّلَاةَ مِنْكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ الْهَمْنِي عِلْمًا مَا يَجِبُ لَهُمَا عَلَى إِلَهَامَهَا، وَ اجْمَعْ لِي عِلْمَ ذَلِكَ كُلُّهُ تَمَامًا، ثُمَّ اسْتَعْمَلْنِي بِمَا تُلْهِمُنِي مِنْهُ، وَ وَقْنِي لِلنُّفُوذِ فِيمَا تُبَصِّرُنِي مِنْ عِلْمِهِ حَتَّى لَا يَقُولَنِي اسْتَعْمَالُ شَيْءٍ عَلَمْتَنِيهِ، وَ لَا تَثْقُلْ أَرْكَانِي عَنِ الْحَقْوَفِ فِيمَا الْهَمْتَنِيهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَمَا شَرَفْتَنِيهِ، وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، كَمَا أَوْجَيْتَ لَنَا الْحَقَّ عَلَى الْخَلْقِ بِسَبِيلِهِ. اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَهَابُهُمَا هَبَبَةَ السُّلْطَانِ الْعَسُوفِ، وَ أَبْرُهُمَا بِرِ الْأُمُّ الرَّاءُوْفِ، وَ اجْعَلْ طَاعَتِي لِوَالَّدِي وَ بِرِّي بِهِمَا أَقْرَرْ لِعِيْنِي مِنْ رَقْدَةِ الْوَسَانِ، وَ أَلْجَ لِصَدْرِي مِنْ شَرْبَةِ الظَّمَانِ حَتَّى أُوْثِرَ عَلَى هَوَاهُمَا، وَ أَقْدَمْ عَلَى رِضَايِ رِضَاهُمَا وَ أَسْتَكِنْ بِرَهُمَا بِي وَ إِنْ قَلَّ، وَ أَسْتَقْلَ بِرِّي بِهِمَا وَ إِنْ كَثُرَ. اللَّهُمَّ خَفْضْ لَهُمَا صَوْتِي، وَ أَطْبِ لَهُمَا كَلَامِي، وَ أَلِنْ لَهُمَا عَرِيْكَتِي، وَ اعْطَفْ عَلَيْهِمَا قَلْبِي، وَ صَيْرِنِي بِهِمَا رَفِيقًا، وَ عَلَيْهِمَا شَفِيقًا. اللَّهُمَّ اسْكُرْ لَهُمَا تَرْبِيَتِي، وَ أَثْبِهِمَا عَلَى تَكْرِيمَتِي، وَ احْفَظْ لَهُمَا مَا حَفَظَاهُ مِنِّي فِي صِغَرِي. اللَّهُمَّ وَ مَا مَسَهُمَا مِنِّي مِنْ أَدَى، أَوْ خَلَصَ إِلَيْهِمَا عَنِّي مِنْ مَكْرُوهِهِ، أَوْ ضَاعَ قِبَلِي لَهُمَا مِنْ حَقٌّ فَاجْعَلْ حَطَّةَ لِذُنُوبِهِمَا، وَ عُلُوًّا فِي ذَرَجَاتِهِمَا، وَ زِيَادَةَ فِي حَسَنَاتِهِمَا، يَا مُبَدِّلَ السَّيِّئَاتِ بِأَصْعافِهَا مِنَ الْحَسَنَاتِ. اللَّهُمَّ وَ مَا تَعْدَيَا عَلَى فِيهِ مِنْ قَوْلٍ، أَوْ أَسْرَفَا عَلَى فِيهِ مِنْ فِعلٍ، أَوْ ضَيَعَا لِي مِنْ حَقٌّ، أَوْ قَصَرَا بِي عَنْهُ مِنْ وَاجِبٍ فَقَدْ وَهَبْتُهُ لَهُمَا، وَ جُدْتُ بِهِ عَلَيْهِمَا وَ رَغَبْتُ إِلَيْكَ فِي وَضْعِ تَبَعِتِهِ عَنْهُمَا، فَإِنِّي لَا أَتَهْمُهُمَا عَلَى نَفْسِي، وَ لَا أَسْبَطْهُمَا فِي بِرِّي، وَ لَا أَكْرَهُ مَا تَوَلَّيَا مِنْ أَمْرِي يَا رَبِّي. فَهُمَا أَوْجَبُ حَقًا عَلَىَّ، وَ أَقْدَمُ إِحْسَانًا إِلَيَّ، وَ أَعْظَمُ مِنْهُ لَدِيَّ مِنْ أَنْ أَفَاصِهِمَا بِعَدْلٍ، أَوْ أُجَازِيَهُمَا عَلَى مِثْلِي، أَيْنَ إِذَا يَا إِلَهِي طُولُ شُغْلِهِمَا بِتَرْبِيَتِي وَ أَيْنَ شِدَّةُ تَعَبِهِمَا فِي حِرَاسَتِي وَ أَيْنَ إِقْتَارُهُمَا عَلَى أَنْفُسِهِمَا لِلتَّوْسِعَةِ عَلَى هَيْهَاتِ مَا يَسْتَوْفِيَانِ مِنِّي حَقَّهُمَا، وَ لَا أَدْرِكُ مَا يَجِبُ عَلَى لَهُمَا، وَ لَا أَنَا بِقَاضٍ وَظِيفَةٌ خِدْمَتِهِمَا، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَعْنِي يَا خَيْرَ مَنْ اسْتَعْيَنَ بِهِ، وَ وَقْنِي يَا أَهْدَى مَنْ رُغْبَ إِلَيْهِ، وَ لَا تَجْعَلْنِي فِي أَهْلِ الْعُقوَقِ لِلْأَبَاءِ وَ الْأُمَّهَاتِ يَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ ذُرِيَّتِهِ، وَ اخْصُصْ أَبْوَيِ بِأَفْضَلِ مَا خَصَصْتَ بِهِ أَبَاءَ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَمَّهَاتِهِمْ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. اللَّهُمَّ لَا تُنْسِنِي ذِكْرَهُمَا فِي أَدْبَارِ صَلَواتِكِ، وَ فِي إِنِّي مِنْ أَنَاءَ لَيْلِي، وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ مِنْ سَاعَاتِ نَهَارِي. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اغْفِرْ لِي بِدُعَائِي لَهُمَا، وَ اغْفِرْ لَهُمَا بِرِهِمَا بِي مَغْفِرَةَ حَتْمَمَا، وَ ارْضِ عَنْهُمَا بِشَفَاعَتِي لَهُمَا رِضَى عَزْمًا، وَ بَلَغْهُمَا بِالْكَرَامَةِ مَوَاطِنَ السَّلَامَةِ. اللَّهُمَّ وَ إِنْ سَبَقَتْ مَغْفِرَتِكَ لَهُمَا فَشَفَعْهُمَا فِيَّ، وَ إِنْ سَبَقَتْ مَغْفِرَتِكَ لِي فَشَفَعْنِي فِيهِمَا حَتَّى نَجْتَمِعَ بِرَأْفَتِكَ فِي دَارِ كَرَامَتِكَ وَ مَحْلِ مَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ، إِنَّكَ دُوْ الفَضْلِ الْعَظِيمِ، وَ الْمَنْ الْقَدِيرِ، وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

نیايش بیست و چهارم

دعای آن حضرت است در حق پدر و مادرش. توضیح آنکه مادر ایشان به روایتی شهربانو دخت یزدگرد سوم آخرین شهربیار ساسانی بود.

بار خدایا، درود بفرست بر بندۀ ات و پیامبرت محمد و خاندان او که همه پاکانند. و برترین صلوات خود و رحمت خود و برکات و سلام خود، خاص آنان گردان.

ای خداوند، پدر و مادر مرا نیز به کرامت خود و رحمت خود مخصوص گردان، ای مهربان ترین مهربانان.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و وظیفه ام را نسبت به پدر و مادرم به من الهام کن و همه دانش خدمتگزاری به آن دو را به من بیاموز و مرا به گزاردن آنچه به من الهام کرده ای برگمار و توفیق ده تا آنچه را که از علم به من ارزانی داشته ای به کار بندم، تا چیزی از آنچه مرا آموخته ای فرونقذارم و پیکرم از آنجا آنچه مرا الهام کرده ای مانده نگردد.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش همچنان که ما را به وجود او شرافت بخشیدی، و درود بفرست بر محمد و خاندانش همچنان که به برکت وجود او برای ما بر دیگر مردم حقی واجب گردانیدی.

بار خدایا، چنان کن که هیبت پدر و مادرم در دل من چنان باشد که هیبت پادشاهی سخت مهیب، و به آن دو نیکی و مهربانی کنم آن سان که مادری مهربان به فرزند خود نیکی و مهربانی کند. خداوندا، فرمانبرداری از پدر و مادر و نیکی و مهربانی مرا در حق ایشان برای من شادی بخشن تر گردان از به خواب رفتن بی خوابی کشیدگان و آب سردنوشیدن جگر سوختگان، تا میل و خواهش ایشان را بر میل و خواهش خویش برتری نهم و خشنودیشان را بر خشنودی خود پیش دارم.

خداوندا، چنان کن که نیکی و مهربانی آن دو را در حق خود بسیار شمرم هر چند اندک بود و نیکی و مهربانی خود را در حق آن دو اندک شمرم هر چند بسیار بود.

خداوندا، آواز مرا در پیشگاه ایشان پست گردان و سخنم راخوشایندشان نمای و با ایشان نرمخوییم ده و دل من بر ایشان مهربان ساز و چنان کن که با آنان به مدارا رفتار کنم و بر آنان مشفق باشم. خداوندا، آن دو را پاداش ده که مرا پرورده اند و از ثواب بهره مندگردان که مرا گرامی داشته اند، و حق ایشان نگه دار که مرا در خردی محافظت کرده اند.

بار خدایا، هر آزار که از من به آن دو رسیده و هر ناپسند که از من در حق آن دو سرزده و هر حقی از آن دو که من ضایع کرده ام، همه را سبب کاستن از گناهانشان و علو درجاتشان و افزونی حسناتشان قرار ده، ای خداوندی که سینات را به چند برابر حسنات بدل می فرمایی.

خداوند، هر تعدی که در گفتار و هر تجاوز که در رفتار بر من رواداشته اند و هر حقی که از من تباہ کرده اند و هر قصور که در وظایف خودنسبت به من ورزیده اند، همه را به ایشان بخشیدم و به احسان ارزانی داشتم. از تو خواهم که بار عوقب آن از دوش آن دو برداری، که مرا به آن دو ادعایی نیست و نمی گوییم که در نیکی و مهربانی با من دستخوش مسامحه گشته اند و از آنچه بر من روا داشته اند ملول نیستم، ای پروردگار من.

ای خداوند، حق ایشان بر من واجب تر است و احسانشان در حق من دیرینه تر و نعمتشان بیش از آن است که من بخواهم به عدالت قصاص کنم یا به مثل مقابله. ای خداوند، اگر چنین کنم، پس آن همه سالها که در پرورش من سر کردند و آن همه رنج که در نگهداری من برخود هموار ساختند و آن همه سختی که به جان خریدند تا من در آسایش باشم، چه خواهد شد؟ نه! هرگز نتوانند همه حقی را که بر گردن من دارند به تمامی استیفا کنند و من نیز آن سان که شایسته آنهاست هرگز نتوانم حقشان شناخت و هرگز نتوانم حق خدمتشان را به جای آورم. پس درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا یاری دهای بهتر از هر کس دیگر که از او یاری خواهند تو فیقم دهای راه نماینده ترین کسان که بدو روی می نهند و مرا در روزی که هر کس در برابر عملش جزا داده می شود و بر کس ستم نرود، در شمار آن گروه که پدر و مادر را نافرمانی کرده اند قرار مده.

بار خدایا، بر محمد و آل او و ذریه او درود بفرست و پدر و مادر مرا به برترین موهبت‌هایی که خاص پدران و مادران بندگان مومن خودگردانیده ای، مخصوص گردان. ای مهربان ترین مهربانان.

خداوند، پس از هر نماز من و در هر وقت دیگر از اوقات شب و در هر ساعت از ساعات روز، پدر و مادرم را از یاد من مبر.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا به سبب دعاوی که در حق ایشان می کنم بیامرز و آن دو را به سبب نیکی و مهربانی که در حق من کرده اند به مغفرت خویش بنواز و به شفاعت من از ایشان خشنود شو و نیک خشنود شو و آنان را گرامی دار و به جایهای امن و آسایش بهشت رسان.

خداوند، آن دو را شفیع من گردان اگر پیش از من آمرزیده ای، و مرا شفیع ایشان گردان اگر پیش از ایشان آمرزیده ای، تا من و پدرم و مادرم در سایه لطف و رأفت تو، در سرای کرامت و جایگاه مغفرت و رحمت تو، همنشین هم گردیم، که تو را بخشايش بزرگ است و نعمت دیر ساله و انت ارحم الراحمین.

الدعاء الخامس والعشرون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَوْلَدِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ)

اللَّهُمَّ وَ مِنْ عَلَى بِقَاءِ وُلْدِي وَ يَإِصْلَاحِهِمْ لِي وَ يَإِمْتَاعِهِمْ بِهِمْ إِلَهِي امْدُدْ لِي فِي أَعْمَارِهِمْ، وَ زَدْ لِي فِي أَجَالِهِمْ، وَ رَبِّ لِي صَغِيرَهُمْ، وَ قَوْلِي ضَعِيفَهُمْ، وَ أَصْحَّ لِي أَبْدَانَهُمْ وَ أَدْيَانَهُمْ وَ أَخْلَاقَهُمْ، وَ عَافِهِمْ فِي أَنْفُسِهِمْ وَ فِي جَوَارِحِهِمْ وَ فِي كُلِّ مَا عَنِيتُ بِهِ مِنْ أَمْرِهِمْ، وَ أَدْرُرْ لِي وَ عَلَى يَدِي أَرْزَاقَهُمْ، وَ اجْعَلْهُمْ أَبْرَارًا أَتْقِيَاءَ بُصَرَاءَ سَامِعِينَ مُطْعِينَ لَكَ، وَ لَأُولَئِكَ مُحِبِّينَ مُنَاصِحِينَ، وَ لِجَمِيعِ أَعْدَائِكَ مُعَانِدِينَ وَ مُبِغضِينَ، أَمِينَ اللَّهُمَّ اشْدُدْ بِهِمْ عَضْدِي، وَ أَقِمْ بِهِمْ أَوْدِي، وَ كَثُرْ بِهِمْ عَدَدِي، وَ زَيْنْ بِهِمْ مَحْضَرِي، وَ أَحْبِي بِهِمْ ذَكْرِي، وَ اكْفِنِي بِهِمْ فِي غَيْبَتِي، وَ أَعْنِي بِهِمْ عَلَى حَاجَتِي، وَ اجْعَلْهُمْ لِي مُحِبِّينَ، وَ عَلَى حَدِيبِينَ مُقْبِلِينَ مُسْتَقِيمِينَ لِي، مُطْعِينَ، غَيْرَ عَاصِينَ وَ لَا عَاقِينَ وَ لَا مُخَالِفِينَ وَ لَا خَاطِئِينَ، وَ أَعْنِي عَلَى تَرْبِيَتِهِمْ وَ تَأْدِيبِهِمْ، وَ بِرِّهُمْ، وَ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ مَعْهُمْ أَوْلَادًا ذُكُورًا، وَ اجْعَلْ ذَلِكَ خَيْرًا لِي، وَ اجْعَلْهُمْ لِي عَوْنًا عَلَى مَا سَأَلْتُكَ، وَ أَعْذِنِي وَ ذُرِّيَّتِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، فَإِنَّكَ خَلَقْتَنَا وَ أَمْرَتَنَا وَ نَهَيْتَنَا وَ رَعَيْتَنَا فِي ثَوَابِ مَا أَمْرَتَنَا وَ رَهَبَتَنَا عَقَابَهُ، وَ جَعَلْتَ لَنَا عَدُوًا يَكِيدُنَا، سَلَطْتَهُ مِنَّا عَلَى مَا لَمْ تُسَلِّطْنَا عَلَيْهِ مِنْهُ، أَسْكَنْتَهُ صُدُورَنَا، وَ أَجْرَيْتَهُ مَجَارِيَ دِمَائِنَا، لَا يَغْفُلُ إِنْ غَفَلْنَا، وَ لَا يَنْسَى إِنْ نَسِينَا، يُؤْمِنُنَا عَقَابَكَ، وَ يُخَوِّفُنَا بِغَيْرِكَ، إِنْ هَمَّنَا بِفَاحِشَةٍ شَجَعْنَا عَلَيْهَا، وَ إِنْ هَمَّنَا بِعَمَلٍ صَالِحٍ ثَبَطْنَا عَنْهُ، يَتَعَرَّضُ لَنَا بِالشَّهَوَاتِ، وَ يَنْصُبُ لَنَا بِالشَّبَهَاتِ، إِنْ وَعَدْنَا كَذَبَنَا، وَ إِنْ مَنَّا أَخْلَفَنَا، وَ إِلَّا تَصْرِفُ عَنَّا كَيْدُهُ يُضْلِنَا، وَ إِلَّا تَقِنَا خَبَالُهُ يَسْتَرِنَا، اللَّهُمَّ فَاقْهِرْ سُلْطَانَهُ عَنَّا بِسُلْطَانِكَ حَتَّى تَحْسِنَهُ عَنَّا بِكَثْرَهُ الدُّعَاءِ لَكَ فَنُصْحِحْ مِنْ كَيْدِهِ فِي الْمَعْصُومِينَ بِكَ، اللَّهُمَّ أَعْطِنِي كُلَّ سُؤْلِي، وَ اقْضِ لِي حَوَائِجيِ، وَ لَا تَمْنَعْنِي الْإِجَابَهُ وَ قَدْ ضَمَّنْتَهَا لِي، وَ لَا تَحْجُبْ دُعَائِي عَنْكَ وَ قَدْ أَمْرَنِي بِهِ، وَ امْنُنْ عَلَى بِكُلِّ مَا يُصْلِحُنِي فِي دُنْيَايِ وَ آخِرَتِي مَا ذَكَرْتُ مِنْهُ وَ مَا نَسِيَتُ، أَوْ أَطْهَرْتُ أَوْ أَخْفَيْتُ أَوْ أَعْلَمْتُ أَوْ أَسْرَرْتُ، وَ اجْعَلْنِي فِي جَمِيعِ ذَلِكَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ بِسُؤَالِي إِيَّاكَ، الْمُنْجِحِينَ بِالظَّلَبِ إِلَيْكَ عَيْرَ الْمَمْنُوعِينَ بِالْتَّوْكِلِ عَلَيْكَ، الْمُؤْدِينَ بِالْتَّعَوْذِ بِكَ، الرَّابِحِينَ فِي التِّجَارَهِ عَلَيْكَ، الْمُجَاهِرِينَ بِعِزْكَ، الْمُوَسَّعِ عَلَيْهِمُ الرِّزْقُ الْحَلَالُ مِنْ فَضْلِكَ، الْوَاسِعِ بِجُودِكَ وَ كَرْمِكَ، الْمُعَزِّينَ مِنَ الدُّلُلِ بِكَ، وَ الْمُجَاهِرِينَ مِنَ الظُّلُمِ بِعَدْلِكَ، وَ الْمُعَاافِينَ مِنَ الْبَلَاءِ بِرَحْمَتِكَ، وَ الْمُغْنِينَ مِنَ الْفَقْرِ بِغَنَاكَ، وَ الْمَعْصُومِينَ مِنَ الذُّنُوبِ وَ الزَّلَلِ وَ الْخَطَاءِ بِتَقْوَاكَ، وَ الْمُوْقَقِينَ لِلْخَيْرِ وَ الرُّشْدِ وَ الصَّوَابِ بِطَاعَتِكَ، وَ الْمُحَالِ بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ الدُّنُوبِ بِقُدرَتِكَ، التَّارِكِينَ لِكُلِّ مَعْصِيَتِكَ، السَّاكِنِينَ فِي جِوارِكَ، (١٢) اللَّهُمَّ أَعْطِنَا جَمِيعَ ذَلِكَ بِتَوْفِيقِكَ وَ رَحْمَتِكَ، وَ أَعْذِنَا مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ، وَ أَعْطِ جَمِيعَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ وَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ مِثْلَ الَّذِي سَأَلْتُكَ لِنَفْسِي وَ لَوْلَدِي فِي عَاجِلِ الدُّنْيَا وَ أَجِلِ الْآخِرَهِ، إِنَّكَ قَرِيبُ مُجِيبٍ سَمِيعٍ عَلِيمٍ عَفْوٌ غَفُورٌ رَءُوفٌ رَحِيمٌ، وَ أَتَنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَهُ وَ قَنَا عَذَابَ النَّارِ.

نیایش بیست و پنجم

دعای آن حضرت است در حق فرزندانش علیهم السلام.

ای خداوند، بر من احسان کن و فرزندانم را برایم باقی گذار و شایستگیشان بخش و مرا از ایشان بهره مند گردان.

ای خداوند، برای من، عمرشان دراز نمای و بر زندگانیشان بیفزای. خردسالشان را پرورش ده. ناتوانشان توانا گردان. تنشان و دینشان و اخلاقشان به سلامت دار. در جانشان و جسمشان و در هر کار از کارهایشان که روی در من دارد، عافیت بخش و وظیفه روزی ایشان، برای من و بر دست من پیوسته گردان.

ای خداوند، فرزندان مرا همه نیکان و پرهیزگاران و بینایان قرار ده.

و چنان کن که فرمانهای تو را بنیوشند و اطاعت کنند، یاران تو را محبان و نیکخواهان و با دشمنان تو دشمنان و کینه توزان باشند. آمين.

بار خدایا، بازوی من به نیروی فرزندانم توانا گردان و به آنان، نابسامانیهای من به سامان آور و به ایشان، شمار یاران من فزونی ده و مجلس من به وجود ایشان بیارای و نام من به ایشان زنده دار و در غیاب من ایشان را کارساز من گردان و به ایشان یاریم ده که بر حاجت خوددست یابم. ای خداوند، چنان کن که فرزندان من دوستدار من باشند و بر من مهر ورزند. روزی دلشان با من باشد و در یاری من پایدار باشند.

فرمانبرداران من باشند نه عصیانگران و نه نافرمانان و نه مخالفان و نه خطاكاران.

بار خدایا، مرا به تربیت ایشان و تأدب ایشان و نیکی و مهربانی در حق ایشان یاری فرمای. و افرون بر ایشان مرا فرزندانی نرینه عطاکن و خیر مرا در آن قرار ده و آنان را یاوران من بر هر چه از تو می طلبم.

ای خداوند، مرا و نسل مرا از شیطان رجیم در پناه خود دار. تو ما را آفریده ای و به نیکی امر کرده ای و از بدی نهی و به ثواب آنچه ما را بدان امر کرده ای مشتاق و از عقاب آن بیمناک. برای ما دشمنی ساخته ای همواره در کار نیرنگ و فریب ما. در اموری بر ما چیره اش گردانیده ای که ما را بر او چیرگی نداده ای. در درون سینه ما جایش داده ای و چون خون در رگهای ما روانش گردانیده ای. اگر ما از او غافل شویم، او از ماغافل نشود. اگر ما فراموشش کنیم، او ما را فراموش نکند. عقاب تو رادر نظر ما ناچیز می نماید و ما را از دیگری جز تو بیم می

دهد.اگر آهنگ گناه کنیم،در ارتکاب آن دلیرمان گرداند و اگر آهنگ کاری شایسته کنیم،از گزاردن آن بازمان دارد.برای ما هر چه می طلبد هواهای نفسانی است و به هر چه اشارت می کند اعمال شببه آمیز.اگر وعده دهد،و عده اش دروغ است و اگر آرزویی در دل ما برانگیرد،خود به خلاف آن برخیزد.ای خداوند ما،اگر مکرش را از ما باز نگردانی،گمراهمان کند و اگر ما را از تبهکاریهاش در امان نداری،پای ثبات ما بلغزند.

بار خدایا،به قدرت خویش مقهورش کن که بر ما سلطه نیابد،تا آنگاه که دست دعا به سوی تو بر می داریم نگذاری که سوی ما راه جوید و در زمرة مصون ماندگان از کید او در آییم.

بار خدایا،هر چه از تو خواسته ام به من عطا کن و حوایج من برآور.و چون بر عهده گرفته ای که دعای من به اجابت رسانی،پس دعای من از درگاه خود مران و چون خود مرا به دعا فرمان داده ای،دعای من از آن پیشگاه محجوب مدار.ای خداوند،از فضل خویش هر چه سبب اصلاح من در دنیا و آخرت شود،به من عطا کن،خواه آن را بر زبان آورده باشم یا فراموش کرده باشم،آشکار کرده باشم یا نهان داشته باشم،دیگران را از آن آگاه کرده باشم یا از دیگران پنهان کرده باشم.

خداوند،چنان کن که در همه حال به درخواستی که از تو می کنم در زمرة مصلحان درآیم و به چیزی که از تو طلب می دارم در شمار کام یافتنگان و به توکل بر تو در عدد آن کسان که دست رشدان بر سینه نزده ای.

ای خداوند،در شمار آنام بر که خو گرفته اند پناه جستن به تو راو سودها برده اند از سودای با تو و پناه گرفته اند در مأمن عز تو و تو از خزانه فضل و نعمت خویش به فراوانی روزی حلالشان داده ای و به جود و کرم تو فراخ نعمتی یافته اند و به تو از ذلت به عزت رسیده اند و از جور و ستم ستمکاران در سایه دادگری تو غنوده اند و به رحمت تو از بلالهیده اند و به توانگری تو از بینوایی به توانگری رسیده اند و به یمن تقوای تو از گناه و لغش و خطأ در امان مانده اند و به طاعت تو به خیرو رشاد و صواب توفیق یافته اند و به قدرت تو میان ایشان و گناهان مانع پدید آمده است،آن کسان که همه معاصی تو را ترک گفته اند و در جواررحمت تو خفته اند.ای خداوند،همه این موحبتها را به توفیق و رحمت خود به من ارزانی دار و ما را از عذاب دوزخ نگه دار و همه مردان مسلمان و زنان مسلمان و همه مردان مؤمن و زنان مؤمن را در این جهان گذران و آن جهان آینده،هر چه برای خود و فرزندانم از تو طلب داشته ام عنایت فرما،زیرا تو نزدیکی و اجابت کننده ای،تو شنوایی و دانایی،تو عفو کننده ای و آمرزنده ای،تو مشفق و مهربانی.ما را در این دنیا نیکی ده و در آخرت نیکی ده و از عذاب آتش حفظ فرما.

الدعا السادس والعشرون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِجِيرَانِهِ وَأُولَيَائِهِ إِذَا ذَكَرَهُمْ)
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَتَوَلِّنِي فِي جِيرَانِي وَمَوَالِيَ الْعَارِفِينَ بِحَقْنَا، وَالْمُنَابِذِينَ لِأَعْدَائِنَا بِأَفْضَلِ وَلَائِتِكَ، وَ
وَقْفُهُمْ لِإِقَامَةِ سُنْتِكَ، وَالْأَخْذُ بِمَحَاسِنِ أَدِبِكَ فِي إِرْفَاقِ ضَعِيفِهِمْ، وَسَدِّ خَلْتِهِمْ، وَعِيَادَةِ مَرِيضِهِمْ، وَهِدَايَةِ
مُسْتَرْشِدِهِمْ، وَمُنَاصَحَةِ مُسْتَشِيرِهِمْ، وَتَعْهِدُ قَادِمِهِمْ، وَكِتْمَانُ أَسْرَارِهِمْ، وَسَرْتُرْ عَوْرَاتِهِمْ، وَنُصْرَةِ مَظْلُومِهِمْ، وَ
حُسْنِ مُوَاسَاتِهِمْ بِالْمَاعُونَ، وَالْعَوْدِ عَلَيْهِمْ بِالْجِدَةِ وَالْإِفْضَالِ، وَإِعْطَاءِ مَا يَجِبُ لَهُمْ قَبْلَ السُّؤَالِ وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ
أَجْزِي بِالْإِحْسَانِ مُسِيَّهُمْ، وَأَعْرِضُ بِالتَّحَاوُرِ عَنْ ظَالِمِهِمْ، وَأَسْتَعْمِلُ حُسْنَ الظُّنُونَ فِي كَافَّتِهِمْ، وَأَتَوَلِّ بِالْبَرِّ
عَامَّتِهِمْ، وَأَغْضُبُ بَصَرِي عَنْهُمْ عِفَةً، وَأَلِينُ جَانِبِي لَهُمْ تَواضُعاً، وَأَرْقُ عَلَى أَهْلِ الْبَلَاءِ مِنْهُمْ رَحْمَةً، وَأُسْرُ لَهُمْ
بِالْغَيْبِ مَوَدَّةً، وَأُحِبُّ بَقَاءَ النِّعَمَةِ عِنْهُمْ نُصْحاً، وَأَوْجِبُ لَهُمْ مَا أُوْجِبَ لِحَامِتِي، وَأَرْغَى لَهُمْ مَا أَرْغَى لِخَاصِتِي.
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَارْزُقْنِي مِثْلَ ذَلِكَ مِنْهُمْ، وَاجْعَلْ لِي أُوفَى الْحُطُوطِ فِيمَا عِنْهُمْ، وَزِدْهُمْ بَصِيرَةً
فِي حَقِّي، وَمَعْرِفَةً بِفَضْلِي حَتَّى يَسْعَدُوا بِي وَأَسْعَدَ بِهِمْ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

نیایش بیست و ششم

دعای آن حضرت است به هنگام یاد کردن از همسایگان و دوستانش.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا یاری فرما که حق آن گروه از همسایگان و دوستان خود را
که حق ما را می شناسند و باشمنان ما دشمنی می ورزند به وجهی نیکوتر بگزارم.

بار خدایا، همسایگان و دوستان مرا یاری ده که سنت تو بر پای دارندو رهنمودهای نیکوی تو را فرا گیرند: در
یاری ناتوانشان و رفع نیاز از نیازمندانشان و عیادت بیمارانشان و راهنمایی ره gioianشان و اندرز به مشورت
کنندگانشان و دیدار مسافرانشان به هنگامی که باز می گردند ونهان داشتن اسرارشان و پوشیدن عیبهایشان و
یاری ستمدیدگانشان و دستگیری از ایشان به اطعام و سود رسانیدن به ایشان به عطاایا وبخششها و بر آوردن
نیازهایشان زان پیش که لب به سوال بگشايند.

بار خدایا، مرا برگمار که همسایگان و دوستان بد کردار خود را به نیکی پاداش دهم و از ستمکارشان در گذرم و
از بد گمانی در حق ایشان بپرهیزم و با همگان مشفق و مهربان باشم و پاس پاکدامنی را دیده ازنگریستن بر
بندم و با آنان از روی تواضع به نرمی سر کنم و بر دردمدانشان به رحمت نظر کنم و در غیبت ایشان مودت

خویش نشان دهم و از روی خیر خواهی خواستار دوام نعمتشان باشم و هر چه برای خویشاوندان خود می خواهم برای ایشان بخواهم و هر چه برای خاصان خود منظور می دارم برای ایشان منظور دارم.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و آنچه من برای ایشان خواسته ام، مرا نیز از سوی ایشان، همانند آن، روزی ده. به فراوانی از ایشان بهره مند گردان. و بر بصیرتشان بیفزای که حق مرا رعایت کنند و فضل مرا بشناسند، تا ایشان به من نیکبخت شوند و من به ایشان، آمین رب العالمین.

الدعا السابع والعشرون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِأَهْلِ النُّغُورِ)
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ حَصِّنْ نُغُورَ الْمُسْلِمِينَ بِعَزَّتِكَ، وَ أَيْدِ حُمَّاتِهَا بِقُوَّتِكَ، وَ أَسْبِغْ عَطَايَاهُمْ مِنْ
جَدَّتِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ كَثُرْ عَدَّتِهِمْ، وَ اسْحَدْ أَسْلَحَتِهِمْ، وَ احْرُسْ حَوْزَتِهِمْ، وَ امْنَعْ حَوْمَتِهِمْ، وَ
الْفَ جَمَعَهُمْ، وَ دَبَّرْ أَمْرَهُمْ، وَ وَاتَّرْ بَيْنَ مِيرَهُمْ، وَ تَوَحَّدْ بِكَفَايَةِ مُؤْنَهُمْ، وَ اعْضُدْهُمْ بِالنَّصْرِ، وَ أَعْنَهُمْ بِالصَّبْرِ، وَ
الْطُّفْ لَهُمْ فِي الْمَكْرِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ عَرَفَهُمْ مَا يَجْهَلُونَ، وَ عَلَمَهُمْ مَا لَا يَعْلَمُونَ، وَ بَصَرَهُمْ مَا لَا
يُبَصِّرُونَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَنْسِهِمْ عِنْدَ لِقَائِهِمُ الْعَدُوَّ ذِكْرَ دُنْيَاهُمُ الْخَدَاعَةِ الْفَرُورُ، وَ امْحُ عَنْ قُلُوبِهِمْ
خَطَّرَاتِ الْمَالِ الْفَتُونِ، وَ اجْعَلِ الْجَنَّةَ نُصْبَ أَعْيُنِهِمْ، وَ لَوْحَ مِنْهَا لِأَبْصَارِهِمْ مَا أَعْدَدْتَ فِيهَا مِنْ مَسَاكِنِ الْخُلُدِ وَ
مَنَازِلِ الْكَرَامَةِ وَ الْحُجُورِ الْحِسَانِ وَ الْأَنْهَارِ الْمُطَرِّدَةِ بِاِنْوَاعِ الْأَشْرِبَةِ وَ الْأَشْجَارِ الْمُنَدَّلِيَّةِ بِصُنُوفِ الشَّمْرِ حَتَّى لَا يَهُمْ أَحَدُ
مِنْهُمْ بِالْإِذْبَارِ، وَ لَا يُحَدِّثَ نَفْسَهُ عَنْ قِرْنِهِ بِفَرَارِ. اللَّهُمَّ افْلُلْ بِذِلِكَ عَدُوَّهُمْ، وَ افْلِمْ عَنْهُمْ أَظْفَارَهُمْ، وَ فَرَقْ بَيْنَهُمْ وَ
بَيْنَ أَسْلَحَتِهِمْ، وَ اخْلُعْ وَتَأْقِنْ أَفْعَدَتِهِمْ، وَ بَاعْدِ بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ أَرْوَادِهِمْ، وَ حِيرَهُمْ فِي سُبُّلِهِمْ، وَ ضَلَّلَهُمْ عَنْ وَجْهِهِمْ،
وَ اقْطَعْ عَنْهُمُ الْمَدَدَ، وَ انْقُصْ مِنْهُمُ الْعَدَدَ، وَ امْلَأْ أَفْعَدَتِهِمُ الرُّغْبَةَ، وَ اقْبِضْ أَيْدِيَهُمْ عَنِ الْبَسْطِ، وَ اخْرِزْ الْسِّتَّهُمْ
عَنِ النُّطْقِ، وَ شَرِدْ بِهِمْ مَنْ خَلْفَهُمْ وَ نَكَلْ بِهِمْ مَنْ وَرَاءَهُمْ، وَ اقْطَعْ بِخَزِيَّهِمْ أَطْمَاعَ مَنْ بَعْدَهُمْ. اللَّهُمَّ عَقَّمْ أَرْحَامَ
نِسَائِهِمْ، وَ يَبْسِسْ أَصْنَابَ رِجَالِهِمْ، وَ افْطَعْ نَسْلَلَ دَوَابِهِمْ وَ أَنْعَامِهِمْ، لَا تَأْذِنْ لِسَمَائِهِمْ فِي قَطْرِ، وَ لَا لِأَرْضِهِمْ فِي
نَبَاتِ. اللَّهُمَّ وَ قَوْ بِذِلِكَ مَحَالَ أَهْلِ الْإِسْلَامِ، وَ حَصِّنْ بِهِ دِيَارَهُمْ، وَ ثَمَرْ بِهِ أَمْوَالَهُمْ، وَ فَرَغْهُمْ عَنْ مُخَارِبَتِهِمْ
لِعِبَادَتِكَ، وَ عَنْ مُنَابِدَتِهِمْ لِلْخَلْوَةِ بِكَ حَتَّى لَا يُعبدَ فِي بِقَاعِ الْأَرْضِ غَيْرُكَ، وَ لَا تُعَفَّرْ لِأَحَدٍ مِنْهُمْ جَبَهَهُ دُونَكَ.
اللَّهُمَّ اغْزُ بِكُلِّ نَاحِيَةٍ مِنْ الْمُسْلِمِينَ عَلَى مَنْ يَإِزَانُهُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ، وَ أَمْدُهُمْ بِمَلَائِكَةٍ مِنْ عِنْدِكَ مُرْدِفِينَ حَتَّى
يَكْشِفُوهُمْ إِلَى مُنْقَطِعِ التُّرَابِ قَتَّلَا فِي أَرْضِكَ وَ أَسْرَا، أَوْ يُقْرُوا بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَآ إِلَهٌ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَآ
شَرِيكَ لَكَ. اللَّهُمَّ وَ أَعْمِمْ بِذِلِكَ أَعْدَاءَكَ فِي أَقْطَارِ الْبَلَادِ مِنَ الْهِنْدِ وَ الرُّومِ وَ الْتُّرْكِ وَ الْخَزَرِ وَ الْجَبَشِ وَ النُّوَيْبَةِ وَ
الْزَّنْجِ وَ السَّقَالَبَةِ وَ الدَّيَالِمَةِ وَ سَائِرِ أُمَمِ الشَّرْكِ، الَّذِينَ تَخْفَى أَسْمَاؤُهُمْ وَ صِفَاتُهُمْ، وَ قَدْ أَحْصَيْتُهُمْ بِمَعْرِفَتِكَ، وَ
أَشْرَفْتَ عَلَيْهِمْ بِقُدْرَتِكَ. اللَّهُمَّ اشْغَلِ الْمُشْرِكِينَ بِالْمُشْرِكِينَ عَنْ تَنَاوُلِ أَطْرَافِ الْمُسْلِمِينَ، وَ خُذْهُمْ بِالنَّقْصِ عَنْ
تَنَقْصِهِمْ، وَ ثَبَطْهُمْ بِالْفُرْقَةِ عَنِ الْاِحْتِشَادِ عَلَيْهِمْ. اللَّهُمَّ أَخْلِ قُلُوبَهُمْ مِنَ الْأَمَنَةِ، وَ أَبْدَانَهُمْ مِنَ الْقُوَّةِ، وَ أَدْهَلِ
قُلُوبَهُمْ عَنِ الْاِحْتِيَالِ، وَ أَوْهِنْ أَرْكَانَهُمْ عَنْ مُنَازِلَهُ الرِّجَالِ، وَ جَبَنْهُمْ عَنْ مُقَارَعَةِ الْأَبْطَالِ، وَ ابْعَثْ عَلَيْهِمْ جُنْدًا مِنْ
مَلَائِكَتِكَ بِبَاسِ مِنْ بَاسِكَ كَفَعْلَكَ يَوْمَ بَدْرٍ، تَقْطَعْ بِهِ ذَابِرَهُمْ وَ تَحْصُدْ بِهِ شَوْكَهُمْ، وَ تُفْرِقْ بِهِ عَدَدَهُمْ. اللَّهُمَّ وَ
امْرُجْ مِيَاهَهُمْ بِالْوَبَاءِ، وَ اطْعَمْهُمْ بِالْأَدْوَاءِ، وَ ارْمِ بِلَادَهُمْ بِالْخُسُوفِ، وَ الْحَ عَلَيْهَا بِالْقُذُوفِ، وَ افْرَغْهَا بِالْمُحْولِ، وَ
اجْعَلْ مِيرَهُمْ فِي أَحَصَّ أَرْضِكَ وَ أَبْعَدْهَا عَنْهُمْ، وَ امْنَعْ حُصُونَهَا مِنْهُمْ، أَصْبِهِمْ بِالْجُوعِ الْمُقِيمِ وَ السُّقُمِ الْأَلِيمِ.
اللَّهُمَّ وَ أَيْمَا غَازِ غَزَاهُمْ مِنْ أَهْلِ مِلَّتِكَ، أَوْ مُجَاهِدْ جَاهَدَهُمْ مِنْ أَتْبَاعِ سُنْتِكَ لِيَكُونَ دِينُكَ الْأَعْلَى وَ حِزْبُكَ
الْأَقْوَى وَ حَظْكَ الْأَوْفَى فَلَقَهُ الْيُسْرَ، وَ هَيْئَ لَهُ الْأَمْرُ، وَ تَوَلَّهُ بِالنُّجُحِ، وَ تَخِيرَ لَهُ الْأَصْحَابَ، وَ اسْتَقْوَ لَهُ الظَّهَرَ، وَ
أَسْبِغْ عَلَيْهِ فِي النَّفَقَةِ، وَ مَتَّعْهُ بِالنَّشَاطِ، وَ أَطْفَ عَنْهُ حَرَأَةَ الشَّوْقِ، وَ أَجِرْهُ مِنْ غَمَ الْوَحْشَةِ، وَ أَنْسِهِ ذِكْرَ الْأَهْلِ وَ

الْوَلَدِ. وَ أُثْرَ لَهُ حُسْنَ النِّيَّةِ، وَ تَوَلَّهُ بِالْعَافِيَّةِ، وَ أَصْحِبُهُ السَّلَامَةَ، وَ ارْزُقُهُ الشَّدَّادَةَ، وَ أَيْدُهُ بِالنُّصْرَةِ، وَ عَلَمُهُ السَّيِّرَ وَ السُّنَّنَ، وَ سَدَّدُهُ فِي الْحُكْمِ، وَ اعْزَلَ عَنْهُ الرِّيَاءَ، وَ خَلَّصُهُ مِنَ السُّمْعَةِ، وَ اجْعَلْ فِكْرَهُ وَ ذِكْرَهُ وَ طَعْنَهُ وَ إِقَامَتَهُ، فِيكَ وَ لَكَ. فَإِذَا صَافَ عَدُوكَ وَ عَدُوُّهُ فَقَلَّهُمْ فِي عَيْنِهِ، وَ صَغَرَ شَانَهُمْ فِي قَلْبِهِ، وَ أَدْلَلَ لَهُ مِنْهُمْ، وَ لَا تُدْلِهِمْ مِنْهُ، فَإِنْ خَتَمْتَ لَهُ بِالسَّعَادَةِ، وَ قَضَيْتَ لَهُ بِالشَّهَادَةِ فَبَعْدَ أَنْ يَجْتَاجَ عَدُوكَ بِالْقَتْلِ، وَ بَعْدَ أَنْ يَجْهَدَ بِهِمُ الْأَسْرُ، وَ بَعْدَ أَنْ تَأْمَنَ أَطْرَافُ الْمُسْلِمِينَ، وَ بَعْدَ أَنْ يُولَى عَدُوكَ مُدْبِرِينَ. اللَّهُمَّ وَ أَيْمًا مُسْلِمٌ خَلْفَ غَازِيًّا أَوْ مُرَابِطًا فِي دَارِهِ، أَوْ تَعَهَّدَ خَالِفِيهِ فِي غَيْبِهِ، أَوْ أَعَانَهُ بِطَائِفَهُ مِنْ مَالِهِ، أَوْ أَمْدَهُ بِعِتَادِهِ، أَوْ شَحَّذَهُ عَلَى جِهَادِهِ، أَوْ أَتَبَعَهُ فِي وَجْهِهِ دَعْوَةً، أَوْ رَعَى لَهُ مِنْ وَرَائِهِ حُرْمَةً، فَاجْرِ لَهُ مِثْلَ أَجْرِهِ وَ زَوْنًا بِوَزْنِهِ وَ مِثْلًا بِمِثْلِهِ، وَ عَوْضَهُ مِنْ فِعلِهِ عَوْضًا حَاضِرًا يَتَعَجَّلُ بِهِ نَفْعَ مَا قَدَّمَ وَ سُرُورًا مَا أَتَى بِهِ، إِلَى أَنْ يَتَهَىَ إِلَى مَا أَجْرَيْتَ لَهُ مِنْ فَضْلِكَ، وَ أَعْدَدْتَ لَهُ مِنْ كَرَامَتِكَ اللَّهُمَّ وَ أَيْمًا مُسْلِمٌ أَهَمَّهُ أَمْرُ الْإِسْلَامِ، وَ أَخْزَنَهُ تَحْزُبُ أَهْلِ الشَّرُكِ عَلَيْهِمْ فَنَوَى غَزْوًا، أَوْ هُمْ بِجِهَادِهِ فَقَعَدَ بِهِ ضَعْفُ، أَوْ أَبْطَأَتْ بِهِ فَاقَةً، أَوْ أَخْرَهُ عَنْهُ حَادِثٍ، أَوْ عَرَضَ لَهُ دُونَ إِرَادَتِهِ مَانِعٌ فَاكْتُبْ اسْمَهُ فِي الْعَابِدِينَ، وَ أَوْجِبْ لَهُ ثَوَابَ الْمُجَاهِدِينَ، وَ اجْعَلْهُ فِي نِظَامِ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، صَلَّاهُ عَالِيَّةً عَلَى الصَّلَوَاتِ، مُشْرِفَةً فَوْقَ التَّحْيَاتِ، صَلَّاهُ لَا يَتَهَىَ أَمْدُهَا، وَ لَا يَنْقُطُعُ عَدَدُهَا كَاتِمًّا مَا مَضَى مِنْ صَلَواتِكَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أُولِيَّاِئِكَ، إِنَّكَ الْمَنَانُ الْحَمِيدُ الْمُبْدِئُ الْمُعِيدُ الْفَعَالُ لِمَا تُرِيدُ.

نیایش بیست و هفتم

دعای آن حضرت است درباره مرزبانان.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرزهای مسلمانان را به پیروزمندی خویش استوار گردان و مرزبانان را به نیروی خود یاری ده و از خزانه افضل خویش عطایشان به فراوانی ارزانی دار.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و شمارشان افزون کن و سلاحشان برنده. حوزه هاشان حراست فرمای و پیرامونشان رانفوذ ناپذیر گردان. جمعشان متعدد کن و خود به تدبیر کارهاشان پرداز.

سر رشته آذوقه شان گسسته مگردان و دشواریها از پیش پایشان بردار.

آنان را به نصرت خویش قوت بخش و به شکیبایی مدد نمای و دفع مکردمشمن را به ایشان بیاموز .

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و به مدافعان مرزاها هر چه نمی شناسند بشناسان و ایشان را هر چه نمی دانند بیاموز و چشممانشان را بر هر چه نمی بینند بگشای .

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و چون با دشمنان رویاروی شوند، یاد دنیای مکار فرینده از خاطرشان بزدای و هوس حظام فتنه انگیز این جهانی از دلشان محو کن و بهشت را پیش چشم ایشان دار و آن مساکن جاوید و آن منازل کریم و آن حوران خوبروی و آن جویاران سرشار از آشامیدنیهای نفر و گوارا و آن درختان سر فرو داشته و بارور از میوه های گونه گون بهشتی را به آنان بنمای، تاهوای پشت کردن به دشمن در دل هیچ یک از ایشان نجند و خیال گریختن از هماورد از خاطر کس نگذرد.

ای خداوند، به این نیایش، خصمشان درهم شکن و چنگال دشمن ازتشان کوتاه کن و میان دشمنان و سلاحهایشان جدایی افکن و بندلشان بگسل و چنان کن که میان ایشان و زاد و توشه ایشان فاصله ای بزرگ پدید آید و در راه سرگشته و حیرانشان گردان و آن سان کن که راه خویش گم کنند. ای خداوند، دشمنشان را راه مدد برپند و ازشمارشان بکاه و قلوبشان لبریز از وحشت نمای و دستشان از تطاول کوتاه کن و زبانشان از گفتن به بند آر و چنان کن که شکست ایشان سبب پراکندگی و عبرت آن کسان گردد که از پی شان می آیند و چون ایشان را به خواری در افکنی از آن پس هیچ لشکر انگیز طمع در ستیز با مانکند.

ای خداوند، زنانشان از زادن سترون دار و مردانشان را از آب پشت بخشکان و نسل چارپایان و ستورانشان منقطع گردان. آسمانشان رامفرمای که بر آنان قطره ای ببارد و زمینشان را مفرمای که گیاهی برویاند.

بار خدایا، بدین نیایش، بلاد مسلمانان نیرومند گردان و شهرهاشان استوار. اموالشان را فزونی ده و چنان کن که از نبرد با دشمن فراغت جویند و روی به پرستش تو نهند و به جای پیکار با دشمن با تو خلوت کنند، تا مردم سراسر زمین کسی جز تو نپرستند و در برابر کس جز توجهره بر خاک نسایند.

بار خدایا، مسلمانان هر ثغری را برای نبرد با مشرکانی که در برابر ایشانند بسیج فرمای و آنان را به گروههایی از ملائکه که پی در پی، از پس هم، به یاریشان فرود می آیند یاری نمای، تا دشمنان تو را تا آنجا که خاک زمین به پایان می رسد به کشتن و اسیر کردن واپس رانند، یا آنکه مشرکان اقرار کنند که تویی الله، آن خدای که جز او خدایی نیست، یکتاو بی انباز.

ای خداوند، چنان کن که این دعا همه دشمنانت را در اقطار بلادر بر گیرد: از هندوان و رومیان و ترکان و خزران و حبشیان و مردم نوبه وزنگبار و سقلابیان و دیلمیان و دیگر امم مشرک که نام و صفاتشان کس نداند و تو خود به علم خود شمارشان کرده ای و به قدرت خود بر آنان اشرف داری.

ای خداوند، مشرکان را به مشرکان مشغول دار تا از تطاول بر بلاد اسلامیان باز مانند و از شمار ایشان بکاه تا از شمار مسلمانان نکاهند.

میانشان جدایی افکن تا بر ضد مسلمانان متحد شدن نتوانند.

بار خدایا، آرامش از دلشان و نیرومندی از تنشان دور کن و اندیشه هر حیله و نیرنگ از قلوبشان بپرداز به هنگام نبرد با مردان ما دست و پایشان سست گردان و در دلشان بیم افکن تا از جدال و آویز باسلحشوران اسلام عاجز آیند. لشکری از ملائکه خود، همراه با خشم و عذاب خود بر سرshan فرست، آن سان که در جنگ بدر فرستادی، تارگ حیاتشان قطع کنی و جاه و جلالشان از میان ببری و جمعشان پراکنده سازی.

ای خداوند، آبهاشان را به وبا بیالای و طعامشان به دردها بیامیز و شهرهاشان در زمین فرو برو و پی در پی سنگ بلا بر سرزمینشان بیار و آن را به قحطسال دچار کن و توشه و زادشان را در بی باران ترین و خشک ترین و دورترین زمینهای قرار ده، پناهگاههای زمین به رویشان سدکن و به گرسنگی مداوم و بیماری دردناک مبتلاشان گردان.

بار خدایا، هر جنگجویی از گروندگان به آئین تو که به جنگ با آنان برخیزد و هر مجاهدی از پیروان سنت تو که با آنان جهاد کند تا دین توبیشور اعتلا یابد و حزب تو تواناتر شود و نصیب تو افزون تر گردد، پس هر چه خواهد برایش میسر گردان و اسباب کار او مهیا کن و بر عهده گیر که پیروزی اش دهی. خداوند، یارانی موافقش ده و پشتیش محکم گردان و هزینه اش به فراوانی ارزانی دار و او را به نشاط و خرمی متمتع ساز و آتش اشتباق او به یار و دیار در دلش فرو نشان و از غم تنها ییش در پناه خود دار و یاد زن و فرزند از خاطرش محو کن.

خداؤند، به حسن نیتش راه نمای و عافیتش بخش و سلامتش بدارو ترس از او دور دار و دلش به جرئت و شهامت قوی گردان و صلابت و سختی اش ده و به نصرت خویش یاری نما و سیرتهای دین به او بیاموز و در فرماندهی راه صوابش پیش پای بگشای و از ریاکاری بر کنار دار و از دلیستگی به نام و آوازه برهان و چنان کن که فکر و سخن و سفر و حضرتش در تو و برای تو باشد.

ای خداوند، هر گاه با دشمن تو و دشمن خود مصاف در پیوندد، شماره‌هاوردان در چشمش اندک آور و هیبتشان در دلش خرد بنمای او را بردشمن چیره گردان و دشمن را بر او چیره مگردان و اگر خواهی زندگی اش را به نیکبختی پایان دهی و به خلعت شهادتش بنوازی، چنان کن که شهادت او پس از آن باشد که دشمنت را هلاک ساخته باشد.

یا به بند اسارت آورده باشد و اطراف بلاد اسلامیان از تجاوز خصم ایمن گردیده باشد و دشمنان تو پشت کرده روی به هزیمت نهاده باشند.

ای خداوند،هر مسلمانی که پس از رفتن یکی از غازیان یا مرزبانان به میدان نبرد،به جای او عهده دار امور خانه اش گردد،یا بازماندگانش را سرپرستی کند یا به بخشی از مال خود جنگجو را مدد رساند یا به سازو برگ نبرد یاری دهد،یا بر جهادش بر انگیزد،یا دعای خیر خود بدרכه راهش گرداند،یا در غیاب او حرمتش رعایت کند،او را پاداشی ده همچند پاداش آن جنگجو،به همان مقدار و همان گونه.ای خداوند،جزای کار او،بهری در این دنیا عطا کن که سود آن مال که تقدیم داشته و شادمانی عملی که به جای آورده،به زودی فراچنگ آرد و چون عمرش به پایان رسد فضل و نعمتی که برایش قرار داده ای و کرامتی که مهیاداشته ای،نصبیش گردد.

بار خدایا،هر مسلمانی که امر اسلام دل مشغولش دارد و بسیج مشرکان بر ضد مسلمانان ملوش کند و آهنگ جنگ در دل او پدید آید یا جهاد را کار بندد،سپس به سبب ناتوانی جسم از کار بازماند یا فقر و بینوایی کار او به تعویق افکند،یا حادثه ای از عزمش باز دارد،یا به ناگاه مانعی بر سر راهش پدید آید،نامش در زمرة عابدان بنگار و ثواب مجاهدانش ده و در شمار شهیدان و صالحانش در آر.

بار خدایا،بر محمد بنده خود و رسول خود و آل محمد درود بفرست،درودی برتر از هر درود دیگر و فراتر از هر تحيت،درودی که زمانش پایان نیابد و شمارش منقطع نگردد،درودی تمام تر و کامل تر از هر درود دیگر که یکی دیگر از دوستانت را فرستاده ای،که تو بخشنده ای وستوده ای،پدید آورنده ای و به صندوق عدم باز گرداننده ای و هر چه خواهی همان کنی.

الدعا الثامن والعشرون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مُتَفَرِّزاً إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ)
اللَّهُمَّ إِنِّي أَخْلَصْتُ بِإِنْقَطَاعِ إِلَيْكَ وَ أَقْبَلْتُ بِكُلِّي عَلَيْكَ وَ صَرَفْتُ وَجْهِي عَمَّنْ يَحْتَاجُ إِلَى رِفْدِكَ وَ قَبَّلْتُ
مَسَالَتِي عَمَّنْ لَمْ يَسْتَغْنَ عَنْ فَضْلِكَ وَ رَأَيْتُ أَنَّ طَلَبَ الْمُحْتَاجِ إِلَى الْمُحْتَاجِ سَفَهٌ مِنْ رَأْيِهِ وَ ضَلَالٌ مِنْ عَقْلِهِ فَكَمْ
قَدْ رَأَيْتُ يَا إِلَهِي مِنْ أَنَاسٍ طَلَبُوا الْعِزَّةِ بِغَيْرِكَ فَذَلُوا، وَ رَأَمُوا الشَّرُوهَ مِنْ سِوَاكَ فَاقْتَرَوْا، وَ حَاوَلُوا الْأَرْتَفَاعَ فَأَنْصَاعُوا،
فَصَحَّ بِمُعَايِنَةِ أَمْثَالِهِمْ حَازِمٌ وَفَقَهٌ اعْتِبَارُهُ، وَ أَرْشَدَهُ إِلَى طَرِيقِ صَوَابِهِ اخْتِيَارُهُ فَإِنْتَ يَا مَوْلَايَ دُونَ كُلِّ مَسْئُولٍ
مَوْضِعٍ مَسَالَتِي، وَ دُونَ كُلِّ مَطْلُوبٍ إِلَيْهِ وَلِيُّ حَاجَتِي أَنْتَ الْمَخْصُوصُ قَبْلَ كُلِّ مَدْعُوٍّ بِدَعْوَتِي، لَا يَشْرِكُكَ أَحَدٌ
فِي رَجَائِي، وَ لَا يَتَفَقُّ أَحَدٌ مَعَكَ فِي دُعَائِي، وَ لَا يَنْظُمُهُ وَ إِيَّاكَ نِدَائِي لَكَ يَا إِلَهِي وَحْدَنَيْهُ الْعَدَدُ، وَ مَلَكُهُ الْقُدْرَةُ
الصَّمَدُ، وَ فَضْيَلَةُ الْحَوْلِ وَ الْقُوَّةِ، وَ دَرَجَةُ الْعُلُوِّ وَ الرُّفْعَةِ وَ مَنْ سِوَاكَ مَرْحُومٌ فِي عُمُرِهِ، مَغْلُوبٌ عَلَى أَمْرِهِ، مَقْهُورٌ
عَلَى شَأْنِهِ، مُخْتَلِفُ الْحَالَاتِ، مُتَنَقَّلٌ فِي الصِّفَاتِ فَتَعَالَيْتَ عَنِ الْأَسْبَابِ وَ الْأَضْدَادِ، وَ تَكَبَّرْتَ عَنِ الْأَمْثَالِ وَ الْأَنْدَادِ،
فَسُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ.

نيایش بیست و هشتم

دعای آن حضرت است به هنگام زاری به درگاه خداوند عز و جل.

ای خداوند، من از روی اخلاص، تنها و تنها تو را برگزیده ام و با همه وجودم به تو روی آورده ام و از هر کس
که خود نیازمند توست رو بر تافته ام و به هر کس که از نعمت تواش بی نیازی نیست تمایی نکرده ام و بر آنم
که در خواست نیازمندی از نیازمند دیگر سفاهت رأی است و ضلالت عقل.

چه بسای خداوند مندیده ام کسانی را که عزت نه از توطبیده اند و به ذلت افتاده اند و جز از خزانه فضل تو
توانگری جسته اند و بینوا شده اند و آهنگ بلندی کرده اند و به پستی گراییده اند. پس آن دور اندیش که از سر
اعتبار نگریسته و چنین کسان را دیده، در دور اندیشی خویش به راه خطأ نرفته است و اختیارش به راه صواب
رهنمون گشته است.

توبیای سرور و مولای منکه تنها و تنها پیشگاه توست که باید دست طلب به سوی آن دراز کرد، نه هر
کس دیگر که از او چیزی می طلبند، تنها و تنها درگاه توست که باید از آنجا حاجت خواست، نه هر کس دیگر
که از او حاجت می خواهد.

پیش از آنکه دیگری را بخوانم تنها و تنها به تو را می خوانم و تنها به توامید می بندم و تنها دست دعا به آستان تو بر می دارم و تنها تو را ندامی دهم.

توبی ای خداوند من که به شمار یکتایی و آن توانایی که در آن ناتوانی راه نیابد،تنها و تنها صفت توست.قدرت و نیرومندی و علودرجت و رفعت،تنها و تنها از آن توست.

هر کس جز تو،در زندگی اش خواستار ترحم است،در کارش مغلوب است و مقهور،دستخوش گونه گون حالات است و سرگشته گونه گون صفات.

ای خداوند،تو برتر از آنی که تو را همتایانی باشند یا اضدادی،بزرگ تر از آنی که تو را همانندانی باشند یا اقرانی.منزهی تو و هیچ خدایی جز تو نیست.

الدعا التاسع والعشرون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا قُتِرَ عَلَيْهِ الرِّزْقُ)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَبْتَلَيْنَا فِي أَرْزَاقِنَا بِسُوءِ الظَّنِّ، وَ فِي آجَالِنَا بِطُولِ الْأَمْلِ حَتَّى التَّمَسْنَا أَرْزَاقَكَ مِنْ عِنْدِ الْمَرْزُوقِينَ، وَ طَمِعْنَا بِأَمَالِنَا فِي أَعْمَارِ الْمُعَمِّرِينَ. فَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ هَبْ لَنَا يَقِينًا صَادِقًا تَكْفِينَا بِهِ مِنْ مَعْنَوَةِ الْتَّلْبِ، وَ أَلْهَمْنَا ثَقَةً خَالِصَةً تُعْفِينَا بِهَا مِنْ شَدَّةِ النَّصَابِ وَ اجْعَلْ مَا صَرَّحْتَ بِهِ مِنْ عِدَتِكَ فِي وَحْيِكَ، وَ أَنْبَعْتَهُ مِنْ قَسْمِكَ فِي كِتَابِكَ، قَاطِعًا لِاهْتِمَامَنَا بِالرِّزْقِ الَّذِي تَكَفَّلَ بِهِ، وَ حَسْنًا لِلَاشْتِغَالِ بِمَا ضَمَنْتَ الْكَفَايَةَ لَهُ فَقَلْتَ وَ قَوْلُكَ الْحَقُّ الْأَصْدِقُ، وَ أَقْسَمْتَ وَ قَسَمْتَ الْأَبَرَ الْأَوْفَى وَ فِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَ مَا تُوعَدُونَ. ثُمَّ قُلْتَ فَوَّ رَبِّ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌ مِثْلَ مَا أَنْكُمْ تَنْطِقُونَ.

نيايش بيست و نهم

نيايش، هنگامی که روزی بر او تنگ می‌شد.

خدایا تو ما را در روزی‌هایمان به سوء ظن و در عمرهایمان به طول امل آزمودهای تا آنجا که ارزاق ترا از نزد روزیخواران طلب کردیم، و به سبب آرزوهای دراز در عمرهای طولانی عمرین طمع بستیم، پس بر محمد و آللش رحمت فرست، و ما را یقین راسخی ببخش که بوسیله آن از رنج طلب با زمان داری، و اطمینان خالصی در دل ما افکن که با آن از شدت تعب معافمان کنی. و وعدهای را که در وحی خود به تصریح کردهای و در کتاب خود به دنبالش قسم یاد فرمودهای وسیله قطع اهتمام و دل مشغولی ما از رزقمان قرار ده: رزقی که تو خود تعهد آن را کفالت کردهای. پس گفته‌ای و گفته تو حق و راستترین گفته‌ها است. و قسم یاد کردهای و قسم تو راستترین و وفاکننده‌ترین قسمها است: «روزی شما و آنچه به آن وعده داده می‌شوید در آسمان است» آنگاه فرمودهای: پس به پروردگار آسمان و زمین قسم که هر آینه آن حق است مثل آنکه شما سخن می‌گوئید.»

الدعا الثالثون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْمَعْوَنَةِ عَلَى قَضَاءِ الدِّينِ)
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَهَبْ لِي الْعَافِيَةَ مِنْ دَيْنٍ تُخْلِقُ بِهِ وَجْهِي، وَيَحْارُ فِيهِ ذَهْنِي، وَيَتَشَعَّبُ لَهُ فَكْرِي،
وَيَطُولُ بِمُمْارَسَتِهِ شُغْلِي وَأَعْوَذُ بِكَ، يَا رَبَّ، مِنْ هُمُ الدِّيَنِ وَفِكْرِهِ، وَشُغْلِ الدِّيَنِ وَسَهْرِهِ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِهِ، وَأَعِذْنِي مِنْهُ، وَأَسْتَجِيرُ بِكَ، يَا رَبَّ، مِنْ ذَلَّتِهِ فِي الْحَيَاةِ، وَمِنْ تَبَعِتِهِ بَعْدَ الْوَفَاءِ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ
أَجْرِنِي مِنْهُ بِوُسْعِ فَاضِلٍ أَوْ كَفَافٍ وَاصِلٍ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاحْجُبْنِي عَنِ السَّرَّافِ وَالْإِزْدَيَادِ، وَقَوْمَنِي
بِالْبَذْلِ وَالْإِقْتِصَادِ، وَعَلِمْنِي حُسْنَ التَّقْدِيرِ، وَاقْبِضْنِي بِلُطْفِكَ عَنِ التَّبْذِيرِ، وَأَجْرِنِي مِنْ أَسْبَابِ الْحَلَالِ أَرْزَاقِي، وَ
وَجْهِ فِي أَبْوَابِ الْبَرِّ إِنْفَاقِي، وَازْوِ عَنِي مِنَ الْمَالِ مَا يُحْدِثُ لِي مَخِيلَةً أَوْ تَادِيًّا إِلَى بَغْيٍ أَوْ مَا أَتَعَقَّبُ مِنْهُ طُغْيَانًا.
اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيَّ صُحْبَةَ الْفُقَرَاءِ، وَأَعِنْنِي عَلَى صُحبَتِهِمْ بِحُسْنِ الصِّبَرِ وَمَا زَوَّيْتَ عَنِي مِنْ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْفَانِيَةِ
فَادْخِرْهُ لِي فِي خَرَائِنِكَ الْبَاقِيَةِ وَاجْعَلْ مَا خَوَلْتَنِي مِنْ حُطَامِهَا، وَعَجَّلْتَ لِي مِنْ مَتَاعِهَا بُلْغَةً إِلَى جِوارِكَ وَوُصْلَةً
إِلَى قُرْبِكَ وَدَرِيعَةً إِلَى جَنَّتِكَ، إِنَّكَ دُوْلُ الفَضْلِ الْعَظِيمِ، وَأَنْتَ الْجَوَادُ الْكَرِيمُ.

نیايش سی ام

دعای آن حضرت است در یاری خواستن بر ادای وام.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرا عافیت بخش ازوامی که بدان چهره ام دژم شود و خاطرم پریشان گردد و فکرم پراکنده ماند و تلاش من در ادای آن به دراز کشد.

خداآندابه تو پناه می آورم از اندوه و امدادی و اندیشه آن و دلمشغولی برای آن و بی خوابی کشیدن در غم آن. پس درود بفرست بر محمد و خاندانش و مرا از وام در پناه خوددارای پروردگار من، از توزنها رمی خواهم از ذلت و امدادی در این جهان و از تبعات و عواقب آن پس از مرگ پس درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرا در امان خودگیر، یا به مالی سرشار یا به کفافی ناگسستنی.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرا از اسراف وزیاده روی دور دار و به بخشش همراه با میانه روی از کجری بازدار و به من بیاموز آن روش نیکو را که هزینه ام از درآمد بیش نبود و به لطف خویش از تبدیل نگه دار و روزی من از حلال روان گردان و انفاقهای مرابه راههای خیر متوجه ساز و از من بستان آن مال که مرا مغروم سازد یا به ستمگری اندازد یا به طغیانم کشاند.

ای خداوند،محبوب من گردان همنشینی با درویشان را و یاری ام ده که بر مصاحب آنان شکیبا باشم.هر چه از متع این جهانی از من گرفته ای،در خزاین باقی خود برای من اندوخته گردان .و آنچه را ازخواسته دنیوی نصیب من ساخته ای و در این جهان به من عطا کرده ای وسیله ای ساز برای رسیدن من به آستان عز خود و پیوستن من به مقام قرب خود و دست یافتن من به بهشت جاوید خود.انک ذو الفضل العظیم و انت الججاد
الکریم.

الدعا الحاوي و الثالثون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ذِكْرِ التَّوْبَةِ وَ طَلَبِهَا)
اللَّهُمَّ يَا مَنْ لَا يَصِفُهُ نَعْتُ الْوَاصِفِينَ وَ يَا مَنْ لَا يَضِيعُ لَدِيهِ أَجْرُ الْمُحْسِنِينَ وَ يَا
مَنْ هُوَ مُمْتَهَنِي خَوْفِ الْعَابِدِينَ. وَ يَا مَنْ هُوَ غَايَةُ خَشِيَّةِ الْمُتَقِينَ هَذَا مَقَامٌ مِنْ تَدَاوِلِتُهُ أَيْدِي الدُّنْوِبِ، وَ قَادِتُهُ أَزْمَاءُ
الْخَطَايَا، وَ اسْتَحْوَدَ عَلَيْهِ الشَّيْطَانُ، فَقَصَرَ عَمَّا أَمْرَتَ بِهِ تَفْرِيظًا، وَ تَعَاطَى مَا نَهَيْتَ عَنْهُ تَغْرِيرًا. كَالْجَاهِلِ بِقُدْرَتِكَ
عَلَيْهِ، أَوْ كَالْمُنْكِرِ فَضْلَ إِحْسَانِكَ إِلَيْهِ حَتَّى إِذَا افْتَحَ لَهُ بَصَرُ الْهُدَى، وَ تَقْسَعَتْ عَنْهُ سَحَابَ الْعَمَى، أَخْصَى مَا
ظَلَّمَ بِهِ نَفْسَهُ، وَ فَكَرَ فِيمَا خَالَفَ بِهِ رَبِّهِ، فَرَأَى كَبِيرَ عَصِيَّانِهِ كَبِيرًا وَ جَلِيلَ مُخَالَفَتِهِ جَلِيلًا. فَاقْبَلَ نَحْوَكَ مُؤْمَلًا لَكَ
مُسْتَحْيِيًّا مِنْكَ، وَ وَجَهَ رَغْبَتِهِ إِلَيْكَ ثَقَةً بِكَ، فَأَمَكَ بِطَمَعِهِ يَقِينًا، وَ قَصَدَكَ بِخَوْفِهِ إِخْلَاصًا، قَدْ خَلَا طَمَعُهُ مِنْ كُلِّ
مَطْمُوعٍ فِيهِ غَيْرِكَ، وَ أَفْرَخَ رَوْعَةً مِنْ كُلِّ مَخْدُورٍ مِنْهُ سِواكَ. فَمَثَلَ بَيْنَ يَدِيَكَ مُتَضَرِّعًا، وَ غَمَضَ بَصَرَهُ إِلَى
الْأَرْضِ مُتَحَشِّعًا، وَ طَأْطَأَ رَأْسَهُ لِعَزْتِكَ مُتَذَلِّلًا، وَ أَبْشَكَ مِنْ سِرِّهِ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنْهُ خُضُوعًا، وَ عَدَدَ مِنْ دُنُوبِهِ مَا
أَنْتَ أَخْصَى لَهَا خُشُوعًا، وَ اسْتَغَاثَ بِكَ مِنْ عَظِيمِهِ مَا وَقَعَ بِهِ فِي عِلْمِكَ وَ قَبَحَ مَا فَضَحَهُ فِي حُكْمِكَ مِنْ دُنُوبِ
أَدْبَرَتْ لَذَاتِهَا فَذَهَبَتْ، وَ أَقَامَتْ تَبَعَّاتِهَا فَلَرِمَتْ. لَا يُنْكِرُ يَا إِلَهِي عَدْلَكَ إِنْ عَاقَبْتَهُ، وَ لَا يَسْتَعْظِمُ عَفْوَكَ إِنْ عَفَوْتَ
عَنْهُ وَ رَحِمْتَهُ، لَأَنَّكَ الرَّبُّ الْكَرِيمُ الَّذِي لَا يَتَعَاظِمُ غُفرانُ الدُّنْبِ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ فَهَا آنَا ذَا قَدْ جِئْتُكَ مُطِيعًا لِأَمْرِكَ
فِيمَا أَمْرَتَ بِهِ مِنَ الدُّعَاءِ، مُتَنَجِّزاً وَ عَدْكَ فِيمَا وَعَدْتَ بِهِ مِنَ الْإِجَابَةِ، إِذْ تَقُولُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ. اللَّهُمَّ فَصَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ القَنِي بِمَغْفِرَتِكَ كَمَا لَقِيتُكَ بِإِفْرَارِي، وَ ارْفَعْنِي عَنْ مَصَارِعِ الدُّنُوبِ كَمَا وَضَعْتَ لَكَ نَفْسِي، وَ
اسْتُرِنِي بِسِرْكَ كَمَا تَأَيَّنْتَنِي عَنِ الانتِقامِ مِنِي. اللَّهُمَّ وَ ثَبِّتْ فِي طَاعَتِكَ نِيَّتِي، وَ احْكِمْ فِي عِبَادَتِكَ بَصِيرَتِي، وَ
وَقْنَى مِنِ الْأَعْمَالِ لِمَا تَغْسِلُ بِهِ دَنَسَ الْخَطَايَا عَنِي، وَ تَوَفَّنِي عَلَى مِلْتَكَ وَ مَلَّهُ نِبِيِّكَ مُحَمَّدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا
تَوَفَّيْتَنِي. اللَّهُمَّ إِنِّي أَتُوبُ إِلَيْكَ فِي مَقَامِ هَذَا مِنْ كَبَائِرِ دُنُوبِي وَ صَغَائرِهَا، وَ بَوَاطِنِ سَيِّئَاتِي وَ ظَواهِرِهَا، وَ
سَوَالِفِ زَلَّاتِي وَ حَوَادِثِهَا، تَوْبَةً مِنْ لَا يُحَدِّثُ نَفْسَهُ بِمَعْصِيَةِ، وَ لَا يُضْمِرُ أَنْ يَعُودُ فِي خَطِيئَةٍ وَ قَدْ قُلْتَ يَا إِلَهِي فِي
مُحْكَمِ كِتَابِكَ إِنَّكَ تَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِكَ، وَ تَغْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ، وَ تُحِبُّ التَّوَابِينَ، فَاقْبِلْ تَوْبَتِي كَمَا وَعَدْتَ، وَ
اعْفُ عَنِ سَيِّئَاتِي كَمَا ضَمِنْتَ، وَ أَوْجِبْ لِي مَحْبَبَكَ كَمَا شَرَطْتَ وَ لَكَ يَا رَبِّ شَرْطِي أَلَا أَعُودَ فِي مَكْرُوهِكَ، وَ
ضَمَانِي أَنْ لَا أَرْجِعَ فِي مَذْمُومِكَ، وَ عَهْدِي أَنْ أَهْجُرَ جَمِيعَ مَعَاصِيكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْلَمُ بِمَا عَمِلْتُ فَاغْفِرْ لِي مَا
عَلِمْتَ، وَ اصْرِفْنِي بِقُدْرَتِكَ إِلَى مَا أَحْبَبْتَ. اللَّهُمَّ وَ عَلَى تَبِعَاتِ قَدْ حَفَظْتُهُنَّ، وَ تَبِعَاتُ قَدْ نَسِيَّتُهُنَّ، وَ كُلُّهُنَّ بِعِينِكَ
الَّتِي لَا تَنَامُ، وَ عِلْمِكَ الَّذِي لَا يَنْسَى، فَعَوْضُ مِنْهَا أَهْلَهَا، وَ احْطُطْ عَنِي وِزْرَهَا، وَ حَفَّفْ عَنِي ثَقْلَهَا، وَ اعْصَمْنِي
مِنْ أَنْ أَقْلَرَفَ مِثْلَهَا. اللَّهُمَّ وَ إِنَّهُ لَا وَفَاءَ لِي بِالتَّوْبَةِ إِلَّا بِعِصْمَتِكَ، وَ لَا اسْتِمْسَاكَ بِي عَنِ الْخَطَايَا إِلَّا عَنْ قُوَّتِكَ،
فَقَوْنِي بِقُوَّةِ كَافِيَةِ، وَ تَوَلَّنِي بِعِصْمَةِ مَانِعَةِ. اللَّهُمَّ أَبْيَمَا عَبْدَ تَابَ إِلَيْكَ وَ هُوَ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ فَاسِخُ لِتَوْبَتِهِ، وَ
عَائِدُ فِي ذَنْبِهِ وَ خَطِيئَتِهِ، فَإِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَكُونَ كَذَلِكَ، فَاجْعَلْ تَوْبَتِي هَذِهِ تَوْبَةً لَا أَحْتَاجُ بَعْدَهَا إِلَى تَوْبَةِ، تَوْبَةِ
مُوجِبَهُ لِمَحْوِ مَا سَلَفَ، وَ السَّلَامَةَ فِيمَا بَقِيَ. (٢١) اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْذَرُ إِلَيْكَ مِنْ جَهَنَّمِي، وَ أَسْتَوْهِبُكَ سُوءَ فِعْلِي،
فَاضْمُمْنِي إِلَى كَنْفِ رَحْمَتِكَ تَطْوِلًا، وَ اسْتُرِنِي بِسِرْتِ عَافِيَتِكَ تَفَضُّلًا. اللَّهُمَّ وَ إِنِّي أَتُوبُ إِلَيْكَ مِنْ كُلِّ مَا خَالَفَ

إِرَادَتِكَ، أَوْ زَالَ عَنْ مَحَبَّتِكَ مِنْ خَطَرَاتِ قَلْبِي، وَ لَحَظَاتِ عَيْنِي، وَ حِكَايَاتِ لِسَانِي، تَوْبَةً تَسْلُمٌ بِهَا كُلُّ جَارِحَةٍ عَلَى حِيَالِهَا مِنْ تَبِعَاتِكَ، وَ تَأْمَنُ مِمَّا يَخَافُ الْمُعْتَدُونَ مِنْ أَلِيمٍ سَطْوَاتِكَ. اللَّهُمَّ فَارْحَمْ وَحْدَتِي بَيْنَ يَدِيْكَ، وَ وَجِيبَ قَلْبِي مِنْ خَشْيَتِكَ، وَ اضْطِرَابَ أَرْكَانِي مِنْ هِيَبَتِكَ، فَقَدْ أَقَامْتِي يَا رَبَّ دُنْبُوبِي مَقَامَ الْخِزْرِي بِفَنَائِكَ، فَإِنْ سَكَتَ لَمْ يَنْطِقْ عَنِّي أَحَدٌ، وَ إِنْ شَفَعْتُ فَلَسْتُ بِأَهْلِ الشَّفَاعَةِ. اللَّهُمَّ صَلُّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ شَفِعْ فِي خَطَايَايِ الْكَرَمَكَ، وَ عُذْ عَلَى سَيَّئَاتِي بِعَقْوِوكَ، وَ لَا تَجْزِنِي جَزَائِي مِنْ عُقُوقِتِكَ، وَ ابْسُطْ عَلَى طُولِكَ، وَ جَلَّنِي بِسِترِكَ، وَ افْعَلْ بِي فِعْلَ عَزِيزٍ تَضَرَّعَ إِلَيْهِ عَبْدُ ذَلِيلٍ فَرَحِمْهُ، أَوْ غَنِيًّا تَعْرَضَ لَهُ عَبْدُ فَقِيرٍ فَعَنْشَهُ. اللَّهُمَّ لَا خَفِيرَ لِي مِنْكَ فَلَيَخْفُرْنِي عِزْكَ، وَ لَا شَفِيعَ لِي إِلَيْكَ فَلَيَشْفَعَ لِي فَضْلُكَ، وَ قَدْ أَوْجَلْتِنِي خَطَايَايِ فَلَيُؤْمِنِي عَفْوُكَ. فَمَا كُلُّ مَا نَطَقْتُ بِهِ عَنْ جَهْلٍ مِنِّي بِسُوءِ أَثْرِي، وَ لَا نَسِيَانٍ لِمَا سَبَقَ مِنْ دَمِيمٍ فَعْلِي، لَكِنْ لَتَسْمَعَ سَمَاؤُكَ وَ مَنْ فِيهَا وَ أَرْضُكَ وَ مَنْ عَلَيْهَا مَا أَظْهَرْتُ لَكَ مِنَ النَّدَمِ، وَ لَجَاتُ إِلَيْكَ فِيهِ مِنَ التَّوْبَةِ. فَلَعَلَّ بَعْضَهُمْ بِرَحْمَتِكَ يَرْحَمُنِي لِسُوءِ مَوْقِفي، أَوْ تُدْرِكُهُ الرَّفْقُ عَلَى لِسُوءِ حَالِي فَيَنَالُنِي مِنْهُ بِدَعْوَةِ هِيَ أَسْمَعُ لَدِيْكَ مِنْ دُعَائِي، أَوْ شَفَاعَةً أَوْ كُدْ عِنْدَكَ مِنْ شَفَاعَتِي تَكُونُ بِهَا نَجَاتِي مِنْ غَضِيبِكَ وَ فَوْرَتِي بِرِضاكَ. (۲۸) اللَّهُمَّ إِنْ يَكُنَ النَّدَمُ تَوْبَةً إِلَيْكَ فَأَنَا أَنَدَمُ النَّادِمِينَ، وَ إِنْ يَكُنَ التَّرْكُ لِمَعْصِيَتِكَ إِنَابَةً فَأَنَا أَوْلُ الْمُنْبَيِّنَ، وَ إِنْ يَكُنَ الْاسْتَغْفَارُ حِطَّةً لِلَّذِنُوبِ فَإِنِّي لَكَ مِنَ الْمُسْتَغْفِرِينَ. اللَّهُمَّ فَكَمَا أَمْرَتَ بِالتَّوْبَةِ، وَ ضَمِنْتَ الْقَبْوُلَ، وَ حَشَّتَ عَلَى الدُّعَاءِ، وَ وَعَدْتَ الْأِجَابَةَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اقْبِلْ تَوْبَتِي، وَ لَا تَرْجِعْنِي مَرْجِعَ الْخَيْرِ مِنْ رَحْمَتِكَ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَابُ عَلَى الْمُذْنِبِينَ، وَ الرَّحِيمُ لِلْخَاطِئِينَ الْمُنْبَيِّنَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، كَمَا هَدَيْتَنَا بِهِ، وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، كَمَا اسْتَقَدَّتَنَا بِهِ، وَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَلَّاهُ تَشْفَعُ لَنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ يَوْمَ الْفَاقَةِ إِلَيْكَ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَ هُوَ عَلَيْكَ يَسِيرٌ.

نیایش سی و یکم

دعای آن حضرت است در ذکر توبه و طلب توبه.

بار خدایا، ای آن که توصیف و اصفان، وصف کردنت نتواند و ای آن که امید امیدواران از تو در نگذرد و ای آن که پاداش نیکوکاران در نزد توباه نگردد. ای خداوندی که پرستندگان چون از تو ترسند از دیگر کس نترسند و ای خداوندی که پرهیزگاران چون بیم تو به دل دارند، بیم کس به دل راه ندهند.

اینجا که من ایستاده ام، جایگاه کسی است که بازیچه دست گناهان است و زمام اختیارش در کف خطاها و لغزشها. شیطان بر او تاخته و چیرگی یافته، پس، از روی تفریط، از انجام هر چه بدان فرمان داده ای قصور ورزیده و از سر غرور، هر چه را از آن نهی کرده ای مرتكب شده، همانند کسی که گستردگی عرصه قدرت تو را نمی شناسد یا آنکه احسان تو را در حق خود انکار می کند. و آنگاه که دیده هدایتش بینا شود و آن ابرهایی که بصیرتش را فرو پوشانیده پراکنده گردد، آن ستمها که در حق خود کرده بر شمرد و در آن خلافها که در

امرپروردگارش مرتکب شده بیندیشد. پس عصیان بزرگ خود را به همان بزرگی که هست بنگرد و خلاف عظیم خود را به همان عظمت که هست مشاهده کند. آنگاه با دلی پر امید به تو روی نهد در حالی که دیده از پشت پای خجالت بر نتواند داشت. همه رغبت خویش در تو بسته و تنها اعتمادش به تو است. با امیدی که در دل خود پرورده از روی یقین آهنگ تو کرده و با دلی بیمناک و اخلاقی تمام به درگاه تو روی آورده است. واگر دیگران طمع در دیگری بسته اند او جز در تو طمع نبسته، اگر دیگران از دیگری هراسناکند او را جز از تو هراسی در دل نیست. بار خدایا، بنده تو در پیشگاه تو به تصرع ایستاده و به خشوع چشم بر زمین دوخته و در پیشگاه عز تو سر به خواری فرو داشته و خاضعانه راز دلش را که تو خودبدان آگاه تری با تو در میان نهاده و فروتنانه گناهانش را که تو خودشمارشان بهتر می دانی یک یک بر می شمرد. به درگاه تو استغاثه می کند از واقعه شگرفی که بدان گرفتار آمده و تو خود از آن با خبری و زاری می کند از عملی ناپسند که به سبب سرپیچی از حکم تواش رسوا ساخته: همان گناهانی که لذات آنها سپری گشته و شتابان گریخته است و عواقب شومشان باقی است چنان که گویی هرگز سر رفتنش نیست.

ای خداوند من، چنین بنده ای اگر به عدل خود عقوبتش کنی زبان به انکار نمی گشاید و اگر عفو ش کنی و بر او رحمت آوری عفو و رحمت را در برابر عظمت بزرگ نشمارد. زیرا تو آن پروردگار کریمی هستی که آمرزش گناهان بزرگ را بزرگ نمی شمری.

ای خداوند، این منم که به سوی تو آمده ام، مطیع فرمان توام آنجا که فرمان داده ای که بندگانت دست به دعا بر دارند. اینک خواهم به آن وعده اجابت که داده ای وفا کنی، که تو خود گفته ای: بخوانید مرا تا شمارا اجابت (کنم). (۱)

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و آن سان که من دربرابر تو به گناه خود اعتراف کرده ام، تو نیز به آمرزش خود مرا بپذیر. آن سان که خود را در برابر تو پست گردانیده ام مرا از لغزشگاههای گناه برگیر و آن سان که در انتقام گرفتن از من درنگ کرده ای، مرا در پرده رحمت خویش مستور دار.

بار خدایا، قصد مرا در اطاعت خویش پایداری بخش و بصیرتم را در پرستش قوى گرдан و مرا توفیق کارهایی ده که با آن از آلودگی گناه شست و شویم دهی، و چون بمیرانی بر آیین خود و آیین پیامبرت محمد معلیه السلام بمیران.

ای خداوند، در همین مکان که ایستاده ام، از گناهان خرد و کلان خود، از بدیهای پنهان و آشکار خود، از لغزشهای گذشته و حال خود به درگاه تو توبه می کنم، چونان توبه کسی که از آن پس حتی با خود سخن از گناه نگوید و در خاطر نگذراند که خطای پیشین از سر گیرد.

ای خداوند من، تو خود در کتاب محکمت گفته ای که توبه بندگانت را می پذیری و گناهانشان را عفو می کنی (۲) و توبه کنندگان را دوست می داری (۳)، پس همچنان که وعده داده ای توبه من بپذیر و همچنان که بر عهده گرفته ای از خطاهای من درگذر و آن سان که شرط کرده ای محبت خود نصیب من ساز.

ای پروردگار من، من نیز شرط می کنم که زین پس کاری را که تواش ناخوش داشته ای مرتكب نشوم و بر عهده می گیرم که عملی را که تواش ناپسند دانسته ای انجام ندهم و از هر چه معصیت توست دوری گزینم.

ای خداوند، تو بهتر می دانی که من چه کرده ام، پس آن گناهان را که خود بدانها آگاهی بیامرز و به قدرت خود مرا بدان سو ببر که خودتوست داری.

ای خداوند، بر ذمه من تبعاتی است که در حفظ دارم و تبعاتی که از یادبرده ام، ولی همه را چشم تو که هرگز به خواب نمی رود می نگرد و علم تو که هیچ چیز از آن نهان نمی ماند، می داند. تو خود کسانی را که بر من ذمه دارند عوض ده و بار گناه آن از دوش من برگیر و از سنگینی آن بکاه و مرا از ارتکاب چنان گناهانی نگه دار.

ای خداوند، من در توبه خویش پایداری نتوانم، مگر تو مرا از گناه نگه داری و از گناه پرهیز نتوانم مگر تو توان آنم دهی. پس مرا به نیرویی به حد کفایت توانا گردان و به عصمتی باز دارنده از گناه مدد فرمای.

ای خداوند، هر بنده ای، به درگاه تو توبه می کند و حال آنکه تو به علم خود می دانی که توبه خود خواهد شکست و بار دیگر به گناه و خطای خود باز خواهد گشت. خداوند، به تو پناه می آورم اگر در این زمرة باشم. ای خداوند، این توبه من از آن گونه قرارده که بعد از آن نیازمند توبه نشوم. توبه ای که موجب زداییدن گناهان گذشته من باشد و سبب در امان ماندن در باقی عمر از گنهکاری.

ای خداوند، از نادانی خود، از درگاه تو، پوزش می طلبم و بخشایش کردار بدم را از تو می خواهم. به احسان خویش مرا در کنف رحمت خودجای ده و به فضل و کرم خویش در پرده عافیت خود بپوشان.

ای خداوند، به درگاه تو توبه می کنم از هر خاطره بد که در دلم خطورکرده و هر نگاه گناه آلود که چشم مرتكب شده و هر سخن بیجا که بربانم جاری گشته که خلاف اراده تو و بیرون از دایره دوستی تو بوده است، توبه می کنم آن چنان که یک یک اعضایم از عقوبتهای تو به سلامت مانند و از خشم دردنگ تو که متجاوزان و ستمکاران از آن بیمناکند در امان باشند.

بار خدایا به تنہایی من در برابر خود و تپیدنهای دلم از خوف خود و لرزش اعضایم از هیبت خود رحمت آور، که گناهانم، ای پروردگار من، مرا در پیشگاه تو در مقام رسوایی بر پای داشته. اگر خود خاموشی گزینم، کسی درباره من سخن نخواهد گفت و اگر شفیعی بطلبم، دانم که سزاوار شفاعت نیستم تا کسی مرا شفاعت کند.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و کرمت را شفیع خطاهای من قرار ده و به عفو و بخشایش خود گناهانم عفو کن و مرا به عقوبتش که سزاوار آنم جزا مده و احسان خود به فراوانی به من ارزانی دار و مرا در پرده عفو خود بپوشان. ای خداوند، با من همانند پیروزمندی رفتار کن که بنده ای ذلیل در برابر شزاری می کند و آن پیروزمند بر او رحمت می آورد، یا همانند توانگری که فقیری راه بر اومی گیرد و آن توانگر بی نیازش می سازد.

بار خدایا، کس نیست که مرا پناه دهد، سایه عز توست که بایست مرا پناه دهد. کس نیست که به درگاه تو شفیع من شود، فضل و کرم توست که بایست مرا شفاعت کند. گناهانم مرا می ترساند، عفو توست که بایست مرا ایمنی بخشد.

ای خداوند من، آنچه بر زبان می آورم نه از آن روست که از اعمال ناستوده خود بی خبرم، یا کردارهای ناپسند خود از یاد برده ام، بل برای آن است که آسمانها و ساکنان آنها و زمین و هر چه بر روی آن است، پشمیمانی مرا که در برابر تو اظهار کرده ام بشنوند و بدانند که توبه کرده ام و به تو پناه آورده ام. باشد که یکی از آنها بر شوربختی من رحمت آرد یا بر بد حالی منش رقت آید و در حق من دعا یی کند که توزودتر از دعای من مستجاب فرمایی، یا روی شفاعت بر زمین نهد و شفاعت او از درخواست من مقبول تر افتاد و سبب رهایی من از خشم تو و توفیق یافتن من به خشنودی تو باشد.

بار خدایا، اگر پشمیمانی به درگاه تو توبه است، من پشمیمان ترین پشمیمانانم و اگر ترک گناه بازگشت به توست، من نخستین بازگشتگانم و اگر استغفار است که گناهان را می ریزد، من در زمرة استغفار کنندگانم.

ای خداوند، همچنان که ما را به توبه فرمان داده ای و پذیرفتنش بر عهده گرفته ای، همچنان که ما را به دعا بر انگیخته ای و وعده اجابت داده ای، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و توبه من بپذیر و به جایی که نومیدان از رحمت خود را باز می گردان. توبی آن که توبه گنهکاران می پذیری و با خطاکاران بازگشته از خطا مهربان هستی.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست آن سان که ما را به سبب او راه هدایت نمودی. بر محمد و خاندانش درود بفرست آن سان که ما را به هدایت او نجات بخشدیدی. بر محمد و خاندانش درود بفرست، درودی که در روز بازپسین، روز بینوایی، شفیع ما به نزد توباشد، که تو بر هر کاری توانایی و هو علیک یسیر.

پی نوشتها

١. ادعونی استجب لكم. (سوره ٤٠ / آیه ٦٠)
٢. و هو الذى يقبل التوبة عن عباده و يغفو عن السیئات و يعلم ما تفعلون. (سوره ٤٢ / آیه ٢٥)
٣. ان الله يحب التوابين و يحب المتطهرين. (سوره ٢ / آیه ٢٢٢)

الدعاء الثاني والثلاثون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَ الْفَرَاغِ مِنْ صَلَاةِ اللَّيْلِ لِنَفْسِهِ فِي الاعْتِرَافِ بِالذَّنبِ) اللَّهُمَّ يَا ذَا الْمُلْكِ الْمُتَابِدِ بِالْخُلُودِ وَالسُّلْطَانِ الْمُمْتَنِعِ بِغَيْرِ جُنُودِ وَلَا أَعْوَانِ. وَالْعِزُّ الْبَاقِي عَلَى مَرْدُهُورٍ وَخَوَالِي الْأَعْوَامِ وَمَوَاضِي الْأَزْمَانِ وَالْأَيَّامِ عَزًّا لَا حَدَّ لَهُ بِأَوْلَيَّةِ، وَلَا مُنْتَهَى لَهُ بِآخِرِيَّةِ وَاسْتَعْلَى مُلْكُكَ عَلَوًا سَقَطَتِ الْأَشْيَاءُ دُونَ بُلُوغِ أَمْدِهِ وَلَا يَبْلُغُ أَدْنَى مَا اسْتَأْثَرْتَ بِهِ مِنْ ذَلِكَ أَقْصَى نَعْتَ النَّاعِيْبِينَ. خَلَّتْ فِيكَ الصَّفَاتُ، وَتَفَسَّخَتْ دُونَكَ النُّعُوتُ، وَحَارَتْ فِي كُبْرَيَائِكَ لَطَائِفُ الْأَوْهَامِ كَذَلِكَ أَنْتَ اللَّهُ الْأَوَّلُ فِي أَوْلَيَّتِكَ، وَعَلَى ذَلِكَ أَنْتَ دَائِمٌ لَا تَزُولُ وَأَنَا الْعَبْدُ الضَّعِيفُ عَمَّا، الْجَسِيمُ أَمَّا، خَرَجْتُ مِنْ يَدِي أَسْبَابُ الْوُصُلَاتِ إِلَّا مَا وَصَلَهُ رَحْمَتُكَ، وَتَقْطَعَتْ عَنِّي عِصَمُ الْأَمَالِ إِلَّا مَا أَنَا مُعْتَصِمٌ بِهِ مِنْ عَفْوِكَ قَلَّ عِنْدِي مَا أَعْتَدُ بِهِ مِنْ طَاعَتِكَ، وَكَثُرَ عَلَىَّ مَا أَبُوءُ بِهِ مِنْ مَعْصِيَتِكَ وَلَنْ يَضِيقَ عَلَيْكَ عَفْوُ عَنْ عَبْدِكَ وَإِنْ أَسَاءَ، فَاعْفُ عَنِّي. اللَّهُمَّ وَقَدْ أَشْرَفَ عَلَىَّ خَفَايَا الْأَعْمَالِ عِلْمُكَ، وَانْكَشَفَ كُلُّ مَسْتُورٍ دُونَ خُبْرِكَ، وَلَا تَنْطَوِي عَنِّكَ دَقَائِقُ الْأُمُورِ، وَلَا تَعْزُبُ عَنِّكَ غَيَّبَاتُ السَّرَّائِرِ وَقَدْ اسْتَحْوَدَ عَلَىَّ عَدُوكَ الَّذِي اسْتَنْظَرَكَ لِغَوَائِيْتِي فَانْظَرْتُهُ، وَاسْتَهْلَكَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ لِإِضْلَالِيَّ فَأَمْهَلَتُهُ، فَأَوْقَعَنِي وَقَدْ هَرَبْتُ إِلَيْكَ مِنْ صَغَائِيرِ دُنُوبِ مُوْبِقَةِ، وَكَبَائِرِ أَعْمَالِ مُرْدِيَّةِ حَتَّى إِذَا قَارَفْتُ مَعْصِيَتِكَ، وَاسْتَوْجَبْتُ بِسُوءِ سَعْيِ سَخْطَتِكَ، فَتَلَّ عَنِّي عِذَارَ غَدْرِهِ، وَتَلَقَّنِي بِكَلْمَةِ كُفْرِهِ، وَتَوَلَّى الْبَرَاءَةَ مِنِّي، وَأَدْبَرَ مُؤْلِيًّا عَنِّي، فَاصْحَرَنِي لِغَضِيبِكَ فَرِيدًا، وَأَخْرَجَنِي إِلَى فَنَاءِ نَقَمَتِكَ طَرِيدًا. لَا شَفِيعٌ يَشْفَعُ لِي إِلَيْكَ، وَلَا خَفِيرٌ يُؤْمِنُنِي عَلَيْكَ، وَلَا حِصْنٌ يَحْجُبُنِي عَنِّكَ، وَلَا مَلَادُ الْبَجَأِ إِلَيْهِ مِنْكَ. فَهَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ، وَمَحَلُّ الْمُعْتَرِفِ لَكَ، فَلَا يَضِيقَنَّ عَنِّي فَضْلُكَ، وَلَا يَقْصُرُنَّ دُونِي عَفْوُكَ، وَلَا أَكُنْ أَخِيَّ بَعِيْدَ التَّائِبِينَ، وَلَا أَقْطَطَ وُفُودَكَ الْأَمْلِينَ، وَأَغْفِرُ لِي، إِنَّكَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ. اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمْرَتَنِي فَتَرَكْتُ، وَنَهَيْتَنِي فَرَكِيْتُ، وَسَوَّلَ لِيَ الْخَطَاءَ خَاطِرُ السُّوءِ فَفَرَطْتُ. ١٧) وَلَا أَسْتَشِدُ عَلَى صِيَامِي نَهَارًا، وَلَا أَسْتَجِيرُ بِتَهْجُدِي لَيْلًا، وَلَا تُثْنِي عَلَى يَاهِيَّهَا سُنَّةَ حَاشَا فُروْضَكَ الَّتِي مَنْ ضَيَّعَهَا هَلَكَ. [وَلَسْتُ أَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِفَضْلِ نَافِلَةٍ مَعَ كَثِيرٍ مَا أَغْفَلْتُ مِنْ وَظَائِفِ فُرُوضِكَ، وَتَعَدَّتْ عَنْ مَقَامَاتِ حُدُودِكَ إِلَى حُرُمَاتِ اِنْتَهَكَتْهَا، وَكَبَائِرِ دُنُوبِ اِجْتَرَحْتَهَا، كَانَتْ عَافِيَّتُكَ لِي مِنْ فَضَائِحِهَا سِترًا. وَهَذَا مَقَامُ مَنِ اسْتَحْيَا لِنَفْسِهِ مِنْكَ، وَسَخَطَ عَلَيْهَا، وَرَضِيَ عَنْكَ، فَتَنَقَّاكَ بِنَفْسِ خَاسِعَةِ، وَرَقِبَةِ خَاصِعَةِ، وَظَهِيرٌ مُثْقَلٌ مِنَ الْخَطَايَا وَأَقْفَأَ بَيْنَ الرَّغْبَةِ إِلَيْكَ وَالرَّهْبَةِ مِنْكَ. وَأَنْتَ أَوْلَى مِنْ رَجَاهُ، وَأَحَقُّ مِنْ خَسِيَّهُ وَاتَّقَاهُ، فَأَعْطَنِي يَا رَبِّي ما رَجَوْتُ، وَأَمِنَّى مَا حَدَرْتُ، وَعُدَّ عَلَى بِعَائِدَةِ رَحْمَتِكَ، إِنَّكَ أَكْرَمُ الْمَسْئُولِينَ. اللَّهُمَّ وَإِذْ سَرَّتْنِي بِعَفْوِكَ، وَتَغْمَدْتَنِي بِفَضْلِكَ فِي دَارِ الْفَنَاءِ بِحَضْرَةِ الْأَكْفَاءِ، فَاجْرَنِي مِنْ فَضِيَّحَاتِ دَارِ الْبَقاءِ عِنْدَ مَوَاقِفِ الْأَشْهَادِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقْرَبَينَ، وَالرُّسُلِ الْمُكَرَّمِينَ، وَالشَّهِدَاءِ وَالصَّالِحِينَ، مِنْ جَارٍ كُنْتُ أَكَاتِمُهُ سِيَّئَاتِي، وَمِنْ ذِي رَحِيمٍ كُنْتُ أَخْتَشِمُ مِنْهُ فِي سَرِيرَاتِي. لَمْ أُثِقْ بِهِمْ رَبِّ فِي السُّرْتِ عَلَيَّ، وَوَقْتُ بِكَ رَبِّ فِي الْمَغْفِرَةِ لِي، وَأَنْتَ أَوْلَى مِنْ وُثْقَبِهِ، وَأَعْطَى مِنْ رُغْبَةِ إِلَيْهِ، وَأَرَأَفُ مِنْ اسْتِرْحَمَ، فَارْحَمْنِي. اللَّهُمَّ وَأَنْتَ حَدَرْتَنِي مَاءَ مَهِينَا مِنْ صُلْبِ مُتَضَايِقِ الْعِظَامِ، حَرِيجِ الْمَسَالِكِ إِلَى رَحِيمٍ ضَيْقَةٍ سَرَّتْهَا بِالْحُجُبِ، تُصَرِّفَنِي حَالًا عَنْ حَالٍ حَتَّى اِنْتَهَيَتِ بِي إِلَى تَمَامِ الصُّورَةِ، وَأَثْبَتَ فِي الْجَوَارِحَ كَمَا نَعَتَ فِي كِتَابِكَ نُطْفَةً ثُمَّ عَلَقَهُ ثُمَّ مُضْعَةً ثُمَّ كَسَوْتَ الْعِظَامَ لَحْمًا، ثُمَّ أَنْشَأْتَنِي

خَلْقًا أَخَرَ كَمَا شِئْتَ. حَتَّىٰ إِذَا احْتَجْتُ إِلَى رِزْقِكَ، وَلَمْ أَسْتَفْنُ عَنْ غِيَاثِ فَضْلِكَ، جَعَلْتَ لِي قُوتًا مِنْ فَضْلِ طَعَامٍ وَشَرَابٍ أَجْرِيَتْهُ لِأَمْتَكَ الَّتِي أَسْكَنْتَنِي جَوْفَهَا، وَأَوْدَعْتَنِي قَرَارَ رَحْمَهَا. وَلَوْ تَكُلُّنِي يَا رَبِّ فِي تُلْكَ الْحَالَاتِ إِلَى حَوْلِي، أَوْ تَضْطَرِنِي إِلَى قُوتَيْ لَكَانَ الْحَوْلُ عَنِي مُعْنَيًّا، وَلَكَانَتِ الْقُوَّةُ مِنِي بَعِيدَةً. فَغَذَوْتَنِي بِفَضْلِكَ غَذَاءَ الْبَرِّ الْلَّطِيفِ، تَفَعَّلُ دَلْكَ بِي تَطْوِلًا عَلَى إِلَى غَايَتِي هَذِهِ، لَا أَعْدَمُ بِرَبِّكَ، وَلَا يُبْطِئُ بِي حُسْنُ صَنْعِكَ، وَلَا تَتَأَكَّدُ مَعَ ذَلِكَ ثِقَتِي فَأَتَفَرَّغُ لِمَا هُوَ أَحْظَى لِي عِنْدَكَ. قَدْ مَلَكَ الشَّيْطَانُ عِنَانِي فِي سُوءِ الظَّنِّ وَضَعْفِ الْيَقِينِ، فَأَنَا أَشْكُو سُوءَ مُجَاوِرَتِهِ لِي، وَطَاعَةَ نَفْسِي لَهُ، وَأَسْتَعْصِمُكَ مِنْ مَلَكِتِهِ، وَأَتَضَرَّعُ إِلَيْكَ فِي صَرْفِ كَيْدِهِ عَنِّي. وَأَسْأَلُكَ فِي أَنْ تُسَهِّلَ إِلَى رِزْقِي سَيِّلًا، فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى ابْنِدِائِكَ بِالنَّعْمِ الْجَسَامِ، وَإِلَهَامِكَ الشُّكْرَ عَلَى الْإِحْسَانِ وَالْإِنْعَامِ، فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَسَهَّلْ عَلَى رِزْقِي، وَأَنْ تُقْنِعَنِي بِتَقْدِيرِكَ لِي، وَأَنْ تُرْضِيَنِي بِحِصْتِي فِيمَا قَسَمْتَ لِي، وَأَنْ تَجْعَلَ مَا ذَهَبَ مِنْ جِسْمِي وَعُمْرِي فِي سَبِيلِ طَاعَتِكَ، إِنَّكَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارِ تَغَلَّظَتْ بِهَا عَلَى مَنْ عَصَاكَ، وَتَوَعَّدْتَ بِهَا مَنْ صَدَفَ عَنِ رِضاكَ، وَمِنْ نَارِ نُورُهَا ظُلْمَةُ، وَهَيْئَهَا إِلَيْمُ، وَبَعِيْدُهَا قَرِيبُ، وَمِنْ نَارِ يَأْكُلُ بَعْضَهَا بَعْضُ، وَيَصُولُ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ. وَمِنْ نَارِ تَذَرُّ الْعِظَامَ رَمِيمًا، وَتَسْقِي أَهْلَهَا حَمِيمًا، وَمِنْ نَارِ لَا تُبْقِي عَلَى مَنْ تَضَرَّعَ إِلَيْهَا، وَلَا تَرْحَمُ مَنْ اسْتَعْطَفَهَا، وَلَا تَقْدِرُ عَلَى التَّخْفِيفِ عَمَّنْ خَشَعَ لَهَا وَاسْتَسْلَمَ إِلَيْهَا تَلْقَى سُكَانَهَا بِأَحَرٍ مَا لَدَيْهَا مِنْ أَلِيمِ النَّكَالِ وَشَدِيدِ الْوَبَالِ (٣١) وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَقَارِهَا الْفَاغِرَةِ أَفْوَاهُهَا، وَحَيَاتِهَا الصَّالِفَةِ بِأَنْيَابِهَا، وَشَرَابِهَا الَّذِي يُقْطَعُ أَمْعَاءَ وَأَفْئَدَهَ سُكَانَهَا، وَيَنْزِعُ قُلُوبَهُمْ، وَأَسْتَهْدِيكَ لِمَا بَاغَدَ مِنْهَا، وَأَخْرَ عَنْهَا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْرِنِي مِنْهَا بِفَضْلِ رَحْمَتِكَ، وَأَقْلِنِي عَثَرَاتِي بِحُسْنِ إِقَالَتِكَ، وَلَا تَخْذُلْنِي يَا خَيْرَ الْمُجِيْرِينَ اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَقِيُ الْكَرِيْهَةَ، وَتُعْطِي الْحَسَنَةَ، وَتَفْعَلُ مَا تُرِيدُ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، إِذَا ذُكِرَ الْأَبْرَارُ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، مَا اخْتَلَفَ الْلَّيْلُ وَالنَّهَارُ، صَلَاةً لَا يَنْفَطِعُ مَدَدُهَا، وَلَا يُحْصَى عَدَدُهَا، صَلَاةً تَشْحَنُ الْهَوَاءَ، وَتَمْلَأُ الْأَرْضَ وَالسَّمَاءَ. صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَرْضَى، وَصَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بَعْدَ الرِّضَا، صَلَاةً لَا حَدَّ لَهَا وَلَا مُتَهَّمَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

نیایش سی و دوم

دعای آن حضرت است در حق خود پس از فراغت از نافله شب و اعتراف اوست به گناهان.

ای خداوندی که از آن توست پادشاهی ابدی جاویدان.

ای خداوندی که از آن توست آن سلطه نیرومند بی مدد هیچ لشکر و هیچ یاور.

ای خداوندی که از آن توست آن عزت و غلبه جاودانه، هر چند روزگاران بگذرند و سالها به سر آیند و زمانها و روزها سپری شوند.

سلطه تو را آن پیروزمندی است که نه آغاز شناسد و نه انجام.

ملک تو را رفعتی است که هیچ چیزش در نیابد و توصیف و اصفان هر چه فرا رود، به فروترين پایه آن رفت و اعتلا که برای خود برگزیده ای نخواهد رسید.

در ساحت تو اوصاف گم شود و رشته هر نعمتی گسسته آید و اندیشه مردمان، هر چند دقیق و لطیف، در پیشگاه کبریایی تو حیران ماند.

آری، تویی آن خداوند که در ازليت خود بی آغازی و تویی آن خداوند که همواره هستی و زوال در تو راه نیابد. من، بنده ای هستم به عمل ناتوان و به آرزو بزرگ، رشته پیوندها از کف داده ام مگر رحمت توام سر رشته به دست دهد، و سلسله امیدم از دل گسیخته جز سلسله عفوتو که در آن چنگ زده ام.

ای خداوند من، چون خواهم طاعات خویش بر شمرم، اندک است و چون بخواهم به معاصی خود اعتراف کنم، بسیار است. بنده تو، هر چه بد کردار بود، بخشایش خود از او دریغ نداری، پس مرا ببخشای.

ای خداوند من، علم تو بر اعمال نهان ما احاطه دارد و هر نهان دربرابر علم تو آشکار است. نه خردترین چیزها از تو پوشیده است و نه هیچ راز نهانی از تو پنهان.

ای خداوند من، شیطان، آن دشمن تو که از تو زمان خواست تامرا بفریبد و تو زمانش دادی، و برای گمراه ساختن من از تو تا روز قیامت مهلت طلبید و تو مهلتش عطا کردی، اینک بر من غلبه یافته است.

پس در آن حال که از گناهان خرد که هلاک من در آنها بود و گناهان بزرگ که تباہی مرا در پی داشت، به سوی تو می گریختم، مرا به سر در آورد. تاچون مرتکب معصیت تو شدم و به کردار زشتم سزاوار خشم تو گشتم، لگام غدر خویش بازچید و سخن کفرش بر من خواند (۱). سپس بر من پشت کرد و از من بیزاری جست و به راه شوم خود رفت و در وادی تنها یی در برابر غصب تو رهایم ساخت و بر آستان خشم تو مطرودم بیفکند. نه شفیعی که در نزد تو شفاعتم کند، نه نگهبانی که در برابر تو ایمنیم بخشد، نه حصاری که از چشم توام پنهان دارد، نه پناهگاهی که از خشم توام پناه دهد.

ای خداوند من، در اینجا کسی ایستاده که جز آستان توash پناهی نیست و در مقابل تو به گناه خویش معرف است. مباد که فضل تو از من دریغ آید و دستم به دامان بخشایش تو نرسد. و مباد که من نومیدترین بندگان تو

باشم که روی توبه به درگاه تو آورده اند، و مباد که من محروم ترین آنان باشم که با دلی پر امید روی به سوی تو نهاده اند.

خدایا مرا بیامز که تو بهترین آمرزندگانی.

بار خدایا، تو مرا فرمان دادی و من ترک فرمان کردم. تو مرا نهی فرمودی و من به جای آوردم. اندیشه بد، خط را در چشم من بیار است و من مرتكب تقصیر شدم.

ای خداوند من، هیچ روزی را نیک روزه نداشته ام تا آن را به شهادت گیرم و هیچ شبی را نیک زنده دار نبوده ام تا به آن پناه جویم و هیچ مستحبی به جای نیاورده ام تا در خور تمجید باشم. اگر به جای آورده ام، فرایض تو بوده که هر که ضایعش گذارد به هلاکت رسد. چگونه توانم به فضیلت نوافل خود توسل جویم، حال آنکه از بسیاری از وظایف خویش در ادای فرایض تو غفلت کرده ام و از مرز مناهی تو گذشته و مرتكب اعمال حرام و گناهان بزرگ شده ام، گناهانی که عافیت توجونان پرده ای مرا از رساییهای آن در امان داشته است.

بار خدایا، در اینجا کسی ایستاده است که به سبب اعمال خود، از تو شرمنده، بر خود خشمگین و از تو خشنود است. پس با قلبی خاشع و گردنی کج و پشتی خمیده از بار گناه، امیدوار به تو و ترسان از تو به پیشگاه تو ایستاده است. سزاوارتر از تو کس نیافته که دل در او بندد، یا از او بترسد، یا از او بپرهیزد. ای پروردگار من، آنچه را بدان امید بسته ام به من ارزانی دار و از آنچه بیناکم امان ده و رحمت سودمند خویش صله من ساز، که تو کریم تر کسی هستی که دست سؤال پیش او دارند.

ای خداوند من، همچنان که مرا در این جهان فانی، در محضر اقران و همسران پرده عفو بر گناهان کشیدی و فضل و احسان خویش ارزانی داشتی، در آن جهان باقی هم در محضر ملائکه مقرب و رسولان مکرم و شهیدان و صالحان، از رسایی نزد آن همسایه که گناهان خود از او پوشیده می داشتم و آن خویشاوند که در اعمال نهانی خود از او شرم می داشتم، در پناه خود دار.

ای پروردگار من، به آنان اعتماد نکردم که راز مرا پوشیده دارند و به توای پروردگار من اعتماد دارم که مرا می آمرزی و تنها تو شایان آنی که بر تو اعتماد کنند. تو بخشنده ترین کسان هستی که به او روی توان کرد، تو مهربان ترین کسان هستی که از او رحمت توان خواست.

پس بر من رحمت آور.

بار خدایا، من قطره آبی بی مقدار بودم که مرا از پشت پدر از میان آن استخوانهای درهم فشرده و راههای باریک به تنگنای رحم مادر درپس آن پرده ها که بر آن پوشیده ای فرو افکندی. مرا از حالی به حالی در آورده، تا آنگاه که صورتی تمام یافتیم و اعضا و جوارح من قوام گرفت، آن سان که در کتاب خود آورده ای: نطفه ای بود آن را خونی لخته ساختی، سپس چیزی همانند گوشت جویده، سپس استخوان آفریدی و آن استخوان به گوشت پوشانیدی و مرا چنان که خودخواسته بودی، آفرینش دیگر دادی.^(۲) تا چون نیازمند روزی تو شدم و از فریادرسی فضل و احسان تو بی نیاز نبودم، از زیاد آمد طعام و آبی که به کنیز خود همان که مرا در درون او در قرارگاه زهدانش نشاندی روزی می دادی، قوت مرا مقرر داشتی.

ای پروردگار من، اگر مرا در این حالات به توان خود وا می گذاشتی یا ناچارم می ساختی که از نیروی خویش مدد جویم، نه توانم می بود و نه نیرویی. تو مرا از روی احسان به مهربانی و لطف غذا دادی و آن مهربانی و لطف تا این زمان که هستم همچنان از من دریغ نداشته ای.

سايه نیکی و مهربانی تو همچنان بر سر من است و جو بیار احسان توبی هیچ درنگی همچنان روان است. با این همه، اعتمادم به روزی دادن تو استواری نگیرد، تا همه سعی خویش در پرستش تو به کار دارم و آن سود کرامند سرشار نصیب من گردد.

شیطان عنان من به دست گرفته و مرا به عرصه بدگمانی می کشد و پایه های یقین من سست می گرداند. پس ای خداوند من، از مجاورت چنین همنشین نابکار، که مرا به اطاعت خود وا می دارد، به تو شکایت می کنم و از تسلط او بر خود، به تو پناه می آورم و به درگاه تو زاری می کنم، مگر کید و مکر او از من دور داری.

بار خدایا، از تو می خواهم که راه مرا به روزی ام هموار سازی. پس حمد باد تو را بر آن نعمتهاي بزرگم که در آغاز دادی، و حمد باد تو را که سپاس احسان و انعام خود به من الهام فرمودی. بر محمد و خاندانش درود بفرست و روزی من به آسانی به من برسان و به هر مقدار که برای من مقدر می فرمایی خرسند گردان و به حصه ای که برای من مقرر می داری خشنودم ساز و چنان کن که هر چه از جسم من می کاهد و از عمر من سپری می شود، در راه فرمانبرداری تو باشد، که تو بهترین روزی دهندگانی.

ای خداوند، پناه می برم به تو از آتشی که به لهیب آن هر که را از تو فرمان نبرد به سختی بیم داده ای و هر که را در راه خشنودی تو گام نزنده، به عذاب تهدید کرده ای، از آتشی که روشنایی آن تاریکی است و اندک آن در دنناک است و اگر چه دور باشد گویی نزدیک است، از آتشی که شعله هایش یکدیگر را می بلعند و بر یکدیگر می پیچند، از آتشی که استخوانها را می پوشاند و ساکنانش را آب جوشان به کام می ریزد، از آتشی که نه بر آن کس که زاری کند ابقا کند و نه بر آن کس که از او ترحم جوید رحمت آورد و یارای آتش نیست که بر

خاشuan و تسلييم شدگانش اندکي سبک تر تازد، بلکه آنان را با سوزنده ترين و دردناک ترين شکنجه و سخت ترين عقاب بگدازد.

ای خداوند، به تو پناه می برم از کژدمهای سهمناک آن، که دهانها گشوده اند و از مارهای دهشت افزای آن، که نیشها آخته اند و از آن آب جوشان که احشاء و امعاء دوزخیان را شرحه کند و دلهایشان را از جای برکند. ای خداوند، از تو راهی می جویم که از آن آتشم دور گرداند.

و واپس دارد.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرا به فضل و رحمت خود از آن آتش پناه ده و به حسن عفو خویش از خطاهایم در گذر. ای بهترین پناه دهنگان، خوارم مگردان و فرو مگذارم.

بار خدایا، تو بندگانت را از هر رنج و مصیبت نگه می داری و حسناتشان ارزانی می داری و هر چه خواهی کنی، که تو بر هر کاری توانایی.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او هنگامی که از نیکان به نیکی یاد شود و شب و روز از پی یکدیگر آیند، درودی که امدادش را نقطع نباشد و عدهش در شمار نیاید، درودی که هوا را در بر گیرد و زمین و آسمان را لبریز گرداند. درود خدا بر محمد باد، تا آنگاه که خشنود گردد. درود خدا بر او باد، پس از آنکه خشنود گردید، درودی بی حد و بی انتهای. یا ارحم الراحمین.

پی نوشتها

۱. اشاره است به این آیه: اذ قال للانسان اکفر فلما کفر قال انی بری ء منک. (سوره ۵۹/ آیه ۱۶)
۲. اشاره است به این آیه: ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا العظام لحما، ثم انسانا خلقا آخر، فتبارك الله احسن الحالين. (سوره ۲۳/ آیه ۱۴)

الدعا الثالث و الثالثون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْاسْتِخَارَةِ)
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاقْضِ لِي بِالْخَيْرِ وَالْهِمْنَا مَعْرِفَةً الْاخْتِيَارِ، وَاجْعَلْ ذَلِكَ
ذَرِيعَةً إِلَى الرِّضَا بِمَا قَضَيْتَ لَنَا وَالْتَّسْلِيمُ لِمَا حَكَمْتَ فَأَزِحْ عَنَّا رَيْبَ الْاِرْتِيَابِ، وَأَيْدِنَا بِيَقِينِ الْمُخْلِصِينَ. وَلَا تَسْمُنَا
عَجْزَ الْمَعْرِفَةِ عَمَّا تَخَيَّرْتَ فَنَنْمَطْ قَدْرَكَ، وَنَكْرَهْ مَوْضِعَ رِضَاكَ، وَنَجْنَحْ إِلَى الَّتِي هِيَ أَبْعَدُ مِنْ حُسْنِ الْعَاقِبَةِ، وَ
أَقْرَبُ إِلَى ضِدِّ الْعَافِيَةِ حَبْبِ إِلَيْنَا مَا نَكْرَهُ مِنْ قَضَائِكَ، وَسَهَّلْ عَلَيْنَا مَا نَسْتَصْبِعُ مِنْ حُكْمِكَ وَالْهِمْنَا الْاِنْقِيَادَ لِمَا
أُورَدْتَ عَلَيْنَا مِنْ مَشِيقَتِكَ حَتَّى لَا نُحِبَّ تَأْخِيرَ مَا عَحَلَتْ، وَلَا تَعْجِيلَ مَا أَخْرَتْ، وَلَا نَكْرَهَ مَا أَحْبَبْتَ، وَلَا تَنْتَخِيرَ مَا
كَرِهْتَ. وَاحْتَمْ لَنَا بِالَّتِي هِيَ أَحْمَدُ عَاقِبَةً، وَأَكْرَمُ مَصِيرًا، إِنَّكَ تُفِيدُ الْكَرِيمَةَ، وَتُعْطِي الْجَسِيمَةَ، وَتَفْعَلُ مَا تُرِيدُ،
وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرُ.

نیايش سی و سوم

دعای آن حضرت است در طلب خیر.

بار خدایا، از تو راه خیر را می طلبم، که تو به آن آگاهی پس درود بفرست بر محمد و خاندان او و هر چه خیر
است برای من مقدر فرمای و به ما الهام کن شناخت راهی را که باید اختیار کنیم و آن را وسیله ای سازکه به
آنچه برای ما مقرر کرده ای راضی باشیم و در برابر حکم تو تسليیم شویم پس غبار تردید از دل ما بزدای و ما
را به یقینی چون یقین مخلسان یاری فرمای.

بار خدایا، برای ما مخواه که در شناخت آنچه برای ما گزیده ای عاجز آییم، آنگاه تقدیر تو را حقیر شماریم و
آنچه را خشنودی تو در آن است مکروه داریم و به راهی رویم که ما را از سرانجام نیک دور دارد و به غیر
عافیت نزدیک گرداند.

خداؤندا، ناخشنودی ما را از قضای خود به خشنودی بدل فرمای و هر حکم تو را که دشوار می شماریم بر ما
آسان گردان در دل ما انداز که مطیع اراده و منقاد مشیت تو باشیم، تا در گزاردن هر کار که فرمان داده ای در
آن شتاب ورزیم درنگ نکنیم و در هر کار که خواسته ای درنگ کنیم شتاب نورزیم و آنچه را که تو دوست
می داری ناخوش نینگاریم و آنچه را تو ناخوش می داری اختیار نکنیم.

بار خدایا، کار ما به راهی انداز که فرجامش پسندیده تر بودو سرانجامش بهتر، که هر فایدت که از تو رسد
گرانبهاست و هربخشش که کنی عظیم است و هر چه خواهی کنی، و انت علی کل شی ئ قدیر.

الدعا الرابع و الثالثون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا ابْتَلَى أَوْ رَأَى مُبْتَلًى بِفَضْيَحَةٍ بِذَنْبٍ)
اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى سِترِكَ بَعْدَ عِلْمِكَ، وَ مُعَافَاتِكَ بَعْدَ خُبْرِكَ، فَكُلُّنَا قَدْ اقْتَرَفَ الْعَائِبَةَ فَلَمْ تَشْهُرْهُ، وَ ارْتَكَبَ
الْفَاحِشَةَ فَلَمْ تَفْضِحْهُ، وَ تَسْتَرَ بِالْمَسَاوِيِّ فَلَمْ تَدْلُلْ عَلَيْهِ. كَمْ نَهَيْتُ لَكَ قَدْ أَتَيْنَاهُ، وَ أَمْرِ قَدْ وَقَفْتَنَا عَلَيْهِ فَتَعَدَّيْنَاهُ، وَ
سَيِّئَةَ اكْتَسِبْنَاهَا، وَ خَطِيئَةَ ارْتَكَبْنَاهَا، كُنْتَ الْمُطْلَعَ عَلَيْهَا دُونَ النَّاظِرِينَ، وَ الْقَادِرَ عَلَى إِعْلَانِهَا فَوْقَ الْقَادِرِينَ، كَانَتْ
عَافِيَتُكَ لَنَا حِجَابًا دُونَ أَبْصَارِهِمْ، وَ رَدْمًا دُونَ أَسْمَاعِهِمْ فَاجْعَلْ مَا سَتَرْتَ مِنَ الْعَوْرَةِ، وَ أَخْفِيَتَ مِنَ الدَّخِيلَةِ،
وَاعْظَلَّنَا، وَ زَاجِرَأَ عَنْ سُوءِ الْخُلُقِ، وَ اقْتَرَافِ الْخَطِيئَةِ، وَ سَعْيَا إِلَى التَّوْهِيَّةِ الْمَاحِيَّةِ، وَ الطَّرِيقِ الْمَحْمُودَةِ وَ قَرْبِ
الْوَقْتِ فِيهِ، وَ لَا تَسْمُنَنَا الْغَفَلَةَ عَنْكَ، إِنَّا إِلَيْكَ رَاغِبُونَ، وَ مِنَ الذِّنُوبِ تَائِبُونَ.^{۵)} وَ صَلَّ عَلَى خَيْرِكَ اللَّهُمَّ مِنْ
خَلْقِكَ مُحَمَّدٌ وَ عِتْرَتِهِ الصَّفْوَةِ مِنْ بَرِيَّتِكَ الطَّاهِرِينَ، وَ اجْعَلْنَا لَهُمْ سَاعِينَ وَ مُطْبِعِينَ كَمَا أَمْرَتَ.

نیاشن سی و چهارم

دعای آن حضرت است به هنگام ابتلا و یا به هنگامی که کسی را به رسوایی گناهی گرفتار می دید.

ای خداوند، حمد باد تو را که گناهان را می دانی و می پوشانی.

حمد باد تو را که بر حال درون ما آگاهی و ما را عافیت عطا می کنی.

ای خداوند، ما همگان در پی عیب و عار بوده ایم و حال آنکه تو ما را برابر زبانها نیفکنده ای، مرتكب گناهان بزرگ
شده ایم و حال آنکه توررسوایمان نساخته ای. در نهان بدیها کرده ایم و حال آنکه تو کسی را بربدیهای ما راه
نموده ای.

بسا کارها که نهی فرموده ای و ما به جای آورده ایم. بسا کارها که فرمان داده ای و ما را بر آنها آگاه ساخته
ای، و ما تجاوز ورزیده ایم.

بسا گناهان که در کسب آن کوشیده ایم و بسا خطاهای که مرتكب شده ایم و تنها تو از آن آگاه بوده ای نه
نگرندگان و تو از هر کس دیگر به افسای آن تواناتر بوده ای. ای خداوند، عافیت تو چونان پرده ای برروی
چشمانشان فرو افتاد و چون سدی راه گوشها یشان را بگرفت.

ای خداوند، چنان کن که هر عیب ما که پوشیده داشته ای و هر گناه که نهان کرده ای، ما را اندرز دهنده ای شود که از اخلاق بد و ارتکاب خطاهای بازمان دارد و به سوی توبه ای محو کننده گناهان برآند و به آن راه که پسند توست بکشاند.

ای خداوند، زمان توبه ما نزدیک گردان و به غفلت گرفتارمان مساز، که ما به تو می گراییم و از گناهان توبه می کنیم.

بار خدایا، درود بفرست بر آن برگزیدگان از میان آفریدگان:

محمد و عترت او، آن پاکان و گزیدگان، و چنان که خود فرمان داده ای مارا نیوشنده سخن ایشان و فرمانبردار حکم ایشان قرار ده.

الدعا الخامس و الثالثون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الرِّضا إِذَا نَظَرَ إِلَى أَصْحَابِ الدُّنْيَا)
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، شَهِدْتُ أَنَّ اللَّهَ قَسَمَ مَعَايِشَ عِبَادِهِ بِالْعَدْلِ، وَأَخَذَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ بِالْفَضْلِ الْهُمَّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَلَا تَفْتَنْنِي بِمَا أَعْطَيْتَهُمْ، وَلَا تَفْتَنْنِي بِمَا مَنَعْتَنِي فَأَحْسُدُ خَلْقَكَ، وَأَغْمَطُ حُكْمَكَ. اللَّهُمَّ
صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَطَبِّبْ بِقَضَائِكَ نَفْسِي، وَوَسِّعْ بِمَوَاقِعِ حُكْمِكَ صَدْرِي، وَهَبْ لِي التَّقْوَةَ لِأُقْرِرَ مَعْهَا بِأَنَّ
قَضَاءَكَ لَمْ يَجْرِ إِلَّا بِالْخَيْرِ، وَاجْعَلْ شُكْرِي لَكَ عَلَى مَا زَوَّيْتَ عَنِّي أَوْفَرْ مِنْ شُكْرِي إِيَّاكَ عَلَى مَا خَوَلْتَنِي وَ
اعْصِمْنِي مِنْ أَنْ أَظْلَنَ بِذِي عَدَمِ خَسَاسَةً، أَوْ أَظْلَنَ بِصَاحِبِ ثُرُوَّةِ فَضْلِهِ، فَإِنَّ الشَّرِيفَ مَنْ شَرَفَتْهُ طَاعَتْكَ، وَالْعَزِيزُ
مَنْ أَعْزَتْهُ عِبَادَتُكَ فَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَمَتَّعْنَا بِثُرُوَّةِ لَا تَنْفَدُ، وَأَيَّدْنَا بِعِزٍّ لَا يُفَقَّدُ، وَاسْرَحْنَا فِي مُلْكِ الْأَبَدِ،
إِنَّكَ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ، الَّذِي لَمْ تَلِدْ وَلَمْ تُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَكَ كُفُوًا أَحَدٌ.

نیایش سی و پنجم

دعای آن حضرت است در مقام رضا هنگامی که دنیاداران را می دید.

حمد خداوند را رضا به قضای خداوندی را.شهادت می دهم که خدای یکتا روزیهای بندگانش را به عدالت تقسیم کرده و با همه بندگانش به فضل و احسان رفتار کند.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و مرا به آنچه توانگران را عطا کرده ای مفتون منمای و آنان را به آنچه مرا نداده ای به عجب میفکن، تا مباد بر آفریدگانت رشک برم و تقدير تو حقیر شمارم.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و خاطر من به قضای خود شاد دار و آنجا که تقدير توست سینه من بگشای و همتی بلند عطاکن و دلم را اطمینانی چنان بخش که به پایمردی آن اقرار کنم که قضای تو جز به خیر و نیکی روان نگشته است.ای خداوند، سپاس مرا به درگاهت بر آنچه مرا نداده ای افزون تر نمای از سپاس من به درگاهت بر آنچه مرا عطا کرده ای.

ای خداوند، مرا در امان دار از اینکه به درویشی گمان فرومایگی برم یا به توانگری گمان فضل و شرف. زیرا شریف کسی است که فرمانبرداری تو شرافتش بخشیده باشد و عزیز کسی است که از پرستش تو عزت یافته باشد.

پس بر محمد و خاندان او درود بفرست و ما را از خواسته ای بهره مند گردان که پایان نپذیرد و به عزتی یاری ده که زوال نگیرد و ما رابه آن ملک ابدی روانه فرمای، که تو آن خدای یکتایی هستی که به کس نیازت نیست، فرزندی نیاورده ای و فرزند کس نبوده ای و تو را هیچ همتا و همسری نیست.

الدعا السادس و الثالثون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا نَظَرَ إِلَى السَّحَابِ وَ الْبَرْقِ وَ سَمِعَ صَوْتَ الرَّعدِ)
اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِينَ أَيَّاتِكَ، وَ هَذِينَ عَوْنَانِ مِنْ أَعْوَانِكَ، يَبْتَدِرُانِ طَاعَتَكَ بِرَحْمَةٍ نَافِعَةٍ أَوْ نَقْمَةٍ ضَارَّةٍ، فَلَا
تُمْطِرُنَا بِهِمَا مَطْرَ السَّوْءِ، وَ لَا تُلْسِنَا بِهِمَا لِبَاسَ الْبَلَاءِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَنْزِلْ عَلَيْنَا نَفْعَ هَذِهِ
السَّحَابَيْنِ وَ بَرَكَتَهُمَا، وَ اصْرُفْ عَنَّا أَذَاهَا وَ مَضَرَّتَهُمَا، وَ لَا تُصْبِنَا فِيهَا بِأَفَةٍ، وَ لَا تُرْسِلْ عَلَى مَعَايِشِنَا عَاهَةً، اللَّهُمَّ وَإِنَّ
كُنْتَ بَعْثَتَهَا نَقْمَةً وَ أَرْسَلْتَهَا سَخْطَةً فَإِنَّا نَسْتَجِيرُكَ مِنْ عَغْسِبِكَ، وَ نَبْتَهِلُ إِلَيْكَ فِي سُؤَالِ عَفْوِكَ، فَمِلْ بِالْغَضَبِ
إِلَى الْمُشْرِكِينَ، وَ أَدِرْ رَحْيَ نَقْمَتِكَ عَلَى الْمُلْحِدِينَ، اللَّهُمَّ أَدْهِبْ مَحْلُّ بَلَادِنَا بِسُقْيَاكَ، وَ أَخْرِجْ وَحْرَ صُدُورِنَا
بِرِزْقِكَ، وَ لَا تَشْغُلَنَا عَنْكَ بِغَيْرِكَ، وَ لَا تَقْطَعْ عَنْ كَافِتِنَا مَادَّةَ بِرْكَ، فَإِنَّ الْغَنِيَّ مِنْ أَغْنِيَّتَهُ، وَ إِنَّ السَّالِمَ مِنْ وَقِيتَ
مَا عِنْدَ أَحَدٍ دُونَكَ دِفاعً، وَ لَا يَأْخُدِ عَنْ سَطْوَتِكَ امْتِنَاعً، تَحْكُمُ بِمَا شِئْتَ عَلَى مَنْ شِئْتَ، وَ تَقْضِي بِمَا أَرْدَتَ
فِيمَنْ أَرْدَتَ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا وَقَيْتَنَا مِنَ الْبَلَاءِ، وَ لَكَ الشُّكْرُ عَلَى مَا خَوْلَتَنَا مِنَ النَّعْمَاءِ، حَمْدًا يُخْلُفُ حَمْدَ
الْحَامِدِينَ وَرَاءَهُ، حَمْدًا يَمْلأُ أَرْضَهُ وَ سَمَاءَهُ^{۷)} إِنَّكَ الْمَنَانُ بِجَسِيمِ الْمِنَ، الْوَهَابُ لِعَظِيمِ النَّعْمَ، الْقَابِلُ يَسِيرَ
الْحَمْدِ، الشَّاكِرُ قَلِيلُ الشُّكْرِ، الْمُحْسِنُ الْمُجْمِلُ دُو الطَّوْلِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، إِلَيْكَ الْمَصِيرُ.

نیایش سی و ششم

دعای آن حضرت است به هنگامی که به ابر و برق می نگریست یا آواز رعد می شنید.

بار خدایا، این دو، دو نشانه از نشانه های تو و دو کارگزار از کارگزاران تواند، که به فرمانبرداری تو می شتابند، آنگاه
که بخواهی رحمت سودمند خود را فرستی یا عقوبت و عذاب زیانبار خویش را.

ای خداوند، به آن دو، باران عذاب بر ما مبار و جامه محنت و بلا بر مامپوشان.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و سود و برکت این ابرها را بر ما بباران و آزار و زیانشان از ما دور
گردان و به آفت آن گرفتارمساز و برگ معیشت ما دچار بلا مگردان.

ای خداوند، اگر این ابر برانگیخته ای که ما را بدان عذاب کنی، یا لاز سر خشم و سخط فرستاده ای، از خشم و
سخط تو به تو پناه می آوریم و به درگاهت زاری می کنیم مگر عفو را به ما ارزانی داری. ای خداوند، خشم و
سخط خویش بر سر مشرکان بگمار و آسیاب انتقامت را بر سر ملحدان به چرخش آر.

ای خداوند،باران بفرست و خشکی از زمینهای تشنه ما بیر و به رزقی که ما را ارزانی می داری وسوسه و اضطراب از دل ما بزدای و ما را از خود به دیگری مشغول مدار.ماده فضل و کرم خویش از ما همگان منقطع مفرمای،که غنی کسی است که توash غنی گردانیده باشی و تندرست کسی است که توash از بلا نگه داری.کس در برابر تو دفاع نتواند و کس در برابر سطوت تو پناهی نیابد.بر هر کس به هر چه خواهی حکم کنی و بر هر کس به هر چه خواهی قضا رانی.

حمد باد تو را که ما را از بلا در امان داشته ای.سپاس تو را که نعم خودبه ما عطا فرمودی.حمدی که حمد دیگر حمد گویان را واپس گذارد،حمدی که زمین و آسمانها را بینبارد.

توبی که انعامت،نعمتهای بزرگ است.توبی که بخشاپیشت،بخششهای سترگ است.ستایشی اندک را پذیرنده ای و سپاسی ناچیزرا سپاسگوی.احسان کننده ای،نیکی رساننده ای،صاحب نعمتی،هیچ خدایی جز تو نیست و سرانجام همگان به سوی توست.

الدعاء السابع و الثالثون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا اعْتَرَفَ بِالتَّقْصِيرِ عَنْ تَأْدِيهِ الشُّكْرِ)
اللَّهُمَّ إِنَّ أَحَدًا لَا يَبْلُغُ مِنْ شُكْرِكَ غَايَةً إِلَى حَصْلَ عَلَيْهِ مِنْ إِحْسَانِكَ مَا يُلْزِمُهُ شُكْرًا وَ لَا يَبْلُغُ مَبْلَغاً مِنْ طَاعَتِكَ وَ
إِنْ اجْتَهَدَ إِلَّا كَانَ مُقْصِرًا دُونَ اسْتِحْقَاقِكَ بِفَضْلِكَ فَأَشْكُرُ عِبَادَكَ عَاجِزٌ عَنْ شُكْرِكَ، وَ أَعْبُدُهُمْ مُقْصِرُ عَنْ
طَاعَتِكَ لَا يَجِدُ لَأَحَدَ أَنْ تَغْفِرَ لَهُ بِاسْتِحْقَاقِهِ، وَ لَا أَنْ تَرْضَى عَنْهُ بِاسْتِيجَابَهِ فَمَنْ غَفَرْتَ لَهُ فَبَطَّلْكَ، وَ مَنْ
رَضَيْتَ عَنْهُ فَبِفَضْلِكَ تَشْكُرُ يَسِيرًا مَا شَكَرْتَهُ، وَ تُثِيبُ عَلَى قَلِيلٍ مَا تُطَاعُ فِيهِ حَتَّى كَانَ شُكْرُ عِبَادَكَ الَّذِي
أَوْجَبْتَ عَلَيْهِ ثَوَابَهُمْ وَ أَعْظَمْتَ عَنْهُ جَزَاءَهُمْ أَمْرُ مَلَكُوكُوا اسْتِطَاعَةُ الْأَمْتَانَعُ مِنْهُ دُونَكَ فَكَافَيْتُهُمْ، أَوْ لَمْ يَكُنْ سَبَبُهُ
بِيَدِكَ فَجَازَتِهِمْ بَلْ مَلَكْتَ يَا إِلَهِي أَمْرَهُمْ قَبْلَ أَنْ يُفِيضُوا فِي
طَاعَتِكَ، وَ ذَلِكَ أَنَّ سُنْتَكَ الْأَفْضَالُ، وَ عَادَتِكَ الْأَخْسَانُ، وَ سَبِيلِكَ الْعَفْوُ (٨) فَكُلُّ الْبَرِيَّةِ مُعْتَرِفٌ بِإِنَّكَ غَيْرُ ظَالِمٍ
لِمَنْ عَاقَبْتَ، وَ شَاهِدَهُ بِإِنَّكَ مُتَفَضِّلٌ عَلَى مَنْ عَاقَيْتَ، وَ كُلُّ مُقْرٌ عَلَى نَفْسِهِ بِالتَّقْصِيرِ عَمَّا اسْتَوْجَبْتَ فَلَوْلَا أَنَّ
الشَّيْطَانَ يَخْتَدِعُهُمْ عَنْ طَاعَتِكَ مَا عَصَاكَ عَاصِ، وَ لَوْلَا أَنَّهُ صَوْرَ لَهُمُ الْبَاطِلَ فِي مِثَالِ الْحَقِّ مَا ضَلَّ عَنْ
طَرِيقِكَ ضَالٌ فَسُبْحَانَكَ مَا أَبَيْنَ كَرْمَكَ فِي مُعَالَمَةِ مَنْ أَطَاعَكَ أَوْ عَصَاكَ تَشْكُرُ لِلْمُطْبِعِ مَا أَنْتَ تَوَلَّتُهُ لَهُ، وَ
تُمْلِي لِلْعَاصِي فِيمَا تَمْلِكُ مُعَاجِلَتُهُ فِيهِ. أَعْطَيْتَ كُلًا مِنْهُمَا مَا لَمْ يَجِدْ لَهُ، وَ تَفَضَّلتَ عَلَى كُلِّ مِنْهُمَا بِمَا يَقْصُرُ
عَمَلُهُ عَنْهُ. وَ لَوْ كَافَاتِ الْمُطْبِعَ عَلَى مَا أَنْتَ تَوَلَّتُهُ لَأَوْشَكَ أَنْ يَفْقَدِ ثَوَابَكَ، وَ أَنْ تَزُولَ عَنْهُ نِعْمَتُكَ، وَ لَكِنَّكَ
بِكَرْمِكَ جَازِيَّةُ عَلَى الْمُدَّةِ الْفَانِيَةِ بِالْمُدَّةِ الطَّوِيلَةِ الْخَالِدَةِ، وَ عَلَى الْغَایِيَةِ الْقَرِيبَةِ الْزَّائِلَةِ بِالْغَایِيَةِ الْمَدِيدَةِ
الْبَاقِيَةِ. ثُمَّ لَمْ تَسْمُمُ الْقِصَاصَ فِيمَا أَكَلَ مِنْ رِزْقِكَ الَّذِي يَقُوَّى بِهِ عَلَى طَاعَتِكَ، وَ لَمْ تَحْمِلْهُ عَلَى الْمُنَاقَشَاتِ فِي
الْآلَالَاتِ الَّتِي تَسَبِّبُ بِاسْتِعْمَالِهَا إِلَى مَغْفِرَتِكَ، وَ لَوْ فَعَلْتَ ذَلِكَ بِهِ لَذَهَبَ بِجَمِيعِ مَا كَدَحَ لَهُ وَ جُمِلَهُ مَا سَعَى فِيهِ
جَزَاءً لِلصُّغْرَى مِنْ أَيَادِيكَ وَ مِنْنِكَ، وَ لَبِقَى رَهِينًا بَيْنَ يَدِيْكَ بِسَائِرِ نِعْمَكَ، فَمَتَى كَانَ يَسْتَحِقُ شَيْئًا مِنْ ثَوَابِكَ
لَا مَتَى هَذَا يَا إِلَهِي حَالٌ مَنْ أَطَاعَكَ، وَ سَبِيلٌ مَنْ تَعَدَّ لَكَ، فَأَمَّا الْعَاصِي أَمْرَكَ وَ الْمُوَاقِعُ نَهْيَكَ فَلَمْ تُعَاجِلْهُ
بِنِقَمَتِكَ لِكَيْ يَسْتَبْدِلَ بِحَالِهِ فِي مَعْصِيَتِكَ حَالَ الْإِنَابَةِ إِلَى طَاعَتِكَ، وَ لَقَدْ كَانَ يَسْتَحِقُ فِي أَوَّلِ مَا هَمَّ
بِعِصْيَانِكَ كُلَّ مَا أَعْدَدْتَ لِجَمِيعِ خَلْقِكَ مِنْ عُقوَبَتِكَ. فَجَمِيعُ مَا أَخْرَتَ عَنْهُ مِنَ الْعَذَابِ وَ أَبْطَأْتَ بِهِ عَلَيْهِ مِنْ
سَطُوطَاتِ النَّقْمَةِ وَ الْعِقَابِ تَرْكُ مِنْ حَقِّكَ، وَ رَضِيَ بِدُونِ وَاجِبِكَ (١٦) فَمَنْ أَكْرَمْ يَا إِلَهِي مِنْكَ، وَ مَنْ أَشْقَى مِنْ
هَلْكَ عَلَيْكَ لَا مَنْ قَتَبَارَكْتَ أَنْ تُوصَفَ إِلَّا بِالْإِحْسَانِ، وَ كَرُمْتَ أَنْ يُخَافَ مِنْكَ إِلَّا الْعَدْلُ، لَا يُخْشَى جَوْرُكَ عَلَى
مَنْ عَصَاكَ، وَ لَا يُخَافُ إِغْفَالُكَ ثَوَابَ مَنْ أَرْضَاكَ، فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ هَبْ لِي أَمْلَى، وَ زِدْنِي مِنْ هُدَاكَ
مَا أَصِلُ بِهِ إِلَى التَّوْفِيقِ فِي عَمَلِي، إِنَّكَ مَنَانٌ كَرِيمٌ.

نيايش سی و هفتہم

دعای آن حضرت است در اعتراف به تقسیر در ادائی شکر.

بار خدایا، کس هنوز سپاس نعمت را چنان که باید به جای نیاورده که نعمت دیگر ش ارزانی داری و شکری دیگر ش واجب گردانی.

بار خدایا، بنده تو، هر چه در طاعت تو گوشد به جایی نرسد واز طاعت تو، آن سان که در خور فضل توست، قاصر آید.

بار خدایا، شکر گزارترین بندگان تو از سپاس تو عاجزاند و عبادت کننده ترین عابدان تو در عبادت خویش قاصر.

هیچ کس مستحق آن نیست که تواش بیامرزی و آمرزش تو به پاس شایستگی او باشد، و هیچ کس مستحق آن نیست که تو از او خشنودباشی و بحق سزاوار این خشنودی تو بود. پس هر که را آمرزیده ای ازانعام توست و از هر که خشنود گشته ای از فضل و احسان تو.

بار خدایا، در برابر اندک سپاسی جزای فراوان دهی و در برابر اندک طاعتی ثواب بسیار، چنان که گویی شکر گزاری بندگانتبا آنکه در برابر آن برایشان ثوابی مقرر داشته ای و اجری عظیم داده ای چیزی است که آنان را در برابر تو یارای سر بر تافتن از آن بوده است که پاداششان می دهی، یا آنکه خود سبب آن نبوده ای که اکنون جز ایشان عطا می فرمایی! انه چنین استای خداوند منکه زمام کار بندگان تو به دست تو بوده پیش از آنکه توان عبادتشان باشد و ثواب ایشان رامهایا کرده ای پیش از آنکه به اطاعت روی آرند. زیرا شیوه توبخشنده است و خوی تو نیکوکاری است و راه و آیین توبخشانیدگی.

بار خدایا، همه آفریدگان معتبرفند که هر که را عقوبت کنی بر او ستم نکرده ای و همکان بر این گواهند که هر که را از عذاب رهایی بخشی در حق او احسان کرده ای و همه اقرار می کنند که حق عبادت و شکر تورا آن چنان که در خور آن هستی به جای نیاورده اند.

بار خدایا، اگر آدمیان را شیطان نفریفته و از طاعت تو باز نداشته بود، هیچ گنهکاری جامه جان به گناه نمی آلود و اگر باطل را در چهره حق جلوه نمی داد، هیچ گمگشته ای راه تو گم نمی کرد.

خداوندا، منزهی تو، و که چه آشکار است نشان کرم تو در معامله با آن که اطاعت کند یا معصیت ورزد: فرمانبردار را پاداش نیکو می دهی و حال آنکه تو خود توان فرمانبرداری اش داده ای و کیفر گناهکار را

با آنکه در موآخذتش قدرت داری به تأخیر می افکنی.هر دو را چیزی عنایت می کنی که نه سزاوار آن بوده اند و اعمالشان از احسانی که در حقشان روا می داری قاصر است.

بار خدایا،اگر آن را که فرمانبردار توست،به مقتضای عملشکه تو خود بر آنش گماشته ای-پاداش می دادی،بیم آن بود که ثواب تو ازدست بدهد و نعمتی که عنایتش داشته ای زایل گردد.ولی تو به کرم خود،در برابر اندک زمانی عبادت در این دنیای فانی،پاداشی طولانی و جاویدان می دهی و در برابر اعمالی زود گذر ثوابی بی پایان و بی زوال عطا می فرمایی.فراتر از این،از بنده خود که از روزی تو خورده است و هم بدان توان طاعتمند بود عوض مطالبه نکرده ای .برای رسیدن به آمرزش تو ابزاری به کار داشته که تو برسر آن بر او تنگ نگرفته ای.

بار خدایا،اگر نه چنین کرده بودی،بنده تو همه آنچه را به رنج فراهم کرده و به کوشش فرا چنگ آورده بود در برابر کمترین انعام و احسانت از دست می داد و خود در گرو دیگر نعمتهاایت در نزد تو باقی می ماند.پس در این حال چه وقت مستحق چیزی از ثواب تو می بود؟هیچ گاه .

ای خدای من،این حال کسی است که تو را فرمان برد و راه کسی است که تو را عبادت کرده باشد.اما در کیفر آن کس که در امر توعصیان ورزیده و مرتکب مناهی شده،تعجیل نکردی،باشد که از معصیت تو دست بردارد و به طاعت تو باز گردد،حال آنکه در همان نخستین گناه مستحق همه عقوبتهایی بود که برای همه آفریدگانت مهیا داشته ای.

بار خدایا،اگر کیفر گناهان را به تأخیر افکنده ای و در خشم و انتقام و عقاب درنگ کرده ای چشم پوشی توست از حق تو و خشنودی توست،بی آنکه چنین خشنودی بر تو لازم آمده باشد.

پس ای خداوند،چه کسی از تو کریم تر است؟چه کسی شقی تراست از آن شوربخت که پای در راه خلاف رضای تو نهد و خود را به هلاکت رساند.نه،هیچ کس.بار خدایا،تو فراتر از آن هستی که جز به احسان و صفت کنند و کریم تر از آن هستی که جز به سبب دادگری،از تو بیمناک شوند .از جور تو بر کسی که عصیان می کند حیفی نیست و کسی که به راه رضای تو می رود از آن بیم ندارد که در پاداش او غفلت ورزی.پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و آنچه مرا آرزوست بر من ارزانی دار و بر هدایت من بیفزای تا توفیق عملم نصیب گردد.انک منان کریم.

الدعا الثامن و الثالثون

(وَ كَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الاعْتِذَارِ مِنْ تَبَعَاتِ الْعِبَادِ وَ مِنَ التَّقْصِيرِ فِي حُقُوقِهِمْ وَ فِي فَكَاكِ رَقْبَتِهِ مِنَ النَّارِ)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعْتَذُرُ إِلَيْكَ مِنْ مَظْلُومٍ ظُلِمَ بِحَضْرَتِي فَلَمْ أَنْصُرُهُ، وَ مِنْ مُسْيٍ إِعْتَذَرَ إِلَى فَلَمْ أَعْذِرُهُ، وَ مِنْ ذِي فَاقَةِ سَالَنِي فَلَمْ أُوْثِرُهُ، وَ مِنْ حَقِّ ذِي حَقٍّ لَزَمَنِي لِمُؤْمِنٍ فَلَمْ أُوْفِرُهُ، وَ مِنْ عَيْبِ مُؤْمِنٍ ظَاهِرٍ لِي فَلَمْ أَسْتُرُهُ، وَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ عَرَضَ لِي فَلَمْ أَهْجُرُهُ. أَعْتَذُرُ إِلَيْكَ يَا إِلَهِي مِنْهُنَّ وَ مِنْ نَظَائِرِهِنَّ اعْتَذَارًا نَدَامَةً يَكُونُ وَاعْظَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَ مِنْ أَشْبَاهِهِنَّ. فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْ نَدَامَتِي عَلَى مَا وَقَعَتْ فِيهِ مِنَ الْزَّلَاتِ، وَ عَزْمِي عَلَى تَرْكِ مَا يَعْرِضُ لِي مِنَ السَّيِّئَاتِ، تَوْبَةً تُوجِبُ لِي مَحِبَّتِكَ، يَا مُحِبَّ التَّوَابِينَ.

نیايش سی و هشتم

دعای آن حضرت است در پوزش خواستن از تقصیر در ادائی حقوق مردم.

بار خدایا، از درگاه تو پوزش می طلبم: اگر در محضر من بر ستمدیده ای ستمی رفته و من به یاری او بر نخاسته باشم، اگر کسی در حق من نیکی کرده و من سپاسش نگفته باشم، اگر خطا کاری از من عذری خواسته و من عذرش نپذیرفته باشم، اگر بینوایی از من چیزی طلبیده و من بر او ایثار نکرده باشم، اگر مؤمنی را بر من حقی بوده و من به تمامی ادایش نکرده باشم، اگر بر عیب مؤمنی آگاه شده ام و آن رانپوشیده باشم، اگر با گناهی رویارویی شده ام و از آن دوری نگزیده باشم.

ای خدای من، از این خطاها و همانند این خطاها، همراه با پشیمانی، از تو عذر می خواهم. تا چون بار دیگر چنان خطاهایی پیش آید، مرا واعظی باشد.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و پشیمانی مرا در آن لغزشها که مرتکب شده ام و عزم مرا بر ترک گناهانی که بر من روی می آورند، توبه من قرار ده، توبه ای که دوستی تو را سبب شود. ای خدایی که توبه کنندگان را دوست می داری.

الدعاء التاسع والثلاثون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي طَلَبِ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ)
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاكْسِرْ شَهْوَتِي عَنْ كُلِّ مَحْرَمٍ، وَامْنَعْنِي عَنْ أَذْيَى كُلِّ
مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةً، وَمُسْلِمٍ وَمُسْلِمَةً. اللَّهُمَّ وَأَيْمًا عَبْدُ نَالَ مِنِّي مَا حَظَرْتَ عَلَيْهِ،
فَمَضَى بِظُلْلَاتِي مَيَّتًا، أَوْ حَصَلَتْ لِي قِبَلَهُ حَيَاً فَاغْفِرْ لَهُ مَا لَلَّمْ يَهِ مِنِّي، وَلَا تَقْفَهُ عَلَى
مَا ارْتَكَبَ فِي، وَلَا تَكْشِفْهُ عَمَّا اكْتَسَبَ بِي، وَاجْعَلْ مَا سَمَحْتُ بِهِ مِنَ الْعَفْوِ عَنْهُمْ، وَتَبَرَّعْتُ بِهِ مِنَ الصَّدَقَةِ
عَلَيْهِمْ أَزْكَى صَدَقَاتِ الْمُتَصَدِّقِينَ، وَأَعْلَى صِلَاتِ الْمُتَقْرِبِينَ وَعَوْضُنِي مِنْ عَفْوِي عَنْهُمْ عَفْوَكَ، وَمِنْ دُعَائِي لَهُمْ
رَحْمَتَكَ حَتَّى يَسْعَدَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنَّا بِفَضْلِكَ، وَيَنْجُو كُلُّ مَنَّا بِمَنْكَ. اللَّهُمَّ وَأَيْمًا عَبْدُ مِنْ عَبِيدِكَ أَدْرَكَهُ مِنِّي
ذَرَكُ، أَوْ مَسَهُ مِنْ نَاحِيَتِي أَذْيَى، أَوْ لَحِقَهُ بِي أَوْ بِسَبِّي ظُلْمٌ فَفُثُّهُ بِحَقِّهِ، أَوْ سَبَقْتُهُ بِمَظْلَمَتِهِ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ
آلِهِ، وَأَرْضِهِ عَنِّي مِنْ وُجْدِكَ، وَأَوْفِهِ حَقَّهُ مِنْ عِنْدِكَ ثُمَّ قِنَى مَا يُوجِبُ لَهُ حُكْمُكَ، وَخَلَصْنِي مِمَّا يَحْكُمُ بِهِ
عَدْلُكَ، فَإِنَّ قُوَّتِي لَا تَسْتَقِلُّ بِنَقْمَتِكَ، وَإِنَّ طَاقِتِي لَا تَتَهَبُّ بِسُخْطِكَ، فَإِنَّكَ إِنْ تُكَافِي بِالْحَقِّ تَهْلِكِنِي، وَإِنَّا
تَغَمَّدِنِي بِرَحْمَتِكَ تُوبَقِنِي. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْهِبُكَ يَا إِلَهِي مَا لَا يُنْقُصُكَ بَذْلُهُ، وَأَسْتَحْمِلُكَ، مَا لَا يَهْظُكَ حَمْلُهُ.
أَسْتَوْهِبُكَ يَا إِلَهِي نَفْسِي الَّتِي لَمْ تَخْلُقْهَا لِتَمْتَعَ بِهَا مِنْ سُوءٍ، أَوْ لَتَطْرَقَ بِهَا إِلَى نَفْعٍ، وَلَكِنْ أَنْشَأْتَهَا إِثْبَاتًا
لِقُدْرَتِكَ عَلَى مُثْلِهَا، وَاحْجَاجًا بِهَا عَلَى شَكْلِهَا. وَأَسْتَحْمِلُكَ مِنْ دُنْوِي مَا قَدْ بَهْظَنِي حَمْلُهُ، وَأَسْتَعِينُ بِكَ عَلَى
مَا قَدْ فَدَحَنِي ثُقلُهُ. فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَهَبْ لِنَفْسِي عَلَى ظُلْمِهَا نَفْسِي، وَوَكِلْ رَحْمَتَكَ بِالْحِتْمَالِ إِصْرِي،
فَكِمْ قَدْ لَحِقَتْ رَحْمَتُكَ بِالْمُسِيَّبِينَ، وَكِمْ قَدْ شَمَلَ عَفْوُكَ الظَّالِمِينَ. فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْنِي أُسْوَةً مِنْ
قَدْ أَنْهَضْتَهُ بِتَجَاؤِزِكَ عَنْ مَصَارِعِ الْخَاطِئِينَ، وَخَلَصْتَهُ بِتَوْفِيقِكَ مِنْ وَرَطَاتِ الْمُجْرِمِينَ، فَاصْبِحْ طَلِيقَ عَفْوَكَ مِنْ
إِسَارِ سُخْطِكَ، وَعَيْقِ صُنُعَكَ مِنْ وَنَاقِ عَدْلِكَ. إِنَّكَ إِنْ تَفْعَلْ ذَلِكَ يَا إِلَهِي تَفْعَلْهُ بِمَنْ لَا يَجْحُدُ اسْتِحْقَاقَ
عَقْوَبَتِكَ، وَلَا يُبَرِّئُ نَفْسَهُ مِنْ اسْتِيْجَابَ نَقْمَتِكَ تَفْعَلْ ذَلِكَ يَا إِلَهِي بِمَنْ خَوْفُهُ مِنْكَ أَكْثَرُ مِنْ طَمَعَهُ فِيْكَ، وَ
بِمَنْ يَأْسُهُ مِنَ النَّجَاةِ أَوْ كَدَ مِنْ رَجَائِهِ لِلْخَالِصِ، لَا أَنْ يَكُونَ يَأْسُهُ قُنُوتًا، أَوْ أَنْ يَكُونَ طَمَعُهُ اغْتِرَارًا، بَلْ لِقَلْهِ
حَسَنَاتِهِ بَيْنَ سَيِّاتِهِ، وَضَعَفْ حُجَّجِهِ فِي جَمِيعِ تَبَعَاتِهِ فَأَمَّا أَنْتَ يَا إِلَهِي فَاهْلُ أَنْ لَا يَغْتَرِ بِكَ الصَّدِيقُونَ، وَلَا
يَيْأَسَ مِنْكَ الْمُجْرِمُونَ، لِأَنَّكَ الرَّبُّ الْعَظِيمُ الَّذِي لَا يَمْنَعُ أَحَدًا فَضْلَهُ، وَلَا يَسْتَقْصِي مِنْ أَحَدٍ حَقَّهُ. تَعَالَى ذِكْرُكَ
عَنِ الْمَذْكُورِينَ، وَتَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ عَنِ الْمَنْسُوبِينَ، وَفَشَّتْ نِعْمَتُكَ فِي جَمِيعِ الْمَخْلُوقِينَ، فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى
ذَلِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

نياشن سی و نهم

دعای آن حضرت است در طلب عفو و رحمت.

بار خدایا، بر محمد و خاندان او درود بفرست و سورت شهوت مراچون به حرام نزدیک می‌شوم بشکن و چنان کن که آزمند ارتکاب هیچ گناهی نشوم. بار خدایا مرا از آزدن هر مرد و زن مؤمن و هر مرد و زن مسلمان بازدار.

بار خدایا، هر بنده ای که درباره من مرتکب عملی شده که تو آن رانهی کرده ای، یا در آنچه تو منع فرموده ای پرده حرمت من دریده، و اینک که حق مرا ضایع کرده در گذشته، یا هنوز زنده است و حقی از من برگردان اوست، او را در این ستمی که بر من روا داشته و اکنون گریبانگیر اوست بیامرز، و در حقی که از من تباہ کرده عفو نمای.

بار خدایا، اگر در حق من خلافی به جای آورده است، او را سرزنش مکن. اگر به سبب آزار من گناهی بر اوست، او را رسوا مساز. ای خداوند، این عفو و گذشت مرا و این صدقه ای را که به آنان ارزانی داشته ام پاک ترین صدقه بخشندگان و برتر از هر صله و عطیه ای قرار ده که برای تقرب جستن به تو ارزانی شده است.

آن سان که من از آنان در گذشته ام، تو نیز از من در گذر و آن سان که من در حق آنان دعای خیر کرده ام تو نیز رحمت خود از من دریغ مدار، تاهم من و هم ایشان به برکت فضل و احسان تو به سعادت رسیم و رهایی یابیم.

بار خدایا، هر بندگان که از من به او آسیبی رسیده یا ازمن آزاری دیده یا به سبب من ستمی بر او شده و من حقش را ضایع کرده ام یا مانع دادخواهی او شده ام، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و به بزرگواری و بخشندگی خویش از من خشنودش گردان و از خزانه کرمت حقش ادا فرما. آنگاه مرا از کیفری که به موجب حکم تومستوجب آنم در امان آر و از عقوبی که به مقتضای عدل توست رهایی بخشم، زیرا که مرا نیروی تحمل خشم و انتقام تو نیست و تاب و توان من غصب تو را بر نمی تابد، که اگر به مقتضای استحقاق من جزایم دهی هلاکم ساخته ای و اگر جامه رحمت خود بر من نپوشانی تباهم کرده ای.

ای خداوند من، از تو چیزی را می‌طلبم که عطای آن از تو هیچ نکاهد و برگرفتن باری را در خواست می‌کنم که بر تو گران نمی‌آید. از تو می‌طلبم بخشايش نفسم را، نفسی که او را نیافریدی تا از خود، زیانی را دور سازی یا به سودی دست یابی، بلکه او را آفریده ای تا قدرت خویش در آفرینش چنان چیزها به اثبات رسانی و آن را دلیل توانایی خود بر خلقت همانندان آن قرار دهی.

بار خدایا، از تو می‌خواهم که بار گناه من برگیری، که سخت گرانبارم ساخته. از تو در تحمل بار گرانی که از پایم درآورده است یاری می‌جویم. پس بر محمد و خاندان او درود بفرست و مرا که بر خود ستم کرده ام عفو کن و

رحمت خود بر گمار تا سبکبارم سازد. چه بسا رحمت تو گنهکاران را رسد و چه بسا ستمکاران که مشمول عفو تو گردند. پس بر محمد و خاندان او درود بفرست و مرا سر دسته کسانی قرار ده که از گناهانشان گذشته ای و از گodalی که خطاکاران در آن سرنگون شوند بیرون آورده ای و به توفيق خود از ورطه هلاکت مجرمان خلاصی داده ای، تا آزاد کرده عفو تو از بند اسارت سخط تو گشتند و رهایی یافته احسان تو از زندان عدالت تو شدند. ای خدای من، اگر با من چنین کنی، این لطف و رحمت در حق کسی کرده ای که خود منکر آن نیست که مستحق عقوبت توست، و خویشن مبرا نمی داند که سزاوار خشم توست.

ای خدای من، اگر با من چنین کنی، این لطف و رحمت در حق کسی است که بیمش از تو از آزمندیش در رحمت تو بیش است و نومیدش از رهایی، استوارتر از امیدش به رهایی است. نه چنان است که نومیدیش، نومیدی از رحمت تو باشد، یا امیدش از آن روست که می خواهد خودرا به رحمت تو بفریبد، بلکه به سبب قلت حسنات اوست در برابر کثرت سیئاتش و ضعف حجت اوست در دادگاه داوری تو. اما تو ای خدای من، شایسته ای که صدیقان به رحمت تو مغدور نشوند و مجرمان از رحمت تو نومید نگردند، که تو آن پروردگار بزرگ هستی که فضل خوداز کسی باز نداری و در گرفتن حق خود از دیگران سخت نگیری.

یاد تو از هر چه در یاد آید، برتر است و نام تو مقدس تر از آن است که مردمان بر خود نهند. نعمت تو در میان همه آفریدگانت پراکنده است.

فلک الحمد على ذلك يا رب العالمين.

الدعا الاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا نَعَى إِلَيْهِ مَيِّتًا، أَوْ ذَكَرَ الْمَوْتَ)
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَكْفُنا طُولَ الْأَمْلَى، وَقَصْرُهُ عَنَّا بِصِدْقِ الْعَمَلِ حَتَّى لَا نُؤْمِنَ اسْتِتِمَامَ سَاعَةً بَعْدَ
سَاعَةَ، وَلَا اسْتِيَفَاءَ يَوْمٍ بَعْدَ يَوْمٍ، وَلَا اتَّصَالَ نَفْسٍ بِنَفْسٍ، وَلَا لُحُوقَ قَدَمٍ بِقَدَمٍ وَسَلَمَنَا مِنْ غُرُورِهِ، وَآمِنَا مِنْ
شُرُورِهِ، وَانْصِبِ الْمَوْتَ يَيْنَ أَيْدِينَا نَصْبًا، وَلَا تَجْعَلْ ذِكْرَنَا لَهُ غَبَّاً وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ صَالِحِ الْأَعْمَالِ عَمَلًا نَسْبِطُ مَعْهُ
الْمَصِيرَ إِلَيْكَ، وَنَخْرُصُ لَهُ عَلَى وَشْكِ الْلَّهَاقِ بِكَ حَتَّى يَكُونَ الْمَوْتُ مَأْنَسًا الَّذِي نَأْسَنَا بِهِ، وَمَأْلَفَنَا الَّذِي
نَشْتَاقُ إِلَيْهِ، وَحَامَتَنَا الَّتِي نُحِبُ الدُّنْيَا مِنْهَا فَإِذَا أَوْرَدْتُهُ عَلَيْنَا وَأَنْزَلْتَهُ بِنَا فَأَسْعَدْنَا بِهِ زَائِرًا، وَآتَنَا بِهِ قَادِمًا، وَلَا
تُشْقِنَا بِضِيَافَتِهِ، وَلَا تُخْزِنَا بِزِيَارَتِهِ، وَاجْعَلْهُ بَابًا مِنْ أَبْوَابِ مَغْفِرَتِكَ، وَمَفْتَاحًا مِنْ مَفَاتِيحِ رَحْمَتِكَ أَمْتَنَا مُهْتَدِينَ
غَيْرَ ضَالِّينَ، طَائِعِينَ غَيْرَ مُسْتَكْرِهِينَ، تَائِيَنَّ غَيْرَ عَاصِيَنَّ وَلَا مُصْرِيَنَّ، يَا ضَامِنَ جَزَاءِ الْمُحْسِنِينَ، وَمُسْتَصْلِحَ
عَمَلِ الْمُفْسِدِينَ.

نیایش چهلم

دعای آن حضرت است هنگامی که خبر مرگ کسی به او می رسانید یا خود مرگ را یاد می کرد.

ای خداوند، بر محمد و خاندان او درود فرست و ما را از آرزوهای دور و دراز در امان دار و به صدق عمل
آرزوهای ما تنگ میدان ساز، آن سان که ما را آرزوی آن نبود که به سر آوریم ساعتی را پس از ساعت دیگر و
به پایان بریم روزی را پس از روز دیگر و بیرونیم نفسی را به نفس دیگر و بر داریم گامی را از پی گام دیگر.

ای خداوند، ما را از فریب سراب آرزوها به سلامت دار و از شر و فساد آن ایمنی بخش و مرگ را در برابر ما بدار
و روزی مباد که از یادمرگ غافل باشیم.

ای خداوند، در این جهان، آن چنان از عمل صالح بر خوردارمان فرمای که وعده دیدار تو را با همه نزدیکی اش
دیر شماریم و آتش اشتیاق ما در پیوستن به تو در دل زبانه کشد، آن سان که مرگ سرای انس ما شود که بدان
دل بربندیم و آشیانه الفت ما که به سوی آن پر بگشاییم و خویشاوند ما که نزدیک شدن به او را دوست
بداریم.

چون مرگ را بر سر ما آوری و بر ما فرود آری،ما را به چنان مهمانی نیکبخت گردان.و چون بیامد،آرامش جان ما بدو قرار ده.مهمان ما راسبب شوربختی ما مگردان و از دیدار او ما را به خواری میفکن.او رادری از درهای آمرزش و کلیدی از کلیدهای رحمت خویش قرار ده.

ای خداوندی که جزای نیکوکاران را بر عهده گرفته ای،ای خداوندی که عمل مفسدان را به صلاح می آوری،ما را در زمرة هدایت یافتگان بمیران،نه گمراهان.چنان کن که مرگ را به پیش باز رویم،نه ناپسندش شمریم.چنان کن که در شمار ثابتان باشیم،نه در شمار عاصیان و نه در شمار اصرار کنندگان بر گناه.

الدعا الحادى والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي طَلَبِ السُّتْرِ وَالْوِقَايَةِ)
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَفْرِشْنِي مِهَادًا كَرَامَتِكَ، وَأَحْلِنِي بُحْبُوحَةَ جَنَّتِكَ، وَلَا
تَسْمُنِي بِالرَّدِّ عَنْكَ، وَلَا تَحْرِمْنِي بِالْخَيْبَةِ مِنْكَ، وَلَا تُقَاصِنِي بِمَا اجْتَرَحْتُ وَلَا تُنَاقِشْنِي بِمَا اكْتَسَبْتُ، وَلَا تُبَرِّزْ
مَكْتُومِي، وَلَا تَكْسِفْ مَسْتُورِي، وَلَا تَحْمِلْ عَلَى مِيزَانِ الْإِنْصَافِ عَمَلِي، وَلَا تُعْلِنْ عَلَى عُيُونِ الْمُلَلِ خَبَرِي أَخْفِ
عَنْهُمْ مَا يَكُونُ نَشَرُهُ عَلَى عَارًا، وَاطْلُ عَنْهُمْ مَا يُلْحِقُنِي عِنْدَكَ شَنَارًا شَرْفُ دَرَجَتِي بِرِضْوَانِكَ، وَأَكْمِلْ كَرَامَتِي
بِغُفرَانِكَ، وَأَنْظِمْنِي فِي أَصْحَابِ الْيَمِينِ، وَوَجْهِنِي فِي مَسَالِكِ الْأَمِينِ، وَاجْعَلْنِي فِي فَوْجِ الْفَاتِرِينَ، وَاعْمُرْ بِي
مَجَالِسَ الصَّالِحِينَ، آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

نیایش چهل و یکم

دعای آن حضرت است در طلب پرده پوشی و نگهداری از گناه.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و فرشهای کرامت خویش برای من بگستران و مرا به آبشخور
رحمت خود در آور و در درون بهشت جای ده و از درگاهت مران که رنجیده شوم و از خود نومیدمگردان که
محروم مانم. به آنچه مرتکب شده ام قصاص مکن. به آنچه کرده ام خرده مگیر. آنچه را نهان داشته ام آشکار
منمای. از آنچه پوشیده داشته ام پرده بر مگیر. اعمال من به ترازوی عدالت مسنجد.

کردارهای پنهانی ام را در برابر مردم فاش مگوی. هر چه را افشاری آن مرا ننگین می سازد از مردم پوشیده
دار. هر چه را سبب رسایی من نزد تو می شود، از ایشان نهان کن. به خشنودی خود مقام و مرتبت من فرا برو به
آمرزش خویش کرامت من به کمال رسان. مرا در زمرة اصحاب اليمين در آور و به راه ايمني یافگان بران. مرا
در شمار رستگاران قرارده. مجالس صالحان را به من آبادانی و رونق بخش. آمين رب العالمين.

الدعاء الثاني والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ خَتْمِ الْقُرْآنِ)

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَعْنَتَنِي عَلَى خَتْمِ كِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَهُ نُورًا، وَجَعَلْتَهُ مُهِيمِنًا عَلَى كُلِّ كِتَابٍ أَنْزَلْتَهُ، وَفَضَّلْتَهُ عَلَى كُلِّ حَدِيثٍ قَصَصَتْهُ، وَفُرِقَانًا فَرَقْتَ بِهِ بَيْنَ حَلَالِكَ وَحَرَامِكَ، وَقُرْآنًا أَعْرَبْتَ بِهِ عَنْ شَرَائِعِ أَحْكَامِكَ وَكِتَابًا فَصَلَّتْهُ لِعِبَادِكَ تَفْصِيلًا، وَوَخِيًّا أَنْزَلْتَهُ عَلَى نَبِيِّكَ مُحَمَّدَ صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ تَنْزِيلًا، وَجَعَلْتَهُ نُورًا نَهَنَدِي مِنْ ظُلُمِ الضَّالَّةِ وَالْجَهَالَةِ بِاتِّباعِهِ، وَشَفَاءً لِمَنْ أَنْصَتَ بِفَهْمِ التَّصْدِيقِ إِلَى اسْتِمَاعِهِ، وَمِيزَانَ قِسْطٍ لَا يَحِيفُ عَنِ الْحَقِّ لِسَانُهُ، وَنُورَ هُدًى لَا يَطْفَأُ عَنِ الشَّاهِدَيْنِ بُرْهَانُهُ، وَعِلْمَ نَجَاهَ لَا يَضُلُّ مِنْ أَمْ قَصْدَ سُنْتَهُ، وَلَا تَنَالُ أَيْدِي الْهَلَكَاتِ مِنْ تَعْلُقٍ بِعِرْوَةِ عِصْمَتِهِ. اللَّهُمَّ فَإِذْ أَفْدَتَنَا الْمَعْوَنَةَ عَلَى تِلَاؤِهِ، وَسَهَلْتَ جَوَاسِيَ السَّيْنَتَا بِحُسْنِ عِبَارَتِهِ، فَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَرْعَاهُ حَقًّا رِعَايَتِهِ، وَيَدِينُ لَكَ بِاعْتِقادِ التَّسْلِيمِ لِمُحْكَمِ آيَاتِهِ، وَيَغْرُغُ إِلَى الْإِقْرَارِ بِمُتَشَابِهِهِ، وَمُوضَحَاتِ بَيْنَاتِهِ.

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَنْزَلْتَهُ عَلَى نَبِيِّكَ مُحَمَّدَ صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مُجْمِلًا، وَالْهَمْتَهُ عِلْمَ عَجَابِهِ مُكَمَّلًا، وَوَرَثْنَا عِلْمَهُ مُفْسَرًا، وَفَضَّلْنَا عَلَى مَنْ جَهَلَ عِلْمَهُ، وَقَوَّيْنَا عَلَيْهِ لِتَرْفَعَنَا فَوْقَ مَنْ لَمْ يُطِقْ حَمْلَهُ. اللَّهُمَّ فَكَمَا جَعَلْتَ قُلُوبَنَا لَهُ حَمْلَهُ، وَعَرَفْنَا بِرَحْمَتِكَ شَرَفَهُ وَفَضْلَهُ، فَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ الْخَطِيبِ بِهِ، وَعَلَى آلِهِ الْخُزَانِ لَهُ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَعْتَرِفُ بِإِنَّهُ مِنْ عِنْدِكَ حَتَّى لَا يُعَارِضَنَا الشَّكُّ فِي تَصْدِيقِهِ، وَلَا يَخْتَلِجَنَا الرَّبِيعُ عَنْ قَصْدِ طَرِيقِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَعْتَصِمُ بِحَبْلِهِ، وَيَأْوِي مِنَ الْمُتَشَابِهَاتِ إِلَى حِرْزِ مَعْقِلِهِ، وَيَسْكُنْ فِي ظِلِّ جَنَاحِهِ، وَيَهْتَدِي بِضَوءِ صَبَابِهِ، وَيَقْتَدِي بِتَبَلِّجِ أَسْفَارِهِ، وَيَسْتَصْبِحُ بِمَصْبَابِهِ، وَلَا يَلْتَمِسُ الْهُدَى فِي غَيْرِهِ. اللَّهُمَّ وَكَمَا نَصَبْتَ بِهِ مُحَمَّدًا عَلَمًا لِلَّدَّالِلَّةِ عَلَيْكَ، وَأَنْهَجْتَ بِالْأَلْهَلِ الْرِّضا إِلَيْكَ، فَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلِ الْقُرْآنَ وَسِيَّلَةً لَنَا إِلَى أَشْرَفِ مَنَازِلِ الْكَرَامَةِ، وَسُلِّمَ نَعْرُجُ فِيهِ إِلَى مَحَلِّ السَّلَامَةِ، وَسَبَّا نُجُزَى بِهِ النَّجَاهَ فِي عَرْصَةِ الْقِيَامَةِ، وَذَرِيَّةَ نَقْدُمُ بِهَا عَلَى نَعِيمِ دَارِ الْمُقَامَةِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاحْتُظِطُ بِالْقُرْآنِ عَنَّا ثُقلُ الْأَوْزَارِ، وَهَبْ لَنَا حُسْنَ شَمَائِلِ الْأَبْرَارِ، وَاقْفُ بِنَا أَثَارَ الَّذِينَ قَامُوا لَكَ بِهِ أَنَاءَ الْلَّيْلِ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ حَتَّى تُطَهِّرَنَا مِنْ كُلِّ دَنَسٍ بِتَطْهِيرِهِ، وَتَقْفُو بِنَا أَثَارَ الَّذِينَ اسْتَضَاعُوا بِنُورِهِ، وَلَمْ يَئِمْهُمُ الْأَمْلَى عَنِ الْعَمَلِ فَيَقْطَعُهُمْ بِخُدُعِ غُرُورِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلِ الْقُرْآنَ لَنَا فِي ظُلُمِ الْلَّيَالِي مُؤْنِسًا، وَمِنْ نَزَعَاتِ الشَّيْطَانِ وَخَطَرَاتِ الْوَسَائِسِ حَارِسًا، وَلَا قَدَامَنَا عَنْ نَقْلِهَا إِلَى الْمُعَاصِي حَابِسًا، وَلَا لَسْتَنَا عَنِ الْخَوْصِ فِي الْبَاطِلِ مِنْ غَيْرِ مَا أَفَهَ مُخْرِسًا، وَلِجَوَارِهِنَا عَنِ اقْتِرَافِ الْأَثَامِ زَاجِرًا، وَلِمَا طَوَتِ الْغَفْلَةَ عَنَّا مِنْ تَصْفُحِ الْإِعْتِباَرِ نَاسِرًا، حَتَّى تُوصِلَ إِلَى قُلُوبِنَا فَهُمْ عَجَابِهِ، وَزَوَاجِرِ أَمْثَالِهِ الَّتِي ضَعَفَتِ الْجِبَالُ الرَّوَاسِيَّ عَلَى صَلَابَتِهَا عَنِ احْتِمَالِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَدِمْ بِالْقُرْآنِ صَلَاحَ ظَاهِرِهِنَا، وَاحْجُبْ بِهِ خَطَرَاتِ الْوَسَائِسِ عَنْ صِحَّةِ ضَمَائِرِهِنَا، وَاغْسِلْ بِهِ دَرَنَ قُلُوبِنَا وَعَلَائِقَ أَوْزَارِهِنَا، وَاجْمَعْ بِهِ مُتَشَرِّسَ أُمُورِنَا، وَأَرُوْ بِهِ فِي مَوْقِفِ الْعَرْضِ عَلَيْكَ ظَمَّاً هَوَاجِرِنَا، وَاَكْسُنَا بِهِ حُلُلَ الْأَمَانِ يَوْمَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ فِي نُشُورِنَا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْبُرْ بِالْقُرْآنِ خَلَتَنَا مِنْ عَدَمِ الْإِمْلَاقِ، وَسُقْ إِلَيْنَا بِهِ رَغْدَ الْعِيشِ وَخَصْبَ سَعَةِ الْأَرْزَاقِ، وَجَنِّبْنَا بِهِ الْضَّرَّائِبَ الْمَدْمُومَةَ وَمَدَانِيَ الْأَخْلَاقِ، وَاعْصِمْنَا بِهِ مِنْ هُوَّةِ الْكُفْرِ وَدَوَاعِي النُّفَاقِ حَتَّى يَكُونَ لَنَا فِي الْقِيَامَةِ إِلَى رِضْوَانِكَ وَجِنَانِكَ قَائِدًا، وَلَنَا فِي الدُّنْيَا عَنْ سُخْطَكَ وَتَعَدِّي

حُدُودِكَ ذَائِدًا، وَلَمَا عَنْدَكَ بِتَحْلِيلِ حَالِهِ وَتَحْرِيمِ حَرَامِهِ شَاهِدًا。اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَهَوْنُ بِالْقُرْآنِ
 عِنْدَ الْمَوْتِ عَلَى أَنفُسِنَا كَرْبَ السَّيَاقِ، وَجَهْدَ الْأَنْيَنِ، وَتَرَادُفَ الْحَشَارِيجِ إِذَا بَلَغَتِ النُّفُوسُ التَّرَاقِيَّةَ، وَقِيلَ مَنْ رَاقِ
 وَتَجَلَّى مَلَكُ الْمَوْتِ لِتَبْصِرَهَا مِنْ حُجْبِ الْغُيُوبِ، وَرَمَاهَا عَنْ قَوْسِ الْمَيَايَا بِإِسْهُمْ وَحْشَةَ الْفَرَاقِ، وَدَافَ لَهَا مِنْ
 دُعَافِ الْمَوْتِ كَأسًا مَسْمُومَةً الْمَذَاقِ، وَدَنَا مِنَّا إِلَى الْآخِرَةِ رَحِيلٌ وَانْطِلاقُ، وَصَارَتِ الْأَعْمَالُ قَلَائِدَ فِي الْأَعْنَاقِ، وَ
 كَانَتِ الْقُبُورُ هِيَ الْمَأْوَى إِلَى مِيقَاتِ يَوْمِ التَّلَاقِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَبَارِكْ لَنَا فِي حُلُولِ دَارِ الْبَلَى، وَ
 طُولِ الْمُقَامَةِ بَيْنَ أَطْبَاقِ الشَّرَى، وَاجْعَلِ الْقُبُورَ بَعْدَ فِرَاقِ الدُّنْيَا خَيْرًا مَنَازِلَنَا، وَافْسَحْ لَنَا بِرَحْمَتِكَ فِي ضِيقِ
 مَلَاحِدِنَا، وَلَا تَفْضَحْنَا فِي حَاضِرِي الْقِيَامَةِ بِمُؤْبِقَاتِ آثَانَا. وَارْحَمْ بِالْقُرْآنِ فِي مَوْقِفِ الْعُرْضِ عَلَيْكَ ذُلُّ مَقَامِنَا، وَ
 ثَبِّتْ بِهِ عِنْدَ اضْطِرَابِ جِسْرِ جَهَنَّمَ يَوْمَ الْمَجَازِ عَلَيْهَا زَلَّ أَقْدَامِنَا، وَنُورُ بِهِ قَبْلَ الْبَعْثِ سُدُّ قُبُورِنَا، وَنَجَّنَا بِهِ مِنْ
 كُلِّ كَرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَشَدَائِدِ أَهْوَالِ يَوْمِ الطَّامَةِ وَبَيْضُ وُجُوهَنَا يَوْمَ تَسْوُدُ وُجُوهُ الظَّلَمَةِ فِي يَوْمِ الْحَسْرَةِ وَ
 النَّدَامَةِ، وَاجْعَلْ لَنَا فِي صُدُورِ الْمُؤْمِنِينَ وُدًّا، وَلَا تَجْعَلِ الْحَيَاةَ عَلَيْنَا نَكَدًا。اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ
 رَسُولِكَ كَمَا بَلَغَ رِسَالَتَكَ، وَصَدِّعْ بِأَمْرِكَ، وَنَصْحَ لِعِبَادِكَ。اللَّهُمَّ اجْعُلْ نَبِيَّنَا صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
 أَقْرَبَ الْبَيْسِينَ مِنْكَ مَجْلِسًا، وَأَمْكَنْهُمْ مِنْكَ شَفَاعَةً، وَأَجْلَهُمْ عِنْدَكَ قَدْرًا، وَأَوْجَهُهُمْ عِنْدَكَ جَاهًا。اللَّهُمَّ صَلِّ
 عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَشَرِفْ بُنْيَانِهِ، وَعَظْمُ بُرْهَانِهِ، وَتَقْلِ شَفَاعَتِهِ، وَقَرْبُ وَسِيلَتِهِ، وَبَيْضُ
 وَجْهِهِ، وَأَتِمَّ نُورَهُ، وَأَرْفَعَ دَرَجَتَهُ وَأَحْيَنَا عَلَى سُتْهِ، وَتَوَفَّنَا عَلَى مُلْتَهِ وَخُذْ بِنَا مِنْهَا جَهَهُ، وَاسْلُكْ بِنَا سَبِيلَهُ، وَ
 اجْعَلْنَا مِنْ أَهْلِ طَاعَتِهِ، وَاحْسِنْنَا فِي زُمْرَتِهِ، وَأُورِدْنَا حَوْضَهُ، وَاسْقَنَا بِكَاسِهِ وَصَلِّ اللَّهُمَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَلَاءَ
 تُبَاعُّهُ بِهَا أَفْضَلَ مَا يَأْمُلُ مِنْ خَيْرِكَ وَفَضْلِكَ وَكَرَامَتِكَ، إِنَّكَ دُوَوَ رَحْمَةً وَاسِعَةً، وَفَضْلٍ كَرِيمٍ。اللَّهُمَّ اجْزِهِ بِمَا
 بَلَغَ مِنْ رِسَالَاتِكَ، وَأَدْئِي مِنْ آيَاتِكَ، وَنَصْحَ لِعِبَادِكَ، وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِكَ، أَفْضَلَ مَا جَزَيْتَ أَحَدًا مِنْ مَلَائِكَتِكَ
 الْمُقْرِبِينَ، وَأَنْبِيَائِكَ الْمُرْسِلِينَ الْمُصْطَفَيْنَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ。

نیایش چهل و دوم

دعای آن حضرت است پس از ختم قرآن.

ای خداوند، تو مرا یاری دادی که کتاب تو را از آغاز تا انجام تلاوت کنم، کتابی که آن را همانند نوری نازل
 کرده ای و بر هر کتاب که زین پیش نازل کرده ای گواهش ساخته ای و بر هر سخن که گفته ای برتریش
 نهاده ای.

فرقانی است که بدو حالات را و حرامت را از هم جدا کرده ای.

قرآنی است که بدو شرایع و احکام خوبیش آشکار ساخته ای. کتابی است که در او برای بندگان هر چیز را واضح
 و روشن بیان کرده ای.

وحیی است که بر پیامبرت محمد صلواتک علیه و آله‌نازل کرده ای.

بار خدایا، قرآن را نوری قرار داده ای که در پرتو آن از تاریکیهای گمراهی و نادانی برهیم، و شفایی برای هر که از سر تصدیق بر آن گوش نهد، و ترازوی عدلی که زبانه اش از حق منحرف نشود، و چراغ هدایتی که فروغ برهانش را خاموشی نیست، و رایت نجاتی که هر که قدم درپی اش نهاد و آیند او پیشه ساخت گمراه نگردد و آن که چنگ در دست آویز عصمتش زد دست هلاکت بدو نرسد.

ای خداوند، همچنان که ما را به تلاوت قرآن یاری دادی و به عبارات نیکویش خشونت از زبان ما بر گرفتی، اینک ما را از کسانی قرار ده که در نگهداشت و حراست او آن سان که در خور اوست سعی می ورزند و باعتقاد به تسلیم در برابر آیات محکماتش، تو را عبادت می کنند و در برابر متشابهات و دلایل واصلحاتش از سر تسلیم اقرار می نمایند.

بار خدایا، تو این قرآن را بی هیچ شرح و تفسیری، بر پیامبرت محمد صلی الله علیه و آله فرستادی و علم به شگفتیهایش را سراسر به او الهام فرمودی، و علم تفسیر آن را به ما به میراث دادی و ما را بر آن کس که از علم قرائش بهره ای نبود بترتی نهادی و ما را به شناخت قرآن توانایی بخشدیدی، تا بر کسانی که یارای حمل آن ندارند شرف و بترتی دهی.

بار خدایا، همچنان که دلهای ما را حاملان قرآن ساختی و به رحمت خود شرف و فضیلت آن به ما شناساندی، بر محمد(ص) که خطیب قرآن است و خاندان او که خازنان علم قرآنند، درود بفرست و ما رادر زمره کسانی قرار ده که از سر صدق معتبرند که قرآن از نزد تو نازل شده، تا هیچ شک و تردید، با یقین ما معارضه نکند و چون قدم به راه راست قرآن نهادیم هیچ چیز ما را در راه نلغزاند.

بار خدایا، بر محمد و خاندان او درود بفرست و ما را در زمره کسانی قرار ده که در ریسمان قرآن چنگ می زند و چون در شناخت حق از باطل و امانند به دژ استوار او پناه می جویند و در سایه گسترده بالهایش می آرمند و در پرتو صبح تابناکش راه خویش می یابند و آن مشعل فروزان را فرا راه خود می دارند و چراغ معرفت خویش از چراغ اومی افروزنده و جز او از کس هدایت نمی آموزند. ای خداوند، همچنان که محمد را قرآن دادی و او را چون علمی بر افراشتی تا راهنمای خلق به سوی تو باشد و به راهنمایی آل محمدراههای خشنودی خویش آشکار ساختی، پس بر محمد و خاندان او درود بفرست و قرآن را برای ما وسیله ای ساز که بدان بر شریف ترین منازل کرامت فرارویم، و نربانی که بدان به جایگاه امن و سلامت عروج کنیم، و سببی که بدان رهایی در عرصه رستاخیز را پاداش یابیم و دست افزاری که بدان از نعیم دار المقام بهشت تمتع جوییم.

بار خدایا،بر محمد و خاندان او درود بفرست و به یمن قرآن بارسنگینی گناهان از دوش ما بردار و صفات و خصال نیکانمان ارزانی دارو به راه آنان بر که در همه حال، شب هنگام و بامداد و شامگاه، برای رضای تو قرآن می خوانند و به کارش می بندند، تا به آب رحمتش ما را لازم است که آلدگی پاکیزه سازی و راه کسانی فرا پیشمان گذاری که از نور قرآن روشنایی جسته اند و آرزوها و خواهش‌های نفسانی از کارشان باز نداشت تا به خدعا و فریب تباہشان سازد.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و قرآن را در تاریکی شب مونس ما گردان و در برابر کششها و گرایش‌های شیطان و خاطرات و سوسه انگیز، نگهبان ما قرار ده. و چنان کن که قرآن پایهای ما را از سپردن راه معاصی باز دارد و زبان را از گفتن سخن باطلی هیچ آفتی که زبان را رسیده باشد لال گرداند، و اعضا و جوارح ما را از ارتکاب گناهان مانع آید و طومار عبرتها را که به دست غفلت پیچیده شده پیش روی ما بگشاید، تا عجایب قرآن و مثلها و قصه‌های هشدار دهنده آن که کوههای سخت از تحمل آن ناتواند به دلهای ما راه یابد.

بار خدایا،بر محمد و خاندان او درود بفرست و به قرآن آراستگی ظاهر ما را دوام بخش و تطاول خاطره‌های و سوسه انگیز از صفاتی ضمایر ما دور بدار و آلدگی از دلهای ما بزدای و پیوند دل ما از گناهان بگسل و پریشانیهای ما به سامان آور و چون در گرمای طاقت سوز قیامت بازخواست را به پیشگاه تو می ایستیم، تشنگی ما تسکین ده و درروز رستاخیز-روز وحشت بزرگ بر پیکر ما جامه ایمنی بپوش.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و به یمن قرآن، بینوایی ما را به بی نیازی جبران نمای و زندگی خوش و فراوانی نعمت و وسعت رزق به ما عطا کن و ما را از صفات ناپسند و خصال نکوهیده دوردار و از فروع غلتیدن به گودال کفر و آنچه موجب نفاق است در امان دار، تا در قیامت رهنمای ما به سوی خشنودی و بهشت تو باشد و ما را در دنیا از سخط تو و تجاوز از حدود تو حفظ کند و احکام حلال و حرام تو را گواه باشد.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و چون مرگ فرا رسد، به مدد قرآن بر ما آسان کن اندوه جان کندن را و رنج نالیدن را و به تنگناافتادن نفسها را به هنگامی که جان به گلوگاه می رسد و در آن حال یکی گوید: آیا افسون کننده ای نیست؟ (۱) در این حال فرشته مرگ برای گرفتن جان، از درون پرده‌های غیب آشکار شود و از کمان مرگ تیرهای وحشت فراق به سوی او بگشاید و برایش جامی از زهر قتال مرگ بیامزد و زمان رحیل و رخت بر بستن به سرای آخرت نزدیک شود و اعمال چونان قلاده‌هایی (۲) بر گردنه‌ها افتاد و از آن پس تا روز رستاخیزگورها مأوابی ما شود.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و ورود ما را به آن سرای کهنه و درنگ دراز ما را میان طبقات خاک سرد بر ما مبارک گردان.

پس از بیرون شدن ما از دنیا،گورهای ما را بهترین منازل ما گردان و به فضل و رحمت خویش گورهای تنگ ما فراخ ساز و ما را در میان انبوه مردم که در عرصات گرد می آیند،به کیفر گناهان تباہ کننده مان رسوماساز.

ای خداوند،در آن هنگام که در پیشگاه تو به صفت ایستاده ایم،به برکت قرآن برخواری و بیچارگی ما رحمت آور و به هنگام گذشتن از پل لرzan جهنم ما را به قرآن ثبات بخش که پاهایمان نلغزد .ای خداوند،زان پیش که از گورمان بر انگیزی،ظلمت گورهای ما به قرآن روشنی بخش و از اندوه روز حساب و لحظات هول انگیز قیامت رهایی ده.

ای خداوند،در آن روز حسرت و ندامت که ستمکاران سیاه رویند،ما را سپید روی گردان و دوستی ما در دلهای مؤمنان انداز و زندگی ما برمدا دشوار مگردان.

بار خدایا،درود بفرست بر محمد بنده خود و پیامبر خود،به پاس آنکه پیام تو به مردم رسانید و فرمان تو به آواز بلند در گوش خلق کشیدو بندگانت را اندرزهای نیکو داد.

ای خداوند،چنان کن که نشستنگه پیامبر ما،صلوات الله علیه و علی آله،در روز حشر از همه پیامبران نزدیک تر به تو باشد و شفاعتش از همه پذیرفته تر و منزلتش در نزد تو از همه فراتر و جاه و حشمتیش از همه افزون تر باشد.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و بنای دین او از همه دینها افراشته تر دار و برهان او عظیم تر گردان و ترازوی حسنات او سنگین تر نمای و شفاعتش بپذیر و مقرب خود گردان و روپیش فرمای و نورش به کمال رسان و درجتش فرابر و ما را برسنت او زنده بدار و بر دین او بمیران و در راه او سیر ده و بر طریقه او روانه دار و فرمانبردار او گردان و به گروه او در آور و بر سر حوض او بر و از جام او سیراب نمای. درود بفرست ای خدای من بر محمد و خاندان او،درودی که به برکت آن او را به برترین مایه از خیر و فضل و کرامت که امید می داردبرسانی،که عرصه رحمت تو بس پهناور است و تویی آن خدای بخشنده کریم.

بار خدایا،محمد را به پاداش رسانیدن پیامهای تو و عرضه آیات تتو اندرز دادنش به بندگان تو و جهاد در راه تو،جزای خیر ده،جزایی بر تراز هر جزایی که ملائکه مقرب و پیامبران مرسل و برگزیده خود رداده ای و السلام علیه و علی آله الطیبین الطاهرين و رحمة الله و برکاته .

پی نو شت ها :

۱. سوره ۷۵/آیه ۲۶ و ۲۷

۲. سوره ۱۷/آیه ۱۳

الدعا الثالث والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا نَظَرَ إِلَى الْهِلَالِ)
أَيُّهَا الْخَلْقُ الْمُطِيعُ، الدَّائِبُ السَّرِيعُ، الْمُتَرَدِّدُ فِي مَنَازِلِ التَّقْدِيرِ، الْمُتَصَرِّفُ فِي فَلَكِ التَّدْبِيرِ. أَمْنَتْ بِمَنْ نَورَ بِكَ
الظُّلْمَ، وَأَوْضَحَ بِكَ الْبُهْمَ، وَجَعَلَكَ آيَةً مِنْ آيَاتِ مُلْكِهِ، وَعَلَامَةً مِنْ عَلَامَاتِ سُلْطَانِهِ، وَامْتَهَنَكَ بِالزِّيَادَةِ وَ
الْقُصَاصِ، وَالظُّلُوعِ وَالْأَفْوَلِ، وَالْإِنَارَةِ وَالْكُسُوفِ، فِي كُلِّ ذَلِكَ أَنْتَ لَهُ مُطِيعٌ، وَإِلَى إِرَادَتِهِ سَرِيعٌ سُبْحَانَهُ مَا
أَعْجَبَ مَا دَبَرَ فِي أَمْرِكَ وَالْأَطْفَالَ مَا صَنَعَ فِي شَأْنِكَ جَعَلَكَ مِفْتَاحَ شَهْرٍ حَادِثٍ لِأَمْرٍ حَادِثٍ فَاسْأَلُ اللَّهَ رَبِّي وَ
رَبِّكَ، وَخَالِقَكَ، وَمُقْدَرِكَ، وَمُقْدَرِي وَمُصَوْرِكَ، وَمُصَوْرِي وَمُصَوْرُكَ أَنْ يُصْلِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَنْ يَجْعَلَكَ
هَلَالَ بَرَكَةً لَا تَمْحُقُهَا الْأَيَّامُ، وَطَهَارَةً لَا تُدْنِسُهَا الْأَيَّامُ هَلَالَ أَمْنٍ مِنَ الْأَفَاتِ، وَسَلَامَةً مِنَ السَّيِّئَاتِ، هَلَالَ سَعْدٍ لَا
نَحْسَ فِيهِ، وَيُمْنِ لَا نَكَدَ مَعَهُ، وَيُسْرِ لَا يُمَازِجُهُ عُسْرٌ، وَخَيْرٌ لَا يَشُوبُهُ شُرٌّ، هَلَالَ أَمْنٍ وَإِيمَانٍ وَنِعْمَةً وَإِحْسَانٍ وَ
سَلَامَةً وَإِسْلَامٍ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاجْعَلْنَا مِنْ أَرْضِي مِنْ طَلَعِ عَلَيْهِ، وَأَزْكِنِي مَنْ نَظَرَ إِلَيْهِ، وَأَسْعَدْنِي
تَعَبِّدَ لَكَ فِيهِ، وَوَفَّقْنَا فِيهِ لِلتَّوْبَةِ، وَاعْصَمْنَا فِيهِ مِنَ الْحَوْبَةِ، وَاحْفَظْنَا فِيهِ مِنْ مُبَاشِرَةِ مَعْصِيَتِكَ وَأُوْزِعْنَا فِيهِ
شُكْرَ نَعْمَنِكَ، وَالْبِسْنَا فِيهِ جُنَاحَ الْعَافِيَةِ، وَأَتْمِمْ عَلَيْنَا بِاسْتِكْمَالٍ طَاعَتِكَ فِيهِ الْمِنَّةَ، إِنَّكَ الْمَنَانُ الْحَمِيدُ، وَصَلَّى
اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ.

نيايش چهل و سوم

دعای آن حضرت است به هنگام دیدن هلال ماه نو.

ای موجود فرمانبردار،ای کوشنده گرمپوی،ای آینده و رونده درمنازلی که خداوندت مقرر داشته،ای کارگزار خداوندی بر سپهر،ایمان آوردم به آن خداوندی که تاریکیها را به فروغ تو روشن ساخت و سایه های مبهم را به پرتو تو پدیدار کرد و تو را آیتی از آیات عرصه فرمانروایی و نشانی از نشانه های قدرت خویش گردانید و به افزودن و کاستن و برآمدن و فروشدن و درخشندگی و تیرگی،در فرمان خود گرفت و در همه این احوال مطیع فرمان او بوده ای و شتابان به اراده او در تکاپو.

منزه است ذات پروردگار،شگفتا که در کار تو چه تدبیرها کرده و درآفرینشت چه لطافتها به کار داشته.تو را کلید ماه نو قرار داد که در آن کارهای نو خواهد بود.

پس،از آن خداوند که پروردگار من است و پروردگار تو،آفریننده من است و آفریننده تو،تقدیر کننده سرنوشت من است و تقدیر کننده سرنوشت تو،صورتگر نقش من است و صورتگر نقش تو،می خواهم که بر محمد و

خاندانش درود بفرستد و تو را هلال برکت گرداند، برکتی که با گذشت روزگار از میان نزود. تو را هلال پاکی و پاکیزگی سازد، آن پاکی که لوث گناهانش نیالاید. تو را هلال ایمنی از آفات وسلامت از سیئات گرداند، هلال نیکبختی که در آن شور بختی و بد اختری راه نیابد، هلال فرخندگی که در آن از رنج و بلا نشانی نباشد، هلال آسودگی که از محنت بر کنار بود، هلال نیکی که بدی با آن نیامیزد، هلال ایمنی و ایمان و نعمت و احسان و سلامت و اسلام.

بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و ما را در شمارخشندترین کسان قرار ده که این هلال بر آنان طلوع می کند و منزه ترین کسان که به این هلال نگریسته اند و نیکبخت ترین کسان که در این ماه تو را می پرستند، ما را در این ماه توفیق توبه عنایت کن و از گناه در امان دار و از ارتکاب معاصی خود حفظ فرمای.

ای خداوند، ما را در این ماه به سپاس نعمت خود برگمار و جامه عافیت بر ما بپوشان و تا نعمت خویش بر ما تمام کنی ما را بر آن دار که در طاعت تو به حد کمال بکوشیم، که تو بخشنده نعمتهايی و تو ستوده ای.

و درود خدا بر محمد و خاندان طبیین و طاهرین او.

الدعاء الرابع والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا دَخَلَ شَهْرَ رَمَضَانَ) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِحَمْدِهِ، وَجَعَلَنَا مِنْ أَهْلِهِ لِنَكُونَ لِإِحْسَانِهِ مِنَ الشَّاكِرِينَ، وَلِيَجْزِيَنَا عَلَى ذَلِكَ جَزَاءَ الْمُحْسِنِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي حَبَّانَا بِدِينِهِ، وَأَخْتَصَنَا بِمِلْتَهِ، وَسَبَّلَنَا فِي سُبُّلِ إِحْسَانِهِ لِنَسْلُكَهَا بِمَنْهِ إِلَى رِضْوَانِهِ، حَمْدًا يَتَقَبَّلُهُ مِنَّا، وَيَرْضَى بِهِ عَنَّا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ مِنْ تِلْكَ السُّبُّلِ شَهْرَ رَمَضَانَ، شَهْرَ الصَّيَامِ، وَشَهْرَ الْإِسْلَامِ، وَشَهْرَ الطَّهُورِ، وَشَهْرَ التَّمْحِيقِ، وَشَهْرَ الْقِيَامِ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ، هُدًى لِلنَّاسِ، وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَبَأْيَانَ فَضْلِهِ عَلَى سَائِرِ الشُّهُورِ بِمَا جَعَلَ لَهُ مِنَ الْحُرُمَاتِ الْمَوْفُورَةِ، وَالْفَضَائِلِ الْمَشْهُورَةِ، فَحَرَمَ فِيهِ مَا أَحَلَّ فِي غَيْرِهِ إِعْظَاماً، وَحَجَرَ فِيهِ الْمَطَاعِمَ وَالْمَشَارِبَ إِكْرَاماً، وَجَعَلَ لَهُ وَقْتًا بَيْنًا لَا يُجِيزُ جَلَّ وَعَزَّ أَنْ يُقْدِمَ قَبْلَهُ، وَلَا يَقْبِلُ أَنْ يُؤْخَرَ عَنْهُ. ثُمَّ فَضَّلَ لَيْلَهُ وَاحِدَهُ مِنْ لَيَالِيهِ عَلَى لَيَالِي الْفِ شَهْرٍ، وَسَمَّاهَا لَيْلَهُ الْقَدْرِ، تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا يَادُنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أُمَّ سَلَامٌ، دَائِمُ الْبَرَكَةِ إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ بِمَا أَحْكَمَ مِنْ قَضَائِهِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَآلِهِمَا مَعْرِفَةَ فَضْلِهِ وَإِجْلَالَ حُرْمَتِهِ، وَالتَّحَفِظَ مِمَّا حَظَرْتَ فِيهِ، وَأَعْنَا عَلَى صِيَامِهِ بِكَفِ الْجَوَارِحِ عَنْ مَعَاصِيكَ، وَاسْتَعْمَلْهَا فِيهِ بِمَا يُرْضِيكَ حَتَّى لَا نُصْغِيَ بِاسْمَاءِنَا إِلَى لَغْوِ، وَلَا نُسْرِعَ بِأَبْصَارِنَا إِلَى لَهْوِ وَحَتَّى لَا نَبْسُطَ أَيْدِينَا إِلَى مَحْظُورِ، وَلَا نَخْطُو بِأَقْدَامِنَا إِلَى مَحْجُورِ، وَحَتَّى لَا تَعْتَى بُطُونُنَا إِلَّا مَا أَحْلَلْتَ، وَلَا تَنْتَطِقَ السِّنَنُنَا إِلَّا بِمَا مَثَّلْتَ، وَلَا نَتَكَلَّفَ إِلَّا مَا يُدْنِي مِنْ ثَوَابِكَ، وَلَا نَتَعَاطِي إِلَّا الَّذِي يَقِي مِنْ عِقَابِكَ، ثُمَّ خَلَصْ ذَلِكَ كُلُّهُ مِنْ رِثَاءِ الْمُرَأَءِينَ، وَسُمْعَةِ الْمُسْمِعِينَ، لَا نُشْرِكُ فِيهِ أَحَدًا دُونَكَ، وَلَا نَبْتَغِي فِيهِ مُرَادًا سِوَاكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَقِفْنَا فِيهِ عَلَى مَوَاقِيتِ الصَّلَواتِ الْخَمْسِ بِحُدُودِهَا الَّتِي حَدَّدْتَ، وَفُرُوضِهَا الَّتِي فَرَضْتَ، وَوَظَائِفِهَا الَّتِي وَظَفَّتَ، وَأَوْقَاتِهَا الَّتِي وَقَّتَ وَأَنْزَلْنَا فِيهَا مَنْزِلَهُ الْمُصَبِّينَ لِمَنَازِلِهَا، الْحَافِظِينَ لِأَرْكَانِهَا، الْمُؤْدِينَ لَهَا فِي أَوْقَاتِهَا عَلَى مَا سَنَّهُ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي رُكُوعِهَا وَسُجُودِهَا وَجَمِيعِ فَوَاضِلِهَا عَلَى أَتِمِ الطَّهُورِ وَأَسْبَغِهِ، وَأَبْيَنِ الْخُشُوعَ وَأَبْلَغَهُ، وَوَفَّقْنَا فِيهِ لَأَنْ نَصِلَ أَرْحَامَنَا بِالْبَرِّ وَالصَّلَةِ، وَأَنْ نَتَعَااهَدَ جِبِرَانَا بِالْأَفْضَالِ وَالْعَطِيَّةِ، وَأَنْ نُخَلِّصَ أَمْوَالَنَا مِنَ التَّبَعَاتِ، وَأَنْ نُطَهِّرَهَا بِإِخْرَاجِ الزَّكَوَاتِ، وَأَنْ نُرَاجِعَ مَنْ هَاجَرَنَا، وَأَنْ نُنْصِفَ مَنْ ظَلَّمَنَا، وَأَنْ نُسَالِمَ مَنْ عَادَنَا حَاشَى مَنْ عُودِيَ فِيكَ وَلَكَ، فَإِنَّهُ الْعَدُوُ الَّذِي لَا نُوَالِيهِ، وَالْحِزْبُ الَّذِي لَا نُصَافِيهِ. وَأَنْ نَتَقَرَّبَ إِلَيْكَ فِيهِ مِنَ الْأَعْمَالِ الزَّاكِيَّةِ بِمَا تُظَهِّرُنَا بِهِ مِنَ الدُّنُوبِ، وَتَعْصِمُنَا فِيهِ مِمَّا نَسْتَأْنِفُ مِنَ الْعُيُوبِ، حَتَّى لَا يُوَرِّدَ عَلَيْكَ أَحَدٌ مِنْ مَلَائِكَتِكَ إِلَّا دُونَ مَا نُورِدُ مِنْ أَبْوَابِ الطَّاغِيَةِ لَكَ، وَأَنْواعِ الْقُرْيَةِ إِلَيْكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الشَّهْرِ، وَبِحَقِّ مَنْ تَعَبَّدُ لَكَ فِيهِ مِنْ ابْنِائِهِ إِلَى وَقْتِ فَنَائِهِ مِنْ مَلَكٍ قَرَبَتْهُ، أَوْ نَبَىٰ أَرْسَلْتَهُ، أَوْ عَبْدٍ صَالِحٍ اخْتَصَصْتَهُ، أَنْ تُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَأَهْلَنَا فِيهِ لِمَا وَعَدْتَ أَوْلِيَاءَكَ مِنْ كَرَامَتِكَ، وَأَوْجِبْ لَنَا فِيهِ مَا أَوْجَبْتَ لِأَهْلِ الْمُبَايَةِ فِي طَاعَتِكَ، وَاجْعَلْنَا فِي نَظَمٍ مِنْ اسْتَحْقَاقِ الرَّفِيعِ الْأَعْلَى بِرَحْمَتِكَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَجَنِبْنَا الْإِلْحَادَ فِي تَوْحِيدِكَ، وَالتَّقْصِيرَ فِي تَمْجِيدِكَ، وَالشَّكَّ فِي دِينِكَ، وَالْعَمَى عَنْ سَبِيلِكَ، وَالْإِغْفَالَ لِحُرْمَتِكَ، وَالْإِنْدِحَادَ لِعَدُوكَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَإِذَا كَانَ لَكَ فِي كُلِّ لَيَلَهٖ مِنْ لَيَالِي شَهْرِنَا هَذَا رِقَابٌ يُعْتَقُها عَفْوُكَ، أَوْ يَهْبِهَا صَفْحُكَ فَاجْعَلْ رِقَابَنَا مِنْ

تِلْكَ الرِّقَابِ، وَاجْعَلْنَا لِشَهْرِنَا مِنْ خَيْرِ أَهْلٍ وَأَصْحَابٍ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَامْحِقْ ذُنُوبَنَا مَعَ امْحَاقِ هَلَالِهِ، وَاسْلَخْ عَنَّا تَبِعَاتِنَا مَعَ انْسِلَاخِ أَيَّامِهِ حَتَّى يَنْقُضِي عَنَّا وَقَدْ صَفَّيْنَا فِيهِ مِنَ الْخَطِيئَاتِ، وَأَخْلَصْنَا فِيهِ مِنَ السَّيِّئَاتِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَإِنْ مِنْنَا فِيهِ فَعَذَّلْنَا، وَإِنْ رُغْنَا فِيهِ فَقَوْمَنَا، وَإِنْ اشْتَمَلَ عَلَيْنَا عَدُوكَ الشَّيْطَانُ فَاسْتَقِدْنَا مِنْهُ. اللَّهُمَّ اشْحُنْهُ بِعِبَادَتِنَا إِيَّاكَ، وَزَيِّنْ أَوْقَاتَهُ بِطَاعَاتِنَا لَكَ، وَأَعِنَا فِي نَهَارِهِ عَلَى صِيَامِهِ، وَفِي لَيْلِهِ عَلَى الصَّلَاةِ وَالتَّضَرُّعِ إِلَيْكَ، وَالْخُشُوعُ لَكَ، وَالدَّلَّةُ بَيْنَ يَدِيكَ حَتَّى لَا يَشْهَدَ نَهَارُهُ عَلَيْنَا بِغَفَلَةٍ، وَلَا لَيْلُهُ بِتَفْرِيطٍ. اللَّهُمَّ وَاجْعَلْنَا فِي سَائِرِ الشُّهُورِ وَالْأَيَّامِ كَذَلِكَ مَا عَمَرْنَا، وَاجْعَلْنَا مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ، وَالَّذِينَ يُؤْتَوْنَ مَا آتُوا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ، أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ، وَمِنَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، فِي كُلِّ وَقْتٍ وَكُلِّ أَوَانٍ وَعَلَى كُلِّ حَالٍ عَدَدَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى مَنْ صَلَّيْتَ عَلَيْهِ، وَأَضْعَافَ ذِلِكَ كُلُّهِ بِالْأَضْعَافِ الَّتِي لَا يُحْصِيهَا غَيْرُكَ، إِنَّكَ فَعَالٌ لِمَا تُرِيدُ.

نیایش چهل و چهارم

دعای آن حضرت است هنگامی که ماه رمضان فرا می رسد.

حمد و سپاس خداوندی را که ما را به حمد و سپاس خویش راه نمودو از جمله حامدان خود قرار داد،تا از شکرگزاران احسان او باشیم.و مارا در برابر حمد و سپاس خویش پاداش داد،آن سان که نیکوکاران را پاداش دهد.

حمد و سپاس خداوندی را که دین خود به ما ارزانی فرمود و ما را به آیین خویش اختصاص داد و به راههای احسان خود در آورد،تا به مدد احسانش در طریق خشنودی اش گام برداریم.حمد و سپاسی که شایان قبولش افتاد و بدان از ما خشنود گردد.

حمد و سپاس خداوندی را که یکی از آن راهها که در برابر ماگشوده،ماه خود،ماه رمضان است،ماه صیام و ماه اسلام،ماه پاکیزگی از آلودگیها،ماه رهایی از گناهان،ماه نماز،ماهی که در آن قرآن نازل شده،قرآنی که راهنمای مردم است و نشانه آشکار هدایت است و تمیز دهنده حق از باطل است.

پس به حرمت بی شمار و فضیلت بسیاری که بدین ماه ارزانی داشت،برتری آن را بر دیگر ماهها آشکار ساخت.برای بزرگداشت آن،هر چیز را که در دیگر ماهها حلال داشته بود،در این ماه حرام کرد.

گرامیداشت آن را هر خوردنی و آشامیدنی ممنوع داشت و برای آن زمانی معین قرار داد،آن سان که اجازت ندهد روزه آن پیشتر ادا گردد و نپذیرد که به تأخیر افتاد.

آنگاه شبی از شبهای این ماه برگزید و بر شبهای هزار ماه برتیری داد.و آن شب را «ليلة القدر» نامید. در آن شب، فرشتگان و روح، به فرمان پروردگارشان، بر هر یک از بندگان او که بخواهد نازل می شوند، همراه با تقدیری تغییر ناپذیر. آن شب، شب سلام و درود فرشتگان است و دامنه برکاتش تا سپیده دم کشیده شود.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندانش و شناخت فضیلت این ماه و بزرگداشت حرمت آن و پرهیز از هر چه در این ماه ما را از آن منع کرده ای. به ما الهام کن. و ما را به روزه داشتن یاری ده: آن سان که اعضای بدن خویش از معاصی تو بازداریم و در آنچه سبب خشنودی توست به کار داریم، تا به هیچ سخن بیهوده گوش نسپاریم و به هیچ لهو و بازیچه ننگریم و به هیچ ممنوع دست نگشاییم و به سوی هیچ حرامی گام بر نداریم و چیزی جز آنچه تو حلال کرده ای در شکمهاخود جای ندهیم و زبانمان جز سخن تو نگوید و رنجی بر خود هموار نکنیم جز آنکه ما را به ثواب تو نزدیک سازد و کاری نکنیم جز آنچه ما را از عقاب تو در امان دارد. ای خداوند، از تو می خواهیم که این همه اعمال را از ریای ریاکاران و آوازه در افکندن آوازه افکنان دور نگه داری. و چنان بادکه کسی را در عبادت با تو شریک نسازیم و جز تو برای خود مرادی نجوییم.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و در این ماه ما را به اوقات نمازهای پنجگانه آگاه فرماید: به حدود و احکامش که مقرر داشته ای و واجباتش که واجب ساخته ای و شروط و هنگامش که معین کرده ای.

ای خداوند، چنان کن که به هنگام نماز همانند کسانی باشیم که به منازل والای آن راه می یابند و همه ارکان آن رعایت می کنند و آن را به وقت خود، به آین بنده تو و رسول تو محمد صلی الله علیه و آله‌درکوع و سجود و همه فضیلتها یاش، به کامل ترین وضوه و طهارت و درنهایت خشوع به جای می آورند.

ای خداوند، در این ماه ما را موفق دار که به خویشاوندانمان نیکی کنیم و به دیدارشان بستاییم و همسایگانمان را به بخشش و عطا خویش بنوازیم و اموالمان را از هر چه به ناحق بر آن افزوده ایم پیراسته داریم و با ادائی زکات پاکیزه گردانیم و با آنان که از ما گسیخته اند بپیوندیم و با آن که در حق ما ستمی روا داشته به مقتضای انصاف رفتار کنیم و با آن که با ما دشمنی ورزیده دوستی کنیم، جز آن کسان که به خاطر رضای تو با آنان دشمن شده ایم، که با چنین دشمنی هیچ گاه سخن از دوستی نگوییم و همدل نشویم.

ای خداوند، در این ماه ما را توفیق ده که به کردارهای پسندیده به توتیر جوییم، آن سان که ما را از گناهان پاک داری و از بازگشت به اعمال ناشایست نگه داری، تا هیچ یک از ملائکه تو طاعتی به درگاهت نیاورد جز آنکه از طاعت ما کمتر باشد و در تقرب به پایه تقرب ما نرسد.

ای خداوند، به حق این ماه و به حق آن کس که در این ماه از آغاز تالنجام جبین عبادت به درگاه تو سوده، خواه ملکی بوده که او را مقرب خود ساخته ای، یا پیامبری که به رسالتش فرستاده ای، یا بنده ای صالح که از میان بندگانت برگزیده ای، بر محمد و خاندانش درود بفرست و مارا سزاوار کرامتی کن که به دوستان خود و عده داده ای. هر چه مبالغان در عبادت خود را نصیب داشته ای ما را نیز نصیب دار و به رحمت خود ما رادر زمرة کسانی قرار ده که بهشتان بالاترین مرتبه سزاوارند.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و ما را دور دار از الحادر توحید خود و قصور در بزرگداشت خود و شک در دین خود و نابینایی در طریق خود و غفلت از تعظیم خود و فریفته شدن به دشمنت، آن شیطان رجیم.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و چون در شباهای این ماه اراده عفو و بخشایش کنی ما را در شمار آن بندگان در آور که به عفو تو آزاد می شوند و در خور بخشایش تو می گردند. ای خداوند، ما را از بهترین کسانی قرار ده که در این ماه زیسته اند و این ماه به سر آورده اند.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او و آنگاه که هلال ماه رمضان به محقق می افتاد، گناهان ما محو کن. و چون به سلح رسد و روزهایش به آخر آید، جامه شوخگن گناهان از تن ما بیرون کن، آن سان که چون به سر شود ما را از هر خطای پیراسته و از هر گناه، پاک ساخته باشی.

بار خدایا، بر محمد و خاندان او درود بفرست. اگر در این ماه به راه کج رفته ایم، به راه راستمان آور و اگر از حق عدول کرده ایم، به حکمان بازگردان و اگر دشمن تو، شیطان، بر ما چیره شد، ما را از چنگال اورهایی بخش.

ای خداوند، ماه رمضان را از زمزمه عبادت ما پرساز و شب و روزش را به طاعات ما آراسته گردان. ما را یاری ده که روزهایش را روزه بداریم و شبهاش را به نماز و تضرع و خشوع و مذلت در پیشگاه تو به سحررسانیم، تا مباد که روزهایش به غفلت ما شهادت دهنده و شبهاش به سهل انگاری ما.

ای خداوند، چنان کن که در دیگر ماهها و روزها تا زنده ایم چنین باشیم. چنان کن که در شمار بندگان صالح تو در آییم: آنان که بهشت را به میراث بردند و در آن جاویدانند، آنان که همه آنچه را که باید ادا کنندادا می کنند و باز هم دلهایشان ترسان است، آنان که باید نزد پروردگارشان باز گردند، آنان که به کارهای نیک می شتابند و در آن بر یکدیگر سبقت می گیرند.

بار خدایا، در هر وقت و در هر زمان و در هر حال بر محمد و خاندانش درود بفرست، به شمار درودهایی که بر همه کسانی که شایان درود توبوده اند فرستاده ای و چندین برابر آنها، آن سان که هیچ کس جز توشمارش نتواند کرد. انک فعال لما ترید.

الدعاء الخامس والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي وَدَاعٍ شَهْرِ رَمَضَانَ)

اللَّهُمَّ يَا مَنْ لَا يَرْغِبُ فِي الْجَزَاءِ وَ يَا مَنْ لَا يَنْدِمُ عَلَى الْعَطَاءِ وَ يَا مَنْ لَا يُكَافِئُ عَبْدَهُ عَلَى السَّوَاءِ، مَنْتُكَ ابْتِدَاءُ، وَ عَمُوكَ تَفْضُلُ، وَ عُقُوبَتُكَ عَدْلٌ، وَ قَضَاؤُكَ خِيرٌ إِنْ أُعْطِيْتَ لَمْ تَشُبْ عَطَاءَكَ بِمَنْ، وَ إِنْ مَنَعْتَ لَمْ يَكُنْ مَنْعُكَ تَعْدِيَاً، تَشَكُّرُ مَنْ شَكَرَكَ وَ أَنْتَ الْهَمْتَهُ شُكْرَكَ، وَ تُكَافِئُ مَنْ حَمَدَكَ وَ أَنْتَ عَلَمْتَهُ حَمْدَكَ، تَسْتُرُ عَلَى مَنْ لَوْ شَتَّتَ فَصَحَّتُهُ، وَ تَجُودُ عَلَى مَنْ لَوْ شَيْتَ مَنَعْتَهُ، وَ كَلَاهُمَا أَهْلٌ مِنْكَ لِلْفَضْيَحَهُ وَ الْمَنْعِ غَيْرَ أَنَّكَ بَنَيْتَ أَفْعَالَكَ عَلَى التَّفَضُلِ، وَ أَجْرَيْتَ قُدرَتَكَ عَلَى التَّجَاجُورِ، وَ تَلَقَّيْتَ مَنْ عَصَاكَ بِالْحَلْمِ، وَ أَمْهَلْتَ مَنْ قَصَدَ لِنَفْسِهِ بِالظُّلْمِ، تَسْتَنْظِرُهُمْ بِأَنَاتِكَ إِلَى الْإِنْبَاهِ، وَ تَتَرُكُ مُعَاجِلَتِهِمْ إِلَى التَّوْبَهِ لِكَيْلًا يَهْلِكَ عَلَيْكَ هَالَكُهُمْ، وَ لَا يَسْقَى بِنَعْمَتِكَ شَقِيقِهِمْ إِلَّا عَنْ طُولِ الْإِعْذَارِ إِلَيْهِ، وَ بَعْدَ تَرَادُفِ الْحُجَّهِ عَلَيْهِ، كَرَمًا مِنْ عَفْوِكَ يَا كَرِيمُ، وَ عَائِدَهُ مِنْ عَطْفِكَ يَا حَلِيمُ، أَنْتَ الَّذِي فَتَحْتَ لِعِبَادِكَ بَابًا إِلَى عَفْوِكَ، وَ سَمِيَّتَهُ التَّوْبَهُ، وَ جَعَلْتَ عَلَى ذَلِكَ الْبَابِ دَلِيلًا مِنْ وَحْيِكَ لَئِلَّا يَضْلِلُوا عَنْهُ، فَقُلْتَ تَبَارَكَ اسْمُكَ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَهُ نَصُوحًا عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفَّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ يُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ، يَوْمًا لَا يُحِزِّي اللَّهُ النَّبِيَّ وَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ، نُورُهُمْ يَسْعَى بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ بِأَيْمَانِهِمْ، يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتَمْمِنْ لَنَا نُورَنَا، وَ اغْفِرْ لَنَا، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، فَمَا عُدْرُ مَنْ أَغْفَلَ دُخُولَ ذَلِكَ الْمَنْزِلِ بَعْدَ فَتْحِ الْبَابِ وَ إِقَامَةِ الدَّلِيلِ وَ أَنْتَ الَّذِي زِدْتَ فِي السَّوْمِ عَلَى نَفْسِكَ لِعِبَادِكَ، تُرِيدُ رِبِّهِمْ فِي مُتَاجِرَتِهِمْ لَكَ، وَ فَوْرَهُمْ بِالْوِفَادَهِ عَلَيْكَ، وَ الزِّيَادَهُ مِنْكَ، فَقُلْتَ تَبَارَكَ اسْمُكَ وَ تَعَالَيْتَ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَهُ فَلَهُ عَشْرُ أُمَّالِهَا، وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَهُ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْهَاهَا، وَ قُلْتَ مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثْلُ حَبَّهُ أَنْبَتَ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُبْلَهُ مائَهُ حَبَّهُ، وَ اللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ، وَ قُلْتَ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَهُ، وَ مَا أَنْزَلْتَ مِنْ نَظَارِهِنَّ فِي الْقُرْآنِ مِنْ تَضَاعِيفِ الْحَسَنَاتِ، وَ أَنْتَ الَّذِي دَلَّلْتَهُمْ بِقَوْلِكَ مِنْ غَيْرِكَ وَ تَرْغِيْكَ الَّذِي فِيهِ حَظْهُمْ عَلَى مَا لَوْ سَتَرْتَهُ عَنْهُمْ لَمْ تُدْرِكُهُ أَبْصَارُهُمْ، وَ لَمْ تَعْهُ أَسْمَاعُهُمْ، وَ لَمْ تَلْحَقْهُ أَوْهَامُهُمْ، فَقُلْتَ أَذْكُرُونِي أَذْكُرُكُمْ، وَ اشْكُرُوا لِي وَ لَا تَكْفُرُونِ، وَ قُلْتَ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لِأَزِيدَنَّكُمْ، وَ لَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنْ عَذَابِي لَشَدِيدٌ، وَ قُلْتَ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ، إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيِّدُخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاهِرِينَ، فَسَمِيَّتَ دُعَاءَكَ عِبَادَهُ، وَ تَرَكَهُ اسْتَكْبَارًا، وَ تَوَعَّدَتَ عَلَى تَرْكِهِ دُخُولَ جَهَنَّمَ دَاهِرِينَ، فَذَكَرُوكَ بِمَنْكَ، وَ شَكَرُوكَ بِفَضْلِكَ، وَ دَعَوْكَ بِأَمْرِكَ، وَ تَصَدَّقُوا لَكَ طَلَبًا لِمَزِيدِكَ، وَ فِيهَا كَانَتْ نِجَاتُهُمْ مِنْ غَضِيبِكَ، وَ فَوْرُهُمْ بِرِضَاكَ، وَ لَوْ دَلَّ مَخْلُوقٌ مَخْلُوقًا مِنْ نَفْسِهِ عَلَى مِثْلِ الَّذِي دَلَّلْتَ عَلَيْهِ عِبَادَكَ مِنْكَ كَانَ مَوْصُوفًا بِالْإِحْسَانِ، وَ مَنْعُوتًا بِالْإِمْتَانِ، وَ مَحْمُودًا بِكُلِّ لِسَانٍ، فَلَكَ الْحَمْدُ مَا وُجِدَ فِي حَمْدَكَ مَدْهُبٌ، وَ مَا يَقِيَ لِلْحَمْدِ لَفْظًا تُحْمَدُ بِهِ، وَ مَعْنَى يَنْصَرِفُ إِلَيْهِ، يَا مَنْ تَحَمَّدَ إِلَيْ عِبَادِهِ بِالْإِحْسَانِ وَ الْفَضْلِ، وَ غَمَرَهُمْ بِالْمَنْ وَ الطَّوْلِ، مَا أَفْشَى فِينَا نِعْمَتَكَ، وَ أَسْبَغَ عَلَيْنَا مِنْكَ، وَ أَخْصَنَا بِرِبِّكَ هَدَيْتَنَا لِدِينِكَ الَّذِي اصْطَفَيْتَ، وَ مَلَّتِكَ الَّتِي ارْتَضَيْتَ، وَ سَبِيلِكَ الَّذِي سَهَّلْتَ، وَ بَصَرْتَنَا الرُّلْفَهَ لَدِيْكَ، وَ الْوُصُولَ إِلَى كَرَامَتِكَ اللَّهُمَّ وَ أَنْتَ جَعَلْتَ مِنْ صَفَايَا تُلْكَ الْوَظَائِفِ، وَ خَصَائِصِ تُلْكَ الْفَرُوضِ شَهْرَ رَمَضَانَ الَّذِي اخْتَصَصَتْهُ مِنْ سَائِرِ الشُّهُورِ، وَ تَخْيَرْتَهُ مِنْ جَمِيعِ الْأَرْضَمَنَهِ وَ الدُّهُورِ، وَ أَثْرَتْهُ عَلَى كُلِّ أَوْقَاتِ السَّنَهِ

بِمَا أَنْزَلْتَ فِيهِ مِنَ الْقُرْآنِ وَالنُّورِ، وَضَاعَفْتَ فِيهِ مِنَ الْإِيمَانِ، وَفَرَضْتَ فِيهِ مِنَ الصِّيَامِ، وَرَغَبْتَ فِيهِ مِنَ الْقِيَامِ، وَأَجْلَلْتَ فِيهِ مِنْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ الَّتِي هِيَ خَيْرٌ مِنْ الْفِشَرِ، ثُمَّ أَثْرَتَنَا بِهِ عَلَى سَائِرِ الْأَمْمِ، وَاصْطَفَيْتَنَا بِفَضْلِهِ دُونَ أَهْلِ الْمِلَلِ، فَصُمِّنَا بِاِمْرِكَ نَهَارَةً، وَقُمِّنَا بِعَوْنَكَ لَيْلَةً، مُتَعَرِّضِينَ بِصِيَامِهِ وَقِيَامِهِ لِمَا عَرَضْتَنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِكَ، وَتَسَبَّبَنَا إِلَيْهِ مِنْ مُثُوبَتِكَ، وَأَنْتَ الْمَلِيُّ عُبْدًا بِمَا رُغِبَ فِيهِ إِلَيْكَ، الْجَوَادُ بِمَا سُئِلْتَ مِنْ فَضْلِكَ، الْقَرِيبُ إِلَى مَنْ حَاوَلَ قُرْبَكَ، وَقَدْ أَقَامَ فِينَا هَذَا الشَّهْرُ مُقَامًا حَمْدًا، وَصَاحَبَنَا صُحبَةً مِبْرُورٍ، وَأَرْبَحَنَا أَفْضَلَ أَرْبَاحِ الْعَالَمِينَ، ثُمَّ قَدْ فَارَقْنَا عِنْدَ تَمَامِ وَقْتِهِ، وَانْقِطَاعَ مُدْتَهِ، وَوَفَاءَ عَدَدِهِ، فَنَحْنُ مُؤَدِّعُوهُ وِدَاعٌ مِنْ عَزَّ فِرَاقُهُ عَلَيْنَا، وَغَمَّنَا وَأَوْحَشَنَا انْصِرَافُهُ عَنَّا، وَلَزِمَّنَا لَهُ الدَّمَامُ الْمَحْفُوظُ، وَالْحُرْمَةُ الْمَرْعِيَّةُ، وَالْحَقُّ الْمَقْضِيُّ، فَنَحْنُ قَاتِلُونَ السَّلَامَ عَلَيْكَ يَا شَهْرَ اللَّهِ الْأَكْبَرَ، وَيَا عِيدَ الْأُولَيَّاهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَكْرَمَ مَصْحُوبِ مِنَ الْأَوْقَاتِ، وَيَا خَيْرَ شَهْرٍ فِي الْأَيَّامِ وَالسَّاعَاتِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ قَرِيبٍ فِيهِ الْأَمَالُ، وَنُشِرتَ فِيهِ الْأَعْمَالُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ قَرِينٍ جَلَّ قَدْرُهُ مَوْجُودًا، وَأَفْجَعَ فَقْدُهُ مَفْقُودًا، وَمَرْجُوُّ الَّمَ فِرَاقُهُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ أَلِيفٍ أَنَسَ مُقْبِلًا فَسَرَ، وَأَوْحَشَ مُنْقَضِيًّا فَمَضَ السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ مُجَاوِرِ رَقَّتْ فِيهِ الْقُلُوبُ، وَقَلَّتْ فِيهِ الدُّنُوبُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ نَاصِرٍ أَغَانَ عَلَى الشَّيْطَانِ، وَصَاحِبٍ سَهَّلَ سُبُّلَ الْإِحْسَانِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا أَكْثَرَ عَتْقَاءَ اللَّهِ فِيكَ، وَمَا أَسْعَدَ مَنْ رَعَى حُرْمَتَكَ بِكَ السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَمْحَاكَ لِلْدُنُوبِ، وَأَسْتَرَكَ لِلنَّوْعِ الْعَيُوبِ السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَطْلَوكَ عَلَى الْمُجْرِمِينَ، وَأَهْبَيَكَ فِي صُدُورِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ لَا تُنَافِسُهُ الْأَيَّامُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ شَهْرٍ هُوَ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ السَّلَامُ عَلَيْكَ غَيْرَ كَرِيهِ الْمَصَاحَبَةِ، وَلَا ذَمِيمِ الْمُلَابِسَةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ كَمَا وَقَدَتْ عَلَيْنَا بِالْبَرَكَاتِ، وَغَسَلَتْ عَنَّا دَسَّ الْخَطَبَيَّاتِ السَّلَامُ عَلَيْكَ غَيْرَ مُوَدَّعٍ بَرَمًا وَلَا مَتْرُوكٍ صِيَامُهُ سَامًا، السَّلَامُ عَلَيْكَ مِنْ مَطْلُوبٍ قَبْلَ وَقْتِهِ، وَمَحْزُونٍ عَلَيْهِ قَبْلَ فَوْتِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ كَمْ مِنْ سُوءٍ صُرِفَ بِكَ عَنَّا، وَكَمْ مِنْ خَيْرٍ أَفِيسَ بِكَ عَلَيْنَا السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى لَيْلَةِ الْقَدْرِ الَّتِي هِيَ خَيْرٌ مِنْ الْفِ شَهْرِ السَّلَامُ عَلَيْكَ مَا كَانَ أَخْرَصَنَا بِالْأَمْسِ عَلَيْكَ، وَأَشَدَّ شَوْقَنَا غَدًا إِلَيْكَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى فَضْلِكَ الَّذِي حُرْمَنَاهُ، وَعَلَى مَاضِ مِنْ بَرَكَاتِكَ سُلْبِنَا، اللَّهُمَّ إِنَّا أَهْلُ هَذَا الشَّهْرِ الَّذِي شَرَفْتَنَا بِهِ، وَوَفَقْتَنَا بِمِنْكَ لَهُ حِينَ جَهَلَ الْأَشْقِيَاءِ وَقْتَهُ، وَحُرِّمُوا لِشَقَائِهِمْ فَضْلَهُ، أَنْتَ وَلِيُّ مَا أَثْرَتَنَا بِهِ مِنْ مَعْرِفَةٍ، وَهَدَيْتَنَا لَهُ مِنْ سُنْتِهِ، وَقَدْ تَوَلَّنَا بِتَوْفِيقِكَ صِيَامَهُ وَقِيَامَهُ عَلَى تَقْصِيرٍ، وَأَدَيْنَا فِيهِ قَلِيلًا مِنْ كَثِيرٍ، اللَّهُمَّ فَلَكَ الْحَمْدُ إِقْرَارًا بِالْإِسَاءَةِ، وَاعْتِرَافًا بِالْإِضَاعَةِ، وَلَكَ مِنْ قُلُوبِنَا عَدْدُ النَّدَمِ، وَمِنْ أَسْتِنَتِنَا صِدْقُ الْاعْتِدَارِ، فَاجْرَنَا عَلَى مَا أَصَابَنَا فِيهِ مِنْ التَّفَرِيطِ أَجْرًا نَسْتَدِرُكَ بِهِ الْفَضْلَ الْمَرْغُوبَ فِيهِ، وَنَعْتَاضُ بِهِ مِنْ أَنْواعِ الدُّخْرِ الْمَحْرُوصِ عَلَيْهِ، وَأَوْجَبْ لَنَا عُذْرَكَ عَلَى مَا قَصَرْنَا فِيهِ مِنْ حَقْكَ، وَأَبْلَغْ بِأَعْمَارِنَا مَا بَيْنَ أَيْدِينَا مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ الْمُقْبِلِ، فَإِذَا بَلَغْتَهُ فَأَعْنَا عَلَى تَنَاؤلِ مَا أَنْتَ أَهْلُهُ مِنَ الْعِبَادَةِ، وَأَدْنَا إِلَى الْقِيَامِ بِمَا يَسْتَحِقُهُ مِنَ الطَّاغِيَةِ، وَأَجْرِ لَنَا مِنْ صَالِحِ الْعَمَلِ مَا يَكُونُ دَرَكًا لِحَقْكَ فِي الشَّهْرِيْنِ مِنْ شَهْرُ الدَّهْرِ، اللَّهُمَّ وَمَا أَلْمَنَا بِهِ فِي شَهْرِنَا هَذَا مِنْ لَمَمٍ أَوْ إِثْمٍ، أَوْ وَاقْعَنَا فِيهِ مِنْ دَنْبٍ، وَأَكْتَسَبَنَا فِيهِ مِنْ خَطَبَيَّةٍ عَلَى تَعْمَدِنَا، أَوْ عَلَى نِسْيَانِ ظَلَمَنَا فِيهِ أَنْفُسَنَا، أَوْ اتَّهَمَنَا بِهِ حُرْمَةً مِنْ غَيْرِنَا، فَصَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَاللهِ، وَاسْتَرَنَا بِسْتِرِكَ، وَأَعْفُ عَنَّا بِعْفَوكَ، وَلَا تَنْصِبْنَا فِيهِ لِأَعْيُنِ الشَّامِتِينَ، وَلَا تَبْسُطْ عَلَيْنَا فِيهِ السُّنْنَ الْطَّاعِنِينَ، وَاسْتَعْمَلْنَا بِمَا يَكُونُ حَطَّةً وَكَفَارَةً لِمَا أَنْكَرْتَ مِنَنَا فِيهِ بِرَأْفَكَ الَّتِي لَا تَنْفَدُ، وَفَضْلِكَ الَّذِي لَا يَنْقُصُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَاللهِ، وَاجْبِرْ مُصِيبَتَنَا بِشَهْرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي يَوْمِ عِيدِنَا وَفِطْرِنَا، وَاجْعِلْهُ مِنْ خَيْرِ يَوْمٍ مَرَ عَلَيْنَا أَجْلِبِهِ لِعْفِهِ، وَأَمْحَاهُ لِذَنْبِهِ، وَأَغْفِرْ لَنَا مَا خَيْرَ مِنْ دُنُونِنَا وَمَا عَلَنَ، اللَّهُمَّ اسْلَخْنَا بِاِنْسِلَاخٍ هَذَا الشَّهْرِ مِنْ خَطَايَايَا، وَ

أَخْرِجْنَا بِخُرُوجِهِ مِنْ سَيِّئَاتِنَا، وَاجْعَلْنَا مِنْ أَسْعَدِ أَهْلِهِ بِهِ، وَأَجْزَلَهُمْ قِسْمًا فِيهِ، وَأَوْفَرَهُمْ حَظًّا مِنْهُ اللَّهُمَّ وَمَنْ رَعَى هَذَا الشَّهْرَ حَقَّ رِعَايَتِهِ، وَحَفِظَ حُرْمَتَهُ حَقَّ حِفْظِهَا، وَقَامَ بِحُدُودِهِ حَقَّ قِيَامِهَا، وَأَنْتَى ذُنُوبَهُ حَقَّ تُقَاتِهَا، أَوْ تَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِقُرْبَةٍ أَوْجَبَتْ رِضَاكَ لَهُ، وَعَطَفَتْ رَحْمَتَكَ عَلَيْهِ، فَهَبْ لَنَا مِثْلَهُ مِنْ وُجْدِكَ، وَأَغْطِنَا أَصْعَافَهُ مِنْ فَضْلِكَ، فَإِنَّ فَضْلَكَ لَا يَغْيِضُ، وَإِنَّ خَزَائِنَكَ لَا تَنْقُصُ بَلْ تَفَيَضُ، وَإِنَّ مَعَادِنَ إِحْسَانِكَ لَا تَقْنَى، وَإِنَّ عَطَاءَكَ لِلْعَطَاءِ الْمُهْنَأِ. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاكْتُبْ لَنَا مِثْلَ أَجُورِ مَنْ صَانَهُ، أَوْ تَعَبَّدْ لَكَ فِيهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اللَّهُمَّ إِنَا نَتُوبُ إِلَيْكَ فِي يَوْمٍ فَطَرَنَا الَّذِي جَعَلْتُهُ لِلْمُؤْمِنِينَ عِيدًا وَسُرُورًا، وَلِأَهْلِ مِلَّتِكَ مَجْمِعًا وَمُحْتَشَدًا مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ أَذْنَبَاهُ، أَوْ سُوءِ أَسْلَفَنَا، أَوْ خَاطِرِ شَرِّ أَصْمَرَنَا، تَوْبَةَ مَنْ لَا يَنْطُوِي عَلَى رُجُوعٍ إِلَى ذَنْبٍ، وَلَا يَعُودُ بَعْدَهَا فِي خَطِيئَةٍ، تَوْبَةَ نَصُوحًا خَلَصَتْ مِنَ الشَّكِّ وَالِارْتِيَابِ، فَتَقَبَّلُهَا مِنَّا، وَارْضَعَنَا، وَتَبَّتْنَا عَلَيْهَا. اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا خَوْفَ عَقَابِ الْوَعِيدِ، وَشَوْقَ ثَوَابِ الْمَوْعِدِ حَتَّى نَجِدَ لَهُ مَا نَدْعُوكَ بِهِ، وَكَأْبَةَ مَا نَسْتَجِيرُكَ مِنْهُ. وَاجْعَلْنَا عِنْدَكَ مِنَ التَّوَّابِينَ الَّذِينَ أَوْجَبْتَ لَهُمْ مَحْبَبَتَكَ، وَقِيلَتْ مِنْهُمْ مُرَاجَعَةً طَاعَتَكَ، يَا أَعْدَلَ الْعَادِلِينَ. اللَّهُمَّ تَجَاوِزْ عَنْ آبَائِنَا وَأَمْهَاتِنَا وَأَهْلِ دِينِنَا جَمِيعًا مَنْ سَلَفَ مِنْهُمْ وَمَنْ غَيَرَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ نَبِيِّنَا وَآلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى مَلَائِكَتِكَ الْمُقْرَبِينَ، وَصَلِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى أَنْبِيَائِكَ الْمُرْسَلِينَ، وَصَلِّ عَلَيْهِ وَآلِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ، وَأَفْضَلَ مِنْ ذَلِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، صَلَاةً تَبَلُّغُنَا بَرَكَتُهَا، وَيَنَالُنَا نَفْعُهَا، وَيُسْتَجَابُ لَهَا دُعَاؤُنَا، إِنَّكَ أَكْرَمُ مَنْ رُغِبَ إِلَيْهِ، وَأَكْفَى مَنْ تُوْكِلَ عَلَيْهِ، وَأَعْطَى مَنْ سُئِلَ مِنْ فَضْلِهِ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

نیايش چهل و پنجم

دعای آن حضرت است در وداع ماه رمضان.

ای خداوندی که در برابر نعمتهایی که بندگانت را ارزانی می داری به پاداشت رغبتی نیست .

ای خداوندی که از بخشیدن پشیمان نمی شوی.

ای خداوندی که پاداش عمل بنده را نه برابر عمل، بلکه بیش از آن می دهد.

نعمت بی هیچ سابقه است و عفو تو بر مقتضای فضل و احسان توست و عقوبت بر آیین عدالت است و هر چه تقدیر کنی خیر ما در آن است.

اگر عطا کنی، عطا خویش به منت نیامیزی و اگر منع کنی، منع کردنت نه از روی ستم باشد.

پاداش نیک دهی کسی را که سپاست گوید، با آنکه تو خود او را سپاس گفتن الهام کرده ای.

جزای خیر دهی کسی را که تو را بستاید، با آنکه تو خود او را استایشگری آموخته ای.

عیب کسی را می پوشی که اگر می خواستی، رسوايش می ساختی.

به کسی عطا می کنی که اگر می خواستی، عطا از او باز می گرفتی و آن دو یکی در خور آن بود که رسوايش کنی و یکی سزای آن بود که عطای خویش از او بازگیری ولی تو ای خداوند، کار خود بر تفضل بنانهاده ای و قدرت خود را بر گذشت از گناهان جاری داشته ای.

با آنان که تو را عصیان کنند، با بردبای رویاروی شوی و آنان را که آهنگ ستم بر خود کنند، مهلت دهی آری ای پروردگار من، مهلتشان دهی و با آنان مدارا کنی، باشد که به سوی تو باز گردند، و چاره کارشان به تو به سپاری، تا آن که باید هلاک شود به خلاف رضای تو در مهلكه نیفتند و آن که از نعمت تو مست غرور شده و طریق شقاوت در پیش گرفته بدیخت نگردد، مگر آنگه که دیگرش عذر نماند و حجت بر اوتمام شود. همه اینها از روی کرم و عفو توست ای خدای بخشنده و سودی است که از عطوفت تو حاصل گردد، ای خدای بردبای.

ای خداوند، تویی که در عفو به روی بندگان گشوده ای و آن راتوبه نامیده ای و برای رسیدن به این در، آیاتی را که بر پیامبر وحی کرده ای راهنمای ساخته ای، تا کسی آن در گم نکند، که تو ای خداوندی که بزرگ و متعالی است نام تو، خود گفته ای: «به درگاه خدا توبه کنید، توبه ای از روی اخلاص باشد که پروردگارتان، گناهانتان را محو کند و شما را به بهشت‌هایی داخل کند که در آن نهرها جاری است. در آن روز، خدا پیامبر و کسانی را که به او ایمان آورده اند فرو نگذارد، و نورشان پیش‌اپیش و در سمت راستشان در حرکت باشد. می گویند: ای پروردگار ما، نور ما را برای ما به کمال رسان و ما را بیامز، که تو بر هر کاری توانایی.» (۱) پس کسی که از دخول به چنین سرایی سرایی توبه‌پس از گشودن در و بر گماشتن راهنما غفلت ورزد، چه عذر تواند آورد؟

ای خدای من، تو کسی هستی که در معامله با بندگان خود، همواره به سود آنان در بها می افزایی و می خواهی که در معامله با تو سود برند و به افزون دهی و نزول بر آستان تو کامیاب شوند، که تو خود گفته ای بزرگ و متعالی است نام تو و بلند است مرتبت تو. «هر کس کار نیکی انجام دهد، ده برابر به او پاداش داده شود و هر که کار بدی انجام دهد، تنها همانند آن کیفر بیند.» (۲) و نیز تو خود گفته ای: «مثل آنان که مال خودرا در راه خدا انفاق می کنند مثل دانه ای است که هفت خوشه بر آورده، و در هر خوشه ای صد دانه باشد، خدا پاداش هر

که را که بخواهد، چندبرابر می کند.»^(۳) و نیز تو خود گفته ای: «کیست که به خدا قرض الحسن دهد، تا خدا بر آن چند برابر بیفزاید؟»^(۴) و نظایر این آیات که در قرآن درباب مضاعف شدن حسنات نازل کرده ای .

بار خدایا، تو بی که به وسیله وحی که از عالم غیب فرستادی و به ترغیب خویش، آدمیان را به چیزهایی راه نمودی که اگر پنهان می داشتی، از دیدگانشان پنهان می بود. گوششان از شنیدن آواز آن ناتوان و اندیشه هایشان از تصور آن عاجز می آمد، که تو خود گفته ای:

«مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم. مرا سپاس گویید و ناسپاسی من مکنید.»^(۵) و نیز گفته ای: «اگر مرا سپاس گویید، بر نعمت شما می افزایم و اگر کفران کنید بدانید که عذاب من سخت است.»^(۶) و گفته ای:

«بخوانید مرا، تا شما را پاسخ گوییم. آنها بی که از پرستش من سرکشی می کنند زودا که در عین خواری به جهنم در آیند.»^(۷) بار خدایا، دعای بندگان را به درگاه خود، عبادت خوانده ای و ترک آن را خودپسندی و سرکشی، و کسانی را که از آن سر بر تابند و عده جهنم و خواری آن داده ای . از این روست که تو را به نعمت و بخششت یاد کردند و به فضل و احسان سپاس گفتند و هم به فرمان تو، تو را به دعا خواندند، و در راه توصدقه دادند تا به ثوابشان بیفزایی، و در آن بود رهایشان از خشم تو و کامیابیشان به خشنودی تو.

بار خدایا، اگر یکی از آفریدگان تو، آفریده دیگر را چنان راهنمایی کرده بود که تو بندگانت را راهنمایی کرده ای، او را به صفت انعام و احسان متصف می ساختند و به هر زبان می ستودندش . پس حمدو سپاس تو را، تا هر زمان که سپاست توان گفت و تا آنگاه که بر حمد تولفظی باقی است و معنایی که در این طریق بهره ای از آن توان یافت.

ای خداوندی که احسان و فضل خویش به بندگانت عطا کرده ای و آنان را در بخشش و عطا غرقه ساخته ای. آثار نعمت تو بر ما چه آشکاراست و احسان تو در حق ما چه بسیار. و چه بسیار ما را به بر و نیکی خویش مخصوص گردانیده ای.

ما را به دین برگزیده خود، آینین پسندیده خود، شریعت سهل و آسان خود هدایت کردی و دیدگانمان را بینا ساختی که به تو تقرب جوییم و به مقام کرامت تو واصل آییم.

بار خدایا، یکی از این برگزیده ترین وظایف و خاص ترین واجبات، ماه رمضان را قراردادی. ماهی که آن را از میان دیگر ماهها ویژگی دیگری بخشیده ای و از میان همه زمانها و روزگارها اختیارش کرده ای و بر همه اوقات سال برتری اش نهاده ای، زیرا که در آن قرآن و نور نازل کرده ای و بر تکالیف مؤمنان چند برابر افزوده

ای و روزه را در آن واجب داشته ای و مردمان را به بر پای خاستن برای عبادت خود ترغیب کرده ای و شب قدر را که از هزار ماه بهتر است تجلیل فرموده ای و چون رمضان را به ما عطا کردی، ما را بر دیگر امتها فضیلت نهادی و از میان پیروان دیگر کیشها برگزیدی. پس ما به فرمان تو روزش را روزه داشتیم و شبش را به نماز برخاستیم، و با روزه داشتن و نماز خواندن در این ماه به رحمتی که ما را ارزانی داشته بودی روی نهادیم و آن را وسیله نیل به ثواب تو قرار دادیم. توبی که هر چه از تو خواهند توانی داشت و آنچه از فضل و احسان تو طلبند توانی داد و به خواستاران مقام قرب خود نزدیک هستی.

ای خداوند، ماه رمضان در میان ما بس ستوده زیست و ما را مصاحب و یاری نیکو بود و گرانبهاترین سودهای مردم جهان را به ما ارزانی داشت. اما چون زمانش به سر رسید و مدتی شمار روزهایش پایان گرفت، آهنگ رحیل کرد.

ای خداوند، اینک با او وداع می کنیم، همانند وداع با عزیزی که فراقش بر ما گران است و رفتنش ما را غمگین و گرفتار وحشت تنها بی کند، عزیزی که او را بر ما پیمانی است که باید نگه داریم و حرمتی که باید رعایت کنیم و حقی که باید ادا نماییم. پس، اکنون می گوییم:

بدرود ای بزرگ ترین ماه خداوند و ای عید اولیای خدا.

بدرود ای گرامی ترین اوقاتی که ما را مصاحب و یار بودی، ای بهترین ماه در همه روزها و ساعتها.

بدرود ای ماه دست یافتن به آرزوها، ای ماه سرشار از اعمال شایسته بندگان خداوند.

بدرود ای یار و قرینی که چون باشی، قدرت بس جلیل است و چون رخت بر بندی، فراقت رنج افزا شود. ای مایه امید ما که دوریت برای مابس دردنگ است.

بدرود ای همدم ما که چون بیایی، شادمانی و آرامش بر دل ما آری و چون بروی، رفتن وحشت خیز است و تأالم افزایی.

بدرود ای همسایه ای که تا با ما بودی، دلهای ما را رقت بود و گناهان ما را نقصان.

بدرود ای یاریگر ما که در برابر شیطان یاریمان دادی و ای مصاحبی که راههای نیکی و فضیلت را پیش پای ما هموار ساختی.

بدرود که آزاد شدگان از عذاب خداوند، در تو چه بسیارند، و چه نیکبخت است آن که حرمت تو نگه داشت.

بدرود که چه بسا گناهان که از نامه عمل ما زدودی و چه بسا عیبها که پوشیده داشتی.

بدورد که درنگ تو برای گنهکاران چه به درازا کشید و هیبت تو دردل مؤمنان چه بسیار بود.

بدرود ای ماهی که هیچ ماه دیگر را توان همسری با تو نیست.

بدرود ای ماهی که تا تو بودی، امن و سلامت بود.

بدرود ای آن که نه در مصاحبত تو کراحت بود و نه در معاشرت ناپسندی.

بدرود که سرشار از برکات بر ما در آمدی و ما را از آلودگیهای گناه شست و شو دادی.

بدرود که به هنگام وداع از تو نه غباری به دل داریم و نه از روزه ات ملالتی در خاطر.

بدرود که هنوز فرا نرسیده از آمدنت شادمان بودیم و هنوز رخت بر نبسته از رفتن اندوهناک.

بدرود که چه بدیها که با آمدنت از ما دور شد و چه خیرات که ما را نصیب آمد.

بدرود تو را و آن شب قدر تو را که از هزار ماه بهتر است.

بدرود که دیروز که در میان ما بودی آزمند ماندنت بودیم و فردا که از میان ما خواهی رفت آتش اشتیاق در دل ما شعله خواهد کشید.

بدرود تو را و آن فضل و کرم تو را که اینک از آن محروم مانده ایم. و بر آن برکات که پیش از این ما را داده بودی و اینک از کفش داده ایم.

بار خدایا، ما آشنای این ماهیم، ماهی که ما را بدان شرف و منزلت دادی و به برکت نعمت و احسان خویش روزه داشتنش را توفیق دادی، در حالی که مردمان شقی قدرش را نشناختند و شور بختی خویش را از فضیلتش محروم ماندند.

ای خداوند، تو بودی که ما را برگزیدی و به شناخت این ماه توفیق عنایت کردی و به سنت آن راه نمودی. تو بودی که ما را توفیق روزه داشتن و نمازگزاردن ارزانی داشتی، هر چند ما قصور ورزیدیم و اندکی از بسیار به جای آوردیم.

بار خدایا، حمد تو راست در حالی که به بدکرداری خویش اقرارمی کنیم و به تبهکاری خویش معرفیم. برای رضای توست اگر دراعماق دلمان پشیمان شده ایم و از سر صدق از تو پوزش می طلبیم. پس در برابر قصوری که در این ماه در طاعت تو ورزیده ایم، ما را پاداشی ده که به یاری آن بر فضیلت مرغوب دست یابیم و آن اندوخته های گوناگون را که به آن مشتاق شده ایم بستانیم. عذر تقصیر ما را در ادای حق خود پذیر و عمر ما را تا رمضان دیگر دراز کن. و چون به رمضان دیگر رسیدیم، یاریمان ده تا آن سان که سزای خداوندی توست عبادت کنیم و ما را به منزلتی رسان که سزاوار طاعت توست و به چنان اعمال شایسته ای برگمار که ادای حق تو را در این رمضان و رمضان دیگر، بایسته باشد. بار خدایا، در این ماه اگر قصد گناه کرده ایم، یا مرتکب آن شده ایم، یا به عمد خطایی از ما سر زده، یا از سر فراموشی ستمی بر خود رواداشته ایم، یا پرده حرمت دیگری را دریده ایم، بار خدایا، بر محمد و خاندانش درود بفرست و گناه ما در پرده اغماض فرو پوش و ما را عفو کن و در برابر دیدگان شماتت کنندگان قرار مده و زبان طاعنان در حق مادراز مگردان و ما را به رأفت پایان نیافتنی و فضل و کرم نقصان ناپذیرخود به کاری برگمار که خطاهایی را که در این ماه مرتکب شده ایم و توان را نپسندیده ای، از میان ببرد یا فرو پوشد.

بار خدایا، درود بفرست بر محمد و خاندان او. ما از سپری شدن رمضان اندوه‌گینیم، تو ما را بر اندوه این فراق پاداش خیر ده و این روز عید و روز روزه گشادن را بر ما مبارک گردان. چنان کن که روز عید ازشمار بهترین روزهایی باشد که بر ما گذشته و عفو تو را به سوی ماآورده و گناه ما را زدوده است. بار خدایا، گناهان آشکار و نهان ما را بیامز.

ای خداوند، با به پایان رسیدن این ماه ما را از لوث گناه پاک نمای وبا رفتش، از ورطه گناهان برهان و از نیکبخت ترین کسانی قرار ده که در آن به عبادت تو پرداخته اند و نصیبیشان از همه بیشتر بوده و بیش از همه از آن بهره یافته اند.

بار خدایا، اگر کسی از بندگان تو، حق این ماه آن چنان که شایسته اوست رعایت کرده و حرمتش نگه داشته و وظایف خود و احکام آن را به جای آورده و از گناهان پرهیز کرده و به تو تقرب جسته، آن سان که خشنودی تو نصیبیش شده و رحمت تو بر او روی نهاده، ای خداوند، همانند مزدی که او را می دهی، از خزانه بی نیازیت به ما نیز ارزانی دار و چند برابر آن از فضل خود عطا فرمای، که خزاین فضل تو را نقصان نیست، بلکه همواره در افزایش است، و معادن احسان تو دستخوش فنا نشود و بخشش تو چه بخششی گواراست.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و برای ما مزدی بنویس چونان مزد کسی که این ماه را تا روز قیامت روزه داشته و تو راعبادت کرده است.

ای خداوند،ما در این روز فطر،روز عید و شادمانی مؤمنان،روزانه اجتماع مسلمانان به گرد یکدیگر،از هر گناه که مرتکب شده ایم و از هر کار زشت که زین پیش از ما سر زده،و از هر خیال بد که در دل خود پنهان داشته ایم،توبه می کنیم،توبه کسی که در دل خیال بازگشتش به گناه نیست و بار دیگر به گناه باز نگردد،توبه ای بی بازگشت،عاری از هر گونه شک و ریب،بار خدایا،چنین توبه ای را از ما بپذیر و از ما خشنودشو و ما را در آن توبه ثابت قدم گردان.

ای خداوند،روزی ما ساز خوف از عقاب جهنم را و شوق به نعیم بهشت را،تا لذت آنچه را که از تو خواسته ایم در یابیم و از اندوه آنچه از آن به تو پناه می آوریم وارهیم.

ای خداوند،ما را در شمار توبه کنندگانی در آور که محبت خود را به آنان ارزانی داشته ای و پذیرفته ای که به طاعت تو باز گرددند،ای دادگرترین دادگران.

ای خداوند،از پدران و مادران و همکیشان ما،آنان که دیده از جهان بسته اند و آنان که هنوز جام مرگ ننوشیده اند،در گذر.

بار خدایا،بر محمد پیامبر ما و خاندان او و خاندانش درود بفرست همچنان که بر ملائکه مقربین خود درود فرستاده ای و بر او و خاندانش درود بفرست،آن سان که بر پیامبران مرسل خود درود فرستاده ای و درود بفرست بر او و خاندانش،آن سان که بندگان صالح خود را درود فرستاده ای،درودی بر تراز درود آنها،ای پروردگار جهانیان،درودی که برکت آن به ما رسد و سود آن نصیب ما گردد و سبب استجابت دعای ما شود،که تو کریم تر کسی هستی که بدو رغبت توان یافت و کارسازترین کسی هستی که بدو توکل توان کرد و تو خود بخشنده ترین کسان به سائلان درگاه خود هستی و انت علی کل شیء قدیر.

پی نوشتها

۱. سوره ۶۶/آیه ۸

۲. سوره ۶/آیه ۱۶۰

۳. سوره ۲/آیه ۲۶۱

۴. سوره ۲/آیه ۲۴۵

۵. سوره ۲/آیه ۱۵۲

۶. سوره ۱۴/آیه ۷

۷. سوره ۴۰/آیه ۶۰

الدعا السادس والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي يَوْمِ الْفِطْرِ إِذَا انْصَرَفَ مِنْ صَلَاتِهِ قَاتِمًا ثُمَّ اسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، وَ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ،
فَقَالَ

يَا مَنْ يَرْحَمُ مَنْ لَا يَرْحَمُ الْعِبَادَ وَ يَا مَنْ يَقْبِلُ مَنْ لَا تَقْبِلُهُ الْبِلَادُ وَ يَا مَنْ لَا يَخْتَرُ أَهْلَ الْحَاجَةِ إِلَيْهِ وَ يَا مَنْ لَا
يُخَيِّبُ الْمُلْحِينَ عَلَيْهِ. وَ يَا مَنْ لَا يَجْبَهُ بِالرَّدِّ أَهْلَ الدَّلَالِ عَلَيْهِ وَ يَا مَنْ يَجْتَسِي صَغِيرًا مَا يُتُحَفِّ بِهِ، وَ يَشْكُرُ يَسِيرًا مَا
يُعْمَلُ لَهُ. وَ يَا مَنْ يَشْكُرُ عَلَى الْقَلِيلِ وَ يُجَازِي بِالْجَلِيلِ وَ يَا مَنْ يَدْتُو إِلَى مَنْ دَنَاهُ. وَ يَا مَنْ يَدْعُو إِلَى نَفْسِهِ
مَنْ أَدْبَرَ عَنْهُ. وَ يَا مَنْ لَا يُعِيرُ النُّعْمَةَ، وَ لَا يُبَادِرُ بِالنَّقْمَةِ. وَ يَا مَنْ يُشْمِرُ الْحَسَنَةَ حَتَّى يُنْمِيَهَا، وَ يَتَجَاهِزُ عَنِ السَّيِّئَةِ
حَتَّى يُعَيِّنَهَا. انصَرَفَتِ الْأَمَالُ دُونَ مَدَى كَرَمِكَ بِالْحَاجَاتِ، وَ امْتَلَأَتِ بِفَيْضِ جُودِكَ أَوْعِيَةُ الْطَّلَبَاتِ، وَ تَفَسَّخَتِ
دُونَ بُلُوغِ نَعْنَكَ الصَّفَاتُ، فَلَكَ الْعُلُوُّ الْأَعْلَى فَوْقَ كُلِّ عَالٍ، وَ الْجَلَالُ الْأَمْجَدُ فَوْقَ كُلِّ جَلَالٍ. كُلُّ جَلِيلٍ عِنْدَكَ
صَغِيرٌ، وَ كُلُّ شَرِيفٍ فِي جَنْبِ شَرَفِكَ حَقِيرٌ، خَابَ الْوَافِدُونَ عَلَى غَيْرِكَ، وَ خَسِرَ الْمُنْتَرَضُونَ إِلَى لَكَ، وَ ضَاعَ
الْمُلْمُونَ إِلَيْكَ، وَ أَجْدَبَ الْمُمْتَجِعُونَ إِلَى مَنِ اتَّبَعَ فَضْلَكَ بِأَبْكَ مَفْتُوحٌ لِلرَّاغِبِينَ، وَ جُودُكَ مُبَاحٌ لِلسَّائِلِينَ، وَ
إِغَاشُكَ قَرِيبَةٌ مِنَ الْمُسْتَغِيْشِينَ. لَا يَخِيْبُ مِنْكَ الْأَمْلِونَ، وَ لَا يَبْيَاسُ مِنْ عَطَائِكَ الْمُتَرَضِّعُونَ، وَ لَا يَشْقَى بِنَقْمِكَ
الْمُسْتَغْفِرُونَ. رِزْقُكَ مَبْسُوطٌ لِمَنْ عَصَاكَ، وَ حَلْمُكَ مُعْتَرِضٌ لِمَنْ نَاوَاكَ، عَادَتْكَ الْإِحْسَانُ إِلَى الْمُسْبِيْنَ، وَ
سُنْتَكَ الْإِبْقاءُ عَلَى الْمُعْتَدِينَ حَتَّى لَقَدْ غَرَّتْهُمْ أَنَّا تُكَ حَتَّى الرُّجُوعِ، وَ صَدَهُمْ إِمْهَالُكَ عَنِ النُّزُوعِ. وَ إِنَّمَا تَأَنِّيْتَ بِهِمْ
لِيَقِيُّوا إِلَى أَمْرِكَ، وَ أَمْهَلْتَهُمْ ثَقَةً بِدَوَامِ مُلْكِكَ، فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ السَّعَادَةِ خَتَمْتَ لَهُ بِهَا، وَ مَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ
الشَّقاوَةِ خَذَلْتَهُ لَهَا. كُلُّهُمْ صَائِرُونَ، إِلَى حُكْمِكَ، وَ أَمْوَهُمْ أَثْلَهُ إِلَى أَمْرِكَ، لَمْ يَهِنْ عَلَى طُولِ مُدَّتِهِمْ سُلْطَانُكَ،
وَ لَمْ يَدْحُضْ لِتَرْكِ مُعَاجِلَتِهِمْ بُرْهَانُكَ. حُجَّتْكَ قَائِمَةً لَا تُدْخَنْ، وَ سُلْطَانُكَ ثَابِتَ لَا يَزُولُ، فَالْوَيْلُ الدَّائِمُ لِمَنْ
جَنَحَ عَنْكَ، وَ الْخَيْيَةُ الْخَادِلَةُ لِمَنْ خَابَ مِنْكَ، وَ الشَّقَاءُ الْأَشْقَى لِمَنْ اغْتَرَّ بِكَ. مَا أَكْثَرَ تَصْرُفَهُ فِي عَذَابِكَ، وَ مَا
أَطْلُوَ تَرَدَّدُهُ فِي عِقَابِكَ، وَ مَا أَبْعَدَ غَايَتِهِ مِنَ الْفَرَجِ، وَ مَا أَقْنَطَهُ مِنْ سُهُولَةِ الْمَخْرَجِ عَدَلًا مِنْ قَضَائِكَ لَا تَجُورُ
فِيهِ، وَ إِنْصَافًا مِنْ حُكْمِكَ لَا تَحِيفُ عَلَيْهِ. فَقَدْ ظَاهَرَتِ الْحُجَّاجَ، وَ أَبْيَاتِ الْأَعْذَارَ، وَ قَدْ تَقَدَّمَتِ بِالْوَعِيدِ، وَ تَلَفَّتَ
فِي التَّرْغِيبِ، وَ ضَرَبَتِ الْأَمْثَالَ، وَ أَطْلَتِ الْأِمْهَالَ، وَ أَخْرَتَ وَ أَنْتَ مُسْتَطِيعٌ لِلْمَعَاجِلَةِ، وَ تَأَنِّيْتَ وَ أَنْتَ مَلِيْءٌ
بِالْمُبَادِرَةِ لَمْ تَكُنْ أَنَّا تُكَ عَجْرًا، وَ لَا إِمْهَالُكَ وَهْنًا، وَ لَا إِمْسَاكُكَ غَفْلَةً، وَ لَا انتِظَارُكَ مُدَارَأً، بَلْ لِتَكُونَ حُجَّتْكَ
أَبْلَغَ، وَ كَرْمُكَ أَكْمَلَ، وَ إِحْسَانُكَ أَوْفَى، وَ نِعْمَتْكَ أَتَمَّ، كُلُّ ذَلِكَ كَانَ وَ لَمْ تَرَلْ، وَ هُوَ كَائِنٌ وَ لَا تَزَالُ. حُجَّتْكَ
أَجْلُ مِنْ أَنْ تُوصَفَ بِكُلِّهَا، وَ مَجْدُكَ أَرْفَعُ مِنْ أَنْ يُحَدَّ بِكُنْهِهِ، وَ نِعْمَتْكَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُحْصَى بِأَسْرِهَا، وَ
إِحْسَانُكَ أَكْثَرُ مِنْ أَنْ تُشْكَرَ عَلَى أَقْلَهِ وَ قَدْ قَسَرَ بِي السُّكُوتُ عَنْ تَحْمِيدِكَ، وَ فَهْمَهُنِيَ الْإِمْسَاكُ عَنْ تَمْجِيدِكَ،
وَ قُصَارَائِ الْإِقْرَارِ بِالْحُسُورِ، لَا رَغْبَةً يَا إِلَهِي بَلْ عَجْزًا. فَهَا آنَا ذَا أَوْمُكَ بِالْوِفَادَةِ، وَ أَسْلَكَ حُسْنَ الرِّفَادَةِ، فَصَلَّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، وَ اسْمَعْ نَجْوَائِيَ، وَ اسْتَجِبْ دُعَائِيَ، وَ لَا تَخْتِمْ يَوْمِي بِخَيْبَاتِي، وَ لَا تَجْبَهْنِي بِالرَّدِّ فِي مَسَالَتِي، وَ
أَكْرِيمٌ مِنْ عِنْدِكَ مُنْصَرَفِي، وَ إِلَيْكَ مُنْقَلَبِي، إِنَّكَ غَيْرُ ضَاقِي بِمَا تُرِيدُ، وَ لَا عَاجِزٌ عَمَّا تُسْأَلُ، وَ أَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ، وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.

نیايش چهل و ششم

دعای آن حضرت است در روز عید فطر و روز جمعه. چون از نماز باز می گشت روی به قبله می ایستاد و این دعا می خواند.

ای خداوندی که رحمت می آوری بر آن کس که بندگان تو بر اورحمت نمی آورند.

ای خداوندی که می پذیری آن را که رانده هر شهر و دیار است.

ای خداوندی که تحقیر نمی کنی آنان را که دست نیاز به سوی تودراز کنند.

ای خداوندی که نومید نمی گردانی آنان را که به اصرار از تو چیزی خواهند.

ای خداوندی که از درگاه خود نمی رانی آنان را که در خواهندگی دلیری می کنند.

ای خداوندی که واپس نمی زنی ارمغانی را که به پیشگاهت آرند، هر چند خرد و بی مقدار باشد، و هیچ کاری را بی اجر نمی گذاری، هر چند ناچیز باشد.

ای خداوندی که اندک عملی را می پذیری و بر آن پاداش بزرگ می دهد.

ای خداوندی که نزدیک می شوی به هر کس که به تو نزدیک گردد.

ای خداوندی که به نزد خود فرا می خوانی آن کس را که از تو روی گردانیده است.

ای خداوندی که نعمت خود دیگر گون نکنی و در کیفر گنهکاران شتاب نورزی.

ای خداوندی که نهال نیکی را می پروری تا به ثمر نشیند و از گناهان عفو می کنی تا یکسره از میان بروند.

آرزوها پیش از آنکه عرصه کرم تو پیمایند، روا شده باز گشتند و کاسه های حاجت حاجتمندان از فیض جود تو لبالب گردید و اوصاف را پیش از آنکه به حقیقت تو رسند رشته از هم بگسیخت. تو راست فراترین فرازها، فراتر از هر فرا رونده ای، و تو راست بزرگ ترین جلالتها، برتر از هر جلالی.

هر صاحب جلالت در برابر جلالت تو خرد است و هر شریف در جوار شرف تو حقیر. آنان که رخت به آستان دیگری جز آستان تو کشیدند، نومید شدند و آنان که به درگاهی جز درگاه تو روی نهادند زیانمند گردیدند و آنان که جز به تو پرداختند تباہ گشتند و آنان که در طلب قوت نه به صحرای فضل تو آمدند به قطحosal گرفتار شدند.

بار خدایا، درگاه تو به روی خواهندگان گشوده است و عطایت سائلان را رایگان است و فریاد رسیت فریاد خواهان را نزدیک.

امیدواران از تو نومید نشوند و جویندگان از عطای تو مأیوس نگردند و آمرزش خواهان از عقوبت به شقاوت نیفتند.

ای خداوند، خوان نعمت برای آنان که نافرمانیت کنند گستردہ است. و برباریت در حق آنان که با تو خصومت ورزند مهیاست. نیکی در حق بدان شیوه توست و شفقت بر مت加وزان سنت تو. آن سان که درنگ کردن تو در مؤاخذت، ایشان را فریفته است که توبه نکنند و مهلت دادن تو آنان را از گرایش به تو باز داشته است. و حال آنکه در کیفر آنان درنگ کرده ای تا مگر به فرمان تو سر نهند، و آن را که مهلت عنایت کرده ای از آن روست که به دوام ملک خود اعتماد داری. پس هر کس که سزاوار سعادت باشد روزگارش به سعادت پایان یابد و هر که سزاوار شقاوت بود به شقاوتش خوار خواهی ساخت. همه بر مقتضای حکم تو شوند هر چه شوند و بازگشت امورشان به توست. هر چند زمان سرکشیشان به دراز کشد از سلطه تو فرو نخواهد کاست و چون در بازخواستشان شتاب نکنی حجت تو باطل نگردد، که حجت تو پای بر جای است و بطلان ناپذیر و سلطه تو ثابت است و بی زوال. پس وای بر کسی که از تو رخ بر تافته و خواری و نومیدی کسی راست که از تونومید گردد و بدترین شوریختی نصیب کسی است که به حلم تو فریفته آید. در چنین حالتی چنین کسی چه بسیار عذابهای گونه گون که خواهد چشید و چه زمانهای دراز که در وادی عقاب تو سرگردان خواهد ماند و میان او و سر آمدن اندوهش چه فاصله ای بعید است و به رهایی از تنگنایی که در آن افتاده هیچ امیدیش نیست. ای خداوند همه اینها که می کنی بر مقتضای عدالت و انصاف توست که در آن نه جور بر کس کنی نه ستم بر کس روا داری.

بار خدایا، تو حجتهای خود، در پی یکدیگر و به یاری یکدیگر اقامه کرده ای و دلیلهای خود از دیر باز آشکار ساخته ای و پیش از این مردم را از عذاب خود بیم داده ای و از روی تلطف ترغیب کرده ای و مثالهای آورده ای و مهلتهای دراز داده ای و عذاب خود به تأخیر افکنده ای هر چند یارای شتابت بود و در کار مؤاخذت درنگ ورزیده ای هر چندیارای تعجیلت بود. نه درنگ ورزیدن از روی ناتوانی بوده است و نه مهلت دادن نشانه

سسستی.اگر از مؤاخذت دست باز داشته ای،نه از روی غفلت بوده و اگر حکم خود به تعویق افکنده ای،نه از روی مدارا.

بلکه تا حجت رسانتر افتاد و کرمت کامل تر و احسان وافی تر و نعمت تمام تر نمایان شود .همه اینها بوده است و همواره هست و خواهد بود.

ای خداوند،حجت تو فراتر از آن است که همه اش به وصف گنجد و مجد و بزرگیت برتر از آن است که کس به کنه آن رسد و نعمت بیشتر از آن است که در شمار آید و احسان افزون تر از آن است که کمترین آن را شکر توان گفت. بار خدایا،خاموشی می گزینم،که از ستایشگریت ناتوانم و زبان بر می بندم،که از تمجید و تکریمت عاجزم.ای خدای من،نهایت کوشش من اعتراض به درماندگی من است،نه آنکه نخواهم،که نمی توانم.

بار خدایا،این منم که آهنگ درگاه تو کرده ام و خواهم که احسان وفضل نیکوی خویش از من دریغ نداری.پس بر محمد و خاندانش درودبفرست و زمزمه مناجات مرا بشنو و دعای مرا اجابت کن و امروز مرا بانومیدی من به پایان مرسان و در برابر خواسته هایم دست رد به سینه من مزن .اگر از نزد تو باز می گردم یا به سوی تو می آیم،در هر حال گرامیم دار،که تو در گزاردن کارهایت به تنگنا نمی افتد و از ادای آنچه از تو خواهند ناتوان نیستی.تو بر هر کار قادری .و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم.

الدعا السابع والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي يَوْمِ عَرَفةَ)
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ بِدِيعِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، رَبِّ الْأَرْبَابِ، وَإِلَهِ كُلِّ
مَالِوِهِ، وَخَالِقَ كُلِّ مَخْلُوقٍ، وَوَارِثَ كُلِّ شَيْءٍ، لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ، وَلَا يَعْزُزُ عَنْهُ عِلْمٌ شَيْءٌ، وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ
مُحِيطٌ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبٌ. أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْأَحَدُ الْمُتَوَحِّدُ الْفَرْدُ الْمُتَفَرِّدُ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
الْكَرِيمُ الْمُتَكَرِّمُ، الْعَظِيمُ الْمُتَعَظِّمُ، الْكَبِيرُ الْمُتَكَبِّرُ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْعَلِيُّ الْمُتَعَالُ، الشَّدِيدُ الْمُحَالُ وَأَنْتَ
الْلَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ. وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، السَّمِيعُ الْبَصِيرُ، الْقَدِيمُ الْخَبِيرُ وَأَنْتَ
الْلَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْكَرِيمُ الْأَكْرَمُ، الدَّائِمُ الْأَذْوَمُ، وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْأَوَّلُ قَبْلَ كُلِّ أَحَدٍ، وَالْآخِرُ بَعْدَ كُلِّ عَدَدٍ
وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الدَّائِنُ فِي دُنْوَهُ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، ذُو الْبَهَاءِ وَالْمَجْدِ، وَالْكِبْرِيَاءِ
وَالْحَمْدِ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الَّذِي أَنْشَأَتِ الْأَشْيَاءَ مِنْ غَيْرِ سِنْخٍ، وَصَوَّرْتَ مَا صَوَّرْتَ مِنْ غَيْرِ مِثَالٍ، وَ
ابْتَدَعْتَ الْمُبْتَدَعَاتِ بِلَا احْتِدَاءٍ. (١٣) أَنْتَ الَّذِي قَدَرْتَ كُلَّ شَيْءٍ تَقْدِيرًا، وَيَسَّرْتَ كُلَّ شَيْءٍ تَيْسِيرًا، وَدَبَرْتَ مَا
دُونَكَ تَدَبِّيرًا أَنْتَ الَّذِي لَمْ يُعْنِكَ عَلَى خَلْقِكَ شَرِيكٌ، وَلَمْ يُوَازِرْكَ فِي أَمْرِكَ وَزِيرٌ، وَلَمْ يَكُنْ لَكَ مُشَاهِدٌ وَلَا
نَظِيرٌ. أَنْتَ الَّذِي أَرَدْتَ فَكَانَ حَتْمًا مَا أَرَدْتَ، وَقَضَيْتَ فَكَانَ عَدْلًا مَا قَضَيْتَ، وَحَكَمْتَ فَكَانَ نِصْفًا مَا حَكَمْتَ.
أَنْتَ الَّذِي لَا يَحْوِيكَ مَكَانٌ، وَلَمْ يَقُمْ لِسُلْطَانِكَ سُلْطَانًا، وَلَمْ يُعِيكَ بُرْهَانٌ وَلَا بَيَانٌ. أَنْتَ الَّذِي أَحْصَيْتَ كُلَّ
شَيْءٍ عَدَدًا، وَجَعَلْتَ لِكُلِّ شَيْءٍ أَمْدَادًا، وَقَدَرْتَ كُلَّ شَيْءٍ تَقْدِيرًا. أَنْتَ الَّذِي قَصَرَتِ الْأَوْهَامُ عَنْ دَاتِيَّتِكَ، وَ
عَجَزَتِ الْأَفْهَامُ عَنْ كَيْفِيَّتِكَ، وَلَمْ تُنْدِرْكَ الْأَبْصَارُ مَوْضِعَ أَيْنِيَّتِكَ. أَنْتَ الَّذِي لَا تُحَدُّ فَتَكُونَ مَحْدُودًا، وَلَمْ تُمَثَّلْ
فَتَكُونَ مَوْجُودًا، وَلَمْ تَلِدْ فَتَكُونَ مَوْلُودًا. أَنْتَ الَّذِي لَا ضَدَّ مَعَكَ فَيَعْانِدُكَ، وَلَا عِدْلَ لَكَ فَيُكَاثِرُكَ، وَلَا نِدَّ لَكَ
فَيُعَارِضُكَ. أَنْتَ الَّذِي ابْنَدَ، وَأَخْتَرَعَ، وَاسْتَحْدَثَ، وَابْتَدَعَ، وَأَحْسَنَ صُنْعًا مَا صَنَعَ. سُبْحَانَكَ مَا أَجْلَ شَانِكَ، وَ
أَسْنَى فِي الْأَمَاكِنِ مَكَانَكَ، وَأَصْدَعَ بِالْحَقِّ فُرْقَانَكَ سُبْحَانَكَ مِنْ لَطِيفِ مَا الْطَّفَكَ، وَرَعُوفٌ مَا أَرَافَكَ، وَحَكِيمٌ
مَا أَعْرَفَكَ سُبْحَانَكَ مِنْ مَلِيكٍ مَا أَمْنَعَكَ، وَجَوَادٍ مَا أَوْسَعَكَ، وَرَفِيعٍ مَا أَرْفَعَكَ ذُو الْبَهَاءِ وَالْمَجْدِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَ
الْحَمْدِ. سُبْحَانَكَ بَسْطَتِ الْخَيْرَاتِ يَدِكَ، وَعَرِفَتِ الْهِدَايَةُ مِنْ عِنْدِكَ، فَمَنِ التَّمَسَكَ لِدِينِ أَوْ دُنْيَا وَجَدَكَ
سُبْحَانَكَ خَضَعَ لَكَ مَنْ جَرَى فِي عِلْمِكَ، وَخَشَعَ لِعَظَمَتِكَ مَا دُونَ عَرْشِكَ، وَانْقَادَ لِلتَّسْلِيمِ لَكَ كُلُّ خَلْقِكَ
سُبْحَانَكَ لَا تُحَسُّ وَلَا تُجَسِّسُ وَلَا تُمَسُّ وَلَا تُكَادُ وَلَا تُمَاطُ وَلَا تُنَازَعُ وَلَا تُجَارَى وَلَا تُمَارَى وَلَا تُخَادَعُ وَلَا
تُمَاكِرُ سُبْحَانَكَ سَبِيلُكَ جَدًّا. وَأَمْرُكَ رَشَدٌ، وَأَنْتَ حَىٰ صَمَدٌ. سُبْحَانَكَ قُولُكَ حَكْمٌ، وَقَضَاؤُكَ حَثْمٌ، وَإِرَادَتُكَ
عَزْمٌ. سُبْحَانَكَ لَا رَادٌ لِمَشِيَّتِكَ، وَلَا مُبْدِلٌ لِكَلَمَاتِكَ. سُبْحَانَكَ بَاهِرُ الْآيَاتِ، فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ، بَارِئُ النَّسَمَاتِ لَكَ
الْحَمْدُ حَمْدًا يَدُومُ بِدَوَامِكَ وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا خَالِدًا يَنْعِمُتِكَ. وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا يُوَازِي صُنْعَكَ وَلَكَ الْحَمْدُ
حَمْدًا يَزِيدُ عَلَى رِضاَكَ. وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا مَعَ حَمْدِ كُلِّ حَامِدٍ، وَشُكْرًا يَقْصُرُ عَنْهُ شُكْرٌ كُلُّ شَاكِرٍ حَمْدًا لَا يَنْبَغِي
إِلَّا لَكَ، وَلَا يُنَقَّرُ بِهِ إِلَّا إِلَيْكَ حَمْدًا يُسْتَدَامُ بِهِ الْأَوَّلُ، وَيُسْتَدَعِي بِهِ دَوَامُ الْآخِرِ، حَمْدًا يَتَضَاعِفُ عَلَى كُرُورِ
الْأَزْمِنَةِ، وَيَتَزَايِدُ أَضْعَافًا مُتَرَادِفَةً. حَمْدًا يَعْجِزُ عَنْ إِحْصَائِهِ الْحَفَظَةُ، وَيَزِيدُ عَلَى مَا أَحْصَتْهُ فِي كِتَابِكَ الْكَتَبَةُ حَمْدًا

يوازنُ عرْشَكَ الْمَجِيدَ وَ يُعادِلُ كُرْسِيَكَ الرَّفِيعَ. حَمْدًا يَكْمُلُ لَدِيْكَ ثَوَابَهُ، وَ يَسْتَغْرِقُ كُلَّ جَزَاءٍ جَزَاؤُهُ حَمْدًا ظَاهِرُهُ وَ فَقُ لِبَاطِنِهِ، وَ بَاطِنُهُ وَفَقُ لِصِدْقِ النِّيَّةِ حَمْدًا لَمْ يَحْمِدْ كَخَلْقٍ مِثْلِهِ، وَ لَا يَعْرِفُ أَحَدٌ سِوَاكَ فَضْلَهُ حَمْدًا يُعَانِ مِنْ اجْتَهَدَ فِي تَعْدِيدِهِ، وَ يُؤَيْدُ مَنْ أَغْرَقَ نَزْعًا فِي تَوْفِيقِهِ. حَمْدًا يَجْمَعُ مَا خَلَقَتْ مِنَ الْحَمْدِ، وَ يَسْتَظِمُ مَا أَنْتَ خَالِقُهُ مِنْ بَعْدِهِ. حَمْدًا لَا حَمْدَ أَقْرَبُ إِلَى قَوْلِكَ مِنْهُ، وَ لَا أَحْمَدَ مِمَّنْ يَحْمِدُكَ بِهِ. حَمْدًا يُوجِبُ بِكَرْمِكَ الْمَزِيدَ بِوُفُورِهِ، وَ تَصِلُهُ بِمَزِيدٍ بَعْدَ مَزِيدٍ طَوْلًا مِنْكَ حَمْدًا يَجْبُ لِكَرَمِ وَجْهِكَ، وَ يُقَابِلُ عَزَّ جَلَالِكَ. رَبُّ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، الْمُنْتَجَبُ الْمُصْطَفَى الْمُكَرَّمُ الْمُقَرَّبُ، أَفْضَلُ صَلَواتِكَ، وَ بَارِكْ عَلَيْهِ أَتَمَّ بَرَكَاتِكَ، وَ تَرَحَّمْ عَلَيْهِ أَمْتَعَ رَحْمَاتِكَ. رَبُّ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَلَاهَا زَاكِيَّةً لَا تَكُونُ صَلَاهَا أَزْكَى مِنْهَا، وَ صَلَّ عَلَيْهِ صَلَاهَا نَامِيَّةً لَا تَكُونُ صَلَاهَا نَامِيَّةً مِنْهَا، وَ صَلَّ عَلَيْهِ صَلَاهَا رَاضِيَّةً لَا تَكُونُ صَلَاهَا فَوْقَهَا. رَبُّ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَلَاهَا تُرْضِيَّهُ وَ تَرِيدُ عَلَى رِضاَهُ، وَ صَلَّ عَلَيْهِ صَلَاهَا تُرْضِيَّكَ وَ تَزِيدُ عَلَى رِضاَكَ لَهُ وَ صَلَّ عَلَيْهِ صَلَاهَا لَا تَرْضَى لَهُ إِلَّا بِهَا، وَ لَا تَرَى غَيْرَهُ لَهَا أَهْلًا. رَبُّ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ صَلَاهَا تُجَاوِرُ رِضْوَانَكَ، وَ يَتَصِلُّ أَتْصَالُهَا بِيَقَائِكَ، وَ لَا يَنْفَدُ كَمَا لَا تَنْفَدُ كَلْمَاتُكَ. رَبُّ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَلَاهَا تَنَتَّظِمُ صَلَواتِ مَلَائِكَتِكَ وَ أَنْبِيَائِكَ وَ رُسُلِكَ وَ أَهْلِ طَاعَتِكَ، وَ تَشَتَّمُ عَلَى صَلَواتِ عِبَادِكَ مِنْ جِنَّكَ وَ إِنْسِكَ وَ أَهْلِ إِجَابَتِكَ، وَ تَجْتَمِعُ عَلَى صَلَاهَا كُلَّ مَنْ دَرَأَتْ وَ بَرَأَتْ مِنْ أَصْنَافِ خَلْقِكَ. رَبُّ صَلَّ عَلَيْهِ وَآلِهِ، صَلَاهَا تُحِيطُ بِكُلِّ صَلَاهَا سَالِفَةٍ وَ مُسْتَانِفَةٍ، وَ صَلَّ عَلَيْهِ وَ عَلَى آلِهِ، صَلَاهَا مَرْضِيَّةً لَكَ وَ لِمَنْ دُونَكَ، وَ تُنَشِّئُ مَعَ ذَلِكَ صَلَواتٍ تُضَاعِفُ مَعَهَا تُلْكَ الصَّلَواتِ عَنْدَهَا، وَ تَزِيدُهَا عَلَى كُرُورِ الْأَيَّامِ زِيَادَةً فِي تَضَاعِيفِ لَا يَعْدُهَا غَيْرُكَ. رَبُّ صَلَّ عَلَى أَطَابِبِ أَهْلِ بَيْتِ الَّذِينَ اخْتَرْتُهُمْ لِأَمْرِكَ، وَ جَعَلْتَهُمْ خَزَنَةً عِلْمِكَ، وَ حَفَظَةً دِينِكَ، وَ خَلْفَاءَكَ فِي أَرْضِكَ، وَ حُجَّجَكَ عَلَى عِبَادِكَ، وَ طَهَرْتَهُمْ مِنَ الرِّجْسِ وَ الدَّنَسِ تَطْهِيرًا بِإِرَادَتِكَ، وَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسِيلَةَ إِلَيْكَ، وَ الْمَسْلَكَ إِلَى جَنَّتِكَ رَبُّ صَلَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، صَلَاهَا تُجَزِّلُ لَهُمْ بِهَا مِنْ نِحْلِكَ وَ كَرَامِتِكَ، وَ تُكْمِلُ لَهُمُ الْأَشْيَاءَ مِنْ عَطَايَاكَ وَ نَوَافِلِكَ، وَ تُوَقِّرُ عَلَيْهِمُ الْحَظَّ مِنْ عَوَادِكَ وَ فَوَادِكَ. رَبُّ صَلَّ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ صَلَاهَا لَا أَمْدَ فِي أَوْلَاهَا، وَ لَا غَايَةَ لِآمِدَهَا، وَ لَا نِهَايَةَ لِآخِرِهَا. رَبُّ صَلَّ عَلَيْهِمْ زَنَةً عَرْشِكَ وَ مَا دُونَهُ، وَ مَلِءَ سَمَاوَاتِكَ وَ مَا فَوْقَهُنَّ، وَ عَدَّ أَرْضِيَّكَ وَ مَا تَحْتَهُنَّ وَ مَا بَيْنَهُنَّ، صَلَاهَا تُقْرِبُهُمْ مِنْكَ زُلْفَى، وَ تَكُونُ لَكَ وَ لَهُمْ رِضَى، وَ مُتَصَلِّهُ بِنَظَارِهِنَّ أَبْدًا. اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَيَّدْتَ دِينَكَ فِي كُلِّ أَوَانٍ بِيَمَامٍ أَقْمَتْهُ عَلَمًا لِعِبَادِكَ، وَ مَنَارًا فِي بَلَادِكَ بَعْدَ أَنْ وَصَلَتْ حَبْلَهُ بِخَبِيلِكَ، وَ جَعَلْتَهُ الدَّرِيعَةَ إِلَى رِضْوَانِكَ، وَ افْتَرَضْتَ طَاعَتَهُ، وَ حَدَّرْتَ مَعْصِيَّتَهُ، وَ أَمْرَتَ بِاِمْتِنَالِ أَوْامِرِهِ، وَ الانتِهَاءِ عِنْ نَهْيِهِ، وَ لَا يَتَقَدَّمُهُ مُتَقَدِّمٌ، وَ لَا يَتَأَخَّرُ فَهُوَ عَصْمَةُ الْلَّائِذِينَ، وَ كَهْفُ الْمُؤْمِنِينَ وَ عُرْوَةُ الْمُتَمَسِّكِينَ، وَ بَهَاءُ الْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ فَأَوْزِعْ لَوْلِيكَ شُكْرَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيْهِ، وَ أَوْزِعْنَا مِثْلَهُ فِيهِ، وَ آتَهُ مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا، وَ افْتَحْ لَهُ فَتْحًا يَسِيرًا، وَ أَعْنِهُ بِرُكْنِكَ الْأَعْزَى، وَ اشْدُدْ أَزْرَهُ، وَ قُوَّ عَضْدَهُ، وَ رَاعِهِ بِعَيْنِكَ، وَ احْمِهِ بِحَفْظِكَ وَ انْصُرْهُ بِمَلَائِكَتِكَ، وَ امْدُدْهُ بِجُنْدِكَ الْأَغْلِبِ. وَ أَقِمْ بِهِ كِتَابَكَ وَ حُدُودَكَ وَ شَرَائِعَكَ وَ سُنَّنَ رَسُولِكَ، صَلَواتُكَ اللَّهُمَّ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَ أَحْبِي بِهِ مَا أَمَاتَهُ الظَّالِمُونَ مِنْ مَعَالِمِ دِينِكَ، وَ اجْلُ بِهِ صَدَاءَ الجَوْرِ عَنْ طَرِيقَتِكَ، وَ أَبْنِ بِهِ الضَّرَاءَ مِنْ سَيِّلِكَ، وَ أَزْلِ بِهِ النَّاكِبِينَ عَنْ صِرَاطِكَ، وَ امْحَقْ بِهِ بُغَاءَ قَصْدِكَ عِوَاجًا وَ أَلْنِ جَانِبَهُ لِأُولَيَائِكَ، وَ ابْسُطْ يَدَهُ عَلَى أَعْدَائِكَ، وَ هَبْ لَنَا رَأْفَتَهُ، وَ رَحْمَتَهُ وَ تَعْطُفَهُ وَ تَحْنَنَهُ، وَ اجْعَلْنَا لَهُ سَامِعِينَ مُطْبِعِينَ، وَ فِي رِضاَهُ سَاعِينَ، وَ إِلَى نُصْرَتِهِ وَ الْمُدَافَعَةِ عَنْهُ مُكْنِفِينَ، وَ إِلَيْكَ وَ إِلَى رَسُولِكَ صَلَواتُكَ اللَّهُمَّ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِذِلِكَ مُتَقْرِبِينَ. اللَّهُمَّ وَ صَلَّ عَلَى أَوْلَيَائِهِمُ الْمُعْتَرِفِينَ بِمَقَامِهِمُ، الْمُتَبَعِينَ مَنْهَاخَهُمُ،

الْمُفْتَقِينَ أَشَارُهُمْ، الْمُسْتَمْسِكِينَ بِعِرْوَتِهِمُ، الْمُتَمَسِّكِينَ بِإِمَامَتِهِمُ، الْمُسَلِّمِينَ لِأَمْرِهِمُ،
 الْمُجْتَهِدِينَ فِي طَاعَتِهِمُ، الْمُنْتَظِرِينَ أَيَّاً مِنْهُمُ، الْمَادِينَ إِلَيْهِمْ أَعْيُنَهُمُ، الصَّلَوَاتِ الْمُبَارَكَاتِ النَّاجِيَاتِ
 الْغَادِيَاتِ الرَّائِحَاتِ. وَ سَلَمٌ عَلَيْهِمْ وَ عَلَى أَرْوَاحِهِمْ، وَ اجْمَعٌ عَلَى التَّقْوَى أَمْرَهُمْ، وَ أَصْلَحَ لَهُمْ شُؤُونَهُمْ، وَ تُبَّ
 عَلَيْهِمْ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ، وَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ، وَ اجْعَلْنَا مَعَهُمْ فِي دَارِ السَّلَامِ بِرَحْمَتِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. اللَّهُمَّ
 هَذَا يَوْمٌ عَرَفَةُ يَوْمٌ شَرَفَتُهُ وَ كَرَّمَتُهُ وَ عَظَمَتُهُ، نَسَرْتَ فِيهِ رَحْمَتَكَ، وَ مَنَّتَ فِيهِ بِعَفْوِكَ، وَ أَجْزَلْتَ فِيهِ عَطَيَّكَ، وَ
 تَفَضَّلْتَ بِهِ عَلَى عِبَادِكَ. اللَّهُمَّ وَ أَنَا عَبْدُكَ الَّذِي أَنْعَمْتَ عَلَيْهِ قَبْلَ خَلْقِكَ لَهُ وَ بَعْدَ خَلْقِكَ إِيَّاهُ، فَجَعَلْتَهُ مِمْنُ
 هَدِيَّتِهِ لِدِينِكَ، وَ وَقْتَهُ لِحَقِّكَ، وَ عَصْمَتُهُ بِحَبْلِكَ، وَ أَدْخَلْتَهُ فِي حِزْبِكَ، وَ أَرْسَدْتَهُ لِمُوَالَاهِ أُولَائِكَ، وَ مُعاَدَاهُ
 أَعْدَائِكَ. ثُمَّ أَمْرَتَهُ فَلَمْ يَأْتِمْ، وَ زَجَرْتَهُ فَلَمْ يَنْزَجِرْ، وَ نَهَيْتَهُ عَنْ مَعْصِيَتِكَ، فَخَالَفَ أَمْرَكَ إِلَى نَهْيِكَ، لَا مُعَانَدَةً
 لَكَ، وَ لَا اسْتِكْبَارًا عَلَيْكَ، بَلْ دَعَاهُ هَوَاهُ إِلَى مَا زَيَّلَتْهُ وَ إِلَى مَا حَدَّرَتْهُ، وَ أَعْانَهُ عَلَى ذَلِكَ عَدُوكَ وَ عَدُوهُ، فَأَقْدَمَ
 عَلَيْهِ عَارِفًا بِوَعِيدِكَ، رَاجِيًّا لِعَفْوِكَ، وَ اتَّقًا بِتَجَاؤِزِكَ، وَ كَانَ أَحَقَّ عِبَادِكَ مَعَ مَا مَنَّتَ عَلَيْهِ أَلَا يَفْعَلَ. وَ هَا أَنَا ذَا
 بَيْنَ يَدَيْكَ صَاغِرًا ذَلِيلًا خَاصِعًا خَائِفًا، مُعْتَرِفًا بِعَظَمِيْمِ مِنَ الذُّنُوبِ تَحْمِلْتُهُ، وَ جَلِيلًا مِنَ الْخَطَايَا اجْتَرَمْتُهُ،
 مُسْتَجِيرًا بِصَفْحِكَ، لَأَئِذًا بِرَحْمَتِكَ، مُوْقِنًا أَنَّهُ لَا يُجِيرُنِي مِنْكَ مُجِيرٌ، وَ لَا يَمْعَنِي مِنْكَ مَانِعٌ. فَعُدْ عَلَى بِمَا تَعُودُ
 بِهِ عَلَى مَنْ اقْتَرَفَ مِنْ تَغْمِدِكَ، وَ جُدْ عَلَى بِمَا تَجُودُ بِهِ عَلَى مَنْ الْقَى بِيَدِهِ إِلَيْكَ مِنْ عَفْوِكَ، وَ امْنُ عَلَى بِمَا لَا
 يَتَعَاطِمُكَ أَنْ تَمُنَّ بِهِ عَلَى مَنْ أَمْلَكَ مِنْ غُفْرَانِكَ، وَ اجْعَلْ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ نَصِيبًا أَنَّالُ بِهِ حَظًّا مِنْ رِضْوَانِكَ، وَ
 لَا تَرْدِنِي صِفْرًا مِمَّا يَنْقُلُ بِهِ الْمُتَعَبِّدُونَ لَكَ مِنْ عِبَادَكَ وَ إِنِّي وَ إِنْ لَمْ أَقْدَمْ مَا قَدَّمْتُ مِنْ الصَّالَحَاتِ فَقَدْ قَدَّمْتُ
 تَوْحِيدِكَ وَ نَفْيَ الْأَخْذَادِ وَ الْأَنْذَادِ وَ الْأَشْيَاهِ عَنْكَ، وَ أَتَيْتُكَ مِنَ الْأَبْوَابِ الَّتِي أَمْرَتَ أَنْ تُؤْتَى مِنْهَا، وَ تَقْرَبَتِ إِلَيْكَ
 بِمَا لَا يَقْرُبُ أَحَدٌ مِنْكَ إِلَّا بِالتَّقْرِبِ بِهِ. ثُمَّ أَتَبَعْتُ ذَلِكَ بِالْإِنْبَاءِ إِلَيْكَ، وَ التَّذَلُّلُ وَ الْاسْتِكَانَةُ لَكَ، وَ حُسْنُ الظَّنِّ بِكَ،
 وَ الشَّقَّةُ بِمَا عِنْدَكَ، وَ شَفَعَتُهُ بِرَجَائِكَ الَّذِي قَلَّ مَا يَخِبُّ عَلَيْهِ رَاجِيكَ. وَ سَأَلْتُكَ مَسَالَةَ الْحَقِيرِ الدَّلِيلِ الْبَائِسِ
 الْفَقِيرِ الْخَافِفِ الْمُسْتَجِيرِ، وَ مَعَ ذَلِكَ خِيفَةً وَ تَضْرِعًا وَ تَعْوِذًا وَ تَلُوذًا، لَا مُسْتَطِيلًا بِتَكْبِيرِ الْمُتَكَبِّرِينَ، وَ لَا مُتَعَالِيًّا بِدَالَّةِ
 الْمُطْبِعِينَ، وَ لَا مُسْتَطِيلًا بِشَفَاعَةِ الشَّافِعِينَ. وَ أَنَا بَعْدُ أَقْلُ الْأَقْلَيْنَ، وَ أَذْلُ الْأَذْلَيْنَ، وَ مِثْلُ الدَّرَرَةِ أَوْ دُونَهَا، فَيَا مَنْ لَمْ
 يُعَاجِلِ الْمُسِيَّبِينَ، وَ لَا يَنْدَهُ الْمُتَرَفِّينَ، وَ يَا مَنْ يَمْنُ بِإِقَالَةِ الْعَاثِرِينَ، وَ يَتَفَضَّلُ بِإِنْظَارِ الْخَاطِئِينَ. أَنَا الْمُسِيَّءُ
 الْمُعْتَرِفُ الْخَاطِئُ الْعَاثِرُ. أَنَا الَّذِي أَفْدَمْ عَلَيْكَ مُجْتَرِنًا. أَنَا الَّذِي عَصَاكَ مُتَعَمِّدًا. أَنَا الَّذِي اسْتَحْفَى مِنْ عِبَادِكَ وَ
 بَارَزَكَ. أَنَا الَّذِي هَابَ عِبَادَكَ وَ أَمْنَكَ. أَنَا الَّذِي لَمْ يَرْهَبْ سَطْوَتَكَ، وَ لَمْ يَخْفَ بِأَسْكَ. أَنَا الْجَانِي عَلَى نَفْسِي أَنَا
 الْمُرْتَهَنُ بِبَلَيْتِهِ. أَنَا الْقَلِيلُ الْحَيَاءِ. أَنَا الطَّوِيلُ الْعَنَاءِ. بِحَقِّ مَنِ اتَّجَبْتَ مِنْ خَلْقِكَ، وَ بِمَنِ اصْطَفَيْتَ لِنَفْسِكَ، بِحَقِّ
 مَنِ اخْرَتَ مِنْ بَرِيَّتِكَ، وَ مَنِ اجْتَبَيْتَ لِشَانِكَ، بِحَقِّ مَنْ وَصَلَتْ طَاعَتَهُ بِطَاعَتِكَ، وَ مَنْ جَعَلَتْ مَعْصِيَتَهُ
 كَمَعْصِيَتِكَ، بِحَقِّ مَنْ قَرَنَتْ مُوَالَاتَهُ بِمُوَالَاتِكَ، وَ مَنْ نُطْتَ مُعَاذَاتَهُ بِمُعَاذَاتِكَ، تَعْمَدَنِي فِي يَوْمِي هَذَا بِمَا تَعْمَدُ بِهِ
 مَنْ جَارَ إِلَيْكَ مُتَنَصِّلاً، وَ عَادَ بِاسْتِغْفَارِكَ تَائِبًا. وَ تَوَلَّنِي بِمَا تَوَلَّى بِهِ أَهْلَ طَاعَتِكَ وَ الزُّلْفَى لَدِيْكَ وَ الْمَكَانَةُ
 مِنْكَ. وَ تَوَحَّدُنِي بِمَا تَوَحَّدُ بِهِ مَنْ وَفَى بِعَهْدِكَ، وَ أَتَعَبَ نَفْسَهُ فِي دَاتِكَ، وَ أَجْهَدَهَا فِي مَرْضَاتِكَ. وَ لَا تُؤَخِّذْنِي
 بِتَفْرِيطِي فِي جَنْبِكَ، وَ تَعَدِّي طُورِي فِي حُدُودِكَ، وَ مُجَاوِزَةً أَحْكَامِكَ. وَ لَا تَسْتَدِرْ جَنِي بِإِمْلَائِكَ لِي اسْتِدْرَاجَ مَنْ
 مَنَعَنِي خَيْرًا مَا عِنْدَهُ وَ لَمْ يَشْرُكْكَ فِي حُلُولِ نِعْمَتِهِ بِي. وَ تَبَهْنِي مِنْ رَقْدَةِ الْغَافِلِينَ، وَ سَنَةِ الْمُسْرِفِينَ، وَ نَعْسَةِ
 الْمَخْذُولِينَ وَ حُذْ بِقْلَى إِلَى مَا اسْتَعْمَلْتَ بِهِ الْفَانِيَنَ، وَ اسْتَعْدَدْتَ بِهِ الْمُتَعَبِّدِينَ، وَ اسْتَقْدَدْتَ بِهِ الْمُتَهَاوِنِينَ. وَ

أعذني مما يباعدي عنك، و يحول بيني وبين حظي منك، و يصدني عمما أحاول لديك و سهل لي مسلك الخيرات إليك، و الم سابقة إليها من حيث أمرت، و المشاحة فيها على ما أردت. و لا تمحقني فيما تم حق من المستخفين بما أودعت و لا تهلكني مع من تهلك من المغرضين لمقتتك و لا تبرني فيما تبر من المخربين عن سبلك و نجني من غمرات الفتنة، و خلصني من لهوات البلوى، و أجرني من أخذ الأملاء. و حل بيبي و بين عدو يضلي، و هو يويني، و منقصة ترهقني و لا تعرض عن إعراض من لا ترضى عنه بعد غضبك و لا تويسني من الأمل فيك فيغلب على القنوط من رحمتك و لا تمنعني بما به فتبهظني مما تحمنيه من فضل محبتك. و لا ترسلني من يدرك رسال من لا خير فيه، و لا حاجة لك إليه، و لا إناية له و لا ترم بي رمي من سقط من عين رعاتك، و من اشتمل عليه الخزى من عندك، بل خذ بيدي من سقطة المتردين، و وهلة المتعسفين، و زلة المغرورين، و ورطه الحالين. و عافني مما ابنت به طبقات عيدهك و إمائتك، و بلغنى مبالغ من عنيت به، و أنعمت عليه، و رضيت عنه، فأعشته حميداً، و توفيقه سعيداً و طوقني طوق الإقلاع عمما يحيط الحسنات، و يذهب بالبركات و أشعر قلبي الازدجاج عن قبائح السيئات، و فواضح الحوبات. و لا تشغلي بما لا أدركه إلا بك عمما لا يرضيك عن غيره و انزع من قلبي حب دنياه تنها عمما عندك، و تصد عن ابتلاء الوسيلة إليك، و تدخل عن التقرب منك. و زين لي التفرد بمناجاتك بالليل والنهر و هب لي عصمة تدعيني من خشيتك، و تقطعني عن ركوب مخارمك، و تفكني من أسر العظام. و هب لي التطهير من دنس العصيان، و أذهب عن درن الخطايا، و سربالي بسراب عافيتك، و ردني رداء معافاتك، و جلني سوابع نعمايك، و ظاهر لدى فضلوك و طولك و أيديني بتوفيقك و تسديرك، و أعني على صالح النية، و مرضي القول، و مستحسن العمل، و لا تكلني إلى حولي و قوتى دون حولك و قوتك. و لا تخزني يوم تبعثني للقائك، و لا تقضحي بين يدي أولائك، و لا تنسني ذكرك، و لا تذهب عن شكرك، بل الزماني في أحوال السهو عن غفلات الجاهلين للائكة، و أوزعني أن أثني بما أوليتيه، و أعرف بما أسدتيه إلى. و أجعل رغبتي إليك فوق رغبة الراغبين، و حمدى إياك فوق حمد الحامدين و لا تخذلني عند فاقتي إليك، و لا تهلكني بما. أسدتيه إليك، و لا تجهضني بما جببته به المعاندين لك، فإنك لك مسلم، أعلم أن الحجة لك، و أنك أولى بالفضل، و أعود بالإحسان، و أهل الشفوى، و أهل المغفرة، و أنك بآن تعفو أولى منك بآن تعاقب، و أنك بآن تستر أقرب منك إلى أن تشهر فاحيني حياة طيبة تتضخم بما أريد، و تبلغ ما أحب من حيث لا آتي ما تكره، و لا أرتكب ما نهيت عنه، و أمتنى ميته من يسعى نوره بين يديه و عن يمينه. و ذلك بي بين يديك، و أعزني عند خلقك، و ضعنى إذا خلوت بك، و ارغعني بين عبادك، و أغبني عن من هو غنى عنى، و زدني إليك فاقة و فقر. و أعدني من شماتة الأعداء، و من حول البلاء، و من الذل و العناء، تغمديني فيما اطلعت عليه مني بما يتغدد به القادر على البطش لو لا حلمه، و الآخذ على الجريمة لو لا أناهه و إذا أردت بقوم فتنة أو سوء فتجنى منها لو اذاك، و إذا لم تعمني مقام فضيحة في دنياك فلما تعمني مثله في آخرتك و اشفع لي أوائل منك بآخريها، و قديم فوائدك بحوادتها، و لا تمدد لي مدا يقسو معه قلبك، و لا تقرعني قارعة يذهب لها بهائي، و لا تسمني خسيسه يصغر لها قدرى و لا نقاصه يجهل من أجدها مكانى. و لا ترعنى روعة أليس بها، و لا خيفة أوجس دونها، أجعل هيستى في وعيدهك، و حذرى من إعذارك و إنذارك، و رهنتى عند تلاوة آياتك. و أعمم ليلى يايقاضى فيه لعيادتك، و تفردى بالتهجد لك، و

تَجَرُّدِي بِسُكُونِي إِلَيْكَ، وَإِنْزَالِ حَوَّاجِي بِكَ، وَمُنَازَلَتِي إِيَّاكَ فِي فَكَاكِ رَفِيقِي مِنْ نَارِكَ، وَإِجَارَتِي مِمَّا فِيهِ
 أهْلُهَا مِنْ عَذَابِكَ. وَلَا تَذَرْنِي فِي طُغْيَانِي عَامِها، وَلَا فِي غَمْرَتِي سَاهِيًّا حَتَّى حِينٍ، وَلَا تَجْعَلْنِي عَظَةً لِمَنْ اتَّعَظَ،
 وَلَا نَكَالًا لِمَنْ اعْتَبَرَ، وَلَا فَتْنَةً لِمَنْ نَظَرَ، وَلَا تَمْكُرْ بِي فِيمَنْ تَمْكُرْ بِهِ، وَلَا تَسْبِدُلْ بِي غَيْرِي، وَلَا تُقْيِيرْ لِي اسْمَاً
 وَلَا تُبَدِّلْ لِي جِسْمًا، وَلَا تَتَخَذِنِي هُزوًّا لِخَلْقِكَ، وَلَا سُخْرِيًّا لَكَ، وَلَا تَبَعًا إِلَى لِمَرْضَاتِكَ، وَلَا مُمْتَهِنًا إِلَى بِالانتِقامِ
 لَكَ. وَأُوجِدِنِي بَرْدَ عَفْوِكَ، وَحَلَاوةَ رَحْمَتِكَ وَرَوْحِكَ وَرِيحَانِكَ، وَجَنَّةَ نَعِيمِكَ، وَأَذْقِنِي طَعْمَ الْفَرَاغِ لِمَا تُحِبُّ
 بِسَعَةِ مِنْ سَعْتِكَ، وَالْإِجْتِهَادِ فِيمَا يُزْلِفُ لَدِيْكَ وَعِنْدَكَ، وَأَتْحِفْنِي بِتُحْفَةٍ مِنْ تُحْفَاتِكَ. وَاجْعَلْ تِجَارَتِي رَابِحَةً،
 وَكَرْتِي غَيْرَ خَاسِرَةً، وَأَخْفِنِي مَقَامَكَ، وَشَوْقِنِي لِقاءَكَ، وَتُبْ عَلَى تَوْبَةَ نَصُوحًا لَا تُبْقِ مَعَهَا ذُنُوبًا صَغِيرَةً وَلَا
 كَبِيرَةً، وَلَا تَذَرْ مَعَهَا عَلَانِيَّةً وَلَا سَرِيرَةً. وَانْزَعِ الْغِلَّ مِنْ صَدْرِي لِلْمُؤْمِنِينَ، وَاعْطِفْ بِقَلْبِي عَلَى الْخَائِسِينَ، وَكُنْ
 لِي كَمَا تَكُونُ لِلصَّالِحِينَ، وَحَلَّنِي حِلْيَةَ الْمُتَقِّينَ، وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقَى فِي الْغَابِرِينَ، وَذِكْرًا نَامِيًّا فِي الْآخِرِينَ،
 وَوَافِ بِي عَرْصَةَ الْأَوَّلِينَ. وَتَمَّ سُبُوقَ نِعْمَتِكَ، عَلَى، وَظَاهِرُ كَرَامَاتِهَا لَدَيْ، امْلًا مِنْ فَوَائِدِكَ يَدِي، وَسُقْ كَرَائِمِ
 مَوَاهِبِكَ إِلَى، وَجَاءُونِي أَلَطَّيِينَ مِنْ أُولَيَائِكَ فِي الْجِنَانِ الَّتِي زَيَّتْهَا لِأَصْفَيَاكَ، وَجَلَّنِي شَرَائِفَ نَحْلَكَ فِي
 الْمَقَامَاتِ الْمُعَدَّةَ لِأَحَبَّائِكَ. وَاجْعَلْ لِي عِنْدَكَ مَقِيلًا أَوْيَ إِلَيْهِ مُطْمَئِنًا، وَمَثَابَةً أَتَبَوَّهَا، وَأَقْرَعْ عَيْنَاهَا، وَلَا تَقْايسِنِي
 بِعَظِيمَاتِ الْجَرَائِيرِ، وَلَا تُهْلِكْنِي يَوْمَ تُبْلِي السَّرَّائِيرُ، وَأَزِلْ عَنِي كُلَّ شَكٍّ وَشُبُهَةٍ، وَاجْعَلْ لِي فِي الْحَقِّ طَرِيقًا مِنْ
 كُلِّ رَحْمَةٍ، وَأَجْزِلْ لِي قَسْمَ الْمَوَاهِبِ مِنْ نَوَالِكَ، وَوَقِرْ عَلَى حُظُوطِ الْإِحْسَانِ مِنْ إِفْضَالِكَ. وَاجْعَلْ قَلْبِي وَاثِقًا
 بِمَا عِنْدَكَ، وَهَمِّي مُسْتَفْرَغًا لِمَا هُوَ لَكَ، وَاسْتَعْمِلْنِي بِمَا تَسْتَعْمِلُ بِهِ خَالِصَتِكَ، وَأَشْرِبْ قَلْبِي عِنْدَ دُهُولِ الْعُقُولِ
 طَاعَتِكَ، وَاجْمَعْ لِي الْغَنِيَّ وَالْعَفَافَ وَالدَّاعَةَ وَالْمَعَافَاهُ وَالصَّحَّةَ وَالسَّعَةَ وَالْطَّمَائِيَّةَ وَالْعَافِيَّةَ. وَلَا تُخْبِطْ
 حَسَنَاتِي بِمَا يَشُوبُهَا مِنْ مَعْصِيَتِكَ، وَلَا خَلَوَاتِي بِمَا يَعِرضُ لِي مِنْ نَزَغَاتِ فِتْنَتِكَ، وَصُنْ وَجْهِي عَنِ الْتَّلْبِيَّ إِلَى
 أَحَدِ مِنَ الْعَالَمِينَ، وَدُبُّنِي عَنِ التِّمَاسِ مَا عِنْدَ الْفَاسِقِينَ. وَلَا تَجْعَلْنِي لِلظَّالِمِينَ ظَهِيرًا، وَلَا لَهُمْ عَلَى مَحْوِ كِتابِكَ
 يَدًا وَنَصِيرًا، وَحُطْنِي مِنْ حَيْثُ لَا أَعْلَمُ حِيَاطَهُ تَقِينِي بِهَا، وَأَفْتَحْ لِي أَبْوَابَ تَوْتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَرَأْفَتِكَ وَرِزْقِكَ
 الْوَاسِعِ، إِنِّي إِلَيْكَ مِنَ الرَّاغِبِينَ، وَأَتَمِّنْ لِي إِنْعَامَكَ، إِنَّكَ خَيْرُ الْمُنْعَمِينَ وَاجْعَلْ بَاقِيَ عُمُرِي فِي الْحَجَّ وَالْعُمَرَةِ
 ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ أَبَدًا
 الْأَبِدِينَ.

نیاش چهل و هفتم

دعای آن حضرت است در روز عرفه.

حمد خداوندی را که پروردگار جهانیان است. بار خدا، حمد بادتو را، ای پدید آورنده آسمانها و زمین، ای صاحب
 جلالت و عظمت، ای مهتر مهتران، ای معبد هر معبد، ای آفریننده هر موجود، ای خداوندی که چون همگان از
 میان بروند تو باقی هستی، خدایی که هیچ چیز همانندش نیست و هیچ چیز از حیطه علم او بیرون نیست و او
 بر هر چیز احاطه دارد و هر چیز را نگهبان است.

بار خدایا، تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست:

خداوند یکتای تنها بی همانند و یگانه.

تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست: خداوند کریم و بخشندۀ و در کرم و بخشندگی به حد نهایت، خداوند عظیم و در عظمت بی مانند، کبیر و صاحب کبریا.

تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست: خداوند متعال و در نهایت تعالی و سخت انتقام گیرنده.

تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست: خداوند بخشاینده مهربان دانای حکیم.

تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست: خداوند شناوری بینای بی آغاز و آگاه.

تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست: خداوند کریم در کرم از همه افزون بر دوام و همیشه جاویدان.

تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست: خداوندی که پیش از همه بوده و پس از همه خواهد بود.

تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست: خداوندی که در عین اعتلا بر همه، نزدیک است و در عین نزدیکی متعالی.

تویی آن خدای یکتا، که هیچ خدایی جز تو نیست: خداوند شکوهمند بزرگ بزرگوار و شایان ستایش.

تویی خداوندی که هر چه آفریده ای نه از هیچ اصل و مایه آفریده ای، و هر چه را نقش بسته ای بی هیچ نمونه ای نقش بسته ای، و هر چه پدید آورده ای بی هیچ تقلیدی پدید آورده ای.

تویی که هر چه به عرصه وجود آورده ای به میزان معین آورده ای و هر چیز آماده کرده ای و کارهای عالم نیک سامان داده ای.

تویی که در آفرینش شریکی یاریت نکرده و در کارها به وزیریت نیاز نیفتاده و در کار تو را شاهد و ناظری نبوده است.

توبی که چون اراده کنی حتمی است و هر چه تقدیر کنی بر مقتضای عدل است و هر چه حکم کنی از روی انصاف است.

توبی که در مکان نگنجی و سلطه کس با سلطه تو بر نیاید، نه برهان ناتوان کند و نه از گفتن و امانی.

توبی که هر چیز را شمار کرده ای و برای هر چیز مدت و زمانی معین قرار داده ای و هر چیز را به مقدار معلوم پدید آورده ای.

توبی که اوهام از درک ذات تو در مانند و افهام از چگونگی تو عاجزآیند و دیدگان جای تو در نیابند.

توبی که به حدی محدود نیستی و به صورتی تجسم نیافته ای و فرزندی نیاورده ای که خود از دیگری زاده شده باشی.

توبی که تو را ضدی نیست که به دشمنیت بر خیزد و همتایی نیست تا بر تو پیشی جوید و همانندی نه که با تو دم برابری زند.

توبی که آفرینش آغاز کردی و موجودات بیافریدی و احداث کردی و ابداع کردی و هر چه ساختی نیکو ساختی.

بار خدایا، منزه‌ی تو، شگفتا چه بزرگ است شان و منزلت تو، چه بلند است مکانت و مقام تو و چه نیکو حق و باطل از یکدیگر جدا ساخته ای.

منزه‌ی تو، ای خداوند مهریان، چه فراوان است مهربانی تو، ای خداوند رؤوف، چه عظیم است رافت تو، ای خداوند حکیم، چه شگفت است دانایی تو.

منزه‌ی تو، ای پادشاه، چه بسیار است قدرت تو، ای بخشنده، چه بی اندازه است توانگری تو، ای رفیع پایه، چه والا است رفعت تو، توبی دارنده شکوه‌مندی، توبی دارنده بزرگواری، توبی در خور سپاس وستایش. منزه‌ی تو، ای خداوندی که دستت به نیکیها گشاده است. اگر هدایتی هست، از جانب توست. هر کس از متاع این جهانی یا ثواب آن جهانی چیزی از تو خواهد، بباید.

منزهی تو،ای خداوندی که هر چه در عرصه پهناور علم تو جای داردد برابرت خاضع است و هر چه فرود عرش توست در برابر عظمت خاشع است و همه آفریدگانت در برابرت سر تسلیم فرو دارند.

منزهی تو،نه به حواس ما در آیی،نه به دست پسودن و لمس احساس شوی،نه کس بر تو مکری تواند کرد،نه کس از تو چیزی پنهان تواند داشت،نه کس تو راه خلاف پوید یا با تو منازعه کنده برا تو چیره گردد یا با تو جدال کند یا بفریبدت یا بر تو کیدی اندیشد.

منزهی تو ای خداوند،راه تو راهی هموار است و فرمان تو طریق نیکبختی است. تو زنده ای و همه را به تو نیاز است.

منزهی تو ای خداوند، سخنست همه حکمت است و تقديرت حتم.

چون اراده کنی، به اجرا در آید.

منزهی تو ای خداوند، کس نیست که مشیت تو را باز گرداند و کلمات تو دگرگونی نپذیرد.

منزهی تو ای خداوند، آثار قدرت آشکار است. آفریننده آسمانهایی و خالق جانهایی.

حمد باد تو را، حمدی که به دوام تو بر دوام ماند.

حمد باد تو را، حمدی که تا نعمت جاودانه است جاودانه ماند.

حمد باد تو را، حمدی در برابر احسانت، حمدی که به خشنودیت بیفزايد.

حمد باد تو را، با هر حمد گوی دیگر، و شکر باد تو را، شکری که شکر گزاران از ادای آن بازمانند.

حمد باد تو را، حمدی که تنها تو را سزد و بدان جز به تو تقرب نتوان جست.

حمدی که دوام نعمت پیشین را سبب شود و نعمتهای تازه را دوام بخشد.

حمدی که با گذشت روزگاران مضاعف گردد و همواره و پی در پی روی در فزونی نهد.

حمدی که فرشتگان حسابگر از شمار آن در مانند و بر آنچه فرشتگان کاتب در لوح محفوظ ثبت کرده اند
فزاونی گیرد.

حمدی که همتر از عرش مجید تو بود و با کرسی رفیع تو همسنگ باشد.

حمدی که ثوابش در نزد تو به کمال باشد و جزای آن، هر جزای دیگر را مستغرق خود سازد.

حمدی که آشکارش عین نهانش بود و نهانش با صدق نیت همراه.

حمدی که هیچ مخلوقی همانند آن تو را نستوده باشد و کس جز توارج آن نشناسد.

حمدی که هر جهد شمارگرانش را نیاز به یاری افتاد و هر کس آهنگ آن کند که حق ادای آن به جای آرد، به
تأیید تواش حاجت باشد.

حمدی که هر حمد دیگر را که آفریده ای در خود گرد آورد و هر حمدی را که زین پس بیافرینی در رشته
انتظام کشد.

حمدی که هیچ حمدی به سخن تو نزدیک تراز او نباشد و از سراینده آن، حمد گوینده تری نبود.

حمدی که به پاس کرم تو بر نعمتها بیفزاید و تو به پاس احسانت پی در پی بر آن بیفزایی.

حمدی که شایان عظمت ذات تو باشد و با عزت و جلال تو برابر شود.

ای پروردگار من، تحيت و درود بفرست بر محمد و خاندان محمد، آن پیامبر برگزیده پسندیده گرامی مقرب
درگاهت، برترین تحیات و درودهای خود را، او را برکت ده سرشارترین برکات خود، و رحمت خود بر او فرست
ممتع ترین رحمتهايت را.

ای پروردگار من، تحيت و درود بفرست بر محمد و خاندان او، تحيت و درودی پاک که هیچ تحيت و درودی
پاک تراز آن نباشد، تحيت و درودی فزاینده که هیچ تحيت و درودی فزاینده تراز آن نبود، تحيت و درودی
خشند کننده که برتر از آن تحيت و درودی صورت نبندد.

ای پروردگار من،تحیت و درود بفرست بر محمد و خاندان او،تحیت و درودی که خشنودش گرداند و بر خشنودیش بیفزاید،تحیت و درودی که تو را خشنود گرداند و خشنودیت از او فزونی گیرد،تحیت و درودی آن چنان که جز آن را بر او نپستدی و جز او را شایان آن ندانی.

ای پروردگار من،تحیت و درود بفرست بر محمد و خاندان او،تحیت و درودی که از غایت رضای تو فراتر رود و به بقای تو باقی ماند و آن سان که کلمات تو را پایان نیست پایان نپذیرد .

ای پروردگار من،تحیت و درود بفرست بر محمد و خاندان او،تحیتی که تحیات ملائکه تو را و پیامبران تو و رسولان تو را و اهل طاعت تو را در یک رشته گرد آورد و درودهای بندگان تو را از جن و انس و آنان که دعوت تو را اجابت کرده اند،در بر گیرد و تحیت و درود همه اصناف آفریدگان را در خود گرد آورد.

ای پروردگار من،تحیت و درود بفرست بر او و خاندانش،تحیت و درودی که بر هر درود و تحیتی که زین پیش بوده یا ازین پس خواهد بود احاطه یابد.و بر او و خاندانش تحیت و درود بفرست،تحیت و درودی که در نزد تو و در نزد غیر تو پسندیده آید و با آن،تحیات و درودهایی بیافرینی که آنچه پیش از این درود و تحیت فرستاده ایم مضاعف گردد و با گذشت روزگاران بر آن بیفزاibi و بیفزاibi تا آنجا که کس جز تو آنها را احصا نتواند کرد.

ای پروردگار من،بر اهل بیت طبیین او که آنان را برای قیام به امر خود برگزیده ای و خازنان علم خود و حافظان دین خود و خلفای خود بروی زمین و حجت‌های خود بر بندگان قرار داده ای و آنان را به خواست خود از هر ناپاک پاک گردانیده ای و طریق رسیدن به مقام قرب خود و وصول به بهشت ساخته ای،تحیت و درود بفرست.

ای پروردگار من،بر محمد و خاندان او تحیت و درود بفرست،تحیت و درودی که بدان بخشش و انعامت را در حق آنان فراوان گردانی و هر گونه عطایای خود به ایشان به کمال رسانی و عواید و فواید فراوان نصیبیشان سازی.

ای پروردگار من،بر محمد و خاندان او تحیت و درود بفرست که نه آغازش را حدی باشد،نه مدتیش را پایانی و نهایتی.

ای پروردگار من،تحیت و درود بفرست بر ایشان،تحیت و درودی همسنگ عرش عظیم خود و هر چه در فرود عرش جای دارد،لبالب آسمانها و هر چه فراتر از آنهاست و به شمار زمینها و هر چه در زیر آنهاست و هر چه

بین آنهاست.تحیت و درودی که تقرب تو را در پی داشته باشد و تو را و ایشان را خشنود گرداند.همواره و همانند اینهاتا ابد.

بار خدایا،در هر زمان دین خویش به امامی یاری بخشیده ای که او را بپای داشته ای تا علم راهنمای بندگانست شود و در بلاد تو چراغ فروزان هدایت گردد و رشته پیمان او به رشته پیمان خود پیوسته ای و اورا وسیله خشنودی خود ساخته ای و اطاعت او فریضه گردانیده ای و مردم را از سرکشی در برابر او بر حذر داشته ای و فرمان داده ای که به هر چه امر می کند اطاعت کنند و از هر چه نهی می کند باز ایستند و کس بر او پیشی نگیرد و کس از او واپس نماند و او نگهدار کسانی است که بدو پناه می بردند و کهف امان مؤمنان است و حلقه اعتصام ایشان است و جلال و جلوه جهانیان است.

بار خدایا،به ولی خود الهام نمای که شکر نعمتی را که به او ارزانی داشته ای به جای آرد و ما را نیز الهام ده که شکر نعمت هدایت او به جای آریم و او را از جانب خود سلطه و توانایی ده و به آسانی راه پیروزی بر اوبگشای و به نیرومندترین ارکان قدرت خود یاری اش فرمای و پشتیش محکم و بازو انش توانا گردان و زیر نظر مراقبت خویش قرار ده و در سایه حفظ خود حفظش نمای و به ملائکه خود یاری اش ده و به لشکرپیروزمند خود مددش رسان.

ای خداوند،کتاب خود،حدود و شرایع خود و سنتهای پیامبر خود راصلواتک اللهم علیه و آله بدو بر پای دار و هر چه را ظالمان از معالم دینت میرانیده اند بدو زنده دار و بدو زنگ ستم ستمکاران از آیین خویش بزدای و بدو دشواریها از راه خود دور گردان و به نیروی اوکسانی را که از راه تو منحرف شده اند از میان بردار و آن کسان را که صراط مستقیم تو را راه کج جلوه می دهند نابود نمای.

ای خداوند،ولی و امام خود را برای دوستانت قلبی مهربان و نرم عطا کن و دست قدرت او بر دشمنان گشوده گردان و رافت و رحمت و عطفوت و محبتیش را نصیب ما گردان و ما را از نیوشندها و فرمانبرداران امر او قرار ده و چنان کن که در راه رضای او سعی کنیم و یاری اش نماییم و مدافع او در برابر دشمنش باشیم و این سبب تقرب مابه تو و رسول توصلاتک علیه و آله گردد.

بار خدایا،تحیت و درود بفرست دوستان ایشان را:آن اعتراف کنندگان به مقام و منزلت ایشان،آن پیروی کنندگان راه ایشان،آن پای نهندگان به جای پای ایشان،آن چنگ زنندگان به رشته آیین ایشان،آن تمسمک جویان به دوستی ایشان،آن پذیرندها پیشوایی ایشان،آن تسلیم شوندگان به فرمان ایشان،آن کوشندگان در طاعت ایشان،آن منتظران دولت ایشان و آن چشم به راهان ظهور ایشان.تحیت و درودی مبارک پاکیزه،فزاینده،در هر بامداد و هر شبانگاه.

ای خداوند، بر ایشان سلام کن و بر ارواحشان. اعمالشان با تقوی توأم نمای و احوالشان به صلاح آور و توبه شان بپذیر، که تو، توبه پذیرنده و مهربانی، تو بهترین آمرزندگانی. ما را به رحمت خود بالآن در دار السلام بهشت جای ده، ای مهربان ترین مهربانان.

بار خدایا، امروز روز عرفه است. روزی است که آن را شریف و گرامی داشته ای و تعظیم و تجلیل کرده ای. در این روز رحمت خود پراکنده ای و بر مردمان به عفو خود منت نهاده ای و عطای خود در حق ایشان افزوده ای و بر بندگان تفضل فرموده ای.

ای خداوند، من آن بنده توأم که هم پیش از آفریدن او، او را از نعمت خود بر خوردار ساختی و هم پس از آن. او را در زمرة کسانی آورده ای که آنان را به دین خود راه نموده ای و به گزاردن حق خویش توفیق داده ای واکنون چنگ در ریسمان استوار دوستی تو زده و تواش در حزب خود داخل کرده ای و راهش نموده ای که با دوستانت دوستی ورزد و بادشمنانت دشمنی کند. سپس فرمانش دادی و او فرمان نبرد، منعش کردی و به منع تو وقی ننهاد، از معصیت خود نهیش کردی فرمان تو خلاف کرد و مرتکب همان اعمالی شد که از آن نهیش کرده بودی، اما نه از روی عناد و گردنکشی، بلکه هوای نفسش او را به اعمالی فرا خواند که تو از آن دورش خواسته بودی و از آتش ترسانده بودی. دشمن تو و دشمن او شیطان بفریفتش تا در عین آگاهی از عذاب تو، مرتکب معاصی شد. اکنون به عفو تو امید بسته و به بخشايش تو مطمئن گشته است. با آن همه احسان که تو در حق او کرده بودی از دیگر بندگان سزاوارتر بود که چنان نکند که کرده بود.

ای خداوند، این منم که در برابر تو ایستاده ام، خوار و ذلیل و خاضع و خاشع و خائف و معترف به گناهان بزرگی که بارش را بر دوش می کشم و خطاهای عظیمی که مرتکب شده ام. در سایه عفو تو خزیده ام و به جوار رحمت تو پناه جسته ام و به یقین می دانم که کسی مرا از تو زنهار نخواهدداد و کس مرا از کیفر تو در امان نخواهد داشت.

بار خدایا، اکنون که به درگاهت روی نهاده ام، تو نیز آن پرده که برگنها کاران می کشی بر من نیز بکش و بر من ببخشای آن بخشايش خودرا که به کسی ارزانی می داری که خود را تسليم تو می کند. بر من احسان کن، آن سان که در حق کسی که آرزوی آمرزش تو دارد، که احسان توهر چند سترگ بود در نظرت به چیزی نسنجد.

بار خدایا، برای من در این روز نصیبی قرار ده که از آن به خشنودی تو رسم و مرا از ثوابی که پرستندگانت از آن بهره ور می شوند تهیdest باز مگردان، که هر چند نتوانسته ام از اعمال نیک چیزی تقدیم دارم، آن سان که دیگران تقدیم داشته اند، ولی توحید تو و نفی اضداد و امثال از تو را تقدیم داشته ام و از درهایی به نزد تو آمده ام که تو خود فرموده ای که از آن درها به سوی تو آیند و به درگاه تو به چیزی تقرب جسته ام که تابه آن

تقریب نجویند، به تو تقریب نتوانند یافت. آنگاه از پی آن تقرب به درگاه تو توبه کرده ام، در عین خواری و فروتنی و حسن ظن به تو و اعتماد به رحمت تو، و امید به تو را که امیدواران از آن نومید نمی شوندشفیع خود گردانیده ام.

ای خداوند، دست سؤال پیش تو دراز کرده ام، همانند موجود حقیرذلیل بینوای فقیر ترسانی، زنها رخواه، همراه با ترس و تضرع و پناه آوردن به تو و التجا به ذیل جلال تو، نه از سر گردنشی و چون متکران به تکبر، نه از روی اعتلا آن سان که عبادت کننده را دلیر سازد و نه از روی اتکا به شفاعت شافعان. ای خداوند، من کمترین کمترانم و خوارترین خوارترانم، همانند ذرہ ای یا حتی کمتر از آن. و اینک ای خداوندی که در کیفر بدکاران شتاب نمی کنی و فرو رفتگان در ناز و نعمت را مهلت می دهی و گنه کاران را به انعام خود عفو می کنی و به فضل خویش از خطاکاران مهلت باز نمی گیری، من بدکاری هستم معترض و خطاکاری هستم لغزیده و به سر در آمده. دلیرانه در برابر تو مرتكب گناه شده و به عدم معصیت تو کرده ام. من همانم که اعمال ناپسند خود را از بندگان تومستور داشته و در نزد تو آشکار ساخته ام. من همانم که از بندگان ترسان بوده ولی خود را از تو در امان دیده ام. من همانم که از سطوت توبیمناک نشده ام و از خشم تو ترسی به دل راه نداده ام. من بر خود جنایت کرده ام، من گروگان بالای خویشتنم، من از شرم و حیا بهره ای چندان نبرده ام و من گرفتار رنجی دیرینه ام.

بار خدایا، تو را سوگند می دهم به آن که از میان خلق او را برابر گزیده ای، به آن که او را برای خود پسندیده ای، به آن که از میان آفریدگان اوترا اختیار کرده ای، به آن که او را برای خود برگزیده ای، به آن که طاعت او را به طاعت خود پیوسته ای و معصیت او را معصیت خود دانسته ای و دوستی اش به دوستی خود قربان ساخته ای و دشمنی اش را دشمنی خود شمرده ای، در این روز مرا چونان کسانی که از گناه بیزاری جسته اند و به تو پناه آورده اند و توبه کرده و به آمرزش تو پیوسته اند خلعت عفو و رحمت خود بپوشان.

بار خدایا، از هر چه پرستندگان و مقربان خود را نصیب می دهی، مرانیز نصیب ده. مرا خاص خود گردان، بدان گونه که وفا کنندگان به عهده خود را و آنان را که در عبادت تو خویشتن به رنج افکنده و در خشنودی تو کوشیده اند، خاص خود می گردانی. مرا به سبب قصور در بندگی ات یا تجاوز از حد خویش و احکام تو، مؤاخذت مفرمای. بار خدایا، چنان مباد که مرا مهلت دهی تا به تدریج سزاوار کیفرشوم، چونان کسی که نعمت از من باز گرفت و چنان پنداشت که هر خیرو نیکی که هست از جانب اوست، تا آنجا که تو را هم در نعمتی که نصیب من شده بود شریک نساخت.

ای خداوند،مرا از خواب غافلان و ناهشیاری اسرافکاران و خواب آلودگی خذلان رسیدگان بیدار و آگاه سازدلم را به کاری بر گمار که اطاعت کنندگان را بدان گماشته ای و متعبدان را بدان واداشته ای و بندگان سهل انگار را بدان از عذاب رهایی بخشیده ای.

بار خدایا،مرا از هر چه از درگاه تو دور می دارد،یا میان من و فیضی که از سوی تو به من می رسد حایل می گردد،یا از هر قصد که نزد تو کنم باز می دارد،در پناه خود دار.

ای خداوند،آن راه خیر را که به سوی تو رهنمون است پیش پای من هموار نمای.در رسیدن به نیکیها از آن راه که خود فرموده ای،سبقت را بر من آسان کن و تلاش برای دست یافتن به آنها را،بدان گونه که خودخواسته ای،نصیب من فرما.

مرا همراه کسانی که وعده عذاب تو را سهل می انگارند تباہ مکن و با آنان که آماج انتقام تو هستند هلاک منمای و با آن گروه که از طریق تومنحرف می شوند خرد و شکسته مکن.مرا از گردابهای فتنه رهایی بخش و از تنگناهای بلا وارهان و آن سان مهلتم مده که به غفلت گرفتار آیم .

ای خداوند،میان من و دشمنی که گمراهم سازد و هوای نفسی که هلاکم گرداند و زیانی که مرا فرو گیرد،حایل شو.از من همانند آن کس که بر او خشم گرفته ای و از او خشنود نگردیده ای،رویگردن مشو.مرا از خود مأیوس مساز.آن سان که نومیدی از رحمت بر من غلبه یابد.

ای خداوند،بدان حد به من مبخش که تاب و توان آن را نداشته باشم که در زیر بار محبت فراوان تو گربنبار شوم.و مرا از دست مهل چونان کسی که دیگر در او امید خیری نبود و تو را با او کاری نباشد و باز گشتنش را فایدتی صورت نبندد.و مرا میفکن چونان کسی که از چشم عنایت تو افتاده است و خواری و سورختی اش فرا گرفته،بل دستم را بگیر تا چون افتادگان نیفتم و چون گمگشتگان نهراسم و چون فریب خوردگان نلغزم و در گرداب هلاک شوندگان سرنگون نشوم .

بار خدایا،مرا سلامت عطا کن و از آن بلا که غلامان و کنیزان خودبدان مبتلا می سازی رهایی بخش و به مقام کسی رسان که مورد عنایت توست و نعمتش داده ای و از او خشنود بوده ای و عمرش داده ای وستوده داشته ای و میرانده ای و خوشبخت ساخته ای.

بار خدایا،طوق گردن من ساز دل برکنند مرا از هر چه حسناتم را بی ارج می سازد و برکاتم را از میان می برد.

بار خدایا، شعار قلب من ساز انزجار از زشتیهای گناهان و رساییهای معاصی را. مرا از کارهای اخروی که تو را خشنودمی گرداند به کارهای دنیوی که جز به مدد تو بدان دست نمی یابم مشغول منمای.

خداآوندا، برکن از دل من محبت این جهان سفله را که راه مرا ازدست یافتن به خیراتی که در نزد توست می بندد و چون خواهم که به سوی تو آیم سد راه من می شود و از تقرب به درگاه تو غافل می گرداند.

ای خداوند، در دل من بیارای تنها یی در شبها و روزها را و مناجات با تو را. مرا عصمتی بخش که به خشیت تو نزدیک گرداند و از ارتکاب محارم دور دارد و از اسارت در چنگال گناهان بزرگ آزاد ساز.

بار خدایا، مرا از آلدگی معصیت و شوخگنی گناهان پاکیزه ساز و جامه عافیت و تندرستی بر من افکن و در حله ای از نعم گسترده خودبپوشان و احسان و بخشش خود پی در پی نصیب من گردان و به توفیق و رهنما ی خویشم یاری نمای و چون آهنگ کاری شایسته کنم یا سخنی شایسته گوییم یا عملی نیکو انجام دهم، یاری ام ده و مرا به نیرو و قوت خود و امگذار بی آنکه تو خود قوت و نیرویم بخشیده باشی.

بار خدایا، آن روز که مرا برای دیدار خود از گور بر می انگیزی، خوارم مگردان و در نزد اولیای خود رساییم مساز و ذکر خود از یاد من مبر و زبان شکر و سپاس خویش از من مگیر، بلکه در حالات سهو و بی خبری، آن هنگام که جاهلان از سپاس نعمتهاایت غافلند همواره شکر و سپاس خویش بر زبان من جاری فرمای و مرا الهام کن که در برابر نعمتی که مرا داده ای سپاست گوییم و به آن خیرات که مرا فرستاده ای معرف آیم.

بار خدایا، رغبت مرا به خود فراتر از رغبت هر رغبت کننده ای قرار ده و سپاس مرا فراتر از سپاس هر سپاس گوینده ای. به هنگام فقر که دست نیاز به سوی تو دراز می کنم مرا وامگذار و بدان اعمال که به جای آورده ام و نه در خور مقام جلال تو بوده تباهم مکن و چون دشمنانت دست رد به روی من مزن، که من در برابر تو تسلیم و می دانم که حجت تو راست و تو به فضل و بخشایش سزاوارتری و در مقام احسان سود رساننده تر. تو سزاوارتری که از تو بترسند. تو سزاوارتری که از تو آمرزش خواهد. تو به عفو شایسته تری تا به عقوبت کردن. توبه پوشیدن گناه نزدیک تری تا به افشا کردن.

ای خداوند، مرا به حیاتی خوش و پاکیزه زنده بدار که به هر چه خواهم برسد و به آنچه دوست می دارم پایان یابد، چندان که دست به کاری نزنم که تواش خوش نداشته باشی یا مرتکب کاری نشوم که تو ازان نهی فرموده ای. از تو خواهم که بمیرانی مرا همانند آن کسان که روشنایی شان در برابر شان و در سمت راستشان حرکت می کند. (۱)

بار خدایا،مرا در برابر خود ذلیل گردان و در نزد بندگانت عزیز دار.

چون با تو خلوت کنم، فروتنیم بخش و در میان بندگان خود سر فراز دارو از هر کس که به منش نیازی نیست بی نیاز گردان و هر چه بیشترم فقیر و نیازمند درگاه خود ساز.

ای خداوند، مرا از شماتت دشمنان و نزول بلا و ذلت و رنج در پناه خود دار. از عیبها و خطاهای من که خود از آن آگاهی اغماض کن، همانند کسی که اگر حلمش مانع نمی‌آمد انتقام می‌گرفت و اگر طریق مدارا نمی‌پیمود گناه را کیفر می‌داد.

بار خدایا، هر گاه در این جهان خواهی که بر قومی فتنه ای یاناسزایی وارد آوری، مرا که به تو پناه جسته ام از آن میان رهایی ده و همچنان که در این جهانم در جایگاه رسوايان بر پای نداشته ای در آن جهان نیز در جایگاه رسوايانم بر پای مدار و در حق من نعمتهاي اين جهاني با نعمتهاي آن جهاني و فواید ديرينه با فواید تازه توأم گردان و عمر مرا آن قدر دراز مکن که به قساوت قلبم انجامد و بر سر من حادثه ای دردنگ و سخت مفترست که شکوه و آب و رنگ من از میان ببردو مرا به مقامی فرومایه که قدر و منزلت من حقیر گرداند یا به نقیصه ای که بدان مقام و مرتبت خویش از کف بدhem گرفتار منمای.

ای خداوند، مرا چنان مترسان که ترسم به نومیدی کشد و چنان مرابیم مده که وحشت بر سراسر قلبم چیره شود. چنان کن که ترسم تنها از عذاب تو باشد و وحشتیم از انذار و هشدار تو و دهشتم به هنگام تلاوت آیات کتاب تو.

بار خدایا، شبیم را آباد دار؛ به بیدار ماندنم برای عبادت تو و شب زنده داریم در تنهايی برای تو و بريden از همگان و آرامش یافتن تنها به تو و آوردن حوايج به درگاه تو و اصرار در طلب برای رهاییم از آتش جهنم و زنهر دادنem از عذابی که گنهکاران در آن گرفتارند. ای خداوند، مرا در وادی عصیان سرگشته رها مکن و تا زنده ام درورطه سهو و بی خبریم و امگذار و مرا به حالی میفکن که دیگران از من پند گیرند یا سبب عبرت همگان شوم یا کسی در من بنگرد و گمراه شود.

و در زمرة کسانی که با آنان مکر میکنی، با من مکر مکن و دیگری را به جای من مگزین و نامم را به طومار گنهکاران مبر و تنم را در کشاکش گرفتاریهای این جهانی و عذابهای آن جهانی دیگرگون منمای و مرامضحکه مردم قرار مده و مسخره درگاه خود مساز. چنان کن که پیوسته در جست وجوی خشنودی تو باشم و در تلاش برای انتقام‌جویی از دشمنان تو.

بار خدایا، خنکی عفوت را، حلاوت رحمت را، روح و ریحان و بهشت پر نعمت را ارزانی من دار و از فضل خویش به من بچشان طعم فراغت را در گزاردن آنچه تو دوست می داری و طعم مجاهدت را در آنچه موجب تقرب به درگاه توست و مرا تحفه ای کرامند عطا کن.

بار خدایا، چنان کن که در تجارتم سود برم و بی هیچ زیان باز گردم و خوف ایستادن و پاسخ گفتن در روز باز جست را در دل من افکن و به دیدار خود مشتاق فرمای و به توبه ای بی بازگشت که پس از آن نه گناه خدم باقی ماند نه گناه بزرگ، نه گناه آشکار و نه گناه پنهان، توفیق ده.

بیخ کینه مؤمنان از سینه من برکن. قلبم را با مردمان فروتن مهربان گردان. با من چنان باش که با صالحان هستی. به زیور پرهیز گارانم بیارای. نام نیک من بر زیان آیندگان جاری گردان آوازه من در میان معاصران به نیکی بلند نمای و در روز رستاخیز مرا در زمرة آنان که با پیامبر تو مهاجرت کردند در آور.

بار خدایا، مرا فراخی نعمت ده به حد کمال و کرامتهای آن از پی یکدیگر به من ارزانی دار. دستان من از عطای خود پر کن و موahب کرامند خویش به سوی من روان دار. مرا در بهشتی که برای برگزیدگان خویش آراسته ای، در جوار اولیای پاک خود جای ده.

تشrif عطای خویش بر من بپوشان و در منازلی که برای دوستانت مهیا ساخته ای مکان ده. برای من مکانی مطمئن که در آن آرام گیرم و جایی که در آن مسکن گزینم و دلم شاد شود، برگزین. ای خداوند، کیفرم را با گناهان بزرگی که مرتکب شده ام برابر منمای و در آن روز که اسرار آشکار می شود هلاکم مکن. هر شک و شبکتی از دلم بزدای. از دروازه های رحمت راه من به حق بگشای. سهم مرا از موahب نعم خودافزون فرمای و از سر افضال خویش نصیبم را از احسان و بخشش خود فراوان گردان.

بار خدایا، دلم را به آنچه در نزد توست آرام و مطمئن نمای و همه قصدمرا ویژه اعمالی ساز که رضای تو در آن باشد و مرا به کاری برگمار که خاصان درگاهت را بر آن می گماری. چون خردها به غفلت افتند، تو دل مرا به آب طاعت خویش سیراب فرمای و توانگری و عفت و آسایش و بی گزندی و تندرنستی و فراخی در روزی و آرامش و عافیت را همه یک جانصیب من گردان. حسنات مرا با معصیتی که به آن آمیخته گردد تباہ منمای. خلوتها یم را به خیالات ناپسندی که برای آزمایش بر دل من می فرستی بر هم مزن. آبروی مرا حفظ کن که چیزی از مردم زمانه نخواهم و مرا از خواهش فاسقان باز دار. پشتیبان ستمگرانم قرار مده و مرا از همدلی و همدستی با آنان در محو کتاب خود در امان دار. محافظتم کن، آن سان که خود ندانم و از هر بد در امان باشم. درهای توبه و رحمت و رافت و رزق فراوان خود به رویم بگشای، که من از روی آورندگان به درگاه توام. بار خدایا، نعمت را بر من تمام کن، که تو بهترین نعمت دهنده‌گانی برای خشنودی خود، باقی عمر مرا در حج

و عمره سپری ساز، ای پروردگار جهانیان. و صلی الله علی محمد و آل‌الله الطیبین الطاهرین، و السلام علیه و علیہم
ابد الابدین.

پی نوشتہا

۱۲ سوره / آیه ۵۷

الدعاء الثامن والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَوْمَ الْأَضْحَى وَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ)
اللَّهُمَّ هَذَا يَوْمٌ مُبَارَكٌ مِيمُونٌ، وَالْمُسْلِمُونَ فِيهِ مُجْتَمِعُونَ فِي أَقْطَارِ أَرْضِكَ، يَشْهَدُ السَّائِلُ مِنْهُمْ وَ الطَّالِبُ وَ
الرَّاغِبُ وَ الرَّاهِبُ وَ أَنْتَ النَّاظِرُ فِي حَوَائِجِهِمْ، فَأَسْأَلُكَ بِجُودِكَ وَ كَرِمِكَ وَ هَوَانَ مَا سَأَلْتُكَ عَلَيْكَ أَنْ تُصَلِّ
عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ. وَ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا يَا أَنَّ لَكَ الْمُلْكَ، وَ لَكَ الْحَمْدَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ الْحَنَانُ الْمَنَانُ
ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ، بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ، مَهْمَا قَسَمْتَ بَيْنَ عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ خَيْرٍ أَوْ عَافِيَةٍ أَوْ بَرَكَةٍ أَوْ
هُدًى أَوْ عَمَلٍ بِطَاعَتِكَ، أَوْ خَيْرٍ تَمْنُّ بِهِ عَلَيْهِمْ تَهْدِيَهُمْ بِهِ إِلَيْكَ، أَوْ تَرْفُعُ لَهُمْ عِنْكَ دَرَجَةً، أَوْ تُعْطِيهِمْ بِهِ خَيْرًا
مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ أَنْ تُوفِّرَ حَظًى وَ نَصِيبَيِّ مِنْهُ. وَ أَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ يَا أَنَّ لَكَ الْمُلْكَ وَ الْحَمْدَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْ
تُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَ رَسُولِكَ وَ حَبِيبِكَ وَ صِفْوتِكَ وَ خَيْرِتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ الْأَبْرَارِ
الظَّاهِرِينَ الْأَخْيَارِ صَلَاءً لَا يَقُولَ عَلَى إِحْصَائِهَا إِلَّا أَنْتَ، وَ أَنْ تُشْرِكَنَا فِي صَالِحٍ مَنْ دَعَاكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنْ
عِبَادِكَ الْمُؤْمِنِينَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَ أَنْ تُغْفِرَ لَنَا وَ لَهُمْ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ إِلَيْكَ تَعَمَّدْتُ بِحَاجَتِي،
وَ بِكَ أَنْزَلْتُ الْيَوْمَ فَقْرِي وَ فَاقِتِي وَ مَسْكُنَتِي، وَ إِنِّي بِمَغْفِرَتِكَ وَ رَحْمَتِكَ أَوْثَقُ مِنِّي بِعَمَلِي، وَ لَمَغْفِرَتِكَ وَ
رَحْمَتِكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِي، فَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ تَوَلَّ قَضَاءَ كُلِّ حَاجَةٍ هِيَ لِي بِقُدْرَتِكَ عَلَيْهَا، وَ تَيَسِّيرِ
ذَلِكَ عَلَيْكَ، وَ بِفَقْرِي إِلَيْكَ، وَ غَنَاكَ عَنِّي، فَإِنِّي لَمْ أَصِبْ خَيْرًا قَطُّ إِلَّا مِنْكَ، وَ لَمْ يَصِرِّفْ عَنِّي سُوءًا قَطُّ أَحَدُ
غَيْرُكَ، وَ لَا أَرْجُو لِأَمْرٍ أَخْرَتِي وَ دُنْيَايِ سِوَاكَ. اللَّهُمَّ مَنْ تَهْبِيَّ وَ تَعْبَأَ وَ اسْتَعَدَ لِوِفَادَةٍ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رِفْدِهِ
وَ نَوَافِلِهِ وَ طَلَبَ نَيْلِهِ وَ جَائزَتِهِ، فَإِلَيْكَ يَا مَوْلَايِ كَانَتِ الْيَوْمَ تَهْبِيَّ وَ تَعْبَأَ وَ إِعْدَادِي وَ اسْتَعْدَادِي رَجَاءَ عَفْوِكَ
وَ رِفْدِكَ وَ طَلَبَ نَيْلِكَ وَ جَائزَتِكَ. اللَّهُمَّ فَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ لَا تُخْبِبِ الْيَوْمَ ذَلِكَ مِنْ رَجَائِي، يَا مَنْ
لَا يُحْفِيَ سَائِلٌ وَ لَا يَنْقُصُهُ نَائِلٌ، فَإِنِّي لَمْ أَتَكَ ثَقَةً مِنِّي بِعَمَلٍ صَالِحٍ قَدَّمْتُهُ، وَ لَا شَفَاعةَ مَخْلُوقٍ رَجُوتُهُ إِلَّا شَفَاعةَ
مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ سَلَامُكَ. أَتَيْتُكَ مُقْرًا بِالْجُرْمِ وَ الْإِسَاءَةِ إِلَى نَفْسِي، أَتَيْتُكَ أَرْجُو عَظِيمَ عَفْوِكَ
الَّذِي عَفَوْتَ بِهِ عَنِ الْخَاطِئِينَ، ثُمَّ لَمْ يَمْنَعْكَ طُولُ عُكُوفِهِمْ عَلَى عَظِيمِ الْجُرْمِ أَنْ عُدْتَ عَلَيْهِمْ بِالرَّحْمَةِ وَ
الْمَغْفِرَةِ. فَيَا مَنْ رَحْمَتْهُ وَاسِعَةُ، وَ عَفْوُهُ عَظِيمٌ، يَا عَظِيمٍ يَا كَرِيمٍ، يَا كَرِيمٍ يَا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
وَ عُدْتَ عَلَيَّ بِرَحْمَتِكَ وَ تَعَلَّفْتَ عَلَيَّ بِفَضْلِكَ وَ توَسَّعْتَ عَلَيَّ بِمَغْفِرَتِكَ. اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْمَقَامُ لِخُلُفَائِكَ وَ أَصْفَيَائِكَ وَ
مَوَاضِعِ أَمْنَائِكَ فِي الدَّرَجَةِ الرَّفِيعَةِ الَّتِي اخْتَصَصَتْهُمْ بِهَا قَدِ ابْتَزُوهَا، وَ أَنْتَ الْمُقْدَرُ لِذَلِكَ، لَا يُغَالِبُ أَمْرُكَ، وَ لَا
يُبَاوِزُ الْمَحْتُومُ مِنْ تَدْبِيرِكَ كَيْفَ شَتَّتَ وَ أَنَّى شَتَّتَ، وَ لَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ غَيْرُ مُتَهَمٍ عَلَى خَلْقِكَ وَ لَا إِلَارَادَتِكَ حَتَّى
عَادَ صِفْوتُكَ وَ خَلْفاؤُكَ مَغْلُوبِينَ مَقْهُورِينَ مُبْتَزِّينَ، يَرَوْنَ حُكْمَكَ مُبْدِلاً، وَ كِتَابَكَ مَبْنُودًا، وَ فَرَائِضَكَ مُحْرَفَةً عَنِ
جِهَاتِ أَشْرَاعِكَ، وَ سُنَّ نَبِيِّكَ مَتْرُوكَهُ. اللَّهُمَّ الْعَنْ أَعْدَاءِهِمْ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ، وَ مَنْ رَضِيَ بِفَعَالِهِمْ وَ
أَشْيَاعِهِمْ وَ أَتَبَاعِهِمْ. اللَّهُمَّ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، كَصَلَواتِكَ وَ بَرَكَاتِكَ وَ تَحِيَاتِكَ عَلَى
أَصْفَيَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ، وَ عَجَّلَ الْفَرَجَ وَ الرُّوحَ وَ النُّصْرَةَ وَ التَّمْكِينَ وَ التَّأْيِيدَ لَهُمْ: اللَّهُمَّ وَاجْعَلْنِي مِنْ
أَهْلِ التَّوْحِيدِ وَ الْإِيمَانِ بِكَ، وَ التَّصْدِيقِ بِرَسُولِكَ، وَ الْأَئِمَّةِ الَّذِينَ حَتَّمْتَ طَاعَتَهُمْ مِمَّنْ يَجْرِي ذِلِكَ بِهِ وَ عَلَى

يَدِيهِ، أَمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ. اللَّهُمَّ لَيْسَ يَرُدُّ غَصَبَكَ إِلَّا حِلْمُكَ، وَ لَا يَرُدُّ سَخْطَكَ إِلَّا عَفْوُكَ، وَ لَا يُجِيرُ مِنْ عِقَابِكَ إِلَّا رَحْمَتُكَ، وَ لَا يُنْجِينِي مِنْكَ إِلَّا التَّضَرُّعُ إِلَيْكَ وَ بَيْنَ يَدِيْكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ هَبْ لَنَا يَا إِلَهِي مِنْ لَدُنْكَ فَرَجًا بِالْقُدْرَةِ الَّتِي بِهَا تُخْيِي أَمْوَاتَ الْعِبَادِ، وَ بِهَا تَنْشُرُ مَيْتَ الْبَلَادِ. وَ لَا تُهْلِكْنِي يَا إِلَهِي غَمًا حَتَّى تَسْتَجِيبَ لِي، وَ تُعْرِفَنِي الْإِجَابَةَ فِي دُعَائِي، وَ أَذْقِنِي طَعْمَ الْعَافِيَةِ إِلَى مُنْتَهَيِّ أَجَلِي، وَ لَا تُشْمِتُ بِي عَدُوِّي، وَ لَا تُمْكِنْهُ مِنْ عُنْقِي، وَ لَا تُسْلِطْهُ عَلَى إِلَهِي إِنْ رَفَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَضْعُنِي، وَ إِنْ وَضَعْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْفَعُنِي، وَ إِنْ أَكْرَمْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يُهِينِنِي، وَ إِنْ أَهْنَتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يُكْرِمِنِي، وَ إِنْ عَدَّبْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَرْحَمِنِي، وَ إِنْ أَهْلَكْتَنِي فَمَنْ ذَا الَّذِي يَعْرِضُ لَكَ فِي عَبْدِكَ، أَوْ يَسْأَلُكَ عَنْ أُمْرِهِ، وَ قَدْ عَلِمْتُ أَنَّهُ لَيْسَ فِي حُكْمِكَ ظُلْمٌ، وَ لَا فِي نَقِمَتِكَ عَجَلَةٌ، وَ إِنَّمَا يَعْجَلُ مِنْ يَخَافُ الْفَوْتَ، وَ إِنَّمَا يَحْتَاجُ إِلَى الظُّلْمِ الْضَّعِيفِ، وَ قَدْ تَعَالَيْتَ يَا إِلَهِي عَنْ ذَلِكَ عُلُوًّا كَبِيرًا. اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ لَا تَجْعَلْنِي لِلْبَلَاءِ غَرَضًا، وَ لَا لِنَقِمَتِكَ نَصَبًا، وَ مَهْلِكِي، وَ نَفْسِنِي، وَ أَقْلِنِي عَثْرَتِي، وَ لَا تَبْتَلِنِي بِبَلَاءٍ عَلَى أَثْرِ بَلَاءٍ، فَقَدْ تَرَى ضَعْفِي وَ قِلَّةَ حِيلَتِي وَ تَضَرُّعِي إِلَيْكَ. أَعُوذُ بِكَ اللَّهُمَّ الْيَوْمَ مِنْ غَضِبِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَعُذُّنِي. وَ أَسْتَجِيرُ بِكَ الْيَوْمَ مِنْ سَخْطِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَجْرِنِي وَ أَسْأَلُكَ أَمْنًا مِنْ عَذَابِكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَمِنِي. وَ أَسْتَهْدِيكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اهْدِنِي وَ أَسْتَنْصِرُكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ انصُرْنِي. وَ أَسْتَرْحِمُكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ ارْحَمْنِي وَ أَسْتَكْفِيكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اكْفِنِي وَ أَسْتَرْزِقُكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ ارْزُقْنِي وَ أَسْتَعِينُكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ أَعِنِّي. وَ أَسْتَغْفِرُكَ لِمَا سَلَفَ مِنْ دُنُوبِي، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اغْفِرْ لِي. وَ أَسْتَعْصِمُكَ، فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اعْصِمْنِي، فَإِنِّي لَنْ أَعُودَ لِشَيْءٍ كَرِهْتُهُ مِنْيَ إِنْ شِئْتَ ذَلِكَ. يَا رَبِّ يَا ربُّ، يَا حَنَانُ يَا مَنَانُ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَ اسْتَجِبْ لِي جَمِيعَ مَا سَأَلْتُكَ وَ طَلَبْتُ إِلَيْكَ وَ رَغِبْتُ فِيهِ إِلَيْكَ، وَ أَرِدْهُ وَ قَدْرُهُ وَ اقْضِيهِ وَ امْضِيهِ، وَ خَرْلِي فِيمَا تَقْضِي مِنْهُ، وَ بَارِكْ لِي فِي ذَلِكَ، وَ تَفَضَّلْ عَلَى بِهِ، وَ أَسْعِدْنِي بِمَا تُعْطِينِي مِنْهُ، وَ زُدْنِي مِنْ فَضْلِكَ وَ سَعَةَ مَا عِنْدَكَ، فَإِنَّكَ وَاسِعٌ كَرِيمٌ، وَ صِلْ ذَلِكَ بِخَيْرِ الْآخِرَةِ وَ نَعِيْمَهَا، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. ثُمَّ تَدْعُو بِمَا بَدَا لَكَ، وَ تُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الْفَمَرَةِ هَكَذَا كَانَ يَفْعَلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

نیايش چهل و هشتم

دعای آن حضرت است در روز عید قربان و روز جمعه.

بار خدایا، امروز روزی مبارک است و خجسته و مسلمانان در اقطار زمین تو گرد هم آمده اند برخی سائلان امرزش تواند، برخی طالبان نعمت تو، جمعی با دلی پر شوق و امید و جمعی ترسان و لرزان و تو در نیازمندیشان می نگری. پس، از تو می خواهم به جود و کرم و آسان بودن خواهش من در نزد تو که بر محمد و خاندان او درود فرستی.

ای خداوند ما،ای پروردگار ما،از آن توست پادشاهی و خاص توست حمد و سپاس.هیچ خدایی جز تو نیست.توبی خداوند بربار کریم مهربان بخشنده صاحب جلالت و اکرام.توبی آفریدگارآسمانها و زمین.از تو می خواهم که هر گاه میان بندگان مؤمن خودخیری یا عافیتی یا برکتی یا هدایتی تقسیم کنی،یا توفیق طاعتشان نصیب فرمایی،یا برایشان منت نهی و به عملی نیک به سوی خودهدایتشان کنی،یا درجات و مراتبشان در نزد خود بر افزایی یا خیری از خیرات دنیا و آخرت ارزانیشان می داری،در حظ و نصیب من از آن بیفزایی.

بار خدایا،از آن توست پادشاهی و خاص توست حمد و سپاس.هیچ خدایی جز تو نیست.از تو می خواهم که بر محمد بنده خود و رسول خود و حبیب خود و برگزیده خود از میان آفریدگان و بر خاندان محمد،آن نیکان و پاکان و برگزیدگان،دروド فرسنی،درودی که جز توکسی را یارای شمار کردنش نباشد،و ما را در گروه بندگان صالح و مؤمنت که در این روز تو را می خوانند در آوری‌ای پروردگار جهانیانو ما و ایشان را بیامزی،که تو بر هر کار توانایی.

بار خدایا، حاجت به تو آورده ام و امروز بار فقر و فاقه و مسکنت خویش بر دوش کشیده بر درگاه تو فرود آمده ام،در حالی که اعتمادم به آمرزش و رحمت تو بیشتر از اعتمادم به عمل خویش است،زیرا عرصه مغفرت و رحمت تو پهناورتر از گناهان من است.پس بر محمد وآل او درود بفرست و روا گردان هر نیازی که مراست،که تو بر آن توانایی و این بس بر تو آسان است و من فقیر درگاه توانم و تو از من بی نیازی،زیرا هر خیر که دیده ام تنها از تو دیده ام و هر حادثه بد که از من دور شده تنها تو دور کرده ای و در امور این جهانی و آن جهانی جز به توامید ندارم.

ای خداوند،هر کس ساز سفر کند و مهیا شود و کمر بند و آهنگ کند که به امید صلات و عطاها و به چنگ آوردن مال و منال به درگاه مخلوقی رود،ای مولای من،من ساز سفر می کنم و مهیا می شوم و کمر می بندم،و آهنگ می کنم به سوی تو،به امید عفو تو،به امید صلات و عطاها تو و به طلب بخشش و احسان تو.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست و امروز مرا از امیدم نومید مکن،ای خداوندی که شوخ چشمی سائلان تو را از عطاباز نمی دارد و از عطایت نمی کاهد،که من به اتکای عمل صالح خود به نزد تو نیامده ام و به شفاعت هیچ مخلوقی،جز شفاعت محمد و اهل بیت اولیه و علیهم سلامکامید نبسته ام.ای خداوند،به درگاه توآمده ام در حالی که به جرم خود و ستمی که در حق خود روا داشته ام اقرارمی کنم.آمده ام در حالی که به عفو عظیم تو امید بسته ام که بدان خطاکاران را می بخشایی.هر چند که آنان مدتی دراز سرگرم گناه و تباہکاری بوده اند،باز هم رحمت و مغفرت خویش از آنان دریغ نمی داری.

ای خداوندی که دریای رحمت پهناور است و عرصه عفوو بخشایشت عظیم است،ای خدای بزرگ،ای خدای بخشنده،ای خدای بخشنده،بر محمد و خاندانش درود بفرست و رحمت خود نصیب من کن و به فضل خود بر من مهربان باش و آمرزش خویش بهره من ساز.

بار خدایا،این جایگاه،جای خلفای تو و برگزیدگان توست.ولی جایگاه رفیع امینان تو را که آنان را بدان اختصاص داده ای دیگران بربودند.و این تقدیر توست و فرمان تو مغلوب نمی شود و از تدبیر محتموت،به هر گونه که بخواهی و هر جا که بخواهی،کس را یارای تجاوز نیست و تو به هر کاری که کنی داناتری و در آفرینش و اراده خودمتهم نیستی.پس برگزیدگان و خلفای تو مغلوب و مقهور شدند و حقشان از کف بشد.اکنون می نگرند که احکامت دگرگون شده و کتابت به یک سو افتاده و فرایض تو نه به روش تو به جای آورده می شودو سنتهای پیامبرت متروک مانده است.

بار خدایا،لعت کن دشمنان ایشان را از اولین و آخرین،و لعت کن هر کس را که به اعمال آنان رضا می دهد و لعت کن اتباع و پیروان ایشان را.

بار خدایا،بر محمد و خاندانش درود بفرست،که تویی خداوندستوده صاحب مجد و عظمت.و آن سان که به اصفیای خود ابراهیم و آل ابراهیم درود فرستادی،برکات و تحيات خویش بر محمد و آل محمدزارزانی دار.و در گشایش و آسایش و یاری کردن و تسلط بخشیدن و تأییدشان تعجیل فرما .

بار خدایا،مرا از کسانی قرار ده که تو را به یکتایی می پرستند و به تو ایمان آورده اند و پیامبرت را تصدیق کرده اند و امامان را به پیشوایی پذیرفته اند امامانی که اطاعت‌شان را فریضه ساخته ای و ایمان به تو و تصدیق به رسول تو به دست ایشان اجرا می شود.آمین رب العالمین.

ای خداوند،غضب تو را جز حلم تو فرو نمی نشاند و سخط تو را جز عفو تو باز نمی گرداند و در برابر عقاب تو جز رحمت پناهگاهی نیست.

و مرا جز تصرع به درگاه تو و زاری در برابر تو هیچ چیز از عذابت نمی رهاند.پس بر محمد و آل محمد درود بفرست و ای خدای من،بدان قدرت که تو راست و مردگان را بدان حیات می بخسی و بلاد مرده را زنده می کنی،در کار من گشایشی پدید آور.

ای خدای من،مرا به اندوه هلاک مکن تا دعایم را اجابت کنی و آگاهم سازی که دعایم را اجابت کرده ای،و تا زنده ام طعم عافیت را به من بچشان و مرا دشمنکام مگردان و خصم مرا بر گردن من سوار مکن وبر من مسلطش منمای.

بار خدایا،اگر توام بر فرازی،چه کسی را یاراست که به پستم آورد واگر به پستم آوری،چه کسی را توان بر افراختن من باشد.اگر گرامیم داری،چه کسی خوارم تواند ساخت و اگر خوارم داری،چه کسی گرامیم تواند داشت.اگر عذابیم کنی چه کسی بر من رحمت آورد و اگر هلاکم کنی،چه کسی به دفاع از بنده ات در برابر تو یارای ایستادنش باشد،یا تو را از کار او پرسد.دانسته ام که در حکم ستم روا نداری و درانتقام شتاب نکنی.زیرا کسی در کاری شتاب کند که می ترسد از کفش برود و کسی ستم کند که ضعیف و ناتوان باشد.و تو ای خدای من،بس بتر از اینهایی،برتری بس عظیم.

بار خدایا،بر محمد و آل محمد درود بفرست و مرا هدف تیر بلا مگردان و آماج خشم و سخط خود مساز.مهلتیم ده و از اندوهم برهان و ازلغشهایم در گذر و به بلایی پس از بلای دیگر مبتلا مکن،که تو خود ناتوانی مرا و بیچارگی مرا و تصرع و زاری مرا به درگاه خود،می بینی .

بار خدایا،امروز از خشم تو به تو پناه می جوییم،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا پناه ده.

امروز از سخط تو به زینهار تو می آیم،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا زینهار ده.

از تو خواهم که مرا از عذاب خود در امان داری،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا امان ده. از تو خواهم که راهنمای من باشی،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا راه نمای.

از تو خواهم که یاور من باشی،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا یاری کن.

از تو خواهم که بر من رحمت آوری،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و بر من رحمت آور.

از تو خواهم که مرا کفایت کنی،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا کفایت کن.

از تو خواهم که مرا روزی دهی،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا روزی ده.

از خواهم که مرا مدد فرمایی،بس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا مدد فرمای.

از تو خواهم که گناهان گذشته مرا بیامرزی، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا بیامرز .

از تو خواهم که مرا از گناه مصون داری، پس بر محمد و خاندانش درود بفرست و مرا از گناه مصون دار، که اگر مشیت تو باشد، هر گز به کاری که تواش نپسندی باز نگردم.

ای پروردگار من، پروردگار من، ای خدای مهربان، ای خدای بخشنده، ای صاحب جلالت و بزرگواری، بر محمد و خاندان او درود بفرست و همه آنچه را از تو خواسته ام و از تو طلبیده ام و برای آن روی به تو آورده ام اجابت کن. آن را برای من بخواه و مقدر کن و حکم کن و روادار و خیر مرا قرار ده در آنچه از خواسته هایم بر می آوری و مرا در آن برکت ده و بدان بر من تفضل نمای و در آنچه مرا عطا می کنی نیکبختم گردان و برای من در فضل و احسان خود بیفزا، که تو توانگر وبخشاینده ای، و آن را به خیر و نعمت آخرتم بپیوند، یا ارحم الرحمین. (۱)

پی نوشتها

۱. پس از پایان دعا هر چه در نظر داری از خدا بخواه و هزار بار صلوات بفرست که آن حضرت علیه السلام خود این چنین می کرده است.

الدعاء التاسع والاربعون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي دِفَاعِ كَيْدِ الْأَعْدَاءِ، وَرَدَّ بِأَسْهَمِهِ إِلَهِي هَدِيَتِي فِلَهُوتُ، وَوَعَظْتَ فَقْسُوتُ، وَأَبَيَتَ الْجَمِيلَ فَعَصَيْتُ، ثُمَّ عَرَفْتُ مَا أَصْدَرْتَ إِذْ عَرَفْتَنِيهِ، فَاسْتَغْفَرْتُ فَأَقْلَتَ، فَعَدْتُ فَسَرَّتَ، فَلَكَ إِلَهِي الْحَمْدُ. تَقْحَمْتُ أَوْدِيَةَ الْهَلَاكَ، وَحَلَّتْ شَعَابَ تَلَفَّ، تَعَرَّضْتُ فِيهَا لِسَطْوَاتِكَ وَبِحُلُولِهَا عُقُوبَاتِكَ. وَوَسِيلَتِي إِلَيْكَ التَّوْحِيدُ، وَدَرِيعَتِي أَنِّي لَمْ أُشْرِكْ بِكَ شَيْئًا، وَلَمْ أَتَخْذِ مَعَكَ إِلَهًا، وَقَدْ فَرَّتُ إِلَيْكَ بِنَفْسِي، وَإِلَيْكَ مَفْرُّ الْمُسْىٰ، وَمَفْزَعُ الْمُضِيِّ لِحَاظٌ نَفْسِهِ الْمُلْتَجِي. فَكَمْ مِنْ عَدُوٍّ انتَصَرَ عَلَى سَيْفِ عَدَاوَتِهِ، وَشَحَذَ لِي ظُبَئَةً مُدْيَنِهِ، وَأَرْهَفَ لِي شَبَآ حَدَّهُ، وَدَافَ لِي قَوَاتِلَ سُمُومِهِ، وَسَدَّدَ نَحْوِي صَوَاتِبَ سِهَامِهِ، وَلَمْ تَنْمِ عَنِ عَيْنِ حِرَاسَتِهِ، وَأَضْمَرَ أَنْ يَسُومَنِي الْمَكْرُوهُ، وَيُجْرِعَنِي زُعَاقَ مَرَارَتِهِ. فَنَظَرْتَ يَا إِلَهِي إِلَى ضَغْفِي عَنِ الْاِحْتِمَالِ الْفَوَادِحِ، وَعَجَزْتِي عَنِ الْاِنْتِصَارِ مِنْ قَصْدَتِي بِمُحَارَبَتِهِ، وَوَحْدَتِي فِي كَثِيرٍ عَدَدٍ مِنْ نَاؤَانِي، وَأَرَصَدَ لِي بِالْبَلَاءِ فِيمَا لَمْ أُعْمِلْ فِيهِ فِكْرِي. فَابْتَدَأْتِنِي بِنَصْرِكَ، وَشَدَّدْتَ أَرْبِي بِقُوَّتِكَ، ثُمَّ فَلَّتَ لِي حَدَّهُ، وَصَيَّرْتَهُ مِنْ بَعْدِ جَمْعٍ عَدِيدٍ وَحَدَّهُ، وَأَعْلَيْتَ كَعْبِي عَلَيْهِ، وَجَعَلْتَ مَا سَدَّدَهُ مَرْدُودًا عَلَيْهِ، فَرَدَدْتُهُ لَمْ يَشْفُ غَيْظَهُ، وَلَمْ يَسْكُنْ غَلِيلُهُ، قَدْ عَضَ عَلَى شَوَاهٍ وَأَدْبَرَ مُولِيًّا قَدْ أَخْلَفَتْ سَرَايَاهُ. وَكَمْ مِنْ بَاغٍ بَغَانِي بِمَكَابِدِهِ، وَنَصَبَ لِي شَرَكَ مَصَابِدِهِ، وَوَكَلَ بِي تَفَقَّدَ رِعَايَتِهِ، وَأَضْبَأَ إِلَى إِضْبَاءِ السَّبَبِ لِطَرِيدَتِهِ اِنْتِظَارًا لِاِنْتِهَازِ الْفُرْصَةِ لِفَرِيسَتِهِ، وَهُوَ يُظْهِرُ لِي بِشَاشَةَ الْمُلْقَى، وَيُنْظَرُنِي عَلَى شِدَّةِ الْحَنْقَى. فَلَمَّا رَأَيْتَ يَا إِلَهِي تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ دَغْلَ سَرِيرَتِهِ، وَقُبْحَ مَا انْطَوَى عَلَيْهِ، أَرْكَسْتَهُ لِأَمْ رَأْسِهِ فِي زُبْيَتِهِ، وَرَدَدْتَهُ فِي مَهْوَى حُفْرَتِهِ، فَانْقَمَعَ بَعْدَ اِسْتِطَالَتِهِ ذَلِيلًا فِي رِبَقِ حِبَالِتِهِ الَّتِي كَانَ يُقْدِرُ أَنْ يَرَانِي فِيهَا، وَقَدْ كَادَ أَنْ يَحْلُّ بِي لَوْلَا رَحْمَتُكَ مَا حَلَّ بِسَاحَتِهِ. وَكَمْ مِنْ حَاسِدٍ قَدْ شَرَقَ بِي بِغُصَّتِهِ، وَشَجِيَ مِنْ بِغَيْظِهِ، وَسَلَقَنِي بِحَدَّ لِسَانِهِ، وَوَحْرَنِي بِقَرْفِ عَيْوِيهِ، وَجَعَلَ عِرْضِي غَرَضًا لِمَرَامِيَهِ، وَقَلَّدَنِي خَلَالًا لَمْ تَزَلْ فِيهِ، وَوَحْرَنِي بِكَيْدِهِ، وَقَصَدَنِي بِمَكِيدَتِهِ. فَنَادَيْتُكَ يَا إِلَهِي مُسْتَغْشِيًّا بِكَ، وَاثْقَا بِسُرْعَةِ إِجَابَتِكَ، عَالِمًا أَنَّهُ لَا يُضْطَهِدُ مَنْ أَوَى إِلَى ظِلِّ كَنْفِكَ، وَلَا يَفْزُعُ مَنْ لَجَأَ إِلَى مَعْقِلِ اِنْتِصَارِكَ، فَحَصَّنْتَنِي مِنْ بَاسِهِ بِقُدرِتِكَ، وَكَمْ مِنْ سَحَابِ مَكْرُوهٍ جَلَّيْتَهَا عَنِّي، وَسَحَابِنِي نَعَمٌ أَمْطَرْتَهَا عَلَىَّ، وَجَدَأِولَ رَحْمَهُ نَشَرْتَهَا، وَعَافِيَهُ الْبَسْتَهَا، وَأَعْيَنِ أَحْدَاثَ طَمَسْتَهَا، وَغَوَاشِي كُرْبَاتَ كَشَفْتَهَا. وَكَمْ مِنْ ظَنٌّ حَسَنٌ حَقَّقْتَ، وَعَدَمٌ جَبَرْتَ، وَصَرْعَةٌ آنْعَشْتَ، وَمَسْكَنَةٌ حَوَّلْتَ. كُلُّ ذَلِكَ إِنْعَامًا وَتَطْلُوا مِنْكَ، وَفِي جَمِيعِهِ أَنْهُمَا كَا مِنْيَ عَلَى مَعَاصِيكَ، لَمْ تَمْنَعْكَ إِسَاعَتِي عَنْ إِتْمَامِ إِحْسَانِكَ، وَلَا حَجَرَنِي ذَلِكَ عَنْ اِرْتِكَابِ مَسَاخِطِكَ، لَا تُسْأَلُ عَمَّا تَفْعَلُ. وَلَقَدْ سُئِلْتَ فَأَعْطَيْتَ، وَلَمْ تُسْأَلْ فَبَأْتَدَأْتَ، وَاسْتُمْحِيَ فَضْلُكَ فَمَا أَكْدَيْتَ، أَبَيْتَ يَا مَوْلَايَ إِلَى إِحْسَانِاً وَامْتَنَانِاً وَتَطْلُوا وَإِنْعَامًا، وَأَبَيْتُ إِلَى تَقْحَمًا لِحُرْمَاتِكَ، وَتَعَدِيَا لِحُدُودِكَ، وَغَفَلَةً عَنْ وَعِيدِكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ إِلَهِي مِنْ مُقْتَدِرِ لَا يُغْلِبُ، وَذِي آنَاهَا لَا يَعْجَلُ. هَذَا مَقَامٌ مَنْ اعْتَرَفَ بِسُبُوغِ النَّعَمِ، وَقَابَلَهَا بِالتَّقْصِيرِ، وَشَهَدَ عَلَى نَفْسِهِ بِالْتَّضْبِيعِ. اللَّهُمَّ فَإِنِّي أَتَقْرَبُ إِلَيْكَ بِالْمُحَمَّدِيَّةِ الرَّفِيعَةِ، وَالْعَلَوِيَّةِ الْبَيْضَاءِ، وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِهِمَا أَنْ تُعِينِنِي مِنْ شَرِّ كَذَا وَكَذَا، فَإِنَّ ذَلِكَ لَا يَصِيقُ عَلَيْكَ فِي وُجْدِكَ، وَلَا يَتَكَادُكَ فِي قُدْرَتِكَ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فَهَبْ لِي يَا إِلَهِي مِنْ رَحْمَتِكَ وَدَوَامِ تَوْفِيقِكَ مَا أَتَّخَذُهُ سُلَّمًا أَعْرُجْ بِهِ إِلَى رِضْوَانِكَ، وَآمِنْ بِهِ مِنْ عِقَابِكَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

نیایش چهل و نهم

دعای آن حضرت است در دور ساختن مکر دشمنان و بازگرداندن قهر ایشان.

ای خدای من، تو مرا هدایت کردی و من به لهو و غفلت روی آوردم.

پندم دادی و من سخت دلی نمودم. نعمتهای نیکویم دادی و من نافرمانی کردم. آنگاه آنچه مرا از آن منع کرده بودی به من شناسانیدی و من شناختم و آمرزش طلبیدم و تو گناه من بخشیدی. زان سپس من بار دیگر به گناه بازگشتم و تو اغماض کردی. پس حمد باد تو را ای خداوند من.

خود را در وادیهای هلاکت در افکندم و به دره های تلف در آمدم و در آن احوال، با سطوت و قهر تو، با عذابها و عقوبتهای تو رویاروی شدم.

بار خدایا، رهتوشه من برای رسیدن به تو، اعتقاد من به یکتایی توست و دستاویز من اینکه هیچ چیز در خدایی با تو شریک نساخته ام و کسی را جز تو به خدایی نگرفته ام و اینک خود در تو گریخته ام، زیرا خطاکاران را جز تو فرارگاهی نیست و برای پناهنده ای که بهره خویش تباہ کرده است جز تو پناهگاهی نیست.

بار خدایا، چه بسا دشمنی که شمشیر عداوت آخت و بر من تاخت و برای کشن من خنجر خویش تیز کرد و بام برنده آن آهنگ جان من نمود و زهر کشنده به آب من بیامیخت و خدنگ جان شکار خویش در کمان نهاد و مرا نشانه گرفت و چون پاسبانان همواره بیدار، دیده از من بر نمی گرفت و در دل داشت که مرا گزندی سخت رساند و شرنگ کینه خویش به کامم ریزد. آنگاه ای خداوند من، دیدی که چسان از تحمل رنجها ناتوانم و چسان از انتقام کسی که با منش آهنگ قتال است عاجزم و در میان آن همه دشمنان چسان تنها یم و دشمن چسان در کمین نشسته تا از طریقی که اندیشه مرا بدان راه نیست گرفتار گرداند.

بار خدایا، در چنین حالتی تو به یاریم آغاز کردی و به نیروی خود پشت مرا محکم ساختی و شمشیر قهرش را کند نمودی و با آن همه یاران که او را بودند تنها یش گذاشتی و مرا بر او غلبه دادی و آن تیر که به قصد هلاک من در کمان نهاده بود بر او باز گردانیدی. پس بی آنکه آتش خشم فرو نشسته باشد یا عطش انتقامش تسکین یافته باشد، هزیمتش دادی و او از سر خشم سر انگشتان خویش می گزید و می گریخت، بی آنکه یارانش و عده هایی را که داده بودند به جای آرند.

ای خداوند من، چه بسا دشمن ستمگر که با مکاید خویش مراییازرد و دامهای خود بر سر راه من تعییه کرد و مرا زیر نظر خود گرفت و چونان درنده ای که در کمین شکار گریخته خود بنشیند در کمین من نشست تا مگر

فرصت حمله اش به دست افتد و در همان حال که باگشاده رویی چاپلوسی می کرد با نگاه خشم آلودش در من.

می نگریست.

ای خداوند که متبارک و متعالی هستی، چون خبث باطنش و قبح نهانش را دیدی، او را در همان گودال که برای در دام افکنندن من کنده بود به سر در انداختی و در عمق گودالش سرنگون ساختی و او پس از آن همه سرکشی، ذلیل و سرکوفته گردید و در همان دامی گرفتار آمد که مرا گرفتار آن می خواست. اگر نه رحمت تو بود، نزدیک بود که هر چه اورا بر سر آمد مرا بر سر آید.

ای خدای من، بسا حسود مردی که بر نعمت من رشک برد و غصه راه گلویش بگرفت و خشم چون استخوانی حلقومش بیازرد و با نیش زبان خود مرا آزار داد و به هر عیب که در خود داشت مرا تهمت بر نهاد و آبروی مرا آماج تیرهای بهتان خود ساخت و صفاتی را که خود بدان موصوف بود بر من بست و به کید و نیرنگ خویش مرا خشمگین ساخت و با حربه مکر خود بر من حمله کرد.

پس ای پروردگار من، تو را ندا دادم و به درگاه تو استغاثه کردم.

امیدم چنان بود که دعای مرا به زودی اجابت کنی و نیک می دانستم که آن کس که در سایه امن تو پناه جوید هرگز ستم نبیند و آن که به پناهگاه نصرت تو در آید از کس نهراسد. پس تو مرا به قدرت خویش از آسیب او نگه داشتی.

ای خداوند، چه بسیار ابرهای بلا که بر سر من خیمه زده بود و توانها را پراکنده ساختی و چه بسا ابرهای آبستن از نعمت خود بر سر من فرستادی تا بر من ببارند و چه بسا جویباران رحمت که برای سیراب کردن من جاری کردی و چه بسا جامه های عافیت که بر تن من پوشیدی و چه بسا چشمان حوادث را که بر دوختی و چه بسا حاجابهای غم و اندوه که به یک سو زدی و حسن ظن مرا صورت حقیقت دادی. چه بسا به جای فقر و نیازمندی، توانگری و بی نیازی بخشیدی. چه بسا به سر در افتاده بودم و تو مرا بر پای داشتی و چه بسا مسکنت و بیچارگی که به یکبارگی از میان برداشتی.

بار خدایا، همه اینها انعام و احسان تو بود و حال آنکه من همچنان درنافرمانی تو غوطه ور بودم، ولی نه بذكرداریهای من تو را از احسان خویش بازداشت و نه احسان و تفضل تو مرا از ارتکاب اعمالی که تو رابه خشم آورد. آری، تو هر چه کنی کس را یارای بازخواست تو نیست.

ای خداوند، از تو خواسته شد، عطا کردی بی درخواست، دهش آغاز کردی. چون خواستار فضل و احسان شدند، در بخشش سخاوت ورزیدی. زیرا ای مولای من، جز احسان و تفضل و نیکی و انعام را بر خود پسندیدی و من جز ارتکاب محramat و تجاوز از حدود تو و غفلت از هشدارهای تو به جای نیاوردم. پس حمد باد تو را ای خداوند من، که تو آن مقدری هستی که مغلوب نمی گردی و بنده ات را مهلت می دهی و در کیفر او شتاب نمی کنی.

بار خدایا، در اینجا کسی ایستاده که به فراوانی نعمت اعتراف می کند ولی نعمتهای تو را با خطأ و تقصیر خود پاسخ می گوید. جای کسی است که خود به تباہی خود گواهی می دهد.

ای خداوند من، به تو تقرب می جویم به مقام رفیع محمد و طریقت درخشنان علی و به وسیله آن دو به تو روی می آورم که مرا از شر آنچه از آن به تو پناه آورده ام پناه دهی، که بر آوردن این نیاز با وجود توانگریت تو را به تنگنا نیفکند و با وجود قدرتت به رنج نیندازد، که تو بر هر کاری توانایی.

ای خداوند من، به من ارزانی دار رحمت و دوام توفیق خود را تا آن راچون نرdbamی گیرم و به مقام خشنودیت عروج کنم و از عذاب تو ایمنی گزینم. یا ارحم الراحمین.

الدعا الخمسون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الرَّهْبَةِ)
اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَنِي سَوِيًّا، وَرَبَّتَنِي صَغِيرًا، وَرَزَقْتَنِي مَكْفِيًّا اللَّهُمَّ إِنِّي وَجَدْتُ فِيمَا أَنْزَلْتَ مِنْ كِتَابِكَ، وَبَشَّرْتَ بِهِ
عِبَادَكَ أَنْ قُلْتَ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ، إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا، وَقَدْ
تَقْدَمَ مِنِّي مَا قَدْ عَلِمْتَ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، فَيَا سَوَّاتِي مَمَّا أَخْصَاهُ عَلَىٰ كِتَابِكَ فَلَوْلَا الْمَوَاقِفُ الَّتِي أَوْمَلَ مِنْ
عَفْوِكَ الَّذِي شَمِلَ كُلَّ شَيْءٍ لِلَّقِيقَةِ بِيَدِي، وَلَوْلَا أَخَدًا اسْتَطَاعَ الْهَرَبَ مِنْ رَبِّهِ لَكُنْتُ أَنَا أَحَقُّ بِالْهَرَبِ مِنْكَ، وَ
أَنْتَ لَا تَخْفَى عَلَيْكَ حَافِيَهُ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ إِلَّا أَتَيْتَ بِهَا، وَكَفَى بِكَ جَازِيًّا، وَكَفَى بِكَ حَسِيبًا. اللَّهُمَّ
إِنِّي طَالِبٌ إِنْ أَنَا هَرَبْتُ، وَمُدْرِكٌ إِنْ أَنَا فَرَرْتُ، فَهَا أَنَا ذَا ذَيْنَ يَدِيكَ خَاصِّ ذَلِيلٍ رَاغِمٌ، إِنْ تُعْذِنِي فَإِنِّي لِذَلِكَ
أَهْلٌ، وَهُوَ يَا رَبِّي مِنْكَ عَدْلٌ، وَإِنْ تَعْفُ عَنِي فَقَدِيمًا شَمَلَنِي عَفْوُكَ، وَالْبَسْتَنِي عَافِيَتَكَ. فَأَسْأَلُكَ اللَّهُمَّ
بِالْمَخْزُونِ مِنْ أَسْمَائِكَ، وَبِمَا وَارَتْهُ الْحُجْبُ مِنْ بَهَائِكَ، إِلَّا رَحْمَتَ هَذِهِ النَّفْسِ الْجَزُوعَةَ، وَهَذِهِ الرِّمَةُ الْهَلُوعَةُ،
الَّتِي لَا تَسْتَطِيعُ حَرَّ شَمْسِكَ، فَكَيْفَ تَسْتَطِيعُ حَرَّ نَارِكَ، وَالَّتِي لَا تَسْتَطِيعُ صَوْتَ رَعْدِكَ، فَكَيْفَ تَسْتَطِيعُ صَوْتَ
غَضِيبِكَ فَارِحَمْنِي اللَّهُمَّ فَإِنِّي امْرُؤٌ حَقِيرٌ، وَخَطَرِي يَسِيرٌ، وَلَيْسَ عَذَابِي مِمَّا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ، وَلَوْلَا
عَذَابِي مِمَّا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ لَسْأَلُكَ الصَّبَرَ عَلَيْهِ، وَأَحْبَبْتُ أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ لَكَ، وَلَكِنْ سُلْطَانُكَ اللَّهُمَّ أَعْظَمُ، وَ
مُلْكُكَ أَدْوَمُ مِنْ أَنْ تَزِيدَ فِيهِ طَاعَةُ الْمُطَبِّعِينَ، أَوْ تَنْقُصَ مِنْهُ مَعْصِيَةُ الْمُذْنِبِينَ. فَارِحَمْنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَ
تَجَاوزْ عَنِّي يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، وَتُبْ عَلَىَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.

نیاشن پنجاهم

دعای آن حضرت است در خوف از خدای تعالی.

ای خداوند،مرا درست اندام و کامل آفریدی و در خردی بپروردی و به کفايت روزی ام دادی .

ای خداوند،در کتابی که نازل کرده ای و بندگانست را به آن بشارت داده ای،یافته ام که گفته ای:«بگو ای
بندگان من که بر زیان خویش اسراف کرده اید،از رحمت خداوند مایوس مشوید،زیرا خدا همه گناهان را می
آمرزد.»(۱) و تو خود دانی و بهتر از من دانی که چه گناهانی ازمن سر زده است و از آن همه گناهان که برای
من در طومار تو ثبت شده،چه رسوایی عظیمی است مرا.و اگر به عفو تو که همه کس و همه چیز رادر بر می
گیرد امید نبود،از دست می رفتم.اگر کسی را یارای آن بود که از پروردگارش بگریزد،من از هر کس دیگر
سزاوارتر می بودم که از توبگریزم.بار خدایا،توبی که در آسمان و زمین هیچ رازی بر تو پوشیده نیست و آن را
در روز رستاخیز آشکار می کنی و در آن روز نه به جزا دهنده ای نیازت هست و نه به حسابگری .

بار خدایا، اگر بگریزم، مرا طلب کنی و مرا در خواهی یافت. پس اینک در برابر تو خاضع و ذلیل و سر افکنده ایستاده ام. اگر عذابم کنی، شایسته آنم و اینای پروردگار مناز سوی تو عدل است. و اگر عفو کنی، از دیر باز مشمول عفو تو بوده ام و تو جامه عافیت خود برپیکر من پوشیدی.

بار خدایا، تو را سوگند می دهم به نامهای نهانیت، نامهایی که جز توکس آنها را نداند، و به شکوه و جلالت که در پس پرده های عزت پوشیده شده که بر این جان بی تاب و این مشت استخوان ناتوان رحمت آوری:

کسی که طاقت تاب آفتابت را ندارد. پس چسان طاقت تاب آتش دوزخت را داشته باشد. کسی که تحمل بانگ رعد تواش نیست.

چگونه تحمل بانگ قهر تواش باشد.

ای خداوند، بر من رحم کن، که من مردی حقیرم و کم ارج. عذاب کردن من به قدر ذره ای هم به عظمت پادشاهیت نخواهد افزود و اگر می دانستم که عذاب من به عظمت پادشاهیت خواهد افزود، از تومی خواستم که مرا به تحمل آن شکیبایی دهی و خود خواهان آن زیادت می بودم. ولی نه ای خداوند، قدرت بیشتر و پادشاهی تو گستردۀ تر از آن است که فرمانبرداری فرمانبرداران بر آن بیفزاید یا نافرمانی نافرمانان از آن بکاهد.

بر من رحمت آور ای مهربان ترین مهربانان. از گناه من در گذر ای صاحب جلالت و اکرام. توبه من بپذیر که تو توبه پذیرنده و مهربانی.

پی نوشتها

۱. سوره ۳۹/ آیه ۵۳

الدعاء الحاوی و الخمسون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي التَّضَرُّعِ وَالِاسْتِكَانَةِ) إِلَهِي أَحْمَدُكَ وَأَنْتَ لِلْحَمْدِ أَهْلُ عَلَى حُسْنِ صَبَيْكَ عَلَى، وَسُبُوغُ نَعْمَائِكَ عَلَى، وَجَزِيلٌ عَطَائِكَ عَنِدِي، وَعَلَى مَا فَضَّلْتَنِي بِهِ مِنْ رَحْمَتِكَ، وَأَسْبَغْتَ عَلَى مِنْ نِعْمَتِكَ، فَقَدِ اصْطَنَعْتَ عِنْدِي مَا يَعْجِزُ عَنْهُ شُكْرِي. وَلَوْلَا إِحْسَانُكَ إِلَى وَسُبُوغُ نَعْمَائِكَ عَلَى مَا بَلَغْتُ إِخْرَازَ حَظْلِي، وَلَا إِصْلَاحَ نَفْسِي، وَلَكِنَّكَ ابْتَدَأْتَنِي بِالْإِحْسَانِ، وَرَزَقْتَنِي فِي أُمُورِي كُلُّهَا الْكَفَايَةُ، وَصَرَفْتَ عَنِّي جَهْدَ الْبَلَاءِ، وَمَنَعْتَ مِنِي مَحْذُورَ الْقَضَاءِ. إِلَهِي فَكَمْ مِنْ بَلَاءً جَاهَدْتَ قَدْ صَرَفْتَ عَنِّي، وَكَمْ مِنْ نِعْمَةً سَابَعَةً أَقْرَرْتَ بِهَا عَيْنِي، وَكَمْ مِنْ صَبَيْعَةً كَرِيمَةً لَكَ عِنْدِي أَنْتَ الَّذِي أَجْبَتَ عَنْدَ الاضطِرَارِ دَعْوَتِي، وَأَقْلَتَ عِنْدَ الْعَثَارِ زَلَّتِي، وَأَخَذْتَ لِي مِنَ الْأَعْدَاءِ بِظَلَامِتِي. إِلَهِي مَا وَجَدْتُكَ بِخِيلًا حِينَ سَأَلْتُكَ، وَلَا مُنْقِضاً حِينَ أَرَدْتُكَ، بَلْ وَجَدْتُكَ لِدُعَائِي سَامِعًا، وَلِمَطَالِبِي مُعْطِيًّا، وَوَجَدْتُ نَعْمَاكَ عَلَى سَابِعَةٍ فِي كُلِّ شَانٍ مِنْ شَانِي وَكُلِّ زَمَانٍ مِنْ زَمَانِي، فَأَنْتَ عِنْدِي مَحْمُودٌ، وَصَبَيْعُكَ لَدَيَ مَبْرُورٌ. تَحْمَدُكَ نَفْسِي وَلِسَانِي وَعَقْلِي، حَمْدًا يَبْلُغُ الْوَفَاءَ وَحَقِيقَةَ الشُّكْرِ، حَمْدًا يَكُونُ مَبْلَغَ رِضَاكَ عَنِّي، فَبَجِّنِي مِنْ سُخْطَكَ. يَا كَهْفِي حِينَ تُعْيِنِي الْمَذَاهِبُ وَيَا مُقْيِلِي عَشَرَتِي، فَلَوْلَا سَتَرْتُكَ عَوْرَتِي لَكُنْتُ مِنَ الْمَفْضُوحِينَ، وَيَا مُؤَيِّدِي بِالنَّصْرِ، فَلَوْلَا نَصْرُكَ إِيَّايَ لَكُنْتُ مِنَ الْمَغْلُوبِينَ، وَيَا مَنْ وَضَعْتَ لَهُ الْمُلُوكُ نِيرَ الْمَذَلَّةِ عَلَى أَعْنَاقِهَا، فَهُمْ مِنْ سَطْوَاتِهِ خَائِفُونَ، وَيَا أَهْلَ التَّقْوَى، وَيَا مَنْ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى، أَسْأَلُكَ أَنْ تَعْفُ عَنِّي، وَتَغْفِرْ لِي فَلَسْتُ بِرِئَا فَاعْتَذِرَ، وَلَا بِذِي قُوَّةٍ فَأَنْتَصِرَ، وَلَا مَفْرَرَ لِي فَأَفَرِرَ. وَأَسْتَقْيِلُكَ عَشَرَاتِي، وَأَتَنَصَّلُ إِلَيْكَ مِنْ ذُنُوبِي الَّتِي قَدْ أَوْبَقْتَنِي، وَأَحَاطَتْ بِي فَآهَلَكْتَنِي، مِنْهَا فَرَرْتُ إِلَيْكَ رَبِّ تَائِبٍ قَتْبُ عَلَى، مُتَعَوِّذًا فَأَعْذَنِي، مُسْتَجِيرًا فَلَا تَحْذِلْنِي، سَائِلًا فَلَا تَحْرِمْنِي مُعْتَصِمًا فَلَا تُسْلِمْنِي، دَاعِيًّا فَلَا تَرْدِنِي خَائِبًا. دَعَوْتُكَ يَا رَبِّ مِسْكِينًا، مُسْتَكِينًا، مُشْفِقًا، خَائِفًا، وَجِلًا، فَقِيرًا، مُضْطَرًّا إِلَيْكَ. أَشْكُوكَ إِلَيْكَ يَا إِلَهِي ضَعْفَ نَفْسِي عَنِ الْمُسَارَعَةِ فِيمَا وَعَدْتَهُ أُولَيَاءَكَ، وَالْمُجَانَبَةِ عَمَّا حَدَّرْتَهُ أَعْدَاءَكَ، وَكُثْرَةِ هُمُومِي، وَوَسْوَسَةَ نَفْسِي. إِلَهِي لَمْ تَفْضَحْنِي بِسَرِيرَتِي، وَلَمْ تَهْلِكْنِي بِجَرِيرَتِي، أَدْعُوكَ فَتُجِيبُنِي وَإِنْ كُنْتُ بَطِيئًا حِينَ تَدْعُونِي، وَأَسْأَلُكَ كُلَّمَا شَئْتُ مِنْ حَوَاجِي، وَحَيْثُ مَا كُنْتُ وَضَعْتُ عِنْدَكَ سِرِّي، فَلَا أَدْعُوكَ سِواكَ، وَلَا أَرْجُوكَ غَيْرَكَ لَبِيَكَ لَبِيَكَ، تَسْمَعُ مَنْ شَكَ إِلَيْكَ، وَتَلْقَى مَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْكَ، وَتُخَلِّصُ مَنْ اعْتَصَمَ بِكَ، وَتُفَرِّجُ عَمَّنْ لَدَيْكَ. إِلَهِي فَلَا تَحْرِمْنِي خَيْرَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى لِقَلْلَةِ شُكْرِي، وَاغْفِرْ لِي مَا تَعْلَمُ مِنْ ذُنُوبِي. إِنْ تُعَذِّبْ فَأَنَا الطَّالِمُ الْمُفَرِّطُ الْمُضَيِّعُ الْأَثِيمُ الْمُقْصِرُ الْمُضَبَّجُ الْمُعْفَلُ حَظَ نَفْسِي، وَإِنْ تَغْفِرْ فَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ.

نياشن پنجاہ و یکم

دعای آن حضرت است در تصرع و اظهار فروتنی.

ای خداوند من، حمد می گویم تو را و تو سزاوار حمدی حمدی گویم تو را به سبب نیکیهایت که در حق من روا داشتی و به سبب نعمتهای فراوانست که به من ارزانی فرمودی و عطایای بسیارت که مرابدان نواختی و رحمت و بخشاپیش و نعمت که مرا بر دیگران برتری نهادی و به من دادی . درباره من نیکیها کرده ای و مرا نعمتها داده ای که زبان از سپاس آن عاجز است. و اگر احسان تو و نعم بی شمارت نمی بود، هرگز نمی توانستم بهره خویش فراچنگ آرم و به اصلاح نفس خود پردازم. ولی تو پیش از آنکه خواستار احسانت شوم، مراجرقه احسان خود ساختی و در همه کارهایم مرا از دیگران بی نیازی بخشدیدی و بلا از من بگردانیدی و قضای سهمگین از من بازداشتی .

بار خدایا، چه بلاهای رنج آور که از من بگردانیده ای و چه نعمتهای فراوان که مرا بدان شادمان ساخته ای و چه احسانهای بزرگوارانه که در حق من نموده ای.

بار خدایا، توبی که به هنگام بیچارگی دعای من اجابت کردی و چون به خطاب و لغزشی گرفتار آمد از من در گذشتی و حق مرا از دشمنان بگرفتی.

ای خداوند، هر گاه که از تو درخواستی نموده ام بخیلت نیافته ام و هر زمان که آهنگ تو کرده ام گرفته ات ندیده ام، بل چنانست یافته ام که دعای مرا می شنوی و آنچه خواسته ام عطا می کنی و در هر کار که هستم و در هر زمان که هستم دیده ام که نعمت بسیارت بر من روان است. از این روست که در نزد من ستوده ای و احسانت بس نیکوست.

ای خداوند، جان من و زبان من و عقل من، حمد و سپاس تو گویند، حمدی به کمال رسیده، حمدی به حقیقت شکر نایل آمده، حمدی تاغایت خشنودیت فرا رفته. پس مرا از خشم خود در امان دار.

ای پناهگاه من هنگامی که یافتن راههای رهایی برای من دشوارمی شود، ای عفو کننده از خطاب، اگر تو بر گناه من پرده نیفکنده بودی، من از رساییان می بودم. ای خداوندی که به یاری خویش مرا توانایی بخشدیده ای، اگر یاری تو نبود من از مغلوبان می بودم. ای خداوندی که پادشاهان در برابر تو بیوغ مذلت بر گردن نهاده اند و از سطوت توبیمناکند. ای خداوندی که سزاوار آنی که از تو بترسند، ای خداوندی که نامهای نیکو از آن توست، از تو می خواهم که مرا عفو کنی و بیامرزی، که من بی گناه نیستم که عذری اقامه کنم و نیرومند نیستم که هوابی غلبه ام در سر باشد و گریزگاهی ندارم که بدان در گریزم.

از تو خواهم که خطاهایم ببخشایی و از آن گناهان که مرا گرفتار خود ساخته و گرد من فرا گرفته و به هلاکتم نزدیک کرده، پوزش می خواهم. از آن گناهان در تو می گریزمای پروردگار منو توبه می کنم، توبه من بپذیر. به

تو پناه می جویم، پناهم ده. از تو زنهارمی طلبم، خوارم فرومگذار. دست سؤال پیش تو دراز کرده ام، محرومم مکن. به رشته رحمت تو چنگ زده ام، رهایم مکن. تو را می خوانم، نومیدم باز مگردان.

ای پروردگار من، تو را می خوانم، در حالی که مسکینم، زار و نزارم، ترسان و هراسان و بیمناکم، فقیرم و به تو محتاجم.

ای خدای من، به تو شکایت می کنم ناتوانیم را، که نمی توانم به آن وعده ای که به اولیای خود داده ای بشتایم و نمی توانم از آنچه دشمنانست را از آن ترسانده ای دوری جویم. به تو شکایت می آورم از فراوانی غم و اندوهم و وسوسه نفسم.

خدای، به سبب آنچه در باطنم می گذرد، مرا رسوا نساخته ای و به سبب گناهانم هلاک نکرده ای. تو را می خوانم و تو پاسخم می دهی، هر چند به هنگامی که مرا می خوانی من در پاسخ تو درنگ می کنم. هرنیازم که باشد، از تواش می خواهم و هر جا که باشم، راز دل خود به تومی سپارم. جز تو کسی را نمی خوانم، جز تو به کسی امید ندارم. لبیک لبیک. هر کس به تو شکایت آورده، می شنوی. هر کس بر تو توکل کند، بدو روی می کنی. هر کس را که چنگ در ریسمان تو زند رهایی می بخشی و از کسی که به تو پناه آورد، غم و اندوه می زدایی.

ای خداوند، مرا به سبب اندک بودن سپاسگزاریم از خیر دنیا و آخرت محروم مکن. گناهانم را که تنها تو می دانی چیست بیامرز. اگر مرا عذاب کنی، سزای من است، که من ستمگرم و تباہکارم و گنهکارم و مقصرم و سهل انگارم و غافل از بهره خوبیش هستم. اگر مرا بیامرزی، چه شگفت، که تو مهربان ترین مهربانانی.

الدعا الثاني والخمسون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْأَلْحَاجِ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى)
يَا اللَّهُ الَّذِي لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَ كَيْفَ يَخْفَى عَلَيْكَ يَا إِلَهِي مَا أَنْتَ خَلَقْتَهُ، وَ كَيْفَ
لَا تُخْصِي مَا أَنْتَ صَنَعْتَهُ، أَوْ كَيْفَ يَغْيِبُ عَنْكَ مَا أَنْتَ تُدْبِرُهُ، أَوْ كَيْفَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَهْرُبَ مِنْكَ مَنْ لَا حَيَاةَ إِلَّا
بِرِزْقِكَ، أَوْ كَيْفَ يَنْجُو مِنْكَ مَنْ لَا مَدْهَبَ لَهُ فِي غَيْرِ مُلْكِكَ. سُبْحَانَكَ أَخْشَى خَلْقَكَ لَكَ أَعْلَمُهُمْ بِكَ، وَ
أَخْضَعُهُمْ لَكَ أَعْمَلُهُمْ بِطَاعَتَكَ، وَ أَهْوَنُهُمْ عَلَيْكَ مَنْ أَنْتَ تَرْزُقُهُ وَ هُوَ يَعْبُدُ غَيْرَكَ سُبْحَانَكَ لَا يَنْقُصُ سُلْطَانَكَ
مَنْ أَشْرَكَ بِكَ، وَ كَذَبَ رُسُلَكَ، وَ لَيْسَ يَسْتَطِيعُ مَنْ كَرِهَ قَضَاءَكَ أَنْ يَرْدُ أَمْرَكَ، وَ لَا يَمْشِعُ مِنْكَ مَنْ كَذَبَ
بِقُدْرَتِكَ، وَ لَا يَقُولُكَ مَنْ عَبَدَ غَيْرَكَ، وَ لَا يُعْمَرُ فِي الدُّنْيَا مَنْ كَرِهَ لِقَاءَكَ. سُبْحَانَكَ مَا أَعْظَمَ شَأْنَكَ، وَ أَقْهَرَ
سُلْطَانَكَ، وَ أَشَدَّ قُوَّتَكَ، وَ أَنْفَدَ أَمْرَكَ سُبْحَانَكَ قَضَيْتَ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِكَ الْمَوْتَ مَنْ وَحَدَكَ وَ مَنْ كَفَرَ بِكَ، وَ
كُلُّ ذَاقَ الْمَوْتِ، وَ كُلُّ صَائِرٍ إِلَيْكَ، فَتَبَارَكْتَ وَ تَعَالَيْتَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، أَمْتُ بِكَ، وَ صَدَقْتُ
رُسُلَكَ، وَ قَبِلْتُ كِتَابَكَ، وَ كَفَرْتُ بِكُلِّ مَعْبُودٍ غَيْرِكَ، وَ بَرَثْتُ مِنْ عَبْدِ سِوَاكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أُصْبِحُ وَ أُمْسِي مُسْتَقْلًا
لِعَمَلِي، مُعْتَرِفًا بِذَنْبِي، مُقْرَأً بِخَطَايَايِ، أَنَا بِإِسْرَافِي عَلَى نَفْسِي ذَلِيلٌ، عَمَلٌ أَهْلَكَنِي، وَ هَوَى إِرْدَانِي، وَ شَهَوَاتِي
حَرَمَتِنِي. فَأَسْأَلُكَ يَا مَوْلَايَ سُؤَالَ مَنْ نَفْسُهُ لَاهِيَةٌ لِطُولِ أَمْلِهِ، وَ بَدْنُهُ غَافِلٌ لِسُكُونِ عُرُوقِهِ، وَ قَلْبُهُ مَفْتُونٌ بِكُثْرَةِ
النَّعْمٍ عَلَيْهِ، وَ فِكْرُهُ قَلِيلٌ لِمَا هُوَ صَائِرٌ إِلَيْهِ. سُؤَالَ مَنْ قَدْ غَلَبَ عَلَيْهِ الْأَمْلُ، وَ فَتَنَهُ الْهَوَى، وَ اسْتَمْكَنَتْ مِنْهُ الدُّنْيَا،
وَ أَظْلَهُ الْأَجْلُ، سُؤَالَ مَنِ اسْتَكْثَرَ دُنْوَبَهُ، وَ اعْتَرَفَ بِخَطَايَتِهِ، سُؤَالَ مَنْ لَا رَبَّ لَهُ غَيْرُكَ، وَ لَا وَلِيَ لَهُ دُونَكَ، وَ لَا
مُنْقَذَ لَهُ مِنْكَ، وَ لَا مُلْجَأَ لَهُ مِنْكَ، إِلَّا إِلَيْكَ. إِلَهِي أَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ الْوَاجِبِ عَلَى جَمِيعِ خَلْقَكَ، وَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ
الَّذِي أَمْرَتَ رَسُولَكَ أَنْ يُسَبِّحَكَ بِهِ، وَ بِجَلَالِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ، الَّذِي لَا يَبْلِي وَ لَا يَتَغَيَّرُ، وَ لَا يَحُولُ وَ لَا يَفْنِي، أَنْ
تُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ أَنْ تُغْنِيَنِي عَنْ كُلِّ شَيْءٍ بِعِبَادَتِكَ، وَ أَنْ تُسْلِي نَفْسِي عَنِ الدُّنْيَا بِمَخَافَتِكَ، وَ
أَنْ تُشَيِّنِي بِالْكَثِيرِ مِنْ كَرَامَتِكَ بِرَحْمَتِكَ. فَإِلَيْكَ أَفْرُ، وَ مِنْكَ أَخَافُ، وَ بِكَ أَسْتَغْيِثُ، وَ إِيَّاكَ أَرْجُو، وَ لَكَ أَدْعُو،
وَ إِلَيْكَ الْجَأُ، وَ بِكَ أَتِقُ، وَ إِيَّاكَ أَسْتَعِينُ، وَ بِكَ أَوْمَنُ، وَ عَلَيْكَ أَتَوَكُلُ، وَ عَلَى جُودِكَ وَ كَرَمِكَ أَتَكِلُ.

نیاش پنجاه و دوم

دعای آن حضرت است به هنگام طلب به اصرار از باری تعالی.

ای خداوند یکتایی که در آسمان و زمین چیزی بر تو پوشیده نیست و چگونه تواندای خدای منچیزی که خود
آن را آفریده ای بر تو پوشیده ماند، یا چگونه شمار نتوانی کرد آنچه خود آن را پدیدآورده ای، یا چگونه از تو
پنهان تواند ماند آنچه تدبیر کار او به دست توست، یا چگونه از تو تواند گریخت آن که اگر روزی اش ندهی
زنده نخواهد بود، یا چگونه از چنبر فرمان تو تواند رست آن که راهی جزحیطه فرمانروایی تواش در پیش نیست.

ای خداوند،منزهی تو.از آفریدگانت آن که تو را بیشتر شناسد،بیشتر از تو ترسد و آن که تو را بیشتر فرمان برد،خضوعش در برابر توبیشتر باشد و آن که تواش روزی دهی و او دیگری را پرستد،در نزد تو از همه کس فرومایه تر است.

ای خداوند،منزهی تو.سلطه و قدرت تو را نمی کاهد کسی که به تو شرک آورد و پیامبرانت را به دروغ نسبت دهد.آن کس که خواست تو را خوش ندارد،نتواند فرمانات را نپذیرد و آن کس که منکر قدرت تو بود،خود را از تو در امان نتواند داشت و آن کس که جز تو دیگری را پرستد،از کیفر تواش گریزی نیست و آن کس که دیدار تو را نخواهد،نتواند تابد در دنیا زیستن گیرد.

ای خداوند،منزهی تو.چه رفیع است مقام تو،چه قهار است قدرت تو،چه سخت است نیروی تو،چه نافذ است فرمان تو.

ای خداوند،منزهی تو.مرگ را بر همه آفریدگانت مقرر داشته ای:

خواه به یکتاییت بپرستند یا نپرستند.همه چشنه شرنگ مرگند و همه رهسپار سرای آخرت.پس متبارک و متعالی هستی.خدایی جز تونیست.یکتایی و بی شریکی.

به تو ایمان آوردم و پیامبرانت را تصدیق کردم و کتابت را پذیرفتم و به هر معبدی جز تو کافر شدم و از هر کس که جز تو را بپرستد بیزاری جستم.

بار خدایا،شام را به بامداد می آورم و بامداد را به شام می رسانم درحالی که عمل خویش اندک می شمارم و به گناه خود اعتراف می کنم و به خطای خویش اقرار می آورم.

بار خدایا،چون پیروی از هوای نفس را از حد گذرانیده ام،آفریده ای ذلیل.عمل من مرا به هلاکت افکند و هوی و هوس من به تباھیم کشید و شهوات من را از کردار نیک محروم داشت.

ای مولای من،از تو می خواهم،همانند کسی که آرزوی دور و درازش به لھو و لعب سرگرم داشته و جسمش به سبب تن پروری غافل است و دلش به سبب افزونی نعمت مفتون است و خود درباره آینده ای که به سوی آن رهسپار است اندک می اندیشد،همانند آن کس که آرزو بر او چیره شده و هوی و هوس او را فریفته و دنیا بر او تسلطیافته و مرگ بر او سایه افکنده است،همانند آن کس که گناه خود بسیار می شمرد و به خطای خود اعتراف می کند،همانند آن کس که پروردگاری جز تو ندارد و جز تواش دوستی نیست و کسی از خشم تواش

نمی رهاند و پناهگاهیش جز آستان تو نیست.ای خداوند،از تومی خواهم،به حق خود که بر همگان واجب گردانیده ای و به نام مهین توکه پیامبر را فرموده ای که تو را بدان نام تسپیح گوید و به عظمت ذات بزرگوار تو که نه کفنه می شود و نه تغییر می یابد و نه فنا می پذیرد،که بر محمد و خاندانش درود بفرستی و مرا به نیروی عبادت از هر چه هست بی نیاز کنی و خوف خویش در دلم افکنی تا محبت دنیا از صحرای دلم خیمه برچیند و مرا به رحمت خود به کرامت و احسان فراوان特 بازگردانی.

بار خدایا به سوی تو می گریزم،از تو می ترسم،به درگاه تو استغاثه می کنم،به تو امید می بندم،تو را می خوانم،به تو پناه می جویم،اعتمادم به توست و از تو یاری می خواهم،به تو ایمان می آورم و بر تو توکل می کنم و به جود و کرم تو متکی هستم.

الدعا الثالث والخمسون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي التَّذَلُّلِ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ)
رَبِّ أَفْحَمْتِنِي ذُنُوبِي، وَ انْقَطَعَتْ مَقَالَتِي، فَلَا حُجَّةَ لِي، فَأَنَا الْأَسِيرُ بِبَيْتِي، الْمُرْتَهَنُ بِعَمَلي، الْمُتَرَدِّدُ فِي خَطِيئَتي،
الْمُتَحِيرُ عَنْ قَصْدِي، الْمُنْقَطِعُ بِي. قَدْ أَوْقَفْتُ نَفْسِي مَوْقَفَ الْأَذْلَاءِ الْمُذْنِبِينَ، مَوْقِفَ الْأَشْقِيَاءِ الْمُتَجَرِّرِينَ عَلَيْكَ،
الْمُسْتَخِفِينَ بِوَعْدِكَ سُبْحَانَكَ أَىَّ جُرْأَةً اجْتَرَأْتُ عَلَيْكَ، وَ أَىَّ تَغْيِيرٍ غَرَّتُ بِنَفْسِي مَوْلَايَ ارْحَمْ كَبُوتِي لِحُرْ
وَجْهِي وَ زَلَّهَ قَدَمِي، وَ عُدْ بِحَلْمِكَ عَلَى جَهْلِي وَ بِإِحْسَانِكَ عَلَى إِسَاعَتِي، فَأَنَا الْمُقْرُ بِذَنْبِي، الْمُعْتَرِفُ بِخَطِيئَتي، وَ
هَذِهِ يَدِي وَ نَاصِيَتِي، أَسْتَكِينُ بِالْقَوْدِ مِنْ نَفْسِي، ارْحَمْ شَيْتِي، وَ نَفَادَ أَيَّامِي، وَ اقْتِرَابَ أَجَلِي وَ ضَعْفِي وَ مَسْكَتِي
وَ قِلَّهَ حِيلَتِي. مَوْلَايَ وَ ارْحَمْنِي إِذَا انْقَطَعَ مِنَ الدُّنْيَا أَثْرِي، وَ امَّا حَيَّ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ ذَكْرِي، وَ كُنْتُ مِنَ الْمَنْسِيَّينَ
كَمَنْ قَدْ نُسِيَ مَوْلَايَ وَ ارْحَمْنِي عِنْدَ تَغْيِيرِ صُورَتِي وَ حَالِي إِذَا بَلَى جِسْمِي، وَ تَفَرَّقَتْ أَعْضَائِي، وَ تَقَطَّعَتْ أَوْصَالِي،
يَا غَفْلَتِي عَمَّا يُرَادُ بِي. مَوْلَايَ وَ ارْحَمْنِي فِي حَسْرِي وَ نَشْرِي، وَ اجْعَلْ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ مَعَ أُولَيَائِكَ مَوْقِفِي، وَ فِي
أَحِبَّائِكَ مَصْدِرِي، وَ فِي جِوارِكَ مَسْكِنِي، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

نیایش پنجاه و سوم

دعای آن حضرت است در اظهار خشوع و خضوع به درگاه خداوند.

ای پروردگار من، گناهاتم زبانم را بند آورده اند و از گفتار عاجزآمده ام و یارای آنم نیست که عذری آورم یا
حجتی اقامه کنم. اسیر بله خویشتنم و در گرو اعمال خود در وادی خطای خود سرگردانم و ندانم به کجا می
روم، چونان مسافری از همه جا بریده و در راه مانده.

خود را در جایگاه گنهکاران ذلیل بر پای داشته ام، در جایگاه شوربختانی که در برابرت گستاخی کرده اند و
وعده های عذابت را به چیزی نشمرده اند. منزه‌ی تو، ای خداوند. به کدام جرأت با تو گستاخی کردم؟ به دمدمه
کدام فریب خود را در ورطه هلاکت افکندم؟

ای مولای من، می بینی که چسان لغزیده ام و به رو در افتاده ام، پس بر من رحمت آور و به حلم خود بر جهل
من و به احسان خود بریدکرداریم ببخشای، که به گناه خود اقرار می کنم و به خطای خود معتبرم. این دست من
و این سر من که اکنون برای قصاص از نفس خود زاروار تسلیم کرده ام. بار خدایا، بر پیری من و پایان یافتن
روزگارمن و نزدیک شدن اجل من و ناتوانی و بیچارگی من رحم کن.

ای مولای من،بر من رحمت آور آنگاه که نشان من از جهان بر افتدو نامم از میان آفریدگان محو شود و در زمرة فراموش شدگان در آیم.

ای مولای من،بر من رحمت آور آنگاه که چهره ام و حالتم دگرگون شود:آن هنگام که پیکرم بپوسد و اعضایم پراکنده گردد و بند بندم از هم بگسلند.ای وای بر غفلت من از آنچه برایم مهیا کرده اند.

ای مولای من،رحم کن بر من در آن روز که زنده شوم و برای حساب حاضر آیم.در آن روز،جایگاه ایستادنم را در میان اولیای خود قرار ده و چنان کن که با دوستان تو باز گردم و مرا در جوار خود مسکن ده.یا رب العالمین.

الدعا الرابع والخمسون

(وَكَانَ مِنْ دُعَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي اسْتِكْشَافِ الْهُمُومِ)
يَا فَارِجَ الْهَمِّ، وَ كَاشِفَ الْغَمِّ، يَا رَحْمَانَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ رَحِيمَهُمَا، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ افْرُجْ هَمَّيِّ، وَ اكْشِفْ غَمَّيِّ. يَا وَاحِدُ يَا أَحَدُ يَا صَمَدُ يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُوَلَّدْ وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدُ، اعْصَمْنِي وَ طَهِرْنِي، وَ اذْهَبْ بِبَلِيَّتِي. وَ اقْرَا آيَةَ الْكُرْسِيِّ وَ الْمُعْوَدَّتَيْنِ وَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدُ، وَ قُلْ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ مَنْ اسْتَدَّ فَاقْتُهُ، وَ ضَعَفَتْ قُوَّتُهُ، وَ كَثُرَتْ ذُنُوبُهُ، سُؤَالَ مَنْ لَا يَجِدُ لِفَاقِتِهِ مُعِيشًا، وَ لَا لِضَعْفِهِ مُقْوِيًا، وَ لَا لِذَنْبِهِ غَافِرًا غَيْرَكَ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الإِكْرَامِ أَسْأَلُكَ عَمَّا تُحِبُّ بِهِ مَنْ عَمِلَ بِهِ، وَ يَقِينًا تَنْفَعُ بِهِ مَنْ اسْتَيْقَنَ بِهِ حَقَّ الْيَقِينِ فِي نَفَادِ أَمْرِكَ.
اللَّهُمَّ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَ اقْبِضْ عَلَى الصَّدْقِ نَفْسِي، وَ اقْطَعْ مِنَ الدُّنْيَا حَاجَتِي، وَ اجْعُلْ فِيمَا عِنْدَكَ رَغْبَتِي شَوْفَقًا إِلَى لِقَائِكَ، وَ هَبْ لِي صِدْقَ التَّوْكِيلِ عَلَيْكَ. أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ كِتَابِ قَدْ خَلَ، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
كِتَابٍ قَدْ خَلَ، أَسْأَلُكَ خَوْفَ الْغَابِدِينَ لَكَ، وَ عِبَادَةَ الْخَاسِعِينَ لَكَ، وَ يَقِينَ الْمُتَوَكِّلِينَ عَلَيْكَ، وَ تَوْكِيلَ الْمُؤْمِنِينَ
عَلَيْكَ. اللَّهُمَّ اجْعَلْ رَغْبَتِي فِي مَسَأَلَتِي مِثْلَ رَغْبَةِ أُولَيَائِكَ فِي مَسَائِلِهِمْ، وَ رَهْبَتِي مِثْلَ رَهْبَةِ أُولَيَائِكَ، وَ
اسْتَعْمَلِنِي فِي مَرْضَاتِكَ عَمَّا لَا أَتْرُكُ مَعَهُ شَيْئًا مِنْ دِينِكَ مَخَافَةً أَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ. اللَّهُمَّ هَذِهِ حَاجَتِي فَاعْظِمْ فِيهَا
رَغْبَتِي، وَ اظْهِرْ فِيهَا عُذْرِي، وَ لَقْنِي فِيهَا حُجَّتِي، وَ عَافِ فِيهَا جَسَدِي. اللَّهُمَّ مَنْ أَصْبَحَ لَهُ ثِقَةً أَوْ رَجَاءً غَيْرُكَ،
فَقَدْ أَصْبَحْتُ وَ أَنْتَ ثِقَتِي وَ رَجَائِي فِي الْأُمُورِ كُلُّهَا، فَاقْضِ لِي بِخَيْرِهَا عَاقِبَةً، وَ نَجْنِي مِنْ مَضَلَّاتِ الْفِتْنَ بِرَحْمَتِكَ
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ الْمُصْطَفَى وَ عَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ.

نیايش پنجاه و چهارم

دعای آن حضرت است به هنگام درخواست از میان بردن غم و اندوه.

ای از میان برنده غمها و ای زداینده اندوهان.ای بخشاینده در دنیا و آخرت و ای رحمت آورنده بر بندگان خود
هم در این سرای و هم در آن سرای بر محمد و خاندان او درود بفرست و غمم از جان بردار و اندوهم از دل
بزدای.

ای خدای یگانه،ای خدای یکتا،ای خدایی که در نیازمندیها به توپناه آورند،ای خداوندی که نزاده ای و زاده
نشده ای و تو را همسر و همتایی نیست.مرا از گناهان نگه دار و پاکیزه ام گردان و بله از من دور نمای (۱).

بار خدای،چونان کسی که نیازمندی اش به غایت رسیده و نیرویش به ضعف گراییده و گناهانش افزون
شد،چونان کسی که حاجت خویش را فریاد رسی نمی یابد و ناتوانی اش را نیرو بخشنده ای و گناهانش را

آمرزنده ای جز تو نیست، از تو می خواهم ای صاحب جلالت و اکرام که مرا به کاری واداری که هر کس چنان کند، محبوب تو شود و حق الیقینی عطا کنی که هر کس در طریق مشیت تو بدان مقام فرا رود، به پاداشی نیکو رسد.

بار خدایا، بر محمد و خاندان او درود بفرست و مرا بر صدق و راستی بمیران و نیاز من از دنیا ببر و رغبت مرا به آنچه در نزد توست شوق لقای خود قرار ده و مرا روزی ساز توکل به تو را از سر صدق.

بار خدایا، از تو می خواهم سرنوشت نیکی را که در گذشته برای من رقم زده شده، و به تو پناه می آورم از سرنوشت بدی که برای من رقم زده شده. از تو می خواهم خوف و خشیت عابدان را به من ارزانی داری و عبادت خاشعان را و یقین متوكلان را و توکل مؤمنان را.

بار خدایا، مرا برانگیز که بدان رغبت از تو چیزی خواهم که اولیای تو از تو می خواهند، و از تو چنان ترسم که اولیای تو از تو می ترسند. مرادر راه رضای خود چنان به کار دار که چیزی از وظایف دینی تو را از بیم هیچ یک از آفریدگانست فرو نگذارم. بار خدایا، این حاجت من است، پس رغبت مرا برای رسیدن به آن عظیم گردن و عذر من در این درخواست بپذیر و حجت مرا در آن بر زبانم نه و جسمم را در آن عافیت عطا کن.

بار خدایا، هر کس که اعتماد و امیدی به جز تو داشته باشد، اعتماد و امید من در تمام احوال به توست. پس مقدر ساز برای من هر چه را که پایانی بهتر دارد، و مرا از فتنه های گمراه کننده وارهان، به رحمت خودای مهر بانترین مهر بانان.

و صلی الله علی سیدنا محمد رسول الله المصطفی و علی آلله الطاهرين.

پی نوشتها

۱. در اینجا آیه الكرسى و معوذتين و قل هو الله احد را بخوان.